

KOMÜNAR

Sosyalizmden Kuşku Duymak İnsandan ve Onun Geleceğinden Kuşku Duymaktır

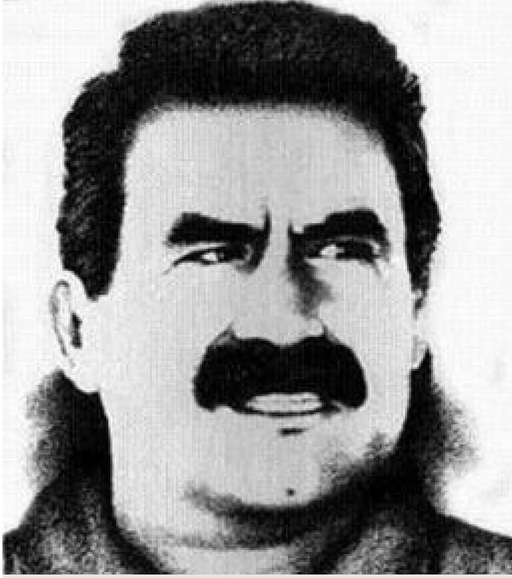

Mart 2009 Yıl 4 Sayı 40

ÖZGÜRLEŞEN KADINDAN DAN

NEWROZLAŞAN HALKA DOĞRU

İçindekiler...

ÖNDERLIĞI SEVEBILME GÜCÜ, ÜLKESINI HALKİNİ SEVEBILME GÜCÜDÜR.

KOMÜNARDAN...

Merhaba,

Mart ayı halkımız tarihinde çok önemli bir yeri olan bir aydır. Direniş kadar katliamları da bu ayda yaşamıştır. İnsanlığın yüzü kızarmadan izlediği Halepçe katliamını halkımız bu ayda yaşadı. Herkes bu katliamda suç ortağıydı; kimyasal silahları sağlayan emperyalistler, o silahların sınırlarından geçirilmesine izin veren ve destekleyen Saddam'ın komşuları, insanlığından utanmadan, yüzü kızarmadan o görüntüleri seyredenler… O acımasız ve vahşi görüntüler Kürt halkının düşmanlarının gerçek yüzleriydi. Halkımız bu insanlık suçunu unutmadı, unutmayacak da. Mart ayının Qamişlo katliamı da belleklerimizdeki taze yerini koruyor.

Mart ayı Newroz ayıdır. Baharın başlangıcı olarak kabul edilse de, halkımız açısından bu ay ve gün direnmenin, direnerek var olmanın günüdür.

Newroz günümüze kadar gelen en eski bayramlardan biridir. Newroz'un efsanevi ve mitolojik bir anlatımı vardır. İddia olunur ki, zalim kral Dehak'ın omuzlarında yılanlar çıkmış. Kesmekle, biçmekle bu yılanlar yok edilememektedir. Doktorlar, müneccimler toplanmış, Dehak'ın derdine çare aramışlar. Bulunan çare; her gün iki genç insanın beyni bu yılanlara yedirilirse, yılanlar Dehak'ı rahatsız etmeyecekler. Bulunan bu çare üzeri her gün iki genç insan öldürülür, beyinleri çıkarılarak bu yılanlara yedirilir ve yılanlar da Dehak'ı rahat bırakırlar. İlk zamanlar bu kurban ayinleri devam etmiş, ancak bazı insanlar genç kurbanlardan birini gizliden serbest bırakıp dağa yollamış, onun yerine de bir koyun beynini yılanlara yedirmeye başlarlar. Gel zaman git zaman ölümden kutulan gençler dağda çoğalmaya, ama toplumda da genç kalmamaya başlamış. Kurban sırası Demirci Kawa'nın çocuklarına gelmiş, ama Kawa çocuklarını bir zalime ve yılanlara yedirmek niyetinde değildir. Keçeye sardığı örsünü ve çocuklarını yanına alarak sarayın yolunu tutan Kawa, örsüyle zalim Dehak'ın kafasına vurarak beynini dağıtır ve bu zulme son verir. Zalim Dehak'ın öldürüldüğünü duyan ölümden kurtulmuş gençler saklandıkları dağların kuytuluklardan çıkarak gür ateşler yakarlar ve o günü bayram olarak ilan ederler.

Efsane bu, ama gerçeklerden çok kopuk olmadığı da açık. Asur İmparatorluğu'nun zalim Dehak'ın zulmünü aratmayacak zalimlikler uyguladığı, bölge halklarını nefes alamaz hale getirdiği bir dönemde Medler'in öncülük ettiği bölge halkları bu zalim imparatorluğunun üzerine yürümüş, zulmün sarayı Ninova'yı 612'de yakıp-yıkarak yerle bir etmiş, halkların özgür gelişim ortamını yaratmışlardı. Zalim Asur İmparatorluğu'nun yerle bir edildiği o gün, Newroz, yani yeni gün olarak takvimin başlangıcı haline getirilmiş ve bayram olarak kutlanmıştır. O günden bugüne Newroz başta Kürt halkı olmak üzere Ortadoğu halklarının kutladığı bir bayram olagelmiştir. Kürt halkı bugünü diğer halklardan farklı olarak Ulusal Diriliş ve Direniş Günü olarak kabul etmiş, kutlamışlardır.

Newroz'un tarihsel ve efsanevi anlamı böyle, ama bir de Newroz'un çağdaşlaşması vardır. Kürdistan'da zulmün sarayları ve zalim Dehaklar hep var olmuşladır. Ama Demirci Kawalar da hiç eksik olmamıştır. Dehaklar güncelleştikleri kadar, Kawalar da günceleşmiş ve zulmün saraylarını yerle yeksan etmişlerdir. Partimizin önder kadrolarından Mazlum DOĞAN'ın zulmün sarayı Amed zindanında bir Newroz günü üç kibrit çöpünü yakarak tutuşturmuş olduğu direniş kıvılcımıyla Kawa'yı çağdşlaştırmış, direniş ruhunu çağlar öncesinden günümüze taşırmıştır. Dolayısıyla Newrozlar artık Çağdaş Kawa ile anılır hale gelmiştir. Kürt halkının özgürlük mücadelesi, Kawayı Hemdem Mazlum DOĞAN'ın direniş eylemiyle bugünlere gelmiştir.

Gün vesilesiyle halkımızın Ulusal Diriliş ve Direniş Bayramı olan Newroz'unu kutluyor; büyük şehidimiz Mazlum yoldaşı saygıyla anıyor ve sonsuza kadar yolunuzda yürüyeceğimizi bir kez daha haykırıyoruz.

-BİJÎ NEWROZ!

-ŞEHÎT NAMİRİN!

-BİJÎ REBER APO!

KOMÜNAR

HER NEWROZ SÜREKLİLEŞEN BİR YENİLENMEDİR

Newroz'u kutluyoruz, halkımız bu Newroz günlerinde en iyi konuşmayı, giyinmeyi, türkü söylemeyi, hatta yemeyi, içmeyi bir gelenek olarak yaşıyor. Biz de böyle olması için büyük özen gösteriyoruz.

Böylesi Newroz günlerinde bizdeki yaşamı tanımak giderek bir tutku halini alıyor. Hele bu yaşama neredeyse ilk başlar gibi başlamak ve yine neredeyse binlerce yılın köleliğiyle yaklaşmak hem çok umutlandırıyor hem de çok öfkelendiriyor. Kendine büyük saygıyı yakıştırmak, hele bunu yiğitliğe karşı konuşturmak çok önem taşıyor. Yalnız yeni gün, yeni yaşam ve onun bayramı, ama gerçeğimizin nasıl olduğunu göstermeden böyle kutlamaya girişmek, bir ikiyüzlülükten öteye anlam taşımaz. Bu bayramları oldum olası özüne uygun yakalamaya çalışmakla birlikte, pek de öyle bir bayramlık durumumuzun olmadığını da gördük. Hele bu son yılların anlam kazanan Newrozlarına düşmanın katliamlarla cevap vermesi bizi bayram gerçeğine biraz daha gerçekçi yaklaşmaya zorladı ve biz bu yılki bayramı kapalı yerlerimizde gerçeğimizi düşünerek kutlamanın daha doğru olacağına inandık. Savaşı daha hazırlıklı karşılamak için düşünmek, mümkünse gerillayı daha iyi savaştırmak temelinde kutlamak gerekir.Bunun dışındaki kutlamaların yalan, sahte olacağını ve halkı zor duruma düşüreceğini gördük. Bu tuzağı bozmaya çalışıyoruz. Düşmanın dayatmak istediği gibi bir bayram olmadığı halde, bayram varmış gibi davranmak gafletin en gelişmiş düzeyini gösterir. Buna alet olmamaya büyük özen gösteriyoruz.

Halk geçen Newrozlara, hatta çocukluk günlerimizdeki Newrozlara rengarenk giysileriyle, yiyecekleriyle ve en güler yüzlü ifadesiyle, coşkuyla katılmak istiyordu. Biz de öyle anlamak, katılmak istiyorduk. Ama gün geçtikçe gerçekler dünyasıyla karşılaştıkça gördük ki, bayramlar çoktan bizim bayramlarımız olmaktan çıkmış, bizi başkalarının eğlencesi durumuna getirmiş. Ve ilgimizi azalttık, hatta hiçbir günden farklı olmayan günlerdir dedik, öylesine ilgisizdik. Bizim olası bayramlarımız nasıl olabilir? Bunu düşündük ve sonuçta gerillamızla yavaş yavaş gerçek Newrozların önünü açmak istedik ve son yıllarda bizim olmaya uygun bazı Newrozlar, Newroz günleri kutlanmaya çalışıldı. Düşman buna kan kusturdu, üstün teknik gücüyle, itiyle, çakalıyla saldırdı ve biz şimdi Newroz'u daha iyi anlamaya çalışıyoruz. Çok daha gerçekçi ve bizim olması gereken, bizim istediğimiz biçimde kutlanması gereken Newrozlara hazırlık yapıyoruz ve bu hazırlıkları en gelişmiş özgürlük araçlarımızla, onun savaşımıyla, halkımızın savaşa hazır tutkusu, iradesiyle karşılıyoruz. Bu, güzel bir Newroz'a hazırlanma günleridir. İnanıyorum ki, halkımız da bundan memnundur ve tam istediği gibi kutlamasa da, kutlamanın eşiğinde böyle iyi savaşmaya veya kendini iyi konuşturmaya, özgürlük giysileriyle ve türküleriyle hazırlanmaya çalışmak, en az onu bütün yönleriyle yaşamak kadar değerlidir. Bunu gösterdiğimiz için

memnunuz. Biz biraz daha derini görmek ihtiyacındayız, hem de böylesi günlerde, duyguların ön plana çıktığı günlerde en derin düşünceyle girmek zorundayız. Saygıyı başka türlü elde etmenin, ona dayalı sevgiyi, coşkuyu yakalamanın başka çaresi yoktur. Ve hemen akla PKK gerçeği geliyor; PKK'de yaşam gerçeği, PKK'de savaş gerçeği, çok yönlü mücadele, onu her tarafa çekiştirebilen, onu ilk ilerletenler, onun kahramanı olanlar, onun ayak bağı olanlar, onu geri çekenler, onu öne çekenler, onun tutkusu içinde olanlar, onun öfkesi içinde olanlar neredeyse yaşamın biricik ger-çeği haline gelmiş. Buna şaşırmıyoruz.

Bu kadar şehit kanıyla, bu kadar büyük direnişle ve cesaretin, fedakarlığın eşsiz örnekleriyle dolu bir hareketin gerçeğinde bir halkı yakalamak, bir ulusu, bir insanlığı yakalamak ve yaşatmak en tercih edilen, en coşkulu ve görkemli tercihimiz oluyor. Böylesi bir yaşam, özgürlük irademizin kendisi oluyor. Savaşı yıllar önce çok düşündük; daha o kışın her bakımdan zorlayıcı koşullarından yeni çıkmışız, oldukça donmuşuz, azıklarımız az kalmış, en az kışın soğukluğu kadar, işgalin, istilanın soğukluğu da çok yoksul bırakmış ve öyle bahara yaklaşıyoruz. Umut baharı, baharları, sadece o kadar. Biz kendi dönemimizin baharlarını sadece umut olmaktan çıkarmanın büyük gereğine de inandık, umudun gerçekleşmesi daha tatlıdır dedik ve yüklendik. O düşünceler, o uğraşlar biraz da yüzyılların, bin yılların umuduna, doğru bir gerçekleştirme şansı vermek içindi. Başka türlü saygı olmuyor, başka türlü insanın uğraşısı erdemli olmuyor. İçeriksiz laflardan bıktık, çirkin suratlardan, ağız dalaşmalarından nefret ettik. Kürt yaşamı, o kendini kendi eliyle akrep gibi zehirleyen yaşam ihanet yaşamıdır. Bu ne kadar bıktırıcı ve nefret ettirici de olsa onu anlatmak ve göstermek istedik.

İhanetin gerçeğini ortaya çıkarmak ve en önemlisi de ona karşı savaşımı vermek kolay mı sanılır! Senin her şeyini beş paralık duruma getirmiş, hatta daha da kötüye çevirmiş düşmanı sinesinde seyretmek, ona karşı ağlamak, sızlamaktan başka hiçbir şey yapmamak ve kötü bir isyanla daha da beterin beteri bir duruma düşmekten başka yol olmadan yaşamak kolay mı sanılıyor! O günleri çok düşündük, bugünler nasıl böyle günler olmaktan çıkarılır diyerek ona büyük anlam vermek istedik. Ve çok az kişi anlamak istedi, çok az kişi bu temelde kaderi paylaşmak, birleştirmek istedi. Habire kaçış, habire ölüm daha çok tercih edildi. Kendine, kendi yaşamına, olması gereken yaşamına bu kadar ters ve haince yaklaş, yabancının, işgalcinin yaşamına bu kadar koş; kutsal kitapların cennet beldesi diye tabir ettikleri ülkeyi bu kadar ucuz terk et, hem de ardına bakmadan! Hem de tarih boyunca buraya girmek için, burayı yaşama çevirmek için insanlığın en soylu çabasını harcayacaksın ve sen ardına bile bakmadan, el bile sallamadan "bu harabeden, bu viraneden, artık karın doyurmaz, yaşatmaz bu yerden kurtuluyorum" diye kaçıp gideceksin! Bu ağırdır ve anlamını çokça bilmedikleri bir ihanettir. Ve biz gerçekten o çocuk halimizle, o çok zor günlerimizle bunun böyle olmaması gerektiğini, bu beldeden böyle kopuşun pek hayra alamet olmadığını düşündük.Adeta 'ben çok yoksulum, çok fukarayım, çaresizim' diyen bir arkadaştan kopar gibi bir kopuştu bu.

Böyle olmamalı; çaresiz olabilir, kimsesi olmayabilir, sanırım o gün için karın doyuracak bir yer olarak da görülmeyebilir; hele yabancıların, metropollerin sana sundukları gibi rengarenk yaşamı olmayabilir, ama ben tam da burada biraz durup adaletli olmaya çalıştım. Ata, ana, baba ocağı neden bu kadar kolay, hem de hor görülerek terk ediliyor? Aklıma hemen bu beldelerin harabeleri geldi; kurdu, kuşu, yılanı, çıyanı geldi, bu bir yılan, çıyan bile olsa, ondan kopmanın sakıncaları geldi. Sanki gerçekten kuşlar yalnız kalıyor gibi bir duyguyla ayrılıyorduk ve oraya her dönüşte büyük bir tepkiyle, o ata ocağına ilgi veya rahatsız edici bir tutum içindeydik. Böyle olmaması gerekirdi. Ne kavga biliyorsun, ne görebiliyorsun ve gerçek bir ikilem içinde dolanıp durman söz konusu. Yabancının, işgalcinin ne kadar seni cezbeden yanları, yerleri,

yaşamları da olsa sen tümüyle kopamı-yorsun, işte bu seni devrime yöneltiyor.

Arayış bu ve giderek devrim düşüncesi bunun örgütlü savaşımı oluyor. Biz devrime böyle başladık. Şimdi bunları neden anlatma gereği duyuyorum? Halen doğru bir yurda dönüş, ata ocağına dönüşün, insanlığın ocağına, beşiğine dönüşün anlamını çok az bildiğiniz için anlatıyorum. Yıllarca orada kalıp da güzel bir sayfa açmaya, bir şiirsel sayfa açmaya özen göstermeyenlere bunu söylüyorum. Kaldı ki bana göre gerçekten yaşamın her anı, her günü bir şiirsel anlatım kadar güzel olmalıydı. Tabii sömürgecinin mücadelesine kapılmayacaksın, fakat kendinin de kendine ilişkin sunabileceği hemen hemen hiçbir şey kalmamış. İnsana gidiyorsun yüzünü çeviriyor, köyüne gidiyorsun fazla umut vaat etmiyor. Kör, naçar biz böyle seyrederdik; Urfa'yı seyrederdik, Diyarbakır'ı seyrederdik, dağları seyrederdik. Dağların doruklarındaki kar içimizi biraz aydınlatırdı. Orada bir temizlik vardı, dağların dorukları biraz umutlandırırdı, muhtemelen orada bir özgürlük var diye düşündük. O tarihi harabelerin yanına varırdık, kimlerdi bu insanlar? Orada biraz büyüklüğü gördük. Onlar da bizim gibi bu topraklara yakın yaşamışlar. Kimdir bu büyük kayaları oralara çıkaranlar, o büyük sütunları dikenler, o yazı yazan eller, kim? Onların tutkusu, aşkı neydi? Ve bu, kendi cüceliğimiz konusunda bizi utandırır dururdu.

Yıllarca orada kalıp da güzel
Bir sayfa açmaya
Bir şiirsel sayfa açmaya özen
Göstermeyenlere bunu
Söylüyorum kaldı ki bana
Göre gerçekten yaşamın her anı
Her günü bir Şiirsel anlatım
Kadar güzel olmalıydı.

Birecik Kalesi'nin dibinde ilk girdiğinde dikkati çeken hep o sütunlar, o büyük taş parçalarıydı. Ve yine hor görmeye çalıştığım, o kalenin dibindeki dükkanlarda kulakları sağır eden odun kesicilerinin, hayvan satıcılarının, çok ucuz öteberi satan bir ticaretin ayak sesleri, gürültüsü, alışılmaz sözleriydi. Bir uygarlık köprüsü kurulmuştu, Birecik Köprüsü. O köprü, sanki bilinmez bir yere senin en değerli nesnelerini taşıyıp götürüyor. Gidişi pek anlamlı bulamamıştım. Tabii bütün bunlar dönmemecesine mi gideceksin, tekrar mı döneceksin sorularını akla getirir. Köprüyü aşmak gerçekten aşmak mıdır, yoksa düşmek midir? Hep öyle ikircikliydi geliş-gidişler.

Biz metropol günlerine fazla bağlanıp cazibesine kapılmadık. Belki de o, bizim çok durgunlaştırıcı, hırpalayıcı, çoktan düşürülmüş kişiliğimize görünüşte bir şeyler verebilirdi ve biz de iyi almaya çalışıyorduk. Karnı aç olanın midesine her şeyi indirmesi gibi sunulan bir çok şeyi indirmeye çalışırdık. İçinde ne var demeden, ne kadarı zehirler, ne kadarı mide öz suyu haline gelebilir demeden atıştırdık. Ne bulursak atıştırdık. Tabii bu, erken yaşta bizi yordu. Pek de iyi bir mide doyurması olmadığı ortaya çıkıyordu. Giderek kendimiz için gerekli olanı almaya çalıştık. İşte bu felsefedir, bu sosyalizmdir, bu giderek devrimci düşüncelerdir. Bu düşünceyle metropollerle tanışmaya çalıştık. Sömürgecilerin "hizmetinde" olaya yöneldiğimizde de, bir küçük memuru olmaya çalıştığımızda da ilk aklımıza gelenler; para buradan gelir, paranın bir çekim gücü vardır, ama niçin? Diyarbakır'a geldik, bir kadastro memuru için eğer kafasını çalıştırırsa iyi bir para yeridir. Rüşvetin baştan çıkarıcı eli cebime girdiğinde kabul etmeli miyim, etmemeli miyim, bu rüşvetçilikle çok alınmış, satılmış kişiliklerden birisi mi oluyorum biçimindeki endişeyi sabaha kadar tartışırken bir yolunu buldum. Muhtemelen o günün bazı ortamlarına göre devrimci niyetlerim olabilir, ulusal niyetlerim olabilir, bu toplumu bu halinden çıkarmaya benzer bazı tasavvurlarım olabilir, onun için kullanamaz mıyım? Bu daha hayırlı olabilir dedim ve indirdim cebe. Bir yatırım oluyor, devrim yatırımı ve '70'li yıllar böyle karşılandı. Tabii gezdik, gördük, biraz daha ağalığın gücünü gördük,

mülkiyeti tanıdık. Kürdistan'a yönelim biraz daha hazırlık istiyordu.

Demek ki, çok köklü bir geleneğin de ürünü olsa, o küçük rüşvetin bir devrim yatırımı olması hem bizi çok iyi sorgulayan hem de uyartan bir gelişmeydi. Rüşveti yedin, ama devrim nerede, devrim ne olacak? Evet, devrim için daha fazla hazırlık gerekiyordu. O sıralar Diyarbakır'ın kara taşına bakıyordum, Temmuz sıcaklığında buralarda ne bitebilir? Gerçekten en az o kara taşlar kadar kara yürekler söz konusu. Eski büyüklüğe çağrı yapan tarihi anıtlar var, türküler var, dinliyoruz. Ama geride ne kadar eser kalmış ve bunlara kim sahiplik ediyor? Onun hareketi, onun acıları içinde fazla kalmadan tekrar bir metropol çıkışımız oldu. Biraz yaşayabilir miyim, yaşayacaksam bu sefer devrimin tam sesi olarak buralara yönelebilir miyim? Bu duygu ve düşüncelerle '70'li yılları düşmanın o büyük kalelerinde karşılamaya çalıştık. Biraz çelişkilidir; Atatürk'ün kabri dibinde kendi mayalanmamızı son sınıra kadar hazırlamak istedik. Ve bilindiği üzere oldukça da anlatmaya çalıştık. Bir küçücük grup az bir umutla ve çok az bir hazırlıkla '73'ün baharını, onun Newroz'unu o Newroz gününde karşılamaya çalıştık. Ülkemizin adını ağzımıza alalım mı? O zaman herkes "Doğu" diyordu. Artık burası Kürdistan olsun dedik. Kitaplarda böyle sözcükler geçiyor. Bir çok sol grup vardı, bir grup da bu ülke için olsun dedik. Ama bir kaç kelimeden daha fazla bilgi dağarcığı yok, genel teori uluslar üzerine çok şey söylüyor, ama biz nasıl bir ulusuz, nasıl bir ülkeyiz? Genel teori parti üzerine çok şey söylüyor, ama biz partileşmenin neresindeyiz, nasıl başlayacağız? Büyük bir sır var, cevabı oluşturmak gerçekten bir kaç büyük cephe savaşından daha fazla sorumluluk isteyen, yaratıcılık isteyen bir savaş ister. İşte buna da kör-naçar girmeye çalışacaktık.

Biraz o dürüstlüğümüz, o topraklara halen olan ilgimiz, o "beni unutma" diyen dağlar, taşlar, kurtlar, kuşlar, varsa devrim teorisi, varsa devrim partisi bize göre de biraz oluşamaz mı dedirtiyordu. Gerçek anlamda ahım şahım bir yanımız yoktu, ama bir soysuz gibi "metropole kavuştum, yüksek okula da kapağı attım, hele de cebime sıcak paralar gelir" diyerek kendimi yere atmadım. Biraz daha ileri amaç, onun biraz daha genel düşüncesi ve biraz daha çıkara bulaşmamış arkadaşlık ilişkileri kurduk. Samimiydik, inançlıydık, artık güçlenmek de istiyorduk. 1973 Newroz'u böyle karşılandı. Dikkat edilirse anlamlı bir karşılayış, ülke adını ağzımıza alıyoruz, ayrıca sömürgedir diyoruz. İlk defa bu sözcükler çıkıyor ve bunun için bir de bağımsız bir grup yerindedir. Çünkü o zamanın Marksizm-Leninizm adına ahkam kesenler küçük bir grup oluşturmayı bile Marksizm'e "ihanet" sayıyorlardı. Biz bu anlamda ihanetse olsun dedik ve kendi grubumuza yönelme gereği duyduk. Bunlar önemli gelişmelerdir.

Düşmanın kalesinde, Ankara'sında, Anıtkabir'in dibinde ulusal kurtuluşçu düşünce mayalandı, biraz ortaya çıktı; sosyalizmle tanışma, çağdaşlığın düşünce biçimleriyle tanışma gerçekleşti. Belirttiğim gibi oburcasına ne kadarını hazmeder demeden atıştırıyorduk, ama hiç olmazsa gerekli olanı özümseriz diyorduk. O yılları böyle değerlendirmek gerekiyor. Dolayısıyla ruhumuzu satmadığımızı söyleyebilirim. Bin bir yerden düzene bağlanmak istenilen kişiliğimizi satmamaya büyük özen gösterdiğimi belirtebilirim. Örneğin Diyarbakır'ın da beni yerel gerici mihraklara bağlamadığını söyleyebilirim. Biraz bağımsız, özgür kalmaya çalışıyoruz. Seni her taraftan yutmak isteyen, hele biraz memurlaştın mı, biraz böyle para gördün mü, biraz yüksekokul gördün mü her taraftan seni bağlamaya çalışan ve en kötüsü de senin kendi içindeki ihtiras, kendi içindeki o döneme göre çok tutkulu düzen içi yaşamın, paracıl yaşamın, kendi geriliğin, başkalarının yaşamına dört elle koşuşun seni götürebilirdi. Artık tesadüf müdür, istisna mıdır veya biraz yitirilmeyen bazı insani ve halkımıza özgü yanlar mıdır bizi böyle tedbirli olmaya götüren. Söylendiği gibi genel bir ülke, bir sömürge söylemi, bir grup niyeti, öyle sanıyorum ki bu yıllara karşı bizi sigortalayan temel gerçekler oluyor.

Tabii insanlık öyle kolay kazanılmıyor, şerefli, onurlu olmak öyle sanıldığı gibi kolay değil. Kendine karşı saygıyı yitirmek çok kolay, saygı kazanmak ise bu yıllarda çok zor. Her şey seni senden alıp götürüyor. Ama her şey bu yıllarda seni senden alıp tanınmaz hale getiriyor ve sen zenginleşiyorum diyorsun, ama müthiş köleleşiyorsun; özgürleşiyorum diyorsun, ama görülmemiş ihaneti yaşıyorsun, bağımsızlaşıyorum ve böylece çağdaşlaşıyorum diyorsun! İlk çağın kölelerini anladık, prangaya vururlardı, pazarlarda alıp satarlardı ve sonuçları belliydi. Ama bu çağdaş kölelik, bu Kürt köleliğinin de gerçekten ne tarihte eşine rastlanıyor, ne de çağdaşlıkta böyle kölelik biçimlerine tanık oluyoruz. Onun gerçeği içinde yutulmamak, bu nedenle Ankara'sında yutulmamak çok önemli oluyor.

O Ankara ki, TC'nin kuruluşundaki başkentinde ölüm fermanımızın çizildiği Ankara'dır. O 1925'lerin İstiklal Mahkemelerini çıkaran Ankara, Kürtlükten ne varsa olası bir gelişmenin önünü darağaçlarında bitirten bir Ankara. 1925'lerde, daha ilk kuruluşunda, o zayıf döneminde böyle olan Ankara, '70'lerde nasıl olur, hele o geliştirdiği çok çapulcul bile diyemeyeceğimiz talan ekonomisiyle, kendi halkını bile korkunç bir soyguna çeviren o asalak güruhuyla? Buradan nasıl sağlam çıkarsın? Onun hikayesini çok anlattım ve bu anlamda devrimci gençliğin eylemine yüksek değer biçtik. Türkiye devrimci gençliğinin eylemine de, onlardan olmaya da tereddüt etmedik, yeni dünyamızı onlarla da yaşamaya çalıştık. Fakat onların düzene bağlanışları köklü, kopuşları sınırlıydı. Bizimki öyle olamazdı. Yavaş yavaş kendi grubumuzla bir Kürdistan uçuşuna hazırlandık.

Diğer baharları bir tarafa bırakayım, ama benim '77 baharını böyle bir uçuşla ve gerçekten ver elini Ağrı deyip geldiğimi çok iyi hatırlıyorum. Yanı başında düzenin çok etkili bir Kürt ajanı var. Onu anayım mı, anmayayım mı bilemiyorum. Bir Ağrılı, Pilot diyorduk, sınırlı da olsa bir yurtseverlik düşüncesi var mıydı? Bu da araştırılmaya değer. Burada önemli olan, Ağrı dağı eteklerindeki toplantıyı yaptığımızda devletin gölgesinin bu kadar yakınında olması; ama o dağın da tam bir kutsallık ifade eden gerçeğinde bunun ne kadar ciddi bir adım olduğunun biraz farkındaydık. Şunu da söylüyordum; bu bir tohumlanma hareketidir. Ankara'da mayalandık, şimdi tohumlar saçılıyor, bundan sonra ölüm de nasıl ve ne biçimde gelirse gelsin hiç umurumuzda bile değil diyerek o zamanki Kürdistan seferine başladık. Gerçekten tam bir tohum serpme hareketiydi. İşte ben oradan çıkış yaptım, Kars'ın içine, oradan Digor'a gittim. Orada küçük bir toplantı yaptım ve bazı yiğit çocuklar vardı. Bazıları şehit düştü ve halen savaşanlar da var.

Her an hatırlıyorum, şimdi oralar gerillanın yatağı haline de gelmiştir. Fakat anlamlıdır, yani biz geçtiğimizde bir yaprak bile kıpırdamıyordu. Orada baharı karşılıyoruz, Newroz'u karşılıyoruz. Faşistlerin merkezi Erzurum'undan, Erzincan'ından Dersim'e geçerken kar altından yeni yeni kar çiçekleri de çıkmış, bir şeyler söylüyorlar, ama bakacak halim bile yok. O da bir gerçek, yani o sert rüzgarlar altında bir çiçek çıksa bile neye yarar, neyi ifade edebilir? Yani bunu şunun için belirtiyorum: Biraz yaşamdan bahsediyorsunuz, ama benim de kendi gerçeğimde özellikle bir de bu yönlü gerçekçi olma durumum var. Çiçekleri anlamamak, yaşamın belirtilerini görmemek ne kelime, fakat gerçekleri de bir tarafa itmek pek anlamlı olmuyor. Hiçbir zaman o dönemde iyi bir çiçekçi olamadım, çiçeklere iyi bakamadım, ama hep günün birinde çiçeklere iyi bakılması gerektiğinin farkındaydım.

PKK Denilen Olayın Bir Adım Daha İlerlemesi Büyük Şahadetlerle Bağlantılıdır

Dersim'i araştırdık, biraz görüştük, bir kaç söz sarf ettik. Oradan bir Karakoçan toplantımız vardı. Diğer yandan 1 Mayıs'ta akşam bir katliam haberi gelir. İstanbul'un Taksim Meydanı'nda otuz yedi emekçi bir provokasyonla katledildi. Oradan Diyarbakır'a uzanıyoruz, bir 6 Mayıs toplantımız var, bu

sefer Diyarbakır'ı biraz daha anlamlı kılabilecek bir toplantı. Ardından ver elini Antep, büyük şehidimizin oldukça coşkulu hazırladığı ve sabaha kadar gerçekten coşkusundan bir Newrozu yaşar gibi tutkusundan bir şey kaybetmeyen Haki Karer yoldaşın sorumluluğunda biraz eylemle karşılanmış bir Antep, grubun biraz büyütüldüğü bir Antep gördük ve biz de sabaha kadar konuştuk. Ardından ver elini Ankara. Ne arıyorsun Ankara'da? Aslında ölümü arıyoruz. Ben gidip Kürdistan'da bunu yaptım, Ankara'da beni ne yaparsan yap diyordum ve nitekim daha on beş gün geçmeden Haki'nin şahadet haberi geldi. Bize cevap gelince anladık, yani idam fermanı verilmiş ve şurada-burada infazlar başlamış. Antep'e tekrar indik, şunun için belirtiyorum: İnerken sanki gök başımızın üstüne yığılıyor, yer yarılıyor içine giriyoruz.

Biraz duyarlı olanlar süreçlere böyle bak-

mak zorundadırlar. Hiçbir hazırlığı yok, sadece küçük bir tohumlanma yapmışsın, en ufacık soğuk bir rüzgar kasıp kavurabilir ve nitekim kasıp kavurmaya da başlamış. Bazı gençler var, "polise saldıralım, iki tane kurşun hepsine yeter" diyorlar, ama bunun sonucunu nasıl karşılayacaklar? Haki'nin cenazesini Türkiye'ye yolladık. O bir Karadeniz çocuğuydu. Daha sonra aile temelinde büyük bir düşmanlık da geliştirildi. Düzen böyle karşılık verdi, fakat o gerçek anlamda tam bir arkadaştı. Anısı üzerine düşünme gereği duyduk ve madem bu güzel arkadaşımız uğruna şehit düşecek kadar kendini feda ediyor, biz o düşünceyi bir adım daha ileri götürelim ve partileştirelim dedik.

PKK denilen olay bir adım daha ilerlemede biraz da böyle bir şahadetle bağlantılıdır. Bundan daha fazla yılların dökümünü yapma gereği duymuyorum. PKK olayının bazı temel özellikleri var. Onu anlamanız için bazı kesitleri vermenin anlamayı daha da derinleştireceği için vurguluyorum. 1979 baharına kısaca bir göz atmak gerekiyor: Kışı Diyarbakır'da geçirmiştik. PKK kuruluş toplantısını yapmış, kuruluş bildirgesi yine Ocak'ta hazırlanmış, fakat nasıl ilan edilecek? Bir eylemlilik gerekecek, zaten Maraş katliamından sonra sıkıyönetim var veya daha da yaygınlaştırılacak. Faşist cuntanın ayak sesleri geliyor. Taş çatlasa Diyarbakır'da ne kadar kalabilirsin? Kalsan bile ne kadar kuşatılmışsın farkında mısın dedirtecek cinsten bir kalış var.

Halen hatırlıyorum, değerli bir dost arkadaşımız Ferhat Kurtay, mühendisti ve bir arabası vardı, gelsin diye çağırdık. Bizim o bilinen yürüyüşlere benzer bir biçimi denemeye çalıştık. Bu baharı biraz daha değişik bir yerde yaşayamaz mıyız dedik ve Nisan başlarında ver elini Mardin. O Mardin düzlüğünde oldukça boy atmış başaklar altında çok dolaştım. Bazı arkadaşları çağırdık, köylerinde toplantılar yaptık, çok yiğit arkadaşlar vardı, adlarını anmam gerekiyor, Ahmet Kurt ve Mehmet Kurt arkadaşlar ilgiyle dinliyorlardı. O baharın en iyi gençleriydi onlar. Ve Ceylanpınar'dan bir eylem haberi geldi, Kahramanlar ailesinden bir kaç tanesi vurulmuş. O işi daha da gerginleştiriyor. O dönem Hilvan direnişçilerinden olan bazı arkadaşlarımızı çağırdık, Mehmet Karasungur hocamıza, Urfa'ya doğru yol almak istiyoruz dedik. Baharı böyle hareketli geçiriyoruz.

Baharın Nisan'ı, Mayıs'ı, bindik bir taksiye... En iyi tedbirimiz jandarmadan geçerken silahını yere eğmekti ve öyle yaptık geçtik. Karacadağ'da bir köyde bir gecemiz geçiyor. Oradan, köy yollarından ver elini Urfa. Urfa'ya gittik, yazın sıcaklığıyla karşılaşıyoruz. Nereye kadar gideceksin? Çekirge bir uçtu, iki uçtu, üçüncüsünde düşebilir. Umut var, biraz tazelenmiş, toprağa serpilmiş, filiz verebilir. Fakat faşizmin ayak sesleri de anı

anına ezip geçebilir. Ondan sonra Antep'i mi düşünürsün, Van'ı mı düşünürsün. Senin için mekan daralıyor, zaman kesiliyor. Biraz duyarlılık, biraz nefesin kesilmeme tutkusu veya yaşamın özgürce gelişmesine şansın büyük dayatıcılığı bize çok erkenden dışarıya doğru yönelmez misin dedirtti. Hele o son günlerde Elazığ yakalanması var. Düşmanın saldırıları iyi değerlendirilirse hayra alamet kılınabilir.

Bilinen büyük hain Şahin Dönmez, "Gidelim o APO'yu elimizle koyduğumuz gibi çıkaralım" diyor. Emniyet müdürüne mi, valiye mi, Ankara'dan istenildiği gibi emir gelmiyor, sonradan geliyor, belki de bürokrasinin böyle acizlikleri de var. Daha sonra bunu gidermek için bir yığın çılgınlık geliştirdiler. Daha bize ulaşmadan kısaca ver elini Güney, Suriye dedik. Çok donanımsız olan Türk ordusundan bir askerin yardımıyla, o çok sadık ve gerçekten hep anmamız gereken Mehmet Sert kod adlı Ethem Akçan'ın sorumluluğunda ilginç bir biçimde 500 lira vererek geçişimizi yaptık. Ve yeni bir seyahat başladı. Şimdi Newroz'la ne ilişkisi var diyeceksiniz. Newroz, yeni dönemde biraz da böyle dönemeç noktalarına dayanılarak geliştiği için bunları belirtiyorum. Daha sonraki ise fırtınalı veya müthiş yoğunluklu bir on beş yıldır.

Sorumlu kişilik doğru yola girdi mi, biraz tarihten, biraz sağduyudan nasibini aldı mı, düşmanını biraz anladı mı, kendi gerçeğini bütün çirkinlikleri kadar, güzellikleriyle de anlamaya başladı mı büyür. Büyümenin konumu budur. Yani başlangıçta şöyle nitelikli, bilmem şöyle hazırlıklı, şöyle teknik donanımlı, şöyle kasları kuvvetli, şöyle yüreği aslan yüreği, bilmem şöyle zehir zemberek kafası demek, bu işlerin gerçeğini anlamak için pek yeterli değildir. Söylediğim daha doğru anlamaya imkan veriyor. Başlangıçta hiç de bu kadar sorumluluğu kaldıracak birisi değildim. Zaten söylenir ve bazıları çok tahribat da yapıyorlar. Bilmem "kendi önderliğini nasıl dayattı" gibi şeyler söylüyorlar. Önderlik benim umurumda değil, biraz namusu, onuru kurtarma sorunu vardı. Bilimden biraz nasibimi almışım, topraktan tam kopmak istemiyorum ve bunun verdiği bazı sorumluluklar vardı. Zaten çok iyi bilinir ve büyükler de her zaman söylerler; Kürtlük için küçük bir namuslu ses olmak imha olmak için yeterlidir. O yıllarda da, bu yıllarda da böyledir. Gerçekçi olalım, öyle bir kişinin ihtirasıyla, bir kişinin bilmem kendini saptırmasıyla fazla izah edilemez.

Hiç şüphesiz devrimci gençliğin etkisi olduğunu söyledim. Güney Kürdistan'daki isyanın da bir sesinin olduğunu söyledim, ama bunlarla nereye kadar gidilebilir? Kendini yetiştireceksin, doğru, fakat her şey seni o kadar uzaklaştırıyor, o kadar ürkütüyor ki, günlük olarak "atalarına bakın" diyorlardı. O yıllarda başınıza neyin, nasıl geleceğini bilirsiniz; her tarafta asılmalar, yakılmalar. Sen bir genç olarak ne yapabilirsin, ağzınla havada kuş yakalasan nereye kadar uçarsın? Her taraf mutlak egemenlik, denetim altında. Bütün direniş kaleleri düşürülmüş, yüreğine kadar kök salmış, kendi kendine köleliğin methiyesini yapıyorsun. Senin insanların böyle, bu kadar soyuna ihanet, bu kadar köleliğine methiyeler dizmek başka bir ulusta görülmemiştir. Ve sen gerçekten yola çıkıyorsun. Daha o dönemlerde herkes "kaçın bundan" diyordu. Çekici olmak için okulun en iyisini okumaya çalıştım, biraz paracıl olmaya da çalıştım, fakat işlerine gelmediği için "yaklaşmayın" diyorlardı. O okul yılları, biraz etkili olma durumumuz sırf insan çekmek içindi. Yaman yıllardı, namusu-onuru kaybetmemenin yılları, daha değişik namuslu olmanın yılları. Bu yoğunlaşmalar bizi yıl yıl daha da diriltmeye fırsat verdi. Ki, bu sahalardan çoğu geçti, bir an önce "ver elini Avrupa" dedi, Avrupa'da da yaşamasını bilse, mücadele etmesini bilse ne ala. Biz onu söylemedik, ta bu yılların başlarında ver elini Ortadoğu, ama daha sonra ülkeye dedik. Yine anmalıyız, geldiler ve gerçekten emekçilerdi. Küçük örnekler biçiminde de olsa paralarıyla, canlarıyla güç verdiler. Ve burada biraz daha değişik mayalandık, bu biraz askeri mayalanmaydı. Ankara'daki ideolojik-siyasiyken burası biraz askeriydi. Ve burada hayırla anmalıyız, Filistin devrimcile-

rinin saflarında biraz yer bulduk. Onların o dönemi her ne kadar bir yandan uzlaşmacı eğilimin güç kazandığı bir dönemin olumsuzluklarını yaşıyorsa da, devrimciliğe halen ilgi vardı. Dolayısıyla saflarında bir devrimci gibi kalmak mümkündü.

Yine Suriye'nin konumundan bahsetmek gerekir. Suriye önderliğinin tutumundan da bir kaç kelime bahsetmek anlamlı ve biraz da zamanıdır. Geçişlerimize fazla engel olmama büyüklüğünü gösterdi. Daha sonra bunun giderek dostane bir tavır olacağını da gördük. Hafız Esat bizim açımızdan anılmaya değerdir. Lübnan sahasına geçiş, buradan Kürdistan sahasına geçişte tavır dostaneydi. Ve özel olarak da bugün için, bu Newroz günü için bu Suriye sahasındaki yurtsever halkımızın Newroz'unu tam iki ay önce ani bir trafik kazasıyla kaybedilen oğlu Basıl için anma günü olarak da düşündük. Bunu şunun için söylüyorum; bu bizden kaynaklanan bir anma, bir şehidi anmamız gibi bir anmadır. Anlamı şurada; büyük şehitlerin geçtiği alan ve bu da öyle genç ve kendi şehitleri yolunda hazırlanan bir kişilik. Bu anlamda Suriye'nin geleceği ve biraz da dostane bakanlarından birisi. O büyük şehitler kervanımızın yürüyüşü geçerken böyle bir anma anlamlıdır.

Biz, dostlarımızın imkanlarına en saygılı olmayı bilen bir hareketiz. Dostluğa, kardeşliğe anlam verildi mi bizden bunu daha saygıyla ve kardeşlikle karşılayacak bir hareketin olmadığı veya en önde geleni olduğumuza da eminiz ve böyle anlıyoruz. Ortadoğu sahası Arapların haklı olduğuna inandığımız mücadele ortamında, bir yandan yüzyılların o halklar arasına örülen ki, din adına örülmüş, milliyetçilik adına örülmü düşmanlığını, şovenizmini de kıra kıra bir Kürt gerçeğine soluk aldırmak istedik. Ve bu saha gerçek anlamda büyük bir rol oynadı. Askeri hazırlıklarımız, siyasi olgunlaşmamız, binlerce savaşçı ve kadro eğitmemiz, Kürdistan'ın bir daha yıkılmamacasına inşasına geçilmesi veya bir daha ölmemecesine dirilişi anlamına geliyor. Bu açıdan çok büyük değer ifade ediyor. Özgücümüzle, halkımızın büyük desteğiyle yaptık, fakat dostların da desteği hiçbir zaman inkar edilemez. Üzerine düşünmek, gerekli yer ve zamanda hakkını vermek yiğitlik gereğidir. Şimdilik en az bunları söylemek boynumuzun borcudur.

Gelecek ne getirir, dostluklar ne kadar kalıcı olabilir? Biz geleceğin daha iyi getirilebilmesi ve dostlukların kalıcı olabilmesi için Ortadoğu halklarında ve bu arada Kürt, Türk, Acem halklarıyla dostluklarımızın eşit ve özgür temelde gelişmesi için büyük özen göstereceğiz; başka yiğitlerin yaptığı çalışmalara kendi çalışmalarımızı katacağız ve halklarımızın muhtaç olduğu bu büyük kardeşliği tesis etmede belki de en iddialı çalışmalardan birisini yapacağız. Her zaman buna inandık, hareketimize böyle şekil verdik ve şimdi hem iddiamız hem de bunu gerçekleştirmemiz oldukça ileri bir düzeydedir. Bir kez daha Ortadoğu'dan Kürdistan dağlarına, özellikle Botan'na yönelmek nedir? Bir Zagroslar'a, bir Ağrı Dağı'na, bir Cudi'ye ve bir Toroslar'a tekrar bir yönelme imkanımız var. 1980'lerin başlarından itibaren ülkemizden fazla kopmadan, kopmanın getirebileceği yozlaşmayı, düşkünleşmeyi yaşamadan sıcağı sıcağına o toprağın kokusuna tekrar kavuşmak çok önemliydi.

Bir Ermeni halkının başına gelen "gidersen, bir daha dönemezsen" olumsuzluğunu yaşamamak için hazırlık çok yetersiz de olsa, bu sefer ver elini Kürdistan dağları dedik ve öyle yöneldik. Newroz bu sefer tamamen Kürdistan dağlarındaki gerilla ateşliliği ortamında kutlanacak. Bu, yepyeni bir yaşam oluyor. Çok zorlu, ama gün geçtikçe değeri anlaşılacak, anlamı büyüyecek ve herkesin yaşamı olacak bir sıcaklık, gerilla sıcaklığı... Hayatımızı bütünüyle buna adamaktan çekinmedik. Çünkü içinde büyük yaşam var. Dağlar ne kadar dondurucu olsa da, azık çok az olsa da, yine umut çok yavaş gerçekleşmeye yüz tutsa da burası esastı. Öyle bir felsefik, siyasi, örgütsel ve en önemlisi de silahlı girmenin gerçeğini yakalamaya çalıştık ki, Kürtler tarihlerinde bir de bu anlamda Zagros-lar'ın, Toroslar'ın ve o bildik bütün kutsal dağların eteklerinde uygarlığa yol açarlar, uygar-

lığın belasını gördüklerinde biraz daha doruğa tırmanırlar. Bu bizim yaşam hikayemizdir. Eteklerde uygarlıkla, doruklarda özgürlükle tanışırız.

Uygarlaşma bilindiği gibi köleleşmedir. Nimetlerini egemenler, köleliğini ağırlıklı olarak bizler, halklar veya daha çok da Kürt halkı alırdı. Dağların eteklerinde biten uygarlıkların kaynağını işgalciler, istilacılar alırken, geriye hep özgürlüğü dağların doruğunda arayan halkımızın gerçeği kalırdı ve gerçekten şimdi de öyledir. O dağların doruklarında çok ilkelleşmişler, çok yoksullaşmışlar. Fakat dört bin yıl önceki o saf insanın bir çok olumlu özelliklerini halen yaşamaktadırlar ve bundan

"Biz dağların doruklarında
Tam bağımsızlığı
Kesinleştirdiğimizde ovalara
köylere, kentlere yöneleceğiz
Dağlardan garantiye bağlanmış
Bir bağımsızlık dışında asla
İnmeyeceğiz"
Bu büyük bir ilkeydi ve halen
De geçerliliği iliklerinize kadar
Sizi bağlıyor.

dolayı da buna çok değer verdim. İniyorsun ovaya, batıyor insana. Örneğin Mardin'i, Mardin ovasındaki insanı çok tartıştık, özünden oldukça uzaklaştırılmış, aslında uygarlık gereği bu yaşama saplanmış. O feodal tutku, o düşkün yaşam tutkusu ne kadar gelişmiş ve Mardin bizi ne kadar zorladı. Ve Botan'ın biraz daha yükselen dağlarına bakın. Oradaki savaşçı ne kadar güzel, ne kadar daha iyi savaşıyor, demek ki uygarlık, savaştan o kadar alıkoyarken, o uygarlığa tepki gibi o dağın biraz doruğunda kalan savaşa o kadar yakın. Bu tesadüf değil, bir tarihi gerçeğimizdir. Bu demek değildir ki, biz ovalarda yaşamaya alışmayacağız, kent yaşamına geçmeyeceğiz. Hayır, bütünüyle ona özgürce giriş yapmak için bunları belirtiyorum. Şöyle bir tarihi tespitimiz de vardır, bu Manifesto'da da böyle geçer: "Biz dağların doruklarında tam bağımsızlığı kesinleştirdiğimizde ovalara, köylere, kentlere yöneleceğiz. Dağlardan garantiye bağlanmış bir bağımsızlık dışında asla inmeyeceğiz." Bu büyük bir ilkeydi ve halen de geçerliliği iliklerinize kadar sizi bağlıyor. Bu ilkeyle çelişenler, o köy yaşamına erken geçenler, PKK'deki yaşamla oynayanlar, "biraz daha Güney, biraz daha ovalar, biraz daha köydeki rahat yaşamlar", bu büyük ilkenin çiğnenmesiyle bağlantılıdır. Ağrı'nın doruklarında daha geçenlerde bir taburumuzun başına gelenleri hatırlayalım, iki Ağrı arası biraz düzlüktür, indi oraya darbe yedi, "yarım saat içinde oraya çıkabilirsek orada yaşam var" diyor. Peki o zaman neden o yarım saatlik aşağıyı tercih ediyorsun? Ona yakın çok değerli şehit verdik ve hatırlayalım, benim hatırlayabildiğim Hewler adında çok değerli arkadaşımız, yine Bengi adlı çok değerli Koçgirili bir arkadaşımızı şehit vermişler. Halbuki yarım saat o dağda kal, biraz daha soğuğu ye, ne olacak! Bu, yaşam kanununu çiğnemenin bir sonucudur. Ovaya inilmez demiyorum, köye girilmez demiyorum, girilir; bu, silahların mutlak denetiminde, mutlak planlı bir girişle olacaktı. Evet, bunu yapanlar kaybetmiyor. Çok iyi bilindiği gibi Zagroslar'dan da biraz daha eteklere indiler, Zele'ye indiler, düşman başımıza neler getirecekti. Cudi'den eteklere biraz daha hazırlıksız iniliyor ve çarpıcı kayıplar yaşıyoruz. Dağlar çok sağlam olmadan, sağlama alınmadan veya eteklere çok planlı yayılmadan tarih, Kürtlerin bütün yönelişlerine belki de on bin yıldan beri aleyhlerinde sonuç vermiştir. Tarihi bu anlamda bilmeliyiz diyorum. Dağı da bu anlamda tanımalıyız. Diğeri kurnazlıktır, ama kendini aldatma oluyor; rahatlıktır, ama içinde ölüm var. Metropol yaşamına, tümüyle ülkenizden kopuşa çok yatkınsınız, ama orada ölüyorsunuz. O uygarlıkla tanışma tümden yitiriliştir. Oradan çekiliş harekatını kendi kişiliğimde biraz açtım ve en son o dağlara daha çok gerilla taşıdığımda biraz namusu kurtardım dedim. Onur biraz sağlama alındı. Tabii bunun gün-

lük olarak nasıl bir çabayla mümkün olduğunu çok kapsamlı bir biçimde anlattık.

Bu Newroz'a doğru gelirken anlatılanlar on cildi geçer. Yaşamı anlatmaya çalıştım ve bu Newroz günlerine doğru geldiğimizde en kapsamlı anlatımı vermeye çalıştım. Size aileyi anlattım, kadını anlattım, ordulaşmayı anlattım, en önemlisi de temelde partileşmeyi anlattım, yurtseverliği anlattım; kahramanlığı anlattım, ihaneti, suçu anlattım, intiharı anlattım. Bunlar büyük yaşam sözcükleridir. Ve siz bana gerçekliğinizi anlattınız mı, dayattınız mı da demeyeceğim. Hemen hemen her taraftan geldiniz, ilişkilerinizi, savaşçılığınızı, bol bol şikayetlerinizi dile getirdiniz. Bunları büyük bir sabır ve anlayışla karşılamaya çalıştık. Sadece sizleri değil, sizlerin şahsında binlerce yıl öteden gelen tarihi kalıntıları ve en doğal gibi gözüken etkilenmeleri gözetledim, dinledim. Zindandan çıkanları karşıladım, dağın tümüyle özgürleşmiş ortamından gelenleri dinledim. Tabii bütün bunlar bir yaşamı değerlendirmek için küçümsenemez bir fırsattı, değerler toplamıydı. Tekrarlamayacağım, ama dokunmaktan da kendimi alıkoyamıyorum. Ve her gün gelen haberler beni şiddetle özgür yaşamı, gelişmiş yaşamı savunmaya zorluyor.

Gerçekliğimize, Önderlik gerçekliğimize bağlı, hem de çok kara sevdaca bir çok şahadet var. Nedir bunlar? Newroz'da da şahadetle sonuçlanan intiharlar anlatılır mı diyeceksiniz. Yaşama saygıdan dolayı anlatılır. **İntihar ve yaşam arası ilişki nedir?** Ve hemen ardından söylenen şeyler var. Nasıl bir yaşam peşinde koştuklarını, hatta intiharın kendisinin nasıl bir yaşam çabası içinde olduğunu anlatıyorsunuz. Bu kadar çelişkinin ne olduğu anlaşılmadan Newroz anlaşılır mı? İlişkiyi, duyguyu, aşkı anlatıyorsunuz, onu da anlatacağım. Aşkı anlatmadan Newroz anlaşılır mı? Tabii savaşı anlatacağız, her şeye az-çok anlamını verecek olan bu gerçekliği anlatacağız.

PKK Bir Yaşam Tarzıdır

Ben PKK'nin sadece bir parti değil, Kürtlük adına artık insanlıktan anlayabileceği, özgürlükten elde edebileceği, ulusallıktan, demokratlıktan anlayabileceği ne varsa, velhasıl bütün yönleriyle yaşam diye bellediği, belleyebileceği ne varsa onun toplamından ibaret olması için büyük özen ve çaba gösterdim.

PKK bir yaşam tarzıdır; herhangi bir parti değildir. Özellikle bağımsızlığına, özgürlüğüne değer veren Kürdün, Kürdistanlının insanca yaşam tarzı oluyor. Bütün yönleriyle böyle olması için ne gerekiyorsa onu yapıyorduk. Şunu demeye getiriyorum; PKK'nin örgütleniş tarzı Kürdistan'a dayatıldığında herkese şunu söyler; "sen ne kadar insansın? Bağımsızlıktan, özgürlükten ne kadar anlıyorsun, insanlığından bir şey kalmış mı?" PKK ilk önce bu soruları sorar ve bu sorulara olumlu bir cevabı varsa, bu bir PKK katılımı olur. Tabii böyle hazırlanan bir PKK'nin böyle bir Kürdistan'a katılımı, beraberinde bir trajediyi de taşır. Bağımsızlıktan anlıyor, ama bağımsızlığın büyük ilmi, pratiği var, onun savaşımı var, onun dağlar kadar çabası gerekiyor. Sadece istem de olabiliyor, özgürlük güzel bir şey, onun daha derinleştirilmiş bir biçimi halk içindir. Halk özgürlükle tanışmamış bile, alacakaranlıkta ufacık bir yüreklenme, bir göz açma denemesine girmişse de daha da bastırılıp itilme durumunu yaşamış.

Nerede özgür kişilik? En militanlar da dahil hepiniz bu halkın içinden geliyorsunuz. Özgürlük tutkusu, özgürlük ilmine göre yetişme ve onun büyük savaşımını, büyük çabasını öncelikle kendisinde verme ne kadardır? O olmadan sen kocaman bir yanılgılar sistemisin. Türkiye'de çok meşhurdur, M. Kemal'in "Bağımsızlık benim karakterimdir, biz Türkler asla esir düşmemiş bir milletiz" şovenizme hiç girmek isteme gibi sözleri vardır. Bizimki tersidir. Bağımsızlığı gerçekten tanıyamamışız. Bize tanıtmaya fırsat vermemişler, normal bir köleliği bile bize layık görmemişler. Özgürlükten eser bırakılmamış, bırakalım özgürlüğün bizim karakterimiz olabilmesi, ondan alıkonulmamız için her şey yapılmış, ama ölmemişiz; büyük yara-berelerimiz var, ama halen yaşamdan umut kesmeme durumu da var. İşte biz bu gerçeği PKK'de önce temsil etmek ve giderek bunu halka yaymak istedik.

Toplumsal olaylara, ulusal kurtuluş süreçlerine bilimsel, edebi bakanlar, böyle planlanmış bir harekette nelerin olabileceği ve azçok dikkat edilemezse, tedbirler alınmazsa nelerin başa gelebileceğini kestirebilirler. En az kayıpla böylesi bir sürecin atlatılması için bir insanın yapabileceği her şeyi yaptık. Biz bununla biraz da yağdan kıl çeker gibi bir devrim yapmak, hem de en ters bir ülke ve toplum zemininde bunu yapmaya çalıştık. Allah'ın belası olmuş Allah'ın hiçinden bir büyüklük ortaya çıkarmaya çalışıyoruz. Bu çocuk, bu genç büyüyor mu? Halen dostlar her gün bana şikayet ediyorlar, "sizin şöyle haddini bilmez bir militanınız beni nasıl azarladı" diyorlar. Biliyorum, bunlar derin bir yetmezlik, üslup bozukluğu içindeler. Ben bunlara fazla önem de vermiyorum. Fakat PKK'de bir komutanlaşma başını aldı yürüdü, onu biraz anlatmalıyım.

Bu erkenden büyüme hastalığı mıdır? Beklenmedik ölümler veya gözü dönmüşlüğün bir garip hastalıkla sonuçlanması mıdır? Dünün Arabistan'ında, Avrupa'sında bir kaç kuruşa on takla atmış birisi, eğer PKK içinde ve biraz da bizim sayemizde birden bire kendisini on binlerin, yüz binlerin önderi gibi bulursa, ayağına kadar beyler, ağalar dizilirse, milyonlar içinde boğulursa bütün yiğit insanlar, yiğit gençler ve kızların ortamında kendisini bir "önder" diye bulursa, onun başı döner, her an kendini kaybedebilir. Ve ben bu ortama seslendim, bin defa kendimi anlattım.

Daha geçen yıl bir Süryani Metropoliti beni gördü, bilerek, sakıncalı olduğu halde kamuoyuna açıkladık. Adam görür görmez "siz bizim Hz. İsa'ya benziyorsunuz, senin hizmet tarzın tıpkı onunki gibi" dedi. Anlamıyorum dedim, ne diyorsun? "Onun da tarzı şuydu; ölmeden, çarmıha gerilmeden dört gün önce Sen Paulus'a hizmet etti" dedi. Ne hizmeti dedim, "onun ayaklarını yıkadı", "Sen Paulus, 'Ya İsa, sen nasıl böyle yaparsın' demiş. İsa da 'Korkarım senden, yarın benim adıma insanların başına bela kesilirsin, büyüklük taslarsın. İsa'nın nasıl ayağını yıkadığını anlarsın ve o zaman vicdana gelirsin, hizmete gelirsin, bunun için yapıyorum' demiş. Evet, senin tarzında bu hususları görüyorum" dedi ve "İskender de şöyleydi, Napoleon da daha kırkına varmadan nasıl zaferler kazandı" diye anlatmaya başladı. Tabii derin tarihi bilgisine dayanarak bizi dostane karşılamaya çalışıyor, biz de saygıyla karşılık verdik. Öyle miyiz, değil miyiz o ayrı bir sorun. Evet, Kürt büyüyor, ama ferah büyüyor, doğru büyümesine büyük özen gösterdik. Büyürken ölüyor da, dağlar halen bu tip insanlarla dolu. Ne oldum delisi, sevdalısı, ama hiçbir şey olmamış.

Bunları ben söylüyorum. Büyük sıkıntı içindeyim, büyük rahatsızlık içindeyim, büyük utanç içindeyim. Büyüklük nerede? Biraz namus kurtarılmış, o kadar. Yaşamın biraz ucundan yakalanılmış. O da tehlikelerle dolu, düşman her gün ezmenin büyük planları içinde. Bütün yaptığımız teslim olmamak, bütün yaptığımız ezilmemek. Olası bir teslimiyetin önünü almaya çalışıyorum, olası bir imhanın önünü kesmeye çalışıyorum. Buna biraz saygı, buna biraz destek gerekir. Ama ne oldu? Hemen kendini dağıtmaya başladı, daha askerleşmemiş, sivilleşmeyi yaşıyor; daha komutalaşmamış, komutanlığın bütün ana esaslarıyla oynuyor. Biraz sabır, beni biraz dinle. Yoldaşın birkaç sözüne değer verme yok mu? Bu noktada bize bir söz vermiş ve yine bazı dostlara bir kaç söz verdik. Yoldaşlara da, sizleri umut dolu düşünceler, güzellik dolu yaşamlar için bu yola koyduk dedik. Bunları hep söyledim. Artık kendinin olmaktan çıkmışsın. Bir halk seni militan olarak biliyor, bağrına basıyor, sen halkın umudunu emanet biliyor ve onu temsil ediyorsun. Senin fiziğinle, kendi ruhunla, şu veya bu kişisel özelliğinle oynamaya, ona sevdalanmaya hakkın kaldı mı? Biraz namuslu bir halk çocuğu olmayacak mısın? Halkın yiğit bir evladı olmaya ilgi göstermeyecek misin, özen göstermeyecek misin? Anladık, bu halkın öyle kurumları yok, seni mahkemesinden geçirecek organları da yok. Tamam başsız ne yaparsan yanına kar da kalabilir, ama yine de saygılı olmayı bilmeliyiz. Benim halk önderliğinden anladığım, bir halk

çok başsız da olsa, çok büyük bir sorumsuzluk içinde de bulunsa, senin gırtlağına yapışacak kadar mahkemesi gelişmemiş de olsa, ona biraz bağlı olmayı bilmek, saygılı olmayı bilmektir. Varsa bir canın, nefes atışların onun hizmetinde götürmeyi bilmektir.

Yaşam adı altında halkın gözünü oyacaksın, onunla doymayacaksın, en berbat ölümle bu sefer moralini bozacaksın! Sizin böyle yaşamınız da, ölümünüz de olmasın! Saygıyı ne sanıyorsunuz, namusu ne sanıyorsunuz? Karı-koca bağlılığı, namusu konusunda sizi çok eleştirdim. Bunu ayaklarımın altında çiğnediğimi size gösterdim, daha da göstereceğim. Namusu en sakat biçimde anlamaktan vazgeçmeyinceye kadar korkunç kesileceğim. Partiye, onun savaşım değerlerine yaklaşımda halk seni biraz tanımış. Halkın önderlik değerlerine, ondan beklentilerine bir çırpıda son veriyorsun. Sen bu özelliği nereden edindin? Kendi yaşamını böyle değerlendirmede madem bu kadar cesursun, sen bu cesareti nereden aldın? Çoğunuz karşımızda kocakarılar gibi ağlıyorsunuz. Hani halk önderiydin, halk önderi ağlar mı? Büyüklük taslıyorsun, peki bu büyüklük bir günde sıvışmaya elverir mi? Bu kadar hata yapmaya elverir mi, sorarım size? Övgü dizmekten pek hoşlanmam, tamam iyisiniz, savaşıyorsunuz, hak ettiğinizden kırk kat daha fazla herkes ve başta halkımız sizleri bağrına da basıyor, ama gerçek anlamda ne kadar hak edilmiş? Belirttiğim gibi bu halimle bu utanç verici durumdan kendimi çıkarırsam ne mutlu bana derim. Benim bütün eylemimin altında yatan, yarın ülkenin dağlarında, kentinde, köyünde dolaştığımda, herhangi biriyle karşılaştığımda yerinde bir merhabaya layık olabilmektir, ama çok önemli bir merhaba. Sizin gibi merhabalaşmam, insanların yüzüne bakmam. Ben bu saygısızlığı yapmam. Hemen omzuma silahı takacağım, adımı duyuracağım, ondan sonra da istediğin gibi oyna diyeceğim. Bu, bir namussuzluktur.

Şuna getirmeye çalışıyorum; Kürtlük büyüyor, öncelikle militan, komutan adı altında büyüyor, bu büyüklüğü anlayacağız, bunun başka çaresi de yok. Kürt'ü büyütmeliyiz. Kürt'ü neye karşı büyütmeliyiz? Onu zayıflatan, cüceleştiren ne varsa ona karşı büyütmeliyiz. Nedir bunlar? Çok ilkel kabile-klan bağlılığı, aşiret bağları var. Onları toptan yok edelim demiyorum, ama daha üst bir biçime çıkaralım. Biraz demokratik ulusal bağlar, daha gelişmiş sosyal bağlar, sosyal kurumlar, ulusal kurumlar var, onlara açılmayı vurguladık. Halkımız sizinle tanışırken "bu filan kabilenin adamıdır, filan aşirettin önde gelenidir, filan ilkel klan-kabile, aşiret bağları yetmiyor" demesin. Bu küçük duygular, bu küçük tatminler nedir? Tabii çok iyi biliyorum, birden bire de Amerikan yaşantısını isteyeceksiniz. Ülkemizin en geri alanlarından çıkış yapanların, bir kabile önderliğinden öteye olmayanların Amerikan seferini düşünüyorum; Ankara'daki otellerde, beş yıldızlı otellerdeki o yaşamlarını düşünüyorum. Ne kadar büyük bir ikiyüzlülüktür! Bütünüyle orada çağdaş gibi sırıtır, ama ruhunu, bilincini görmeye çalışmaz. Bu, ilkel klan reisinden daha geridir. Bu büyük utanmazlığı, ikiyüzlülüğü bırakalım dedik. Bu bizde çok yaygın bir toplumsal özelliktir. Bu anlatılanların neyle ilişkisi var? Kürt büyüklüğüyle Kürt küçüklüğünü doğru ayrıştıramazsak bu işlerin altından kalkamayız. Bunu anlamak zorundasınız. Ben karşınızda ne ikiyüzlü bir biçimde konuşan biri durumuna düşmek isterim, ne de sizi böyle zayıf, ikiyüzlü olarak karşımda görmek isterim. Kürt büyütülmek zorunda, hem de doğru bir tarzda. Bu ülkeye yaraşır olanı sağlama almak zorundayız. Ben komutan olmanıza büyük özen gösteriyorum. Oysa siz nerede, komutanlık nerede! Elinizde bir kör bıçak olmadığını, bir tane sağlam yürüyüş adımının sahibi olmadığınızı da biliyorum. Bunları biz temellendirdik. Bir silah uğruna yıllarımı verdim. Silahı anlayacaksın, askeri adamın hakkını vereceksin. Kürt için hep "başkalarının en iyi askeri" diye söylenir. Doğrudur, sömürgeciye, işgalciye binlerce yıldır en iyi askerlik yaptık. Rus ordularından tutalım bizim için deccal olarak tabir edili M. Kemal'in ordularına kadar ne kadar iyi askeriz! Benim bütün istediğim, anlamını vermeye çalıştığım,

özgürlük dağlarında başlayan ordulaşmanın veya şu karargahtan, şu ocaktan çıkarak bir türlü askerleşmenin askeri olamadınız. Buna neden bu kadar tepki gösteriliyor? Bir çok alanımızda yaşanan kolay kaybetmeler, düşüşler bilinmektedir, ya da en basitinden bir mayın tarlasına girme basiretsizliğinin sonucunda yaşanan kayıpları birer intihar sayıyorum. Öyle askerlik olmaz. Neden böyle durumlara giriliyor? Bizi biraz anlasaydınız böyle asker olunamayacağını, ölü adımlarla bu işin içine girilemeyeceğini anlardınız. Örneğin Dersim koordinatörü olacaksın ve bütün bir halkın sıcak duygularını kendine çekeceksin. Dersim halkının yüreği gerçekten sıcaktır, bütün Kürdistan halkının yüreği açıktır, kendi önderlerine, komutanlarına ilgi duyarlar. Hele bu dönemin bir komutanlığı gelişti mi onu bir Kabe beller, adeta tapınır. İstismarı bana değil, ona yapıyorsunuz. Küçük oyununuzu biliyorum. Biz bu halkın yüreğinin nasıl açıldığını ve PKK gerçeğine bağlandığını biliyoruz. Sizin ilgi göstermediğiniz, bir çırpıda yok saydığınız o halktan bir kişiyi bile kazanmak için yalınayakla bazen aylarımı yol yürümeyle geçirdim. Böyle yaratılan bir halkı kişiliğine çekeceksin, kişiliğine bağlayacaksın, ağalığınla bastıracaksın! Koruma tedbirleri yok, örgütleme tedbirleri yok, onu düşmanın katliamlarına karşı savunma yok, onu savaş tarzımıza göre düzenleme gücün yok, ama şöhretini isteyeceksen, onun sırtında yaşamayı isteyeceksen, sen kötü bir ağasın ve benim de bu kötü ağalara büyük bir tepkim var.

Ağalık nedir? Benim sırtımda ağalık nasıl oluşturuluyor ve ben buna nasıl yöneldim? "Vay sen misin bizim ağalığımıza karşı çıkan, eziliriz, ağlarız, olmazsa cana kıyarız, öldürtürüz. Üzerime çok gelirsen kendime kıyarım" diyor. Ne münasebet benim sırtımda ağalık yapmak! "Beni anlamıyor, tanımıyorsun, biz bu topraklarda sadece ağalığı biliriz. Yoldaşlıktan, sosyalleşmekten, ulusallaşmaktan anlamayız, yoldaşsın, yoldaşın için her şeyi kabul edeceksin. Sırtından bir Osmanlı şehzadesi olmamı da kabul edeceksin" diyor. Keşke onlar kadar olsa! "Sırtından komutan olacağız, en değme ağaya taş çıkartırız. Ona da kabul diyeceksin" diyor veya "çok zavallıyız, her gün ağlayacağız, geriliğimize göz yumacaksın" diyor. Yummasam ne olur diyorum, "yoldaşlıkla, komutanlıkla oynarız" diyor. Başka ne yaparsın diyorum, "bakarım, düşmana yol açıksa varırım ve sana oradan darbe vururum. Bakarım orası kapalıysa bir intihar eylemi yaparım, o da mümkün değilse kendime kıyarım" diyor. Derdin ne, hani yoldaşlıktan anlıyordun, hani komutanlık sözü verdin, günlerce, aylarca, yıllarca bu sözle beni ikna etmeye çalıştın? Söze bu kadar ihanet edebilir miyiz? Bu söz yaşam sözüydü, serkeftin sözüydü! Bizim yaşam tümüyle sözlerle oynama değildir! Biz bunu tersine çevirmek istedik, sözün eri olmak istedik. Sözün eri de olunur, ama bundan anlamayacaksan, bu eski Kürt oyunudur, sözünle oynayabildiğin kadar oyna; söz ayrı, gerçek ayrı, PKK'nin amaçları ayrı, kendi düşkün yaşamın ayrıdır. Kendini gizleyeceksin, örtbas edeceksin, biraz rütbe alacaksın. Aldıktan sonra "vay bu bana göre değilmiş. Vay ben bu rütbeyle başka işler çevirmek istiyorum" diyeceksin. Bu olur mu?

Şu anda size ordu gerçeğini anlatmak istemiyorum. Askeri gerçekliği vurgulamak istemiyorum, çoktan anlamanın zamanıdır dedim. Bu büyüklükler benim babamın malı değil ki, size veya filan bölge komutanına vereyim. Bunlar bu halkın malıdır. Ben kendi evimde kara pilav yapsam da ondan bin defa tat alır yerdim. PKK veya Kürdistan halkının önderliği adı altında en şaşalı yemekler verilir, ama benim için bunların tadı yoktur, çünkü fazladır ve o yemekler tat vermez. Bu halk yoksul bir halk, sana verdiği bir kuruş paranın, sana verdiği bir damla kanın hesabını ister. Bunun hesabını vermek seni zaten kahreder. Başka türlü halka bağlılıktan ne anlıyorsun, bunu ne sanıyorsun? "Ben de ağalık yaparım, bastırırım, yetkiyi ele geçiririm, biraz güçlenirim. Bizim komutanlar hep böyle ağa kalmıştır, ben de öyle yaparım" diyor, bu temelde bana sunuyor. Sende ağalık kalıntısı

olabilir, sende Kemalist, bürokratik kurnazlık veya yetkinlik gelişebilir. Sen henüz o mertebeye ulaşmadın, fakir bir köylü çocuğu, bilmem zor bela kendini yetiştirmek isteyen ve biraz namuslu kalmak isteyen birisisin. Böyle yapma, bırak biraz namuslu yaşayalım. Ben senin canını filan istemiyorum. Sen gözü kara bir şekilde geldin, yetki istedin. Bu komutanlık, bu koordinatörlük, işi başarıyla yürütece-

Newroz'da verilecek sözlerden De en doğrusu bu olabilir. Savaşçılar için, militanlar için, özellikle sözde komutanlar için en Önemli söz budur. Benim kitabımda, PKK Önderliği'nde kolay komutanlık Yoktur, kolay ölen komutanlık Yoktur. Yaşamından kolay Vaz-geçen, hele kendi eliyle Yaşamından vazgeçen kişi yoktur.

ğine dair herhangi bir PKK görevlisi olmak için bir taleptir. Halk adına işler yapma talebidir. Halka söz verdin ve biz de buna inandık, sana yetki verdik. Yoksa sen çok kurnaz, ben çok aptal mıyım? Kendini ne sanıyorsun? Ben çok korkak mıyım; beni, hesabını soramayacak kadar zavallı birisi mi sanıyorsun? Bu halkın bazı değerlerini soramayacak kadar duyarsız olabilir miyim, o kadar düşüncesiz olabilir miyim, o kadar lafazan olabilir miyim, o kadar gerçeklerin dışında hareket edebilir miyim? Hem bana bunları yakıştıracaksınız hem "bu kadar bağlandığımız Önderlik" diyeceksiniz hem de bu kadar ikiyüzlülük edeceksiniz. Bu Kürt oyunu bozulmalı diyorum.

Newroz'da verilecek sözlerden de en doğrusu bu olabilir. Savaşçılar için, militanlar için, özellikle sözde komutanlar için en önemli söz budur. Benim kitabımda, PKK Önderliği'nde kolay komutanlık yoktur, kolay ölen komutanlık yoktur. Yaşamından kolay vazgeçen, hele kendi eliyle yaşamından vazgeçen kişi yoktur. Bu, ancak ve ancak büyük bir PKK zavallısı ve kendini kandıran bir PKK'lidir veya bir PKK sahtekarıdır, giderek hainidir, ikiyüzlüsüdür. Ki, ne kadar PKK'li olduğu tartışılmaya değerdir. Bu kabul edilemez. PKK önderi, PKK komutanı yaşamın sadece amansız temsilcisi değil, arayıcısı; sadece arayıcısı değil, koruyucusudur. Çok az yaşam hakkı, olanağı elinde kalmış, hep bunu bulup buluşturmakla, bulduklarını müthiş savurmakla görevlidir. Bunu neden anlayamadık. Gözü kara kendini dayatacaksın, peki temel yaşam hakkına ki, özgürlük hakkıdır, savunma hakkıdır ve mümkünse düşmanın bütün tasarrufundan kurtulmuş siyasi olarak kaderini çizme hakkıdır ulaştın mı? Ulaştıysan yetkinin hakkını vermişsin ve kendini dilediğin gibi yaşayabilirsin. Öncelikle sen bunun büyük emri, büyük komutanısın. Kürt siyaset bilmez, Kürt askerlikten anlamaz, tam ağalıktan anlar. Özellikle PKK'de bunu kendine nasıl yakıştırıyorsun? Artık anlamanın zamanı değil mi? Tabii siz bize "siz çok akıllısınız, ben enayinin tekiyim veya anlaşılmaz bir büyüklüğünüz var, bir ilahsınız" dersiniz. Öyle değil. Belirttiğim gibi bu, biraz teslimiyeti önleme, imhayı kesmedir. Kendinizi öyle ahımşahım kılmaya gerek yok, buna da hepiniz muhtaçsınız.

Mütevazı bir görevin sahibiyiz, bu bir insanlık görevidir. Bu boş dönmeler nedir? Ya büyük zafer sarhoşluğu, ya büyük düşüş yaşıyorsunuz. Bunlar bizim felsefemizde, PKK yaşamında yok dedik. Siz icat ediyorsunuz. Bu bir sevdadır ve bizim bu sevdalarla bir ilgimiz yok. Bu aşklar benim dışımdadır ve bunun açıklamasını da yaptım. Bizde de tutku var, aşk var, ama sizdeki gibi, kendine sevdalanacaksın, insanları kendine bağlayacaksın türünden değildir. Bu kara cehalettir! Bu aşkınıza, bu duygularınıza, bu hemşehriciliğinize, bilmem bu klan-kabile anlayışınıza lanet olsun! Bu aşk Kürt'ü öldürdü. Bu tutku mu, kara sevdalılık mı desem, artık ondan vaz-

geçin diyorum. Bir ulusal ufkunuz olmalı, bir demokratik anlayışınız olmalı. Daha büyümemişsiniz, kendinizi benden kırk kat daha büyümüş hissediyorsunuz. Biraz büyüyorsunuz, birden bire kendinizi cücenin cücesi yerine koyuyorsunuz. Bunu aşmalısınız. Günde yüzlerce kişiden oluşan halk kitlelerini Dersim dağlarına çekeceksin, kendine bağlayacaksın, ucuz iddialara çağıracaksın, bağlayacaksın; Ağrı dağına çekerek bağlayacaksın, ondan sonra da kahramanın dökülüşü hikayesini düzeceksin. Teslimiyetin yolunu hazırlamaktan tutalım, düşüşün, bitişin hikayesini düzmeye kadar. Alan komutanı değerlerle nasıl oynuyor? Bu eski Kürt tarihi midir? Kürt isyanlarından düşüşün, ihanetin, intiharın ne olduğunu biliriz. Biz bunu aşmak istiyoruz. Yüzlerce kişiyi bu doruklara bağladım. Bunlara askeri düzen vereceksin. Hazır gerillayı sivilleştirmeyeceksin, hazır gerillaya sivili ulaştırmayacaksın. Zaten büyük zorluklarla bir kaç gerilla adayı yetiştiriyorum. Bir Kürt kişiliğinden bir gerilla adayı çıkarmak demek, dünyanın en zor işini başarmak demektir. Bunu ne zaman anlayacaksınız? Bencil olur dedim, ama bu kadar da değil. Bazı konular var, artık bunları biraz anlamak gerekir. İsmi sayılır bizim bazı komutanlarımız bu kadar insanın umudunu bağlıyorlar. Eğer senin ismin bu kadar çıkmışsa, görevin yüz kat ağırlaşmış demektir. Çünkü onlar senden kurtuluş umudu bekliyor, onun için yanına geldiler. Komutanın düşmana vuruş cesaretini bildikleri için, "komutanımız" diyerek yanına geldiler. Şu anda benim de Kürtlüğü biraz temsil etmeyeceğimi bilseler, arkama teneke bağlar, benimle oynarlar. Bunu biliyor musunuz? Ama size göre parası çok, derdi yok! Bu Önderliğin bir anlamı varsa, Kürtlüğü biraz insanlığa yaraşır bir duruma getirdiği içindir. Bunun dışında başka bir değeri yoktur. Başka türlü Allah'ın zavallısının tekiyim. Bu yıllarda sadece biraz idare ediyorum, buna saygı duyuluyor o kadar. Bundan başka hiçbir büyüklüğümüz yok. Ama halen onun için, komutanlığı nasıl ele geçirdiği önemli değil. Bir maaşa kırk takla atan birisi ikiyüzlülük etmiş, beni kandırmış, çevreyi oyalamış, iyi sözcükler söylemiş ve buna rağmen iyi ad duyurmuş!

Kısacası, özel savaş bizi bahara kadar bitirmek istiyor diyorum. Düşmanın anlı-şanlı komutanı "ömürleri bahara kadardır. Onlara söyleyeceğim tek söz gelsinler teslim olsunlar, aksi halde sonu yok" diyor. Bu bir düşman komutanının emri, ferman böyle biçilmiş ve ben de size kış boyu, arkadaşlar bu fermanı dinlemeyelim, bu fermanı bozalım dedim. Öncelikle gerillayı geliştirmekle bu fermanı bozacağız. Düşmana güvenemeyiz; binlerce köyü kaldırdı, binlerce sivili faili meçhul diye katletti. Emirler yukarıdan geliyor, katliam tehlikesi var. O zaman sen de tüm gücünle gerillaya yüklen, askerliğe yüklen, elinden ne kurtarabildiysen kurtar. Bu canavarlar tarihin her döneminde en acımasız ordu geleneğini temsil ediyorlar; yok etmek istediklerinde her şeyi silip süpürürler. Biraz özgürlük umudumuz var, onu da elimizden alacaklar. Bunu anlamak için öyle çok derin bir tarihi bilgiye de gerek yok, çok devrimci olmaya da ihtiyaç yok; yine sosyalist olmaya hiç gerek yok. Bunu anlamak için sıradan bir yurtsever olmak yeterlidir. Her yaştan insanıyla bize katılmışsanız, bazı değerleri anlayacaksınız diyorum. Ben sizin geriliklerinizin, zayıflıklarınızın taşıyıcısı olamam. Sizin ucuz ölümünüzün de taşıyıcısı olamam, ben cenaze taşıyıcısı değilim. Kendi halkıma yaşam sunmak istiyorum. Öleceksen git babanın evinde öl! **Bana yaşayan ve yaşatan insanlar gerekli**. Sözüm bu kadar açık. PKK içerisinde şöhret olacaksın, "bir günlük paşalık uğruna başıma ne gelirse gelsin" diyeceksin. Böyle olmaz, bunu sona erdireceğiz. Bir günlük paşalığa hiçbir şey kurban edemeyiz. Bu paşalığın seni bir gün tatmin edebilir, ömür boyu da tatmin edebilir, ama benim için çok kötüdür. Ben böyle paşa istemiyorum, ben böyle komutan istemiyorum. Biz bu geleneği bozacağız. "Peki anlattıklarınızla komutanlığımız arasında ne ilişki var?" diyecekler. İlişki var, hem de bal gibi var diyorum. Önderlik, komutanlık zor bir sanattır. "Bu zorluklardan dolayı insanın başına bunlar gelir" de demeyeceksiniz,

çünkü en büyük zorluklar benim başımdadır. Tabii size göre rahat yerler sadece kendini yaşama yerleridir. Hayır, öyle değil. Namuslu bir Kürt için dünyanın hiçbir yerinde rahat bir yer yoktur. Hatta namuslu bir insan için Türkiye'de de hiçbir yer yoktur. Öyle sandığınız rahatlık felsefesi bizde işlemiyor. Bunu anlayacaksınız.

Özgürlük Yürüyüşü Büyük Şehitlerin, Büyük Direnişçilerin ve Halkın Umut Yürüyüşüdür

Benim yirmi iki-yirmi üç yıllık bütün umudum, İstanbul'un o sisli havasından ne zaman o dağların doruklarını yakalayabilirim umuduydu. Ben adeta onunla yaşıyorum. Hiçbir şey anlamayacaksın, özgürlük umudunun değerini hiç anlamayacaksın, eline biraz para geçecek, yetki geçecek, genç geçecek, etrafında halkın en değerli kızları, oğulları toplanacak, ama sen onların üstüne kötü bir komutan, ağa kesileceksin. Böyle yaparsan bunun cezası da ağır olur. Zaten bu noktada "bizi öldürecek" deniliyor. Kendimi buna bulaştıracak kadar düşüncesiz değilim ve asla öyle çirkin birisi de olamam. Fakat değerlerle ucuz oynamamanız için de tedbirlerimi alırım. Ama sen de "biz bir gün paşa olduk, ne olursa olsun. Bombayı kendimizde patlatırız, kurşunu kendimizde patlatırız" dediğin an, aslında burada bir halkın değerlerinin çalınması vardır, kendinle birlikte bu değerleri yerin dibine batırılması vardır. Aynı zamanda bu bir hırsızdır; yetkiyi hırsızlamış, ünü hırsızlamış, değerleri hırsızlamış ve adını hırsızca yaymış. Üstelik günü geliyor "hakkımı ver" diyor. Savunmayı doğru yap, halkı doğru örgütle, bahara kadar idam fermanı var, bunları yaratacaksın diyorum. Başka türlü komutanlık yapma.

Ben seni oraya ille de komutan ol diye yollamadım, sen kendin istedin. Silaha sevdalı ol demedim, sen silahı zorla elimden aldın, ben de sırf arkadaşlık hatırı kırılmasın diye sana verdim. Ben hiç birinize, rica ediyorum, gelin silah isteyin demedim. Gözü kara bir biçimde kendiniz askerlik istiyorsunuz. O zaman da sana silahını doğru kullan derim. Kavradıktan sonra doğru ele alırsan o silahla oynayamazsın. O umutları kendine bağlandıktan sonra bir çırpıda o umutları toprağın dibine batıramazsın. Ayrıca o can halkın canı, kaybedemezsin. Bir tedbirsizlik sonucu on militanı bir günde toprağa veremezsin. Verdiğin taktirde o komutan gider, kendisi de ölür. Bu koşullarda ceza budur. Bir bölüğün başına komutan olmak istiyorsan, bu aşamada bir eylemde on militan gitmemelidir. Aldığın tedbirler sayesinde giderse bir gider, iki gider. Çarpışmaların felsefesi budur. Kocaman tedbirsizlikler sonucu biz bölüklerin imhasını göze alırsak bu ordu başımıza beladır, bu umut yerle bir olur. "Yetki benimdir, ben komutanlığı ele geçirdim" diyor. Sen kimsin, komutanlığı nasıl ele geçirdin? Bu konuda bizi biraz tanıyacaksın, saygılı olacaksın. Ben kolay kazanmadım ki kolay kaybedeyim. Halkımın özgürlük umutlarını kendimde birleştirirken, kötü bir evlat olmamaya ben de söz veriyorum. Bunu boşa çıkarmaya sizin hakkınız yok. Ben kolay öldüm mü ki siz kolay ölesiniz? Bana yapılan hakaretlerin binde biri size yapılıyor mu ki hemen moraliniz bozuluyor? Dünyanın bana yüklenmesini az mı sanıyorsunuz? Tabii size göre hiç böyle şeyler yok! Bütün dünya bana hakaret etti, çünkü halkımı inkar ediyor. Onun en kutsal haklarına hiç saygılı olamıyor. Bu büyük bir baskıdır ve büyük direnç olmazsa buna karşı konulamaz. Ama siz "önder nasıl yaşıyor" dersiniz. O sizin bilmem ne gözünüz sayesinde ancak öyle anlaşılabilir. Kaldı ki bir önder, o büyük yaşamı da ispatlamak zorunda. Görkemli yaşamı ortaya çıkarmak zorunda. Başka türlü halkına verdiği sözü yerine getiremez. Zengin yaşamı, özgür yaşamı, çok genç yaşamı temsil etmek zorundadır, bu verilmiş sözdür. Biz ölümü değil, yaşamı esas alıyoruz. Halk bize çok ölün diye değil, daha özgür bir yaşam getirin diye bağlanıyor. Peki sergilenen komutanlıkla bu halkın emaneti arasında ne ilişki var? Militanlarına, komutanlarına bağladığı yaşam umuduyla bu ölüm, bu intihar, bu kolay kaybetme arasında ne ilişki var? Sizin oradaki teorinizi biliyorum, eski Kürt teorisi. O da nedir? "Bastırmacı oldum, ağa kesildim,

köleydim, zavallıydım, kendimi aldattım, önce laflarla sizi kandırdım Başkanım, sonra baktım ki, sözümün adamı olamıyorum, kendimi kolay ölüme terk ettim" diyorsunuz. Fırsat bulursun Azrail kesilirsin, küçük bir sorumluluk hatırlatılınca boynun kırılır. Bunu bırakacağız, sözümüzle gerçeğimiz artık birbirini tamamlayabilmeli. Ben sizin verdiğiniz söze her zaman inanmak istiyorum. Siz de adam gibi söz vermelisiniz. Ben söze bağlılığımı ispatladım. Yani halktan herhangi birisi gelsin "sen bizim size verdiğimiz bazı yetkileri, bazı değerleri nasıl harcıyorsun" desin, ben müthiş bir şekilde rapor vereyim ve her gün rapor da veriyorum. Halkım, sen bana aslında fazla bir şey vermedin. Sıfırdan bana bir ortam sundun, bu ortamı iğneyle kuyu kazar gibi kazdım ve sana bazı değerler oluşturdum, al ne yaparsan yap. Bir gün bunları sana bela yaparım, yani al devletin, al demokrasin derim, ama ona sahip çık, onu doğru kullan, işgalciye kolay peşkeş çekme, yaşamını bu kadar namussuzlaştırma, devrimciyi tanı. Peki ya sizinki nasıl oluyor? "Deveyi hamuduyla yutarız" diyorsunuz. Ne verdin ki ne istiyorsun? Zaten çok yoksuluz. O "PKK'nin parası bollaştı" diyenlere, harcamada sınır tanımayanlara söylüyorum, yetkiyi kötü kullanmada sınır tanımayanlara söylüyorum, kimsiniz, nesiniz? Tamam, babanız olabilir, bilmem size nasıl bir büyüklüğü yakıştırabilir, ama ben bir Kürt için, bir Kürdistan için büyüklüğün teorisini böyle yapıyorum. Doğrusu budur. Siz bunu anlayacaksınız ve büyüklüğünüzü yeniden çizeceksiniz. Ucuz ölümünüzü değil, yaşamınızın planını doğru çizeceksiniz. Israrla bana ölmüş, bitmiş, her türlü oyuna gelen, belaya gelen eski Kürtlüğü dayatıp beni oyalatmak istiyorsunuz. Biraz adım duyuldu, doğru işler yapmak zorundayım. Bu kadar sahteliği artık onaylamamalıyım, bu kadar yetersizliği komuta topluluğumuza artık yakıştırmamalıyım. Bana büyük ayıbı işleteceksiniz, işletiyorsunuz. Bu sonuçlardan ben mi sorumluyum, size az mı açımlıyorum, sıfırdan az mı imkan sunuyorum? Kaldı ki hiçbir zaman ille de gelin bu işi yapın diye ricada da bulunmadım. "Biz hırsızız, biz hep böyle alışmışız, bastırırız, senden alırız" diyorsunuz.

Bir zamanlar Türk solu kendini bana dayatıyordu, ben onlarla ilişkimi kestim. Bu Kemalist saldırganlığı kabul etmem. Şimdi Kürt ağalığı gibi veya Kürt köleliği gibi bastırıyorsunuz, "biz köleyiz, her şeyimize razı olun" diyorsunuz. Ben köleden nefret ediyorum, ben kölenin yaşamından iğreniyorum, onun karısından, kocasından, kızından, çocuğundan nefret ediyorum. Bana öyle yaklaşamazsın?ız. Bu da olmadıysa "ben ağalık dayatmak istiyorum" diyorsunuz. Ben böyle ağalığın amansız düşmanıyım, bana böyle kendini dayatmaya cesaret edemezsiniz. Artık benim de biraz yiğit olduğuma inanın, bir kaç yumruğu sallayabileceğime inanın.

Hala "yoldaşlığı kullanacağım" diyorsun. Ben yedi yaşından beri kardeşimle nasıl cebeleştiğimi ortaya koydum; bağına, bahçesine bakmayan kardeşe taşla saldırdım ve babama savaş açtım. Böyle kardeşlikten, yoldaşlıktan anlamam, ancak emek kardeşliği, yoldaşlığı olabilir. Her yönüyle yeterli olmayabilirim, ama yaptığım bir şeyler var, anladığım bir şeyler var. Büyüdük diye, PKK gelişti diye, egemen oluyor diye kendimizi tanımazlık edemeyiz. Biraz adınız çıktı diye "ya bizi bir padişah gibi karşılarsın başına koyarsın ya da böyle başına patlatırız" diyorsunuz. Bunlar büyük ayıplar, büyük terbiyesizliklerdir. Bunları bırakacaksınız. Ben sizden fazla bir şey istemiyorum. Yani size ille de dağa gidin diyen yok. İsteyene Avrupa'da da yaşam imkanı var, biraz mücadele etsin yeter. Hiç etmiyorsa yerinde otursun. Ortadoğu'da da binlerce kişiye yer açmışım. Ben verdiklerinin karşılığını aramaya tenezzül edenlerden değilim, bana bir-iki şey verdiysen yeter. Bu halka bir şeyler vermişim, bu halk da, eksik olmasın her şeyini sunuyor. Yarım yamalak devrimcileri, halkın sayesinde yerli yerine oturtabilirim. Daha fazlasını istemezler.

Evet anlıyorum, bu bir savaştır, yetkiyi, komutanı anlıyorum. Bir bölgeye hakim de olabilir, küçük bir devlet gibi de olabilir. Olsa

olsa bana en büyük halk hizmetkarı olmak düşer; en yerinde sözün sahibi, en doğru eylemin, ahlakın sahibi olmak düşer. Eğer PKK'li olarak kalmak istiyorsa, ona bunu yapmak düşer. Sen başka türlü yapmak istiyorsun, "PKK sayesinde büyüdüm, PKK'yi kullandım, iktidarı ele geçirdim" mi diyorsun, o zaman hazır ol karşındayım, geliyorum. Emek olgusunun sahipleri var ve bir de gerçek savaşanlar var, onlar seni sorgulayacak. Hiç olmazsa sorgulamadan önce sen gel hesabını açık gör.

Sizlere söyledim, her türlü ucuz ölümü, panik içinde kaçışı, panik içinde teslimiyeti kabul edemeyiz, biz bunu durdurma hareketiyiz. Ben bunun dışında bir Kürtlüğe bu Newroz münasebetiyle fazla yaşam fırsatı verecek durumda değilim veya vermemeye çok kararlıyım. Bu gücü artık kendimde görmeye başlıyorum, bunun felsefesini kendime uyarlamışım, bunun pratik adımlarını keskinleştirmişim ve yine de hizmetkarım. Yani ben öyle fazla bir şey talep etmiyorum, ama bu davayı savunabilirim. Bunun bir çok sorunlarına doğru çözüm verme temelinde kendimi söz sahibi kılabilirim, hepiniz söz sahibisiniz, en az ben de sizin kadar olabilirim diyorum. Öyle fazla bir şey de istemiyorum, örgütte sizin kadar söz sahibi, sizin kadar yetki, sorumluluk işleteceğiz. Kurallar işleyecek, insanlığı kendi ağalığımızda, köleliğimizde durdurmayacağız. O altın işleyiş kurallarını durdurmayacağız.

Bana böyle bir köylü kurnazlığını veya bir Kürt düşkünlüğünü, kurnazlığını dayatarak beni engellemek istiyorsun, yine sergilenen bir çok tutum ve davranışlarınla büyük yürüyüşü frenlemek, hızından düşürmek istiyorsun. Her şeyi yapın, sömürmedik bir şeyimi bırakmayın, ama bu büyük özgürlük yürüyüşünün önüne miskal kadar bir engel dikme durumuna düşmeyin. Gelin böyle canımızı çıkarın, hücrelerimize kadar hesap sorun, fakat özgürlük yürüyüşü büyük şehitlerin yürüyüşüdür, büyük direnişçilerin yürüyüşüdür, halkın umut yürüyüşüdür, bu yürüyüşün önüne geçmeyenler veya onun önüne geçip de zemzem kuyusuna eder gibi bir durumda namımız çıkmasın, bu bize yakışmaz. Tutkunuz büyük olsun, aşkınız büyük olsun. İlk defa bir vatan aşkından bahsediyorum. Ben de bir çok bağlılıkları gördüm. Bana da; büyüklerime, anacığıma, varsa nişanlıma, eşime, dostuma nasıl bağlı olacağım konusunda çok şey söylendi, çok şey gösterildi. Öğretmenime, bacıma, hocama nasıl bağlı olacağım gösterildi ve hepsine de zamanına, yerine göre bağlı olduğumu ispatladım, ama bütün bunlar benim için yetmedi. Yine aileme, kabileme nasıl önde yer vermem gerektiği aşılandı. Yani onlara zamanında, yerinde çok değer gösterdik, ama yetmedi.

Benim de bağlarım, tutkularım oldu, yaşam alışkanlıklarım oldu, bol paralarım oldu, ama bütün bunlar beni fazla tatmin etmedi, daha fazlası olmalı dedim, ama nasıl? Yalnız başıma istemekle bir çırpıda elde edebilir miyim? Adına çağdaş insanlık veya mevcut uluslar topluluğu diyoruz. Buna göre bir halk, bir ulus olmalıyız dedik. Hatta neden bu kadar gerisindeyizden de öteye, neden en ilerisine geçemiyoruz, bu anlamda insanlığa da katkımızı yapmıyoruz dedik. Büyük eylemimiz bu temelde düzenlendi. Büyük duygu, büyük tutku böyle temellendirildi ve tabii bunun içinde halkımızın geriliği de var. Çok tutup atmak kadar, çok dar kalma ve ayak bağı olma da var, onları da yırtalım.

PKK olayı aslında budur, geliştirmek istediği yaşam budur. PKK, başkalarının san-

dığı gibi sıradan bir parti siyaseti olarak düşünülmüyor. Bir Kürt için eğer bir şeyler yapmak istiyorsan veya bu insanlık için ille iyi bir şeyler yapmak istiyorsan, gücün varsa, bu temelde halkınla birlikte böyle yaparsın. Tutku yaratıldı, PKK büyüklüğü yaratıldı, uğruna canlar verildi. Şimdi bazıları bu aşkı, bu tutkuyu bireyselleştirmek istiyor veya kendi bireyselliğinin kurbanı yapmak istiyor; kendi aşireti, ailesi için kullanmak istiyor, kardeşi için kullanmak istiyor, ahbap çavuşluğu için kullanmak istiyor, karısı, kocası için kullanmak istiyor, eşi, sevgilisi için kullanmak istiyor. Bu tutku, bu aşk her şey için kullanılmaz. Bu aşkın da bir kanunu var, ülke aşkının da bir kanunu var. Ben bu kadar canı boşuna vermedim. Bu kadar şehidin verdiği sözler var, benim de onlara verdiğim sözler var, o sözleri kolay çiğnetemem. Bu kadar direnişçinin ahıvahı var, ülke için, vatan için, halkımın özgürlüğü için bir çırpıda onları bireylere kurban ettiremem. Gözeteceğim, onu büyük bir aşk haline getireceğim. Bu büyük umutları, bu büyük tutkuları, bu büyük iradeleri doğal mecrasına koyacağım, büyük iradeye dönüştüreceğim, büyük fazilete, erdeme, büyük aşka dönüştüreceğim. Bunun dışında Önderlik başka türlü yapamaz, başka türlü olamaz, bunu anlayacaksınız. Habire "Önderlik gerçeğini anlamadık" diyorsunuz. Neden anlamıyorsunuz, anlamaya çalışın. "Ben şöyle bir insan sanıyordum, ben babamın nesi, kocamın nesi gibi sanıyordum" diyorsunuz. Bir önderlik bu kadar düşkün olamaz, senin sandığın gibi olamaz, artık bunu anlamanın zamanıdır.

Yani ben çok büyük şeyler iddia etmiyorum. Gerçekten en zavallı bir kişilik sürecinden geçiyorum, bu süreçten büyük zorluklarla boğuşarak geliyorum. Millet büyük tutkuyla "şöyle Başkan, böyle Başkan" diyor, bırakıp kaçsan "ihanet etti" diyecekler, kaldıramıyorum desen "umutlarımızı kırdın" diyecekler. Başkanlık büyük güç gerektirir, madem bu kadar yakıştırıyorsunuz, ben de temsil etmeye çalışayım. O zaman bunun boş bir uğraş olmadığını hissettirmek zorundayım. Zavallı bir köylü, kimsenin ciddiye almadığı bir genç, bilmem şöyle bir kadın veya yetenekleri gelişmemişin birisin, ama yine de mevcut Kürtlerin içinde büyük bir yoğunluk "sen bu işi yapmalısın" diyor. Yapacağım o zaman, ne kadar yetersiz de olsam, ne kadar yetenekleri dumura uğramış biri de olsam, bu kadar insanın değerini bir çırpıda atamam, göz ardı edemem, sizin gibi olamam.

Bu Kürtler ne istiyor, bunu anlayacağım; nasıl istiyor, nasıl yapmayı kabul ederler, bunu anlayacağım. Çünkü milyonlar var, hepsinin umutları ve yaşam tarzlarına biçim vermeye çalışacağım, benden kolay gün bekliyor, benden güzel yaşam bekliyor, bana "şöyle başar" diyor, ben de bunu temsil etmek zorundayım. Şimdi siz nasıl milyonların sesini yüreğinizde duymayacaksınız, duymadan nasıl önder oluyorsunuz, nasıl militan oluyorsunuz? "Böyle alışmışız, babam beni böyle yürüttü, ailenin, kabilenin bilmem babanın büyüğü diye büyüttü" diyorsunuz. Hayır, bu olmaz! Halk militanlığı hiç böyle olur mu? Bırakın bu kültürü, bu, düşmanın üzerimizde her türlü hesabı yürüttüğü, zorla ayakta tuttuğu bir kültürdür. Bu kültür, bir jandarmaya en aşağılıkça boyun eğme kültürüdür. Bu kültür kendini elin çöplüğünde horoz sananların kültürüdür. Bırakalım bunları, biz size halk önderliği adına doğru şeyler vermek istedik ve gerçekten bütün gücümü toparladım, sundum ve yetiştirdim. Almasını, yemesini bilmeyen sizsiniz. Bana, babadan kalma ne kadar yol, yöntem varsa dayatıyorsunuz. Bir gün onunla yaşayabilseydiniz gam yemezdim, bir kuruşunuz benim yararıma olsaydı bir şey demezdim. Gerçekten siz bu işi yapamıyorsunuz, kendi yetmezliğinizle beni yıkmaya çalışıyorsunuz. Düşünün, bana kimse vermedi, yetiştirmedi, her gün kendim yapıyorum ve sizin hiçbir şeyinize tenezzül etmem, aslında askerliğinize de tenezzül etmiyorum. Siz namus belasından biraz kurtulmak istiyorsunuz, biraz şan, şeref istiyorsunuz. Benim silahımı, benim gücümü alıyorsunuz. Bu noktada biraz adaletli ve bir takım ölçülere sahip olacaksınız. Ne aldınız, karşılığında ne vermeniz gerekir, artık bunu bilmenin zamandır. Yoldaşlar bir-

birlerine sertlik yapmazlar, esnaf alışverişi gibi hesap da yapamazlar, ancak kendilerini sınırsız ortaya koyarlar, sınırsız verirler.

Her zaman şunu söyledim; **"birimiz hepimiz için, hepimiz birimiz için."** Bu ilke doğrudur, yerindedir ve yürüyor. Bir yaşam tutkusu yarattık, bir umut da olsa, gerçekleştirilmenin eşiğinde de olsa yine de görkemlidir. Bu, Kürt halkının son yıllardaki, hatta yüzyılların, bin yılların fırsatı oluyor. Ona karşı neden hazırlıksız olalım, ona neden yanlış yaklaşalım, onu neden anlamazlıktan gelelim? Bir şeyler vermemiz mümkünken neden vermeyelim? Halk çocuğuyuz, halk evladıyız, şimdi vermemizin zamanıdır. Gözü kara bireycilikler oluşmuş, ulusal değerler üzerine, halkın özgürlük talepleri üzerine yapılamayacak hesaplar tutuluyor. Ben içimizdekilerden bahsediyorum, fakat ya dışımızdakiler neredeler? Kürtlük adına bazı değerler oluşturuyoruz, ama bunları sağa-sola savurma çabası içindeler. Bunları yapmayın diyorum!

Ben ille bazılarına kötülük etmek istemiyorum, ille cezalandırmak da istemiyorum, ama kendi kazandırdığım değerler üzerine ve biraz da bu halkın benden "hesap sor" dediği değerlere karşı bu kadar suç işlenmişse çok kötü yaparım. Bu bir tehdit değil ve ben babamın davasını da yürütmüyorum, ben bir ulusun davasını yürütüyorum. Bazı suçlar vardır, bağışlanamaz, lafazanlıkla geçiştirilemez, cezayla da hesabı verilemez.

Büyük şehidimiz M. Hayri Durmuş "Borçluyum" dedi. Şimdi bu sözün bir anlamı var, bunu anlayacaksınız, "Mezara borçlu gidilemez, ben gittim, siz gitmeyin" diyor ve bizzat borç ödemeyi bize bırakıyor. Nitekim biz de ödüyoruz ve ödemenin de zamanıdır. TC'nin bilinen köhnemiş o ortaçağ düzenbazlıklarıyla, kurnazlıklarıyla ne çalışacağız, ne de kandırmasını yapacağız. Bir şey sunmayan kölenin, hiçbir işe yaramaz kölenin çabası da diyemeyeceğim, her türlü yaramazlığınızı sunacaksınız ve benden geçit isteyeceksiniz, onay isteyeceksiniz! Benden bu istenilemez, ne yaparsanız yapın, ama benden böyle bir onay alamazsınız. "Ağlayacağız, şikayet edeceğiz, işletmeyeceğiz, gözü kara olacağız, örgüt işleyişini durduracağız" diyebilirsiniz. Yapın, karşınızda boyun eğen mi var? Bilmem "kendimizi patlatacağız" diyorsunuz, patlatın bakalım, kılımı bile sarsamazsınız. "Seni etkileyeceğiz" diyebilirsiniz, ama etkileyemezsiniz.

Ben kendimi eğitmişim, bütün acıma duygularımı, bütün korku ve cesaretimi, bütün hüzün ve sevinçlerimi her an tersine de çevirebilirim, ben bu kadar esneğim. Daha yedi yaşında anasıyla, babasıyla boğuşmuş birisiyim, dünyayla boğuşan birisiyim, benim yoldaşlığımı kullanarak beni etkilemek sandığınızdan daha zordur. Uyanık olun derim, bana ihaneti dayatmak da, köleliği dayatarak düşürmek de, kocakarılığı dayatarak benden yetki almak da çok zordur. Bunlara karşı tedbirliyim, bütün bu konularda kendimi yetiştirdim. Yani bu halk önderliği dediğiniz olay, bu Kürt önderliği dediğiniz olay böyle kolay kolay oluşmadı. Bazı özellikleri var, bunlara mutlaka ulaşın diyorum. Bu Newroz günlerinde kıyameti koparıyorum. Beni anlayın, artık anlamanın zamanıdır. Çünkü büyük hata işliyorsunuz, büyük zararlar veriyorsunuz.

Önderlik kolay icra edilecek bir sanat değildir. Bu yalnız benim önderliğim de değil, hepinizin önderliği söz konusudur. Küçük bir manga sorumluluğu da önderliktir, hatta herhangi bir savaşçılık da önderliktir. Bunun hakkı verilecek. Bu, bir zaman veya özgürlük zamanının önderliği, doğru Kürt olmanın, doğru Kürt uluslaşmasının, Kürt ordulaşmasının önderliğidir. Ben ucuz duygulardan da, ucuz aşklardan da, her türlü bağlılıklardan da nefret ederim. Ne başkalarının kızgınlığından, ne de ucuz sevgilerinden etkilenmem. Bunu anlamanın zamanıdır. Ben ancak sizin gençliğinize acıyabilirim. Sizden cesaretlenmem, cesareti veren yine biziz. Ama sizin için de bunu vermenin zamanıdır, bu konuda sizi uyarıyorum. Bunu neden belirtiyorum? Çünkü bazıları ısrarla anlamak istemiyor, anlamaya gelmiyorlar, yani "biz adam olamayız" oyununu oynamaya devam etmek istiyorlar, "biz çok ucuz satmaya çalışacağız" deme-

ye getiriyorlar. Benim verdiğim halk sözü bu değil, bütün bunları aşan bir sözdü. Newroz günlerinde, yaşam günlerinde, özgürlük günlerinde, varsa bir Kürt gününde doğrular nedir, yanlışlar nedir, yeterlilikler nedir, yetersizlikler nedir, ölümler nedir, yaşamlar nedir, düşüşler nedir, serkeftinler (başarılar) nedir, görmek gerekir. Bütün bunları söylerken hiç havamda değilim, şikayetçi de değilim, çünkü kendim için söylemiyorum.

Bu halka rica ederek beni önerin demedim, sizlere rica ederek beni Başkan yapın demedim, buna tenezzül bile etmedim. Sadece bir hizmet yapmak istedim, yani halk hizmeti. Kendim buldum, buluşturdum, yürütmek istiyorum. Layığımızdır diyen sizsiniz, o zaman gerekeni yapın. Ben bir mal oluşturup pazarlamıyorum, gece-gündüz büyük özgürlük, büyük bağımsızlık, büyük adalet, büyük güzellik diyorum. Bana ilgi duymak, benimle yol arkadaşlığı yapmak bu büyük kurumlara hakkını vermektir. Ben bir tüccar mıyım? Bir Kürt satıcısı mıyım? Bildiğiniz türden bir küçük satıcı mıyım? Hayır, böyle olmadığım ortadadır.

Newroz yine çok coşkulu olsun. Ama düşman en büyük ordularını bu seneki Newroz'a dayatıyor. "Askeri çözümle sonuç alacağım" diye dayatıyor. Nedir askeri çözüm? İmha çözümü, Kürtlük adına ne varsa onu imha etme çözümüdür.

Newroz yine çok coşkulu olsun. Ama düşman en büyük ordularını bu seneki Newroz'a dayatıyor. "Askeri çözümle sonuç alacağım" diye dayatıyor. Nedir askeri çözüm? İmha çözümü, Kürtlük adına ne varsa onu imha etme çözümüdür. "Bahara kadar bitireceğiz" dediler, biz de baharın ilk günlerinde bitecekler sözüyle karşılık vermek istiyoruz. "Ya bitecekler, ya bitecekler" sözüne karşılık, "Ya kazanacağız, Ya kazanacağız" sözüne işlerlik kazandırmak istiyoruz. Düşmanın askeri çözümüne bir askeri çözüm dayatmak istiyoruz. Bütün davranışlarımıza aylardır bu yön veriyor. Ben şunu söyledim; hiçbir dönem biz de kendimizi askeri çözüme bu kadar yakın hissetmemiştik. Bu boşuna söylenmiş bir söz değildir. Al sana askeri çözüme karşı askeri çözüm. Şimdi bu sözü anlamaya, gereklerini yapmaya var mısınız? Bütün partiye, özellikle alan komutanlarımıza aylardır bunu söylüyoruz. Dayatılan imha amaçlı askeri çözüme karşılık bizim dayattığımız tam kurtuluşçu askeri çözüme var mıyız? Bunu anlayacağız. Bu söz büyük ordulaşma sözüdür, ordulaşmanın büyük askeri olma sözüdür.

Tarihsel Dönemler Yiğitçe Çabalar İster

Ordu ve savaş gerçekliği üzerine çok durduk. Hiçbir dönemle kıyaslanmayacak kadar hem eleştirisel hem de olumlu yönden gelişimine açıklık getirdik. Sadece çözümleme düzeyiyle değil, muazzam pratik olanakları hazırladık. O düşman ki, en çok uluslararası alanda ve ülkede bizi sıkıştırdığını ve kesin imha edeceğini sandığı dönemden bu yana bize yönelimi basit değildir. Biraz tarihten ders alanlar için öyle sıradan bir yılın geride bırakılışı ve sıradan bir yılın hazırlanışı, karşılanışı değildir. Bu çok yiğitçe bir çaba ister, anlayış derinliği kadar, hücrelerine kadar sorumluluk duygusuyla hareket etmek ister; iğne ucundan kurşun geçirme niteliğinde bir askerlik ister, bir askerin nişanlılığını ister. Başka türlü tarihin bu dönemleri karşılanamaz. Ama o hala kaybediyor. Artık bunu anlamanın zamanıdır.

Eskiden bir şiar yükselttik "Ya Serfektifın, Ya Mırın (Ya Zafer Ya Ölüm)" diyorduk. Şimdi tümüyle "Ya Serkeftin, Ya Serkeftin" diyoruz. Bu öyle ucuzluğuna söylenen bir söz değil, bunun büyük yürek hazırlığı, büyük düşünsel hazırlığı var. Bu büyük çabalar bu söze bağlılığın gereği içindir. Yalnız benim için geçerli olan bir şey değil, sizler de bunu söylüyorsunuz. O halde yüreğinizi hazırlayın, beyninizi hazırlayın, büyük taktik ustalığı hazırlayın. Nasıl gerilla olunur, gerilla nasıl yaşar, dağların doruklarından, kentlerin varoşlarına kadar gerilla nasıl sızar, hepsini bütün

yönleriyle doğru ele almanın, hakkını vermenin zamanıdır. Savaşın tam içindeyiz, yani ordu gerçekliği üzerine bu kadar kıyamet koparmamız nedensiz değildir.

Siz neyin askerisiniz, kimin askerisiniz? Böyle mi asker olunur? Size bunu göstermek istedik. Daha elimi silaha atmadım, henüz askerliğe de doğru dürüst adım atmadım, sadece genel gözetleyicisi durumundayım. Bu sıfatı en çok kendine yakıştıran sizsiniz. Bin kilometre öteden bir dağda olup bitenden benim buradan çıkardığım sonuç; oranın komutanından daha iyi olacaktır; daha iyi anlayacağım ve sen bana "komutan nasıl emrediyor" diyeceksin! İşlenen taktik yanlışlıkları tahmin üzeri buradan ortaya çıkaracağım, sen ise günlük savaşta basit bir taktik yetmezliği bile çıkarıp gidermeyeceksin ve böyle bir askerliği bana dayatacaksın! İşler bu şekilde yürür mü? "Başkanım, böyle olduğunu, bunun genel komutasının böyle düzenlendiğini bilemiyorduk" diyorsun. Anlayacaksın. İnsansın, kendine güven, başaracaksın. O dağları öyle sorumsuz ele alacağına, gerillayı, imkan olanaklarını o dağlarda öyle çarçur edeceğine, "ilk defa böyle bir fırsat elime geçmiş, bunu değerlendirmeliyim" demelisin.

Cudi dağı ilk defa böyle bir özgürlüğe açılıyor, burada bütün tarihi geçmişin gözlerinin önünde canlansın. Sana neler yapıldı ve bu büyük özgürlük ne demektir, sana ne yedirir, ne içirir, düşün! Bu etrafındaki savaşçı adayları neyin ifadesidirler, neyin büyük şehit yolcusudurlar, anla! Büyük bir kutsal ruhla, büyük bir komuta üslubuyla yönel. Düşman tekniği görülmemiş üstünlükte, ona göre şunu söyledim; her dağ parçasını, dağ kayasını bir tabur düzeyinde değerlendir. Oraya bir mangalık gücü yerleştir bir düşman alayıyla savaşsın. Gerilla ustası olursan bu mümkündür. Beş yüz kişilik bir gerillayı dağa yerleştir ve "olası bir düşman hücumu söz konusuysa tek fert bile sağlam çıkamaz" diye o dağa yüklen, gerillayı oraya oturt. Tüm bunlar rahatlıkla mümkündür. Hele Botan'ı bir kaç bin gerillayla tutun, artık düşman burada yandı diyeceksiniz.

Donkişot gibi, Ortaçağ kalelerinden daha tehlikeli biçimde teknikle örülmüş karakollara habire o gençleri sür, çarpıştır, bu intihardır. Bilmem hiçbir tedbir, bir tespit bile yapmadan "şu köye gir, şöyle geçiş yap" demek intihardır. Sen bunun askeri değilsin, hele komutanı hiç değilsin. "Düşünmemiştik" diyeceksin, neden düşünmedin? Düşmanını tanımayanlar böyle yapar, halkının çok kıt olanaklarını tanımayanlar, Önderliği hiç tanımayanlar böyle yapar. "Biz bunların hiç birini tanımadık" dersen, peki neyi tanıdın? PKK'nin imkan-olanaklarını komutanlık adı altında ucuz harcamayı biliyoruz, komutanlıktan anladığımız budur. Böyle komutanı darağacına çekerler. Sıradan bir savaşçının bile kendini böyle harcatması o savaşçıyı beş paralık eder. Buna hiç birinizin hakkı olmadığını söylüyorum, bunlar temel askeri gerçeklerimizdir.

Asker olmak istiyorsunuz, asker böyle olunur. Komutanlığa bayıldığınızı duyduk, komutanlığın ilkesi budur. Dağı böyle yapmaya var mısın? Bir küçük grup savaşçıyı, bir küçük dağ parçasıyla tugay kadar savaştırmaya var mısın? Yoksan, o zaman başka türlü komutanlık olmaz, ordulaşma sözcülüğüne, ordulaşma gerçeğine girilmez. Kendine güveniyorsan gel; ölmeye değil, korumaya, yaşatmaya varsan gel. Yaşamak ve gerekeni yapmak mecburiyetindeyiz, çünkü benim fazla zamanım yok. Bütün dünya beni bir an önce tasfiye etmek istiyor. Peki yaşamın yolunu nasıl zorlayacağız? Davamız, ancak değerlere böyle değer vermekle, yoldaşınızın anlamını biraz biliyorsanız ona biraz yaşam gücü vermekle, yani gerillayı oturtmakla başarıya gidebilir. Tarihin en ezelinden bugünkü gerillamız arasında özgürlük gizlidir, bunu yaşatacaksın, onun savaşımla bağını kuracaksın. Gücün varsa in oraya, in köye, in şehre, ama düşürmek için, daha kalıcı bir özgürlüğü oraya da yaymak için, yoksa gidip grubu imha etmek için değil. Bu, ilkenin bozulmasıdır. Askerlik ilkesinin bozulmaması gerektiğini anlamanın zamanıdır. Başka türlü askeri çözüme nasıl ulaşacağız? "Biz bilmiy-

oruz" diyor. Bilmiyorsan nasıl askersin? Asker bilmez olur mu! "Sen söyledin diye biz de asker olduk" diyor. Ben size böyle mi söyledim? İlk günden beri böyle asker olasınız diye ağzımdan tek bir laf çıktı mı?

Hilvan-Siverek direnişçiliğini hatırlıyorum. "Bir ağa var" dediler, ben ağa şöyle vurulur dedim. Ertesi gün bir baktım yüz elli kişiyi dizmişler bir mevziye, karşılarında da birkaç köylü cephesi ve bir atışta "yirmi bin mermi harcadık" dediler. Benim için bir ağaya iki mermi bile fazladır. Ben eylemi böyle anlarım. Sonra başıma Siverek belasını çıkardılar. İşkenceydi o günler, yalnız bu belayı kaldırmak için, ona dayalı 12 Eylül'ü boşa çıkarmak için dünya kadar çaba gerekir, NATO'yu boşa çıkarmak gerekir, bunları biliyor musunuz? "Bilmiyorum" diyorsan, o zaman sen kimsin, bunu bilmeden nasıl asker oluyorsun?

Silahı benden isteyen sendin. Sözleriyle oynuyorlar, yiğitlik bu mudur? Halen onun devamını biz getirmek istiyoruz. Yani hiç mi yiğitçe bir sözünüz olmayacak? Burada "şunu kaybettim, şunu kazanacağım, kazanmaktan başka çarem yok" demenin zamanıdır diyorum, bu söz sizin de sözünüz olacak. Yaşamınız buna göre düzenlenecek, böyle asker olacaksınız. Kürt kendisi için ancak böyle asker olabilir, böyle asker olursa kazanır. "Sen biraz geliştir, koordineyi, bölge komutanlığını biz üstleniriz, yeri gelince böyle anlı-şanlı büyük paşa oluruz, yeri gelince böyle sıvışır kaçarız, yeri gelince intihar ederiz" diyor. Hayır, bu olmaz! Git bunu her yerde sat, ama bana değil. Askeri çözüme varım ve dediğim gibi ben de kendime güveniyorum. Ama bu kadar kapsamlı düşüncelerle, bu kadar büyük pratik hazırlıklarla benim sizin kadar özgür hareket edecek bir yerim yok. Bulunduğumuz alanda bile bir dostluk imkanını yaratma çok aşırı zorlamanın bir sonucudur ve başa ne getireceğini anlamak gerekir.

Sen büyük özgürlük dağlarında sıradan düşünmeyi bile beceremiyorsun. Nasıl askersin, nasıl yoldaşsın, nasıl emrin sahibisin? Aç tarihe bak, Roma çağından İslam çağına geç, öyle asker, öyle emir veya komutan var mı? "Bu Kürt'tür, başkaları için iyi savaşır, kendisi için ancak hain olur" denilir, artık bunu değiştirmenin zamanıdır. Bu Önderlik bunu değiştirmenin önderliğidir. "Biz çocuğuz, çok amatörüz" diyorsunuz. O dağlarda bunu aşabilirsiniz, orada zaman çoktur, neden boşa geçirdiniz? Neden sigaraya gösterdiğiniz ilgiyi askeri talimnameye göstermediniz? Neden bir ilişkiyle tutturmuş gidiyorsunuz? Bana "kadın ilişkisi, bilmem erkek ilişkisi şöyle olur" diyorsunuz. Ona gösterdiğiniz ilgiyi neden askerliğe göstermediniz? Eski Kürt'ü orada tekrarlayacağınıza, büyük askerlik tutkusunu harekete geçirsenize!

Bir sigara için, bir çay için köylere indiniz. Nedir o, gerilla sigarasız olmaz mı, gerilla çaysız olmaz mı? Dümbelekleri hep sırtınızda taşıyorsunuz, ben askerliğe başladıktan sonra bunu kestim. Ben de zorlansam bir gerilla yemeğinin nasıl olacağını bilirim. Mardin gerillası sığınaklarda sıcak kadayıf bulunduruyor. Bunu bulunduran gerilla ölmüştür, zaten ölüyor. Böyle askerlik olur mu? Bu yaşam hoşunuza gidiyor, "para var, rahatlık var" diyorsunuz. Nereden çıkardın bunları, orada ölüm var. Askerlikle bu kadar oynanır mı? Askerliğe gelmeyen konuları artık aşmak gerekir, yani tam asker gibi yaşamıyorsak, engelleyici de olmayalım. Bazıları askerliği çok iyi yapabilir. Örneğin ben, az ve öz yapabilirim. Neyi istersem kapsamlı yapmaya da varım, sayının büyüklüğüne de, küçüklüğüne de açığım. Sizin istemlerinizi de yapmak için bekliyorum, ama buna layık olalım.

Burada askeri konulara fazla girmek istemiyorum. Bu Newroz münasebetiyle biz '94 Newroz'u için büyük askeri hedefler çizdik, gerillamız bu yılda elli binden aşağı olmayacak dedik ve bu sözü gerçekleştirmeye çalışacağız. Gerilla tarzını derinliğine ve bütün ülke alanlarımızda uygulamak kaydıyla geliştirecek, savaşçı hırsına ek olarak yarı mevzi, yarı hareketli savaşa da ağırlık vereceğiz. Ve şunu da söyledik; taciz ve yıpratma eylemleriyle birlikte, önemli oranda imha amaçlı eylemlere de gireceğiz. Bunlar öyle boşuna söylenmiş sözler değil, temel askeri yasalarımızdır. Bu

hedeflere ulaşabilirsiniz, o zaman dakikanı bile müthiş değerlendir. Taktiğin sahibi olmak istiyorsan, taktik geliştirmek istiyorsan değerleri iyi kullanır, hedefe ulaşmak için kıyamet koparırsın. Başka türlü asker olunur mu? Olunursa, ancak sahte asker olursun, kendini aldatan ve her an yenilgiye koşan komutan olursun. Buna tahammülümüz olabilir mi? İşkence ve katliam tehdidi altındayız.

Bunların bir çok taktik biçimlerini de belirledik, bunu yapmak sizin işinizdir. Bir dağda düşmanı üzerine çekip ona nasıl tuzak kuracağını öğrenmek zor işler midir? Benim burada gördüğüm kadarıyla, sokaktaki bir hareket biçimiyle hareket ediliyor. Sen o dağlarda yıllardır nasıl yaşıyorsun? Donkişot'un yel değirmenine saldırması gibi taktik mi olur? Bir de savaştan sürekli kaç, yıllarca kaçışla, küçük bir plan bile geliştirmemekle askerlik mi olur? Bu hususları kendi yiğitliğinizi, kahramanlığınızı belirleyecek konular olarak kabul edip, benden kırk kat daha incelikle bu konuları çözebilirsiniz.

Taktik önderlik dediğimiz olay sizin sahanızda olur. Ama neredeyse taktiğin en ince sorunlarına bile çözüm istiyorsunuz. Doğru değil, bu sorunları çözümlemek kendi öz görevinizdir ve tabii ki askeri kafanızı müthiş çalıştıracaksınız. Kaldı ki bir dağın neresinde, nasıl kalmak; bir birimi nerede, nasıl üstlendirmek; bir düşmanı nasıl oyalamak, bir düşmanı nasıl aldatmak, bir düşmanı her gün değişik biçimlerde oyuna getirmek zor değildir. Siz askerliğe kafa yormuyorsunuz, ama artık yormanın zamanıdır. Askeri çözüm, askeri sorunlara böyle yaklaşırsanız olur, yaklaşma-dığınız takdirde bizi imha ederler. Çocuk ol-mayalım, ben ne her zaman varım, ne de her zaman sizi koruyabilirim. Ve benim adıma da yola çıkmayın, gerçekten imkanolanakları çok sınırlı birisiyim. Tamam, kişiliğinizi bu kadar yaşattık, sizi büyük özgürlük dağlarımızla tanıştırdık, onlara ulaştırdık. Ama gerisini kendiniz yapın, kendi başınıza bela olmayacak kadar kendinizi yaşatın. Saygılı olun yeter. Onu da yapamazsanız ne yapabilir-siniz? "Fazla direnemeyiz, isyan ettik, ama yenildik" diyorsunuz. Artık bunu önlemenin zamanıdır.

Görüyorsunuz ki, Newroz günleri daha derinlikli bir düşünceyle ve onun büyük hazırlığıyla karşılanabilir, kurtuluşa çok yakın günler haline getirilebilir. Kendi şahsımızda onu biraz kanıtlamaya çalıştık. Ben de bir çocukken bayrama şen şakrak, rengarenk elbiseler içinde ve oldukça da türkülerle girmek istedim. Halen sözcükler kulağımda vızıldıyor. Ama türkülere, coşkuya ihanet etmemek için bu kadar düşünmek zorunda kaldım. Başka türlü bayram olmuyor. Gerçekçi olmanın zamanıdır, öyle olmaya çalışıyoruz.

Bu Newroz yılı madem düşüncede ve hazırlıkta bu kadar büyük kılınmış, o halde büyük yaşanacaktır, büyük savaşarak yaşanılacaktır. Büyük savaşmanın imkanları hiçbir zaman bu kadar gelişkin değildi. Bu yıl böyle karşılanacak ve özgürleştirilecektir. Engeller nereden gelirse gelsin, imha seferleri nereden ve nasıl başlatılırsa başlatılsın, düşman hangi asırlık ve uğursuz, çok haksız imha amaçlı barbar seferlerini düzenlerse düzenlesin hepsine karşılık ayakta kalma yılı ve bunu daha fazla bir özgürlük yılı haline getirme imkan dahiline sokulmuştur. Dinleyenlere de benim sözüm, bayram anlayışım budur. Her şeyi vaat etmiyoruz, ama yapılanlara bakıldığında ve bir talihsizlik olmasa, bu hazırlıklar özgürleştirmek için idealdir, iddialıdır diyorum.

İnsanoğlu fanidir, ayağı kayar da, düşebilir de, ama yaşarsa ve yetkisi dahilinde olan değerleri taktir ederse, ben de öyle yaptığıma inanıyoru biliyorum ki, bu Newroz yılı hiçbir dönemle kıyaslanmayacak kadar, hiçbir yılla ölçüşmeyecek kadar büyük özgürlüğün kazanım yılıdır, savaşımın kazanım yılıdır. Bu yılı böyle bir savaşla karşıladık ve bu savaş biraz özgürleştirdi, daha fazla da özgürleştirecektir. Ben tekrar bu temelde tüm halkımızın, tüm partililerin, ordulularin ve cephelilerin Newroz'unu kutluyor, üstün başarılar diliyorum.

Réber APO
21 Mart 1994

PKK'NİN KÜRT HALKI İÇİN YARATTIKLARINI ZALİM BİR TANRI BİLE İNKAR EDEMEZ

Mustafa KARASU

PKK, önder Apo'nun liderliğinde 36 yıldır Kürt halkının Özgürlük Mücadelesine öncülük etmektedir. PKK bırakalım sınırların değişmesini, ülkelerin iç siyasetinin bile demokratikleşmesine izin verilmeyen bir bölgede mücadeleye başladı. Kürt halkının varlığını hem kendine sosyalist diyen ülkeler hem de kapitalist sistem görmezlikten gelmekteydi. Kürtlerin varlığının reddedilmesi uluslar arası bir norm haline gelmişti. Kürt halkına da bu statü uluslar arası güçlerin ve bölge ülkelerinin ortak kararı olarak zorla kabul edilmişti. Özellikle NATO üyesi olan Türkiye'de Kürtler üzerinde yürütülen inkar ve imha politikası içeride ve dışarıda bir itiraz olmadan sürdürülüyordu. Tüm Kürt isyanları katliamlarla bastırılmış, bunun yarattığı pasifikasyon üzerinden de her gün siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel politikalarla Kürt halkı beyaz katliam altında doğranıyordu. Kürt halkına Türk uluslaşması içinde erimekten başka bir yol bırakılmamıştı. Türk devleti; tek kültür, tek dil, tek millet politikasıyla Kürdistan'ı Türk uluslaşmasının yayılma alanı yapma politikasını en katı biçimde uyguluyordu.

Apocu grubun ortaya çıktığı dönemde Kürtlük adına yola çıkan gruplar bu baskı ve kuşatmayı kıracak bir irade göstermekten yoksundular. Türk solu ise Kürtlerin irade olmasına tahammül gösteremiyor; ancak kendi iradesine yedeklenmesini dayatan bir siyasi yaklaşım dayatıyordu.

Önder Apo, umudun değil; umutsuzluğun, imkanın değil; imkansızlığın olduğu bu koşullarda "bir halk, koşullar ne olursa olsun eğer isterse ve karar verirse tüm bu zorlukları aşabilir ve mücadeleyi geliştirebilir" demiştir. Bu yaklaşımla hareket eden grup, ilk günden itibaren örgütü oluşturmada ve mücadeleyi yükseltmede sadece özgücünü esas almıştır. Apocuların ilk çıkışındaki söylemlerinin ve propagandalarının her cümlesinde özgücüne güvenme sözcükleri yer almıştır.

Özgürlükten yoksun bir halk ve özgücü dışında hiçbir dayanağı olmayan Apocu grubu ilk önceleri ne siyasi güçler ne de devlet ciddiye almıştır. Hatta Kürt halkı bile yeni ortaya çıkan bu gücün Türk devleti karşısında bir şey yapamayacağını düşünmektedir.

Bu olumsuz koşullarda ortaya çıkan Apocu grubun hiçbir siyasal grupta olmayan bir gücü vardı. Bu gücü de Önder Apo liderliğiydi. Önder Apo'nun gruba verdiği inanç, ciddiyet ve örgütlü çalışma tarzı kısa sürede Apocuları önemli bir siyasi güç haline getirdi.

İnancı, ciddiyeti ve örgütlü çalışması Apoculara halk içinde büyük sempati kazandırmıştır. Kürt halkının da özüyle sözü, söylediğiyle yaptığı bir olan bu devrimci grubun kendi umutlarını da gerçekleştireceğine inancı giderek artmıştır. Grupla halkın bütünleşmesi ve Kürt gençliğinin Apocu gruba yönelmesi Kürdistan'daki siyasi ortamın değişmesini beraberinde getirmiştir. Kürdistan'da halk adına ilk defa ortaya çıkan bir siyasi grubun güç haline gelmesi, devletle birlikte, devletle işbirliği

içinde olan yerel güçleri de ürkütmüştür. O güne kadar Kürtler adına siyaset yaptığını iddia eden ve Kürdistan'ı kendi siyasi tekelinde görmek isteyen Kürt egemen sınıflarından gelenlerin oluşturduğu siyasi gruplarda da kaygılar ortaya çıkmıştır.

Devlet bu grubun hızlı geliştiğini ve engellenemediğini görünce, Kürdistan'daki işbirlikçileri olan bazı Kürt ağalarını ve kompradorlarını harekete geçirmiştir. Böylece Apocular olarak bilinen Kürdistan Özgürlük Hareketinin önü kesilmek istenmiştir. Başta grubun ilk geliştiği Urfa ve Mardin olmak üzere örgütlemesini engellemek için silahlı saldırılar yapılmıştır. Bu nedenle grup erkenden kendini silahla savunmak zorunda kalmıştır.

Aynı dönemde Kürdistan'ı kendi siyasi tekelinde gören bazı Kürt siyasi grupları da 1978 yılında partileşen Apocu grubun gelişmesini durdurmak için cepheler ve güç birlikleri kurmuşlardır. Silahlı saldırılar yanında her türlü kirli propaganda ve iftiralarla PKK'nin halk içindeki gelişimini engellemeye çalışmışlardır.

Kürt halkına inkarcı-sömürgeci egemen sınıflar gibi küçümseyerek bakan, halk özgürlük eğiliminin gelişimini sömürgeci egemenler gibi Kürdistan'ın ellerinden çıkması olarak gören ve kendilerinin sol olduğunu iddia eden Aydınlıkçılar da PKK'nin tasfiye edilmesi için her türlü saldırı içinde olmuştur.

Bu dönem aynı zamanda MHP'nin Kürdistan illerinde örgütlenmesini geliştirdiği yıllardır. Bu nedenle PKK, MHP'nin örgütlendiği ve faşist terörle hakim olmak istediği Gaziantep, Urfa, Elazığ, Bingöl, Maraş ve Kars'ta da devlet desteğindeki bu faşist güruhla da çatışma içine girmiştir.

1 Mayıs 1977'de emekçilerin, demokratların ve sol güçlerin katıldığı beş yüz bin kişilik emekçilerin dayanışma gününe saldırılıp onlarca insanın katledilmesi, Türk devletinin gelişen muhalif hareketlere karşı her türlü katliamı ve baskıyı yapacağını ortaya koymuştur.

İlk başlarda PKK'yi ciddiye almayan ve bu grubu kontrol edeceğini sanan Türk devleti 1977 yılıyla birlikte hareketi tümden tasfiye etmek için harekete geçmiştir. 1977 yılının Mayıs ayında Haki Karer'in Antep'te ajan provokatörler tarafından katledilmesi, arkasından grup içine sızdırılan MİT ajanı Pilot'un Önder Apo'yu ve birçok arkadaşı tutuklatmak için operasyon yaptırması bu tasfiye kararının sonucu olarak gelişmiştir. Bu operasyon sonucu Diyarbakır zindanında 14 Temmuz büyük ölüm orucunda şehit düşen Kemal Pir tutuklanmıştır. Aynı günlerde bir sempatizanla birlikte Örgütün bir kısım silahları yakalanmıştır. Bu operasyonda Önder Apo karakol kurulan evi önceden kontrol ettirdiğinden kıl payı bu operasyondan kurtulmuştur.

1977 yılında boşa çıkarılan bu operasyondan sonra örgütlenmede gizlilik kadar, saldırılara karşı duran bir mücadele tarzı esas alınmıştır. 1977 yılında kurulan Ecevit hükümeti, Türkiye'de gelişen devrimci mücadele ve sistem içi çelişkilerin arttığı bu yıllar aynı zamanda PKK'nin kendi kadrolaşmasını, örgütlenmesini ve mücadelesini geliştirdiği yıllardır.

1978 yılında Maraş'ta gelişen provokasyon ve daha sonra sıkıyönetim ilanı, esas olarak da Kürdistan'da gelişen özgürlük mücadelesini durdurmaya yönelik kararlar ve planlamalar çerçevesinde ortaya çıkmıştır. Nitekim Maraş katliamından sonra Kürt Özgürlük Hareketine karşı saldırılar artarak sürmüştür. Kürdistan'daki ve Türkiye'deki devrimci demokratik gelişmelerin birbirini beslediğini düşünen oligarşik devlet, 1979 yılıyla hem Kürdistan hem de Türkiye'de devrimci demokratik güçlere karşı saldırısını yoğunlaştırmıştır.

O dönemde Türkiye NATO'nun Sovyetlere karşı uç karakoludur. Bu nedenle Türkiye'deki gelişmeler NATO'yu da kaygılandırmaktadır. 1979'da gerçekleşen İran İslam devriminden sonra NATO'nun tam desteğiyle devletin Kürdistan'da gelişen Özgürlük Hareketini bastırmak ve Türkiye'deki devrimci hareketi ezmek için daha saldırgan hale geldiği görülmektedir. Bunun için de CHP hükümeti yıkılmış, yerine Süleyman Demirel hükümeti kurulmuştur.

Maraş katliamıyla birlikte tamamen PKK'nin tasfiye edilmesine yönelik hem MİT içinde hem de ordu ve polis içinde özel birimler kurulmuştur. 1979-1980 yılında Kürdistan'da gelişen özgürlük mücadelesini boğmak için tüm ordu ve polis gücü harekete geçirilmiştir. Daha 12 Eylül öncesi yapılan birçok kapsamlı operasyonla yüzlerce PKK kadrosu ve sempatizanı cezaevlerine doldurulmuştur. Türk ordusu ve polisi 1979 yılında Önder Apo'yu yakalamak için birçok operasyon yapmış, ama sonuç alamamıştır. Türk devletinin bu yaygın operasyonları karşısında Önder Apo 1979 yazında yurtdışına çıkarak Türk devletinin amacına ulaşmasının önüne geçmiştir. Bu çıkış, Kürt Özgürlük Hareketi açısından büyük bir tedbir olmuş, Türk devletinin tüm saldırılarını böylece boşa çıkarmıştır.

Türkiye'deki en hassas gerilim Noktası olan Alevi-Sünni olgusu Üzerinden Birçok provokasyon geliştirilmiş Ve yüzlerce Alevi Bu provokasyonun kurbanı Olmuştur Daha bunun gibi birçok Provokasyon 12 eylüle zemin Hazırlamak için Özel Harp Dairesi tarafından yapılmıştır.

Bu dönemde Türk devletinin ve ordunun esas kaygısının PKK'nin Kürdistan'da gösterdiği etkinlik olduğu daha sonra belgelenmiştir. Bu belgelerde ve yazılan kitaplarda Cumhurbaşkanı Demirel'in Kürdistan'dan günlük bilgi aldığı görülmektedir.

Türk devleti ağır saldırılar ve yoğun tutuklamalarla Kürt Özgürlük Hareketini etkisizleştiremeyince 12 Eylül askeri darbesi gerçekleştirilmiştir. Bu darbenin başka iç ve dış nedenleri olsa da temel iç nedenlerinin Kürdistan'da yaşanan gelişmeler olduğu netleşmiştir.

12 Eylül öncesi Türk devleti içindeki kontrgerilla bir darbeye gerekçe hazırlamak, Kürdistan Özgürlük Hareketi ve Türkiye'de gelişen devrimci demokratik hareketi ezmek için birçok provokasyon düzenlemiştir. Türkiye'deki en hassas gerilim noktası olan Alevi-Sünni olgusu üzerinden birçok provokasyon geliştirilmiş ve yüzlerce Alevi bu provokasyonun kurbanı olmuştur. Daha bunun gibi birçok provokasyon 12 eylüle zemin hazırlamak için Özel Harp Dairesi tarafından yapılmıştır.

Türkiye'deki faşist cuntaya meşruiyet kazandırmaya yönelik en büyük provokasyon ise Mehmet Ali Ağca tarafından Papa'ya karşı yapılan suikasttır. Hala tam aydınlatılmamış olsa da bu provokasyonun NATO içindeki derin güçlerle Türkiye devleti içindeki derin güçlerin birlikte planladığına dair birçok belirti ve kuşku bulunmaktadır. Papa'ya karşı yapılan bu suikastla Türkiye'de nasıl bir terör tehlikesinin bulunduğu dünyaya gösterilmek ve böylece 12 Eylüle meşruiyet kazandırılmak amaçlanmıştır. Çünkü o dönemde NATO ve Türkiye oligarşisi iç ve dış siyasal durum nedeniyle Türkiye'de baskıcı bir rejime ihtiyaç duymuştur.

12 Eylül askeri darbesi Kürdistan'da özellikle PKK'nin örgütlendiği ve mücadele ettiği alanlarda tam bir faşist terör estirmiştir. On binlerce insan işkenceden geçirilmiş, binlercesi zindanlara doldurulmuştur. PKK kadro ve sempatizanlarına bırakalım yemek verenleri, selam verenleri bile en az on yıl cezaevinde tutmuştur. PKK'nin Kürdistan'da ektiği özgürlük tohumlarını tümden kazımak ve hiçbir PKK etkisi bırakmamak için halkın üzerinde akla hayale gelmedik baskılar yapılmıştır. PKK'nin mücadelesinin geliştiği ilk yerlerden olan Hilvan halkının başına gelenler, getirilenler bunun somut kanıtıdır.

Zindanlarda PKK tutsakları üzerinde nasıl bir zulüm ve işkence politikası uygulandığı dillere destandır. Bu dönem Özel Harp Dairesinden sorumlu olan 7. kolordu komu-

tanı Kemal Yamak'tır. Diyarbakır zindanı için Esat Oktay'ın liderliğinde bir işkenceci ekip kurulmuştur. Bu ekip Kıbrıs'taki Özel Harp karargahında hazırlanıp Diyarbakır cezaevine gönderilmiştir. Diyarbakır cezaevinde işkenceyle pişman edilen ve edilecek olan tutsaklar şahsında PKK zindanların betonları içine gömülmeye çalışılmıştır. PKK' nin ektiği özgürlük tohumlarının kökünü kazıma politikası böyle tamamlanmak istenmiştir. Zindanda teslim olan tutsaklar şahsında Kürdistan halkında pasifikasyon derinleştirilmek amaçlanmıştır. 12 Eylüle birlikte tüm Kürdistan'da ve Diyarbakır zindanındaki zulmün tüm devlet yetkililerin bilgisi dahilinde, Özel Harp Dairesince planlandığı ve uygulandığına dair hiçbir kuşku yoktur. Böylelikle PKK'nin öncülük ettiği Kürdistan Özgürlük Hareketinin önceki isyanlarda olduğu gibi bastırılacağı ve bunun üzerinden de eskisinden katbekat fazla pasifikasyon yaratılacağı hesaplanmıştır. Bu pasifikasyona dayanarak örgütlenecek kapsamlı inkar ve imha siyasetiyle Kürtlerin tümden imhası hedeflenmiştir. 12 Eylül yönetiminin Kürdistan halkı için böyle bir gelecek planlamıştır.

Ancak 12 Eylülün Kürtler için öngördüğü ölüm fermanı karşısında PKK örgütlülüğünü koruyup geliştirerek; zindanda ise tutsaklar direnerek cevap vermiştir. Diyarbakır zindanlarında PKK kurucuları şahsında fedaice yapılan direnişler sonucu, 12 Eylül cuntası tarafından kararlaştırılan ve Özel Harp Dairesi tarafından planlanıp uygulanan bu kök kazıma politikası tersine çevrilmiştir. 12 Eylül cuntası geliştirdiği zulüm politikasıyla pasifikasyon ve Kürtlüğü bitirmeyi hedeflerken, direnişler ise Kürt halkında zulme öfkenin ve direniş ruhunun geliştiği yeni bir dönem başlatmıştır. Kürt halkının üzerinin yeniden betonlanması politikasının boşa çıkarılması ağır bedeller ödenerek sağlanmıştır. 12 Eylül sonrası tüm Kürdistan'da işkence yapılan karakollarda ve zindanlarda yapılan zulüm, yarattığı acılar ve ağır sonuçlar araştırılırsa Kürdistan halkının çektiği acılar ve ödediği bedeller daha iyi anlaşılır. Zaten o yıllarda Kürdistan halkına ve tutsaklara insanlığın kabul etmeyeceği zulüm ve işkence yapıldığını hemen hemen herkes kabul etmektedir.

Kürdistan Özgürlük Hareketi 12 Eylül cuntasının hazırladığı inkar ve imha politikasına karşı 15 ağustos 1984 yılında gerilla mücadelesini başlatarak cevap vermiştir. Böylece 12 Eylül cuntasının Türkiye ve Kürdistan için hazırladığı en az 30 yıllık baskı, ezme ve susturma konsepti daha ilk başlarda direnişle karşılaşmıştır. 12 Eylül cuntası 1983 yılında seçim kararı aldığında 30 yıllık kapsamlı bir rehabilitasyon politikası hazırlamıştı. Bununla Kürdistan üzerindeki inkar ve imha politikasının Kürtleri asimilasyonla bitirmesi amaçlanmıştır.

15 ağustos işte böyle bir politik konsepti sekteye uğratmıştır. PKK'nin direnişi yalnız Türkiye'deki faşist oligarşik güçleri ve kontrgerilla denilen Özel Savaş Merkezini değil, NATO'yu da ürkütmüştür. Çünkü Türkiye hala Sovyetlere karşı ileri uç karakolu rolündedir. Bu nedenle PKK'nin geliştirdiği mücadelenin önü bizzat NATO tarafından alınmak istenmiştir. Bunun için bir taraftan PKK'nin içine el atılmaya çalışılmış, diğer taraftan PKK'yi hem Ortadoğu hem de dünyada bastırmanın planları ve bunun meşruiyet zemini yaratılmaya çalışılmıştır. 1985 yılında İsveç başbakanı Olof Palme'ye yönelik suikast, PKK'yi tasfiye etmek için derin NATO tarafından gerçekleştirilmiştir. PKK'nin tasfiyesine meşruiyet kazandırmak için bundan daha iyi bir hedef bulunamazdı. Çünkü Olof Palme bir Kürt dostuydu ve Kürtler tarafından seviliyordu. Öte yandan sadece İsveç'te değil, tüm Avrupa ve dünyada sevilen bir sosyal demokrat liderdi. NATO bu cinayetle hem kendilerini sevmediği bir liderden kurtarmış olacaklardı hem de PKK'ye saldırmanın zemini en iyi biçimde hazırlanacaktı. Özcesi bu cinayet hem derin NATO'nun hem de Türkiye'deki derin devletin çıkarları doğrultusunda yapılmıştır.

Eğer o dönemde Olof Palme cinayeti üzerinden PKK etrafında kaynatılan cadı kazanı hatırlanırsa, bu cinayetin amacı da daha

iyi anlaşılır. Hiçbir ipucu olmadığı halde bu cinayetin gündeme geldiği, yazılıp çizildiği her fırsatta PKK'nin ismi ortaya atılmıştır. Bu ismi ortaya atanlar dolaylı ya da dolaysız bu cinayetin karar vericileri ve içinde olanlardır. Aslında bu cinayet çerçevesinde PKK'ye karşı saldırılar sonuç alınana kadar sürdürülecekti. Ancak Sovyetlerin dağılmasıyla birlikte derin NATO bu plan üzerinde duracak fırsat ya da zemin bulamamıştır. Daha doğrusu tüm çabalara rağmen en ufak bir ipucu bulamayınca PKK hakkındaki karalamalar inandırıcılığını kaybetmiştir.

Olof Palme cinayetiyle bir sonuç alınmamış olsa da PKK' nin içine NATO ve Avrupa'nın müdahalesi devam etmiştir. Avrupa'da PKK yöneticileri tutuklanırken, örgütü bölmek için bazı kişiler kışkırtılmıştır. Ne var ki Avrupa'da örgütü ele geçirme girişimlerine en sert tutumu Avrupa'daki Kürdistanlılar göstermiştir.

Türkiye, Kürdistan Özgürlük Hareketine karşı dış güçlerin desteğini almasına rağmen, PKK'nin öncülük ettiği mücadeleyi durduramamıştır. Turgut Özal hükümeti tarafından 1987 yılında psikolojik savaş yöntemlerinin devreye sokulması, koruculuk ve Özel Hareket Dairesi gibi saldırı güçlerinin oluşturulması, Kürt halkının Özgürlük Hareketi etrafında birleşmesini engelleyememiştir. 1990 Newroz'unda gelişen büyük serhıldanlar, Türk devletinin 70 yıldır izlediği politikanın başarısızlığını açıkça göstermiştir. Artık Kürdistan'ın tüm şehir ve kasabaları, hatta köyleri boydan boya süreklileşen serıhıldanlara sahne olmuştur. Kürt halkı kendi kafasındaki karakolları da, ağa ve beylerin ayak bağı olan otoritelerini de, devletin baskı ve zulümle yarattığı korkuları da yıkarak bir diriliş devrimi gerçekleştirmiştir. Kürt kadını da, yaşlısı da, genci de, çocuğu da tümüyle özgürlüğü için ayağa kalkmıştır. Bu durum, inkarcı Türk devletinin yeni baskı politikalarını devreye sokmasını beraberinde getirmiştir.

Türk devleti her türlü baskı yöntemini uygulamış, ama halkın Kürdistan'daki ve metropollerdeki ayağa kalkışı ve örgütlenmesinin önüne geçememiştir. Ne operasyonlar gerillanın büyümesini engellemiş ne de her türlü baskı ve Newrozlar da olmak üzere serhıldanlarda halkın üzerine ateş açılıp yüzlerce insanın ölmesi Kürt halkının özgürlük mücadelesini geriletmiştir. Her türlü işkence ve zulmü uygulamaya imkan veren en gerici yasalar bile Kürdistan halkının Özgürlük Mücadelesini bastırmaya yetmemiştir. Artık mevcut anayasa ve yasaların elverdiği baskıların Kürt halkını Özgürlük Mücadelesinden vazgeçiremeyeceği görülmüştür. Bu nedenle Kürdistan Özgürlük Mücadelesini bastırmada kendilerini anayasa ve hukukla sınırlamayacak yeni bir saldırı konsepti benimsemişlerdir. Çünkü her türlü faşizan baskı ve zulme imkan veren 1982 anayasası ve diğer tüm yasalar, en uç noktada olumsuz olarak yorumlanıp sonuna kadar uygulanmasına rağmen Kürt halkı sindirilememiştir. Bu nedenle devletin önemli kademelerinin içinde yer aldığı kararla anayasa ve hukuk gibi hiçbir kurala bağlı kalmadan Kürdistan halkının mücadelesini bastırmak için ne gerekiyorsa onun yapılacağı bir zulüm, baskı, cinayet ve katliam dönemi başlatılmıştır.

Daha sonra binlerce faili meçhul cinayet ve binlerce köyün yakılıp yıkılıp halkın zoraki göçe tutulmasıyla bilinen böyle bir karanlık ve insanlık dışı döneme neden ihtiyaç duyulmuştur? Bu anlaşılmadan Kürdistan'da uygulanan kirli özel savaşı ve dünyada görülmemiş psikolojik savaş yöntemlerini anlamak mümkün değildir.

Böyle bir kirli savaşa yol açan gerçek, Türkiye'nin Kürt halkına karşı uyguladığı inkar ve imha sisteminin dünyanın hiçbir yerinde görülmeyecek kadar haksız, buna karşı Kürt halkının yürüttüğü mücadelenin ise dünyanın hiçbir yerinde ve mücadelesinde olmayacak kadar haklı bir mücadele olmasıdır. Dünyada bir halkın kimliğinin, dilinin, kültürünün bu düzeyde inkar edilip baskı uygulandığı başka bir ülke yoktur. Günümüz dünyasında inkarcılığın bu düzeyde gerçekleştirilmesinin meşru ve hukuk normları içinde sürdürülmesi çok zordur. Bir halkın ise böyle bir inkarcılığı

kabul etmesi düşünülemez. Eğer bir halk ulusal varlığının bilincine varırsa, böyle bir inkarcılığı ortadan kaldırmak için sonuna kadar mücadele eder. Nitekim Kürt halkı 1990'lı yıllarda her türlü baskı ve zulme rağmen ayağa kalkmış, ulusal demokratik taleplerini dillendirmiştir.

Türk devleti bu ayağa kalkışa karşı 1982 anayasası ve her türlü baskıcı ve kısıtlayıcı yasaların el verdiği baskıları sonuna kadar uygulamış, ama sonuç alamamıştır. 1992 yılına gelindiğinde serhıldanın gelişimi, halkın örgütlü mücadelesi durdurulamaz hale gelmişti. Serhıldanları durdurmak için uygulananlar dışındaki baskıları mevcut anayasa, yasa, hukuk ve idari gerekçelerle uygulamak mümkün değildir. Kürt inkarcılığını onaylayan mevcut uluslar arası durum ve Türkiye'nin siyasi ortamı içinde bile mevcut yasal mevzuat kapsamında uygulananların dışında legal olarak başka bir şey yapma imkanı kalmamıştır. Bu nedenle devletin ve kurumlarının üstlenemeyeceği baskı, zulüm ve işkence yöntemlerini devreye koyma ihtiyacı duymuşlardır. Ya inkarcılıktan vazgeçip Kürtlerin haklarını kabul etme konusunda bazı adımlar atacaklardı ya da kendi anayasa, yasa ve hukuklarını bile çiğneyerek Kürdistan Özgürlük Mücadelesini bastırma politikası izleyeceklerdi.

İnkarcı sömürgeci Türk devleti 1992 yılında hukuk dışı her yolla bastırma yolunu tercih etmiş; 1993 yılında ise devletin tüm yetkililerini böyle bir kirli savaşa ortak etmiştir. Bu öyle bir kirli savaş kararıdır ki Kürt sorununda biraz yumuşama gösteren Türkiye Cumhurbaşkanı Özal'ın yaşamına mal olmuştur. Aslında Özal 15 Ağustos 1984 atılımı karşısında ilk önce bastırma politikası izlemiştir. Olağan Üstü Hal, OHAL valiliği, koruculuk, Özel Harekat Gücü gibi birçok kararla Kürdistan özgürlük hareketini bastırmayı denemiştir. Ancak bu mücadele içinde Kürt sorununun böyle bastırılamayacağını görmüş ve siyasal yollarla bir çözüm bulunması kanaatine varmıştır. Nitekim cumhurbaşkanlığı döneminde çözüm arayışları içine girmiştir. Ancak genelkurmay merkezli devlet karargahı, klasik inkarcı zihniyetle Kürt sorununu her türlü yöntemle bastırma kararı aldığından, Turgut Özal devlete hakim mevcut zihniyetin dışına çıkma eğilimini canıyla ödemiştir.

1993 konsepti denen zihniyet ve uygulamaların ne anlama geldiğini bu olaydan daha iyi anlatacak başka bir örnek bulunamaz. Çok haksız bir politika çok haklı bir dava karşısında ancak bu yöntemlerle sonuç almayı düşünebilirdi. Nitekim 1992 yılından sonraki tüm uygulamalar esas olarak hukuk dışı ve hiçbir yasal dayanağı olmayan güçler tarafından yürütülmüştür. Bu ortamda yasal olarak gözüken tüm kurumlar da bu yasadışı konseptin içinde aktif bir biçimde yer almışlardır. Çünkü bunları denetleyecek hiçbir yasa ve merci yoktur. PKK'nin öncülük ettiği mücadeleyi tasfiye etmede her şeyi hak olarak görmüştür. Amaca ulaşmak için her yol mubahtır anlayışının en çirkin örneğini Kürdistan halkına karşı uygulanan bu konseptte görmek mümkündür.

Bu kirli savaş ise ordu içinde örgütlü Özel Harp Dairesi tarafından yürütülmüştür. Bu Özel Harp Dairesi de sadece Kürdistan için örgütlenmiş, hiçbir yasal dayanağı olmayan yeni bir istihbarat örgütü kurmuştur. JİTEM denilen Jandarma İstihbarat Örgütü bu konsept gereği kurulmuştur. JİTEM'e bir istihbarat örgütü demekten çok, bir cinayet örgütü demek daha doğrudur.

Başta ordu içinde olmak üzere birçok alanda örgütlenmiş gayri nizami harp yapacak Özel Harp Dairesi vardır. Bu tür örgütlenmelere uluslar arası alanda kontrgerilla denilmektedir. Türkiye'de böyle bir örgütlenme "Teşkilat-ı Mahsusa"dan beri bulunmakla beraber, 1952 yılında ABD desteği ile ordu içinde genelkurmaya bağlı olarak yeniden organize edilmiştir. Esas olarak da NATO'nun uç karakolu olan Türkiye'de siyasi otoriteyi ve rejimi sarsacak güçlere karşı kullanılacak bir güç olarak örgütlendirilmiştir.

Bu güç 1950'li, 60'lı ve 70'li yıllarda esas olarak sol ve sosyalist güçlere karşı kullanılmıştır. Zaten Türkiye cumhuriyeti içinde Kürtlere karşı her türlü baskı ve zulmü uygulamak

bir gelenek olarak vardır. Uluslar arası güçler de 20. yüzyıl boyunca Kürtlere karşı uygulanan tüm politikalara göz yummuştur. Örgütlenen bu Özel Harp Dairesi, gerektiğinde Kürtlere karşı da kullanılacak ve gerektiğinde kullanılan bir güç olarak elde bulunmaktadır. Nitekim bu Özel Harp Dairesi PKK'nin öncülük ettiği Özgürlük Mücadelesine karşı 1978 yılından sonra kullanılmaya başlanmıştır. 12 Eylülden sonra da Özel Harp Dairesi ağırlıklı olarak PKK'ye karşı kullanılmıştır. Diyarbakır zindanlarındaki işkence ve zulüm düzeni tamamen bu gücün eseridir.

12 Eylülde sol zaten ezilmiştir. Reel sosyalizmin dağılmasıyla birlikte bu Özel Harp Dairesi daha sonra derin devlet denilen oluşum esas olarak PKK'ye karşı kullanılmıştır. 1992 yılında başlayan, 1993 yılında tam bir kirli savaş konseptine dönüşen politikanın uygulamaları bu güç tarafından yapılmıştır. Kürdistan'daki esas yöneten güç de bunlar olmuştur. Bunların uygulamaları da o dönem işleyen ve devlet tarafından onaylanan yasalar haline gelmiştir. OHAL yasaları da bir kağıt üzerinde yazılı olanlar değil de bu güçlerin uyguladıkları olmuştur. Uygulanan kirli savaş yöntemleri Kürdistan'da işleyen kanunlar haline gelmiştir.

Cumhurbaşkanı Demirel'in ***"bazen rutinin dışına çıkılmış"*** dediği şeyler, o dönemde asıl yasa ve uygulamalar olmuştur. O dönemde askeri de, polisi de, savcısı da, yargıcı da, basını da, her türlü idari kurumlar da bu özel savaş yönetiminin emrinde olmuştur. Hatta o dönemin futbol federasyonu da bu kirli özel savaş karargahının emrinde çalışmıştır. Kim şampiyon olacak, kim düşecek bunlar bile bu özel savaşçıların isteği doğrultusunda olmuştur.

Türkiye 1990'lı yıllarda ekonomiden sanata kadar her türlü imkanını PKK'nin öncülük ettiği Kürdistan Özgürlük Hareketini ezmeye harcamıştır. Kürt sorununu çözme değil de bastırma tercih edilince, bu haksız savaşı yürütebilmek için Türkiye'nin her şeyi tüketilmiştir.

Çok haksız bir savaşın yürütülmesi her şeyden önce de ahlakı tüketmiştir. Bir bütün olarak toplumun ahlakının, kültürünün çürütüldüğü bir ülkede bu savaşı yürütenlerin ahlaksızlığı ve çürümesi tüm ahlaksızlıklar ve çürümelerin toplamı kadar insan soyuna düşman bir grup ortaya çıkarmıştır. Ne var ki milliyetçiliğin şahlandırıldığı, şovenizmin gözleri kör ettiği Türkiye'de iyi kötü, kötü de iyi hale getirildiğinden bu caniler topluluğu kahramanlar olarak görülmüştür. PKK, Demirel'in belirttiği gibi ***"Türk tarihi açısından bin yıl içindeki en büyük bela"*** olarak görülünce, PKK'ye karşı kirli savaş yürütenler dokunulmazlık kazanmış kahramanlar haline gelmiştir. ***"Türkiye sizinle gurur duyuyor"*** diye karşılanan bu kişilerin gittiği her yerde kapılar ardına kadar açılmış, yaptıkları sorgulanamaz olmuştur.

Bu dönemde bırakalım PKK'ye karşı kirli savaş yürütenleri, Apo ve PKK düşmanlığı yapanlar ekonomik, sosyal ve siyasi rant elde etmişlerdir. Bu dönemde Apo rantı, PKK rantı denen böyle bir savaş rantı ortaya çıkmıştır. Kirli savaşı yöneten, yürüten Özel Harpçiler ve JİTEM'ciler ise Türkiye koşullarında rantların en büyüğü olan kahramanlığı ve buna dayanan dokunulmazlığı elde etmişlerdir. Artık hiçbir kanun, hiçbir kurum, hiçbir yetki onların üstünde değildir. Türkiye için 'en iyi şeyleri' onlar yapmışlardır. Bu nedenle de Türkiye için 'en iyi şeyleri' de onlar düşünür ve onlar yaparlar. Kirli savaşın ortaya çıktığı

topluluğun kanunu ve kendine biçtiği rol böyledir.

Suyu kurutup balığı öldürme anlayışıyla PKK'yi tasfiye etmek için Kürdistan'da binlerce köyü yakıp yıkan, binlerce insanı öldüren, öldürten, her türlü insanlık dışı uygulamayı yapma özgürlüğünü kendinde görenlerin daha açığa çıkmamış neler yaptıklarını söylemeye bile gerek yoktur. Ölüm ve köy yakma kesin somut sonuç olduğu için bilinmektedir. Dolayısıyla bilinmeyenlerin bunun katbekat fazlası olduğu açıktır. Bu yönüyle Kürt Halk Önderinin esaret altına alındığı ve gerillanın sınır dışına çekildiği 1999 yılı sonlarına kadar Kürdistan'da tam anlamıyla bir suç imparatorluğunun kurulduğu ve her türlü suçun işlendiği yıllar olmuştur.

Kürdistan Özgürlük Hareketine karşı kirli savaş yürüten bu güçler, önderliğin esaretiyle birlikte kendilerini vatan kurtaran güçler olarak görmüşlerdir. Savaş içinde kazandıkları dokunulmazlık ve kahramanlığın ödülü olarak ayrıcalıklı bir yaşam içinde olmayı kendilerine hak saymışlardır. 1999 yılından sonra da bu savaş içinde yer alanlar vatan kurtarmış bir savaşın siper arkadaşları gibi ilişkilerini sürdürmüşlerdir. PKK'ye karşı yürütülen savaşın ortaya çıkardığı ayrıcalıklı bir topluluk olarak bu konumlarını yaşamın her alanında sürdürmeye çalışmışlardır.

Kürt Halk Önderinin esaret altına alınması ve savaşın durdurulmasından sonra Özel Harpçiler, kirli savaşı bu defa başka biçimde sürdürerek Kürt Özgürlük Hareketini tümden bitirme hedefine ulaşma çabasından bir an bile geri durmamışlardır. İmralı sistemini bu nedenle kendi kontrolleri altında tutmuşlardır. Kürt Halk Önderi, gerillanın Türkiye sınırları dışına çıkarılmasını bir çözüm için düşünürken, bunlar sürece yayarak mücadeleyi bitirme konsepti içinde hareket etmişlerdir. Bu dönemde Önder Apo ile zaman zaman görüşerek yumuşak mesajlar vermişlerdir. Önder Apo samimi olup olmadıklarını sormuş "eğer çözümden yana olursanız bunda rolümü oynarım, ama bunu bir oyalama ve aldatma olarak kullanırsanız bundan herkes zarar görür ve sonuçlarına da katlanırsınız" biçiminde uyarılar yapmıştır.

Bu dönemde Kürt Halk Önderi devlet içinde bazı güçlerin bu savaşın Türkiye'de başta devlet içinde olmak üzere bir kirlenme ve çürütme yarattığını gördüklerini, bunların ordu içinde olduğunu da belirtmiştir. Bu çürümeyi ortadan kaldırmak, demokratik ve temiz bir Türkiye'yi yaratmak için ***"bu sorunu makul bir şekilde çözelim"*** demiştir. Türkiye'de Kürt halkına karşı yürütülen savaşın büyük bir çürüme yarattığını devlet ve ordu içinde çeteleşenler olduğunu her fırsatta hatırlatmıştır. Bu konuda "gelin bu sorunu çözelim, Türkiye'de ortaya çıkan kirlilikleri de ortadan kaldıralım" çağırısını avukatları aracılığıyla sürekli yapmıştır.

Türk devleti ve İmralı sistemini kontrol eden derin devlet, PKK'nin silahlı güçlerini sınır dışına çekmesi, çok makul taleplerle adeta yakarırcasına 'bu sorunu çözün' demesini bir zayıflık olarak değerlendirmiştir. Çok makul çözüm projeleri içeren ondan fazla deklarasyon yayınlanmıştır. Önder Apo'nun çözüm arzusu ve PKK'nin buna uyması istismar edilmiştir. Kendilerine göre rehin tuttukları Önderlik eliyle PKK'yi tasfiye edeceklerini sanmışlardır. Önder Apo da PKK de bunu görmüş, devleti, orduyu ve tüm yetkili makamları bu yaklaşımı bırakmaları konusunda onlarca defa uyarmıştır. Bunlar kamuoyuna açık yapıldığından Kürt sorunuyla ilgili tüm çevrelerce durumun böyle olduğu bilinmektedir. Türk devleti ve ordusu bu dönemde sorunu çözmediği gibi, Kürt halkının örgütlenmesini ve mücadelesini engellemek için birçok karar almış ve uygulamaya geçirmiştir. Sosyal, kültürel ve psikolojik tedbirler adı altında yüzden fazla madde içeren bir programı yürürlüğe koymuşlardır. Bu dönemde JİTEM de boş durmamış, ajan ve muhbir ağını geliştirme faaliyeti yürütmüştür. Özellikle gerilla üslenme alanlarına yakın yerlerde HADEP'in dahi örgütlemesine izin verilmemiştir. Kürt demokratik siyasetini baskı altında tutma politikası bu yıllarda da sürdürülmüştür. Ebu-bekir Deniz ve Serdar Danış'ın katledilmesi gibi olaylar bu

politikanın sonucu olarak gerçekleşmiştir. Kürdistan'da işlenen cinayetlerin çoğunluğu 1999 yılına kadar gerçekleşmiş olsa da 1999 yılından sonra da birçok cinayet işlenmiş, yurtseverler üzerinde çok boyutlu baskı yürütülmeye devam etmiştir..

PKK'nin tek taraflı ateşkes yapmasının ortaya çıkardığı siyasi ortamda AKP'nin hükümet olmasının önün açılmıştır. 2001 yılında bir devalüasyonla o güne kadar biriken kirli savaşın yükü emekçi halk üzerine yıkılmıştır. Çünkü savaşın sürdüğü ortamda böyle bir devalüasyonla ekonomik deprem yaratmak, yürütülen kirli savaşın sosyal desteğinde ciddi sıkıntılar yaratabilirdi. AKP, savaşın faturasının emekçilerin sırtına yüklendiği bu dönemde Türkiye halkının barış ve demokrasi özlemlerini de sömürerek 2002 yılında hükümet olmuştur.AKP,demokrasi söylemiyle Kürt halkının demokratik taleplerini sistem içileştirme rolü üstlenen bir parti olarak da görülmelidir. Nitekim hükümet olduktan sonra AKP, Kürt sorunu karşısında tamamen inkarcı imha sisteminin öngördüğü biçimde hareket edemiştir. 2003 yılında başbakan Erdoğan'a Kürt sorunu sorulduğunda ***"düşünmezseniz böyle bir sorun da olmaz"*** demiştir. Eski hükümetler gibi bu tür taleplerin terör örgütü PKK'nin söylemleri olduğundan söz etmiştir.

Türk devleti ve AKP hükümeti, 2001 yılındaki ikiz kulelerin vurulmasından sonra ABD'nin benimsediği terörizme karşı yeni mücadele konseptinden yararlanmak istemiştir. Bu nedenle sorunu çözmek yerine ABD desteğiyle bastırmayı hesaplamıştır. Öte yandan ABD'nin Irak'a müdahale döneminde kullanmak istediği AKP hükümeti, bu konumunu PKK'nin tasfiyesi için de kullanmayı düşünmüştür. AKP, PKK'nin tüm uyarılarına rağmen bir taraftan izlediği politikalar, diğer taraftan yürütülen askeri operasyonlarla klasik inkar ve imha politikasının yürütücüsü olunca, gerilla varlığını sürdürmek için 1 Haziran 2004'te yeniden Meşru Savunma direnişi içine girmiştir.

Türk devleti ilk önce bu direnişi kısa sürede bastıracağını düşünmüştür. Toprağa giren savaş baltaları bir daha dışarı çıkarılamaz anlayışıyla hareket etmiştir. Türk devleti ve hükümetinin hesaplarına göre PKK yeniden mücadeleye geçemez, böyle bir hamle yapmak istese de kısa sürede bastırılabilirdi. Bu nedenle askeri operasyonlar yoğunlaştırılmıştır. Gözaltı ve tutuklamalar arttırılmıştır. Bunların yanında Özel Harp Dairesinin Kürdistan'daki örgütlenmeleri ve JİTEM harekete geçerek kirli savaş yöntemlerini yeniden devreye sokmuştur. 2005 yılında faili meçhul cinayetler, yurtsever Kürtlerin işyerlerinin bombalanması, ajanlaştırma faaliyetleri, gözaltında işkenceler artmıştır.

AKP hükümeti o güne kadar yok saydığı Kürt sorununun kendisini zorlamaya başladığını ve iktidarını sarsacağını görmüştür. Ya demokrasi söyleminin gereği bir şeyler yapacaktı ya da tümden devletin inkar ve bastırma politikasının uygulayıcısı haline gelecekti. Hükümet aracılarla bu sorunla ilgileneceği biçiminde haberler gönderince, Kürdistan Özgürlük Hareketi bu konuda bir niyeti ve gücü varsa hükümete fırsat vermek için bir ay eylemsizlik kararı aldı. AKP hükümetinin neler yapacağı izlenmeye çalışıldı. Başbakan Erdoğan Amed'te Kürt sorununun varlığından söz etti, geçmişte hatalar yapılmış olduğunu belirtti. PKK bunun karşısında yasal ve pratik adımlar beklediğini, olumlu ve samimi adımlar görülürse bunların destekleneceğini, ama eski başbakanların söylediği gibi söylemde kalınırsa Kürdistan halkı için bir şey ifade etmeyeceği konusunda uyarılarda bulunmuştur.

2005 yılında iyice yoğunlaşan kirli savaş uygulamalarını yapanlar 9 Kasımda Şemdinli'de halk tarafından ele geçirildi. Kürdistanlılar Şemdinli ve Yüksekova'da bu kirli savaşçıları lanetlemek için ayağa kalktılar. Halka saldırılıp iki yurtsever katledilmesine rağmen gelişen serhıldanlar durdurulamadı. Ne zamanki başbakan Erdoğan "bu işin sonuna kadar gideceğiz" dedi, o zaman halk serhıldana ara verdi. Eğer başbakan bu açıklamaları yapmasaydı Kürdistan boydan boya serhıldan alanı haline gelerek kirli savaşçıların açığa çıkarılıp yargılanmasına kadar bu serhıldanlar

sürecekti. O süreçte Kürdistan halkında bu yönlü bir duygu en yüksek düzeye çıkmıştır. Ne var ki Kürdistan halkı bir kez daha saflığının ve duygusallığının kurbanı olmuştur. Halkın yakaladığı canilere genelkurmay başkanı sahip çıkmış, Şemdinli hakkında iddianame hazırlayan savcı hükümet tarafından görevden alınmıştır. Osmanlı isyanlarında olduğu gibi savcının kellesi genelkurmayın önüne atılmıştır. ***"Vatanın ve milletin bölünmezliği için çalışanları yargılayamazsınız"*** diyerek hükümet derin devletin Kürtlere karşı uyguladığı politikanın savunucusu haline getirilmiştir.

Yakalanan iki astsubay ve ona emir verenler JİTEM'ciydiler. Ali Kaya denilen JİTEM'ci 1990'lı yıllarda Kürdistan'da cinayet işleyen bir askerdir. Özcan İldeniz ise Hakkari bölgesinin kirli savaş ekibi içinde yer almaktadır. Suçüstü yakalanan bu astsubaylar doğru dürüst yargılanıp bunlara emri verenler ortaya çıkarılsaydı Türkiye'de çok şey değişecekti. Türkiye halkının demokratik taleplerini zorla bastıranların etkisizleştirilmesi, demokrasinin önünün açar, bu da Kürt sorununun demokratik çözümünü beraberinde getirirdi. Ne var ki hükümet böyle bir irade gösterememiştir.

Şemdinli olayı sırasında PKK yetkili kurumları, yöneticileri ve yayın organları Şemdinli olayının üzerine gidilmesi için açıklamalar ve değerlendirmeler yapmışlardır. Bu konuda hükümetin ve yetkililerin harekete geçmesini istemişlerdir. Bu olayın üzerine gidilmez ve derin devlet denen kirli işler imparatorluğu açığa çıkarılmazsa, Türkiye'de her türlü demokrasi ve hukuk devleti söyleminin demagojiden ibaret olacağı vurgulanmıştır. Çünkü Türkiye'de şimdiye kadar halkın talepleri ve demokratik güçler, hukuk ve siyaset dışı yöntemlerle zorla bastırılmakta, bu da demokratikleşmenin gelişmesini önlemektedir. Bu nedenle halkın demokrasi özlemlerine karşı zora dayalı biçimde yapılan bu müdahalenin ve bu örgütlenmelerin açığa çıkarılıp dağıtılması istenmiştir. Bu hiçbir hukuka bağlı olmayan örgütlenmeler ve suç işleyenler yargılanmadan Türkiye'nin demokratikleşmeyeceği vurgulanmıştır. PKK'nin yayın organları ve yapılan açıklamalar, bu yönlü çarpıcı değerlendirmelerle doludur. PKK ve Kürt demokratik hareketi Şemdinli'nin açığa çıkarılması için ısrar ederken, hükümet genelkurmayın dayatılmasıyla bu işin üzerine gitmekten vazgeçmiştir.

AKP yandaşı sahte İslamcı basın ve kendilerini bazı fazla değeri olmayan adımlarla tatmin eden liberal yazarlar, hükümetin bu yaklaşımını bir-iki eleştiri dışında görmezlikten gelmişlerdir. Hükümetin kirli işler imparatorluğu üzerine gitmek bir yana, uzlaştığını söyleyememişlerdir. Şimdi Ergenekon davası nedeniyle keskin sözler söyleyip demokratlık taslayanlar, bu işin sonuna kadar gidilsin diyenler (sonuna kadar gidilsin derken ne kastedildiği muğlaktır) o zaman hükümetin çark etmesini meşrulaştırmış ve unutturmuşlardır. Genelkurmayın suç işleyen iki astsubayı sahiplenmesinin ve savcının azledilmesinin ancak çok kirli işlerin açığa çıkmasını engellemek için yapılabileceğini ortaya koyup bu işin üzerine gidememişlerdir. Çünkü Kürdistan'da işlenen bu suçlar herhangi bir çete grubu tarafından keyfi olarak işlenmemiştir. Devletin belirli organlarının emriyle yapılmıştır. Yani devlet adına devletten alınan yetkiyle yapılmıştır. Erdoğan bu durumu gördüğünde hemen geri adım atmıştır. AKP yandaşı basın ve liberal yazarlar da Şemdinli olayı üzerinden ordunun üzerine gitme cesareti gösterememişlerdir. Türk aydın ve yazarlarının devlet fideliğinden yetişme geleneğinin bugünkü kuşakta da nasıl var olduğu böylece bir daha anlaşılmıştır.

Erdoğan geri adım atsa da Şemdinli halkının kirli savaş suçlularını suçüstü yakalaması, Türkiye kamuoyunda derin devlet ya da Özel Harp Dairesi konusunda bir aydınlanma sağlatmıştır. Kürt halkı böyle bir şeyin var olduğunu Kürt Halk Önderi ve PKK'nin değerlendirmelerinden biliyordu. Bu olay, bu konuda daha fazla bilinçlenmeye yol açmıştır. Sadece bilinçlenmemiş, bu kirli savaş canilerine nasıl tutum takınılması gerektiği konusunda da iyi bir deneyim yaşamıştır. Bu tür suç işle-

yenlere karşı nasıl tavır koyacağını öğrenmiştir. Nitekim bu olaylardan sonra bu kirli işlerle uğraşanlar bu suçların eskisi gibi kolay işlenmeyeceğini anlamışlardır. Bu da bu tür fail meçhul suçların bir dönem azalmasını da beraberinde getirmiştir.

Kürt halkı Şemdinli olayından sonuç almamış olsa da demokrasi karşıtı güçler karşısında nasıl duracağını herkese göstermiştir. Bu nedenle Kürt halkının tutumu nedeniyle Şemdinli olayı sonrası yaşanan gelişmeler, Türkiye'nin demokratikleşmesi mücadelesinde bir kazanç olmuştur.

Şemdinli'de derin devletin açığa çıkarılmasının arkasından, Türkiye'nin demokratikleşmesi konusunda ciddi gelişme sağlanamadığı için Kürt halkının özgürlük mücadelesine karşı Özel Harp Dairesinin ya da JİTEM'in kirli savaşı devam etmiştir. Bir taraftan askeri operasyonlar sıklaştırılıp Kürt halkı üzerinde gözaltı ve tutuklamalar arttırılırken, diğer taraftan psikolojik savaş planlı bir biçimde sürdürülmüştür. Bu dönemde yürütülen psikolojik savaşla PKK'nin hem Kürdistan hem de Türkiye'de sosyal tabanının daraltılması, dışarıda ise ABD ve AB'nin PKK'nin üzerine sürülmesi hedeflenmiştir. Özellikle Güney Kürdistanlı güçlerin üzerinde birçok yönden baskı kurup PKK'nin üzerine sürülmesi temel hedef olarak benimsenmiştir.

Genelkurmay merkezli inkarcı sömürgeci karargah bu dönemde Kürdistan'da AKP'yi kullanırken, Türkiye'de ise sağı ve soluyla tüm siyasi güçler PKK'nin üzerine sürülmeye çalışılmıştır. PKK'yi ABD destekliyor, Güney Kürdistanlı güçleri ABD koruyor üzerinden bir ABD karşıtlığı geliştirilmiştir. Milliyetçilik üzerinden sağcılar, antiemperyalistlik üzerinden solcular Kürdistan'da özgülük mücadelesine karşı çıkarılıp toplumsal olarak kuşatılıp teslim alınmak hedeflenmiştir. Özellikle 2005-2006-2007 yılındaki gazete sayfaları ve televizyon programlarına bakılırsa, PKK'nin nasıl ABD'den destek aldığına dair yazı ve konuşmaların tüm dönemlerden fazla bir yekuna sahip olduğu görülür. ABD'nin PKK'ye silah verdiği söylenir. Bu tür kara psikolojik savaş propagandasını ulusalcı denen tüm basın da AKP yanlısı basın da işlemiştir. Yaratılan bu anti-ABD karşıtlığıyla ABD ürkütülüp Kürdistan Özgürlük Mücadelesi üzerine sürülmek hedeflenmiştir. Böyle yapıldığında ABD Güneyliler üzerinde baskı yapacak, onlar da PKK'ye karşı harekete geçeceklerdir.

PKK'ye karşı mücadele sürdürülürken ordu ve sivil bürokrasi içinde AKP'nin PKK'ye karşı kullanılması konusunda farklı görüşler ve çelişkiler ortaya çıkmıştır. Ordu ve bürokrasi içinde genel eğilim, AKP zihniyeti ve politikalarına karşı olmakla birlikte, bir kesim "PKK'ye karşı bu dönemde en iyi kullanacağımız parti AKP'dir ve dış güçlerden destek almak açısından da AKP'yi değerlendirmemiz gerekir" derken, bir kesim ise "AKP hükümet imkanlarını devleti ele geçirmek için kullanıyor" diyerek ciddi bir biçimde itiraz etmeye başlamıştır. AKP' nin politikalarından duyulan bu kuşku, 2007 yılında asker ve sivil bürokrasiyi AKP'ye karşı harekete geçirmiştir. Cumhuriyet mitingleri ve Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanlığını engellemek için emuhtıra verilmesi, AKP'yi geriletmek için yapılmış hamlelerdir. Nitekim 27 Nisandaki e-muhtıradan sonra AKP belli düzeyde geri adım atmıştır. Böylece ordu içinde AKP hükümetiyle yürümek isteyenlerin tezleri ve elleri daha güçlü hale gelmiştir.

AKP'nin PKK'ye karşı bir savaş hükümeti olmayı kabul etmesi ve ordunun bazı isteklerini dikkate alması karşılığında Dolmabahçe sarayında Yaşar Büyükanıt-Tayyip Erdoğan görüşmesiyle genelkurmay-AKP uzlaşması gerçekleşmiştir. Bu uzlaşma 22 Temmuz seçiminde AKP'nin önünü açtığı gibi, Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanı olmasıyla sonuçlanmıştır.

22 Temmuz seçiminden sonra ordu ve AKP, PKK'yi tasfiye etmek için ideolojik, siyasi, askeri ve diplomatik bir kuşatma harekatı başlatmışlardır. İçte ve dışta tüm siyasi güçleri Kürdistan Özgürlük Hareketinin üzerine sürmek için kapsamlı bir planlama yapılmıştır. Eğer bu plan uygulanırsa PKK'nin kesinlikle tasfiye olunacağına inanılmıştır. Bu

temelde CHP, MHP ve ordunun içinde AKP'nin hükümet olmasına şiddetle karşı olanlar da dahil bu tasfiye konseptine destek vermişlerdir.

Bu konseptin gereği olarak AKP, CHP ve MHP'nin oylarıyla sınır ötesi operasyon yapma tezkeresi meclisten geçirilmiştir. Hem ABD, Irak ve Güney Kürdistanlı güçler üzerinde baskı kurmak hem de gerektiğinde operasyon yapmak için bu tezkere çıkarılmıştır. Bu tezkerenin ertesinde Tayip Erdoğan Bush'la görüşmek için ABD'ye gitmiştir. Bu görüşmeden sonra ABD başkanı PKK'yi ABD'nin de Irak'ın da Türkiye'nin de ortak düşmanı ilan etmiştir. Türkiye, oluşan bu siyasi ortamda Güney Kürdistan üzerindeki baskının artacağı ve onların PKK üzerine gideceği hesaplanmıştır. CHP bile "biz de Irak'ın Kuzeyiyle ilişki kurmalıyız" demiştir. Nitekim Güney Kürdistanlı güçler de bu dönemde PKK üzerinde çeşitli biçimlerde baskı kurmuşlardır. Bu dönem aynı zamanda hava saldırılarının sık sık yapıldığı ve 21 Şubatta kara operasyonunun gerçekleştiği süreçtir.

PKK'yi bahara çıkmadan ya tasfiye etme, ya teslim alma ya da marjinalleştirme çabaları çok boyutlu saldırılara rağmen boşa çıkarılmıştır. Gerilla ve halkın direnişi bu saldırıları boşa çıkardığı gibi, PKK'nin bu süreçten güçlenerek çıktığını taraflı tarafsız tüm çevreler kabul etmiştir.

2008 bahar serhıldanları ve Zap operasyonu karşısında başarısız kalan AKP-ordu uzlaşması siyasal dengeleri sarsmıştır. Bu uzlaşmanın arkasında olan güçlerin tutum değiştirmesine yol açmıştır. Bunun sonucunda AKP, ordu ile uzlaşma temelinde AKP'yi hükümetten düşürmek için faaliyet yürütenlere karşı Ergenekon davasını açarken, AKP'ye karşı olanlar ise AKP'yi kapatma davası açtıkları bir süreç başlamıştır.

Genelkurmay karargahı da NATO üyesi olan Türkiye'nin klasik politikalarını zorlayan ordu içindeki kesimden rahatsızlık duymaktadır. Çünkü ağırlıklı olarak emekli orgenerallerin oluşturduğu bir kesim ordu içinde bir hizip gibi çalışmaktadır. ABD ile ilişkilerde de sorun çıkarmaktadır. ABD de bu kesimlerden rahatsız olduğunu çeşitli biçimlerde iletmektedir. AKP de aynı kesimlerden rahatsızdır. Bu nedenle ordu ve AKP'nin çıkış noktaları farklı olsa da bu kesimin etkisizleşmeleri konusunda hemfikir olmuşlardır. PKK'ye karşı ABD'nin desteğini almak için de bu kesimi etkisizleştirmenin gerekli olduğunu görmüşlerdir. Ordu bu kesimi etkisizleştirmeyi hedeflerken, diğer taraftan da ordu içindeki huzursuzluğu önlemek için AKP'nin sınırlandırılmasını istemektedir.

Erdoğan ve Büyükanıt'ın 29 Temmuz'da yaptığı ordu AKP uzlaşması Başbuğ-Erdoğan tarafından yenilenmiştir. ABD'de de bölgedeki politik ihtiyaçları gereği böyle bir uzlaşmaya destek vermektedir. Bunun sonucu anayasa mahkemesi kararında AKP, irticanın odağı olarak görülüp töhmet altında tutulmuş, ama kapatılmamıştır. Hükümet ise Ergenekon davasını orduyu yıpratmayacak ve Kürdistan'ı kapsamayacak biçimde sadece bunların devletin kararı olmayan ve hizip olarak işledikleri eylemlerle sınırlı tutacaktır. Esas olarak da ordu AKP uzlaşmasına ve ABD-Türkiye ilişkilerine sorun çıkaran bu güçler etkisizleştirilip dağıtılacaktır. Orduyu yıpratmayacak düzeyde bu eğilimin bir daha sorun çıkarmasının önüne geçilecektir. Ergenekon davasının çerçevesi bu temelde çizilmiştir. Nitekim dava bu hedef doğrultusunda sürdürülmektedir.

Bu davanın uluslar arası boyutu ise ABD'nin ılımlı siyasi İslamcı bir hükümetle Türkiye'yi kullanmak istemesidir. ABD bunun için batı değerlerini benimsemiş NATO üyesi orduyu kendisinin öngördüğü ılımlı siyasal İslam projesiyle uzlaşan bir konuma getirmiş olmaktadır.

Eğer ABD destek vermeseydi AKP hükümeti bir on başının rütbesiyle bile oynayamazdı. Hatta Türk ordusu, bu kesimlerin etkisizleştirilmesini gerekli görmeseydi bu davayı bu kadar rahat sürdüremezdi. Ordu da iç ve dış siyasal dengeler gereği PKK ile savaş yürütülen bir dönemde böyle bir politikayı benimsemek zorunda kalmıştır. Ancak ordunun bu noktaya getirilmesinde AKP'nin etkisi sınırlıdır.

Ordu içinde bazı emekli generalleri de kapsayan bir kesimin böyle bir davayla karşı karşıya gelmesinin esas nedeni ise, hem Ergenekon denen bu grubun PKK karşısında yürütülen savaşta başarısız kalması, hem de PKK'ye karşı savaşta ordunun klasik yöntemlerle sonuç alamamasıdır.

Zap direnişiyle birlikte ordunun prestiji çok yıpranmıştır. Ordu hakkında herkes eleştiri yapmaya başlamıştır. CHP ve MHP bile orduyu eleştirmiştir. Öyle ki orduyu savunmak AKP'ye düşmüştür. Ergenekon davası da ordunun en fazla yıprandığı bir süreçte gündeme oturmuştur. Emekli generallerin tutuklanmasının ordunun Zap'ta aldığı yenilgi sonrası gerçekleşmesi tesadüfi değildir.

Zap direnişiyle birlikte ordunun Prestiji çok yıpranmıştır. Ordu Hakkında herkes eleş-tiri yapmaya Başlamıştır. CHP ve MHP bile Orduyu eleştirmiştir.Öyle ki orduyu Savunmak AKP'ye düşmüştür.

Ergenekon davası, aynı zamanda PKK'ye karşı o güne kadar izlenen politikaların başarısızlığı sonucu yeni bir tasfiye konseptinin devreye sokulmasının gerektirdiği iç ve dış siyasal dengeler gereği ortaya çıkmıştır. PKK'yi tasfiye etmek için benimsenen yeni konseptte yine dış destek esastır. Türk devleti dün olduğu gibi bugün de dış destek alırsa Kürdistan Özgürlük Hareketini ezebileceği inancındadır. Bu nedenle ABD'nin desteğini önemli görmektedir. Bu yeni konseptte Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye etmek için hem Kürt halkının dini inançlarını istismar etme, hem de işbirlikçi Kürt'ü kullanmak vardır.

Güney Kürdistan'ı bu tasfiye hareketinin içine çekmek, uygulamaya konulan konseptin en önemli ayağı olmaktadır. Kuzey Kürdistan'daki işbirlikçi Kürt'ü kullanmak için de güney Kürdistan'la ilişkilerin sıkılaştırılması gerekmektedir. Bu nedenle de PKK'ye karşı yürütülen savaşta devleti zorlayan bir hizip haline gelmiş Ergenekon olarak adlandırılan grubun etkisizleştirilmesi gerekli görülmüştür. Çünkü bu ekip, devleti ve hükümeti zorlayan diğer olumsuzluklar yanında, PKK'ye karşı yürütülen yeni konseptten ayrı bir yaklaşım içindedir.

ABD ile ilişkilerinde ve bölge siyasetinde Türkiye'nin yeni bir rol alması ve PKK'ye karşı yürütülen tasfiye konseptindeki değişiklikler devlet içinde de bazı restorasyonları gerekli kılmıştır. PKK'ye karşı savaşta kendilerini kahraman gören, bu temelde dokunulmazlık kazanarak devletin ortak kararları dışında bazı işlere girenlerin temizlenmesini bu restorasyonun bir parçası olarak ele almak gerekir. Çünkü bu hizipçi eğilim kendi düşündüğü politikaların devlet tarafından benimsenmesini de dayattığı gibi devlet içinde bugüne kadar var olan etkili konumunu da bırakmak istememektedir. Bu yaklaşım da asker ve sivil bürokrasi içinde bir çatışma yaratmıştır. İşbirlikçi ılımlı İslam'ın da bu restorasyonla devletin içine alınması öngörüldüğünden, AKP ve Fetullahçılar da bu çatışmada restorasyoncular tarafında yer almaktadırlar.

Bu dava bu temelde ortaya çıktığı gibi, davanın sınırları da devletin klasik güç odaklarıyla ılımlı siyasal İslamcılar arasında pazarlıklar ve uzlaşmalar tarafından çizilmiştir. İç ve dış politikadaki değişikliklerde ve devletin bu doğrultuda yeniden düzenlenmesinde başta ABD olmak üzere dış dinamiklerin de etkisi olmuştur.

Bu restorasyon sürecinin nasıl sonuçlanacağı ise devletin yeni biçimlenmesinde yer alacak aktörlerin kendi aralarındaki mücadeleleriyle belirlenecektir. Özcesi devlet içi yeni dengeler mevcut yargılananların durumundan çok, bu konsepte dahil olan ılımlı siyasal İslam'la belirli bir uzlaşma içine giren, ordu ve sivil bürokrasiyle devletin ideolojik, siyasal ve idari olarak yeniden düzenlenmesinde daha fazla etkili olmak isteyen bu siyasal İslamcı güçler arasındaki çekişme sonucu kurulacaktır. Ordu içinde de devletin bu yeni şekillenmesinde nasıl yer alınması gerektiği konusunda bir çekişme sürmektedir. Bu çekişme de hem Ergenekon davasının sonucu-

nu hem de devletin nasıl restore edileceğini belirlemede etkili olacaktır.

Görüldüğü gibi Ergenekon davası bir demokratikleşme davası değildir. Devlet içinde hukuk dışı işler yapan tüm odakların temizlenmesi de değildir. Aksine devletin temize çıkarılması çalışmasıdır. Ergenekon denilen davada yargılananların bir kısmı ceza alır ve etkileri kırılırsa devlet temizlenmiş olarak yansıtılacaktır.

Türkiye'de demokratikleşmenin ve her şeyin hukuk içinde olmasını sağlamanın yolu Kürt sorununun demokratik çözümünden geçmektedir. Kürt sorunu çözülmeden devlet içinde böyle bir temizlenme gerçekleştirmek ve Türkiye'yi demokratikleştirmek mümkün değildir. Çünkü şimdiye kadar Türkiye'de demokrasinin gelişmesi, 'Kürtler de yararlanır' diye engellenmektedir. Eğer Kürtsüz demokrasi değil de AB standartlarında bile olsa bir demokratikleşme olacaksa Kürtlerin temel demokratik haklarının tanınması şarttır. Böyle bir irade ortaya çıkmadan devlet içindeki bu tür odakların tümden temizlenmesi gerçekleşemez.

Kürt sorununun çözümünde projesi bulunmayan ve Kürdistan'da bugüne kadar işlenen kirli işleri açığa çıkarma kararlılığı olmayan hiçbir siyasi güç devlette dönüşüm yapamaz ve kirli işler imparatorluğunu ortadan kaldıramaz. Adına ne denilirse denilsin, derin devlet ya da hukuk dışına çıkan güçler, Kürt sorunu çözülmediği müddetçe var olacaktır. Belki bir zamanlar Sovyetlere karşı NATO'nun desteğiyle böyle bir oluşum yaratılmış olsa da Kürtlere karşı her zaman hukuk dışılık esas alınmıştır. Çünkü Kürtlere karşı uygulanan çok yönlü soykırımın yasalar çerçevesinde yürütülmesi ve meşru gösterilmesi mümkün değildir. Bu nedenle de Kürt sorunu konusunda esas zihniyet "vatan söz konusu olursa gerisi teferruattır" anlayışıdır. Dolayısıyla Kürt sorunu demokratik siyasi temelde çözülüp bu bölünme paranoyası giderilmeden bu tür oluşumlar ve eylemlerin önüne geçilemez. Kürtler sindirilip teslim alındığında ise bu tür kaba yöntemler devre dışı kalır, daha ince yöntemler devreye sokulur. Ancak Kürtler haklarını almada ısrar ederlerse- inkar ve imha politikasının bırakılmadığı koşullarda- hukuk dışı ve kirli işler yeniden devreye sokulur. Çünkü şimdiye kadar görüldüğü gibi Kürt sorunu gibi haklı bir davanın mücadelesini verenler yalnız mevcut yasaklar ve bunun el verdiği baskı ve katletme yöntemleriyle bastırılamazlar.

AKP orduyla Kürt sorununun demokratik çözümü konusunda bir uzlaşma yapmamıştır. Aksine AKP mevcut koşullarda PKK'yi ezmede en iyi kullanılacak bir aktör olarak görüldüğünden bu uzlaşma gerçekleşmiştir. AKP'nin farkı "ben Kürdistan'da PKK'nin toplumsal tabanını kısıtlarım; bu nedenle sadece askeri yöntemlerle değil, hem içerde bazı Kürtleri kullanmak hem de Güney Kürdistanlı güçlerin desteğini almak gerekir" demesidir. Ergenekon denilen ve saf dışı edilen kesim ise, eski klasik politikada ısrar eden kesimdir. Bu zihniyetin gelinen aşamada PKK'ye karşı mücadelede etkili olmadığı anlaşılmıştır. Çünkü PKK Kürdistan'da büyük siyasi güç olmuş ve toplumsal taban elde etmiştir. Her ne kadar Türkiye ve çeşitli güçler 'terörist' deseler de mücadelesine bir meşruiyet kazandırmıştır. Öte yandan hem Kürtlerin bilinç düzeyi hem de bölgesel ve uluslar arası koşullar Kürtleri kontrol etmede yeni politikalar ve yeni meşruiyet araçları gerektirmektedir. Ordu gerekli olan bu yeni tasfiye konsepti ekseninde AKP ile uzlaşma yapmıştır.

AKP ordu uzlaşmasının bu karakteri Ergenekon davasının sınırlarını belirlemektedir. Sivas'ın ve Gavurdağı'nın ötesine geçmeyen bir dava olacaktır. Bu nedenle bu davanın sonucunda ne Kürt sorununun çözümünde ne de bu tür oluşumların tasfiyesinde köklü bir gelişme beklenmelidir.

Kirli işler, cinayetler ve her türlü hukuk dışı işler esas olarak Kürdistan'da gerçekleşmiştir. Türkiye'de yapılan eylemler ise PKK'ye karşı yürütülen kirli savaşta dokunulmazlık kazananların yaptığı işlerdir. Bu tür suçları ve suçluları besleyen bataklık Kürdistan'dır; daha doğrusu Kürdistan'da hukuk dışı işlerin

meşru hale gelmiş olmasıdır. Bu nedenle Ergenekon denilen dava Kürdistan'daki suçları yargılamayacağından bir aldatmadan ibaret kalacaktır. Dolayısıyla Kürdistan'daki tüm suçları zihniyeti ile birlikte mahkum etmeyen bir dava hukuk dışılığa karşı bir müdahale olmaz. Bir demokratikleşme davası olarak görülemez. Kürdistan'daki cinayetleri ve suçları kapsamayan bir davayı Kürtlerin bir demokratikleşme davası olarak görmesi düşünülemez. Böyle bir davayı bu haliyle desteklemek devletin temize çıkarılarak Kürdistan'daki derin devletin yenilenmesine alet olmak anlamına gelir. Bu nedenle Kürdistan özgürlük hareketi bu davanın bu biçimde dar kapsamda yürütülmesine ve demokratikleşme adımı olarak gösterilmesine karşıdır.

PKK de Kürtler de bu insanlar suçsuzdur demiyor; aksine çok suçlu olduklarını ve tüm bu suçların açığa çıkarılmasını istiyor.

Kürdistan'daki suçları kapsamayan herhangi bir yargılama sadece devleti rahatsız eden ve zarar veren arızi kesimlerin temizlenmesinden başka bir anlam ifade etmeyecektir.

Siyasi olarak ise demokratikleşmeyi ve Kürt sorununun çözümünü içermeyen bir iktidar mücadelesinden başka bir değer ifade etmemektedir. AKP'ye yönelik darbe girişimlerini konu alan bir dava olması bile bu karakterini değiştirmemektedir. Hükümetlerin askeri zorla düşürülmesi onaylanamaz ama AKP'nin kendi iktidarını sürdürmek için Kürt sorununu 'en iyi ben bastırırım' pazarlaması içinde yürüyen bir davanın demokratikleştirici niteliğinden söz edilemez. Ergenekon davasından yargılananların çok kirli insanlar olması da bu gerçeği değiştirmiyor. Çünkü bunların Kürdistan'daki suçları sorgulanmıyor. Aksine Şemdinli olayında olduğu gibi Kürdistan'da bu güne kadar işlenen suçlar yargılama konusu yapılmadığı için AKP iktidarda tutuluyor. Bu davayla AKP hükümetine ve orduya rahatsızlık veren unsurlar temizleniyor.

Ergenekon davası çerçevesinde tutuklanan Jandarma genel komutanı Şener Eruygur görevde bulunduğu dönemde JİTEM'in başıdır. Ama Şener Eruygur JİTEM'in Kürdistan'daki eylemlerinden dolayı yargılanmıyor. Veli Küçük de Kürdistan'da işlediği suçlardan dolayı yargılanmıyor. Doğan Güreş, Mehmet Ağar, Çiller ve OHAL valisi Ünal Erkan Kürdistan'da işlenen suçlardan dolayı yargılanmıyor. Bu yargılama, orduyu ve hükümeti rahatsız eden eylemleri belki cezalandıracaktır, ama Kürdistan'daki suçları kapsamadığından orada işlenen tüm suçlar normal hale gelmiş olacaktır. Bu nedenle Kürdistan'ı kapsamayan bir Ergenekon davası çok tehlikeli sonuçlar ortaya çıkaracaktır. Kürt halkının ve demokratik güçlerin bu davayı demokratikleşme ve tüm suçların yargılanmasını sağlayan bir dava olarak görmeyip, böyle bir davanın bağımsız bir komisyon tarafından ele alınıp, genişletilmesi ve Kürdistan'daki suçları kapsar hale getirilmesini istemeleri çok doğru bir yaklaşımdır. Bunun için yürütülen mücadele suçluların yakalanıp ucuz kurtulmasını engelleyen ve gerçek demokrasiye yol açacak bir yargılanmayı dayatan bir mücadeledir. Bu nedenle AKP'nin ve yandaşı basının bu davaya yaklaşımının teşhir edilmesi, demokratik ve devrimci bir tutumdur.

Bırakalım bu suçların Kürdistan'daki suçluların yargılanmasını, aksine yargılamaların Kürdistan'ı kapsamayacağı konusunda uzlaşılması, Kürt halkına karşı işlenen suçları örtme üzerinde iktidarını sürdürme ve devleti ele geçirme pazarlığıdır ki bundan daha çirkin bir politika olamaz. Kürt halkı bu politikaya karşı çıkmazsa kendi kanı ve mücadelesini iktidarını sürdürmeye dayanak yapanlara alet olmuş olur. Kürt halkının, AKP'nin ve yandaşlarının Ergenekon davasına bakış açısına karşı çıkmasının esası budur.

Eğer derin devlet denen, gerektiğinde Kürt halkına ve demokrasi güçlerine karşı kirli savaşta ve psikolojik harekatta kullanılan güçlerin üzerine gidilmiyor, genelkurmay istihbaratı, MİT ve JİTEM'in omurgasını oluşturduğu derin devlet korunuyorsa; o zaman bu dava derin devletin yenilenmesi, yeni bir anlayış ve birleşimle yeniden düzenlenmesi anlamına gelmektedir. Türkiye güvenlik kaygısını Kürt sorununu çözerek demokratikleşme

temelinde aşmadığı müddetçe böyle bir kurumu ortadan kaldırmayacak ve yeniden organize edecektir. Nitekim şimdi yapılan da budur. Kürdistan'daki hukuk dışı her türlü anlayış, kurumlaşma ve eylemin önü alınmadan kamuoyunun Ergenekon'u anlama biçimi olan örgütlenme dağıtılamaz. Aslında Ergenekon'u doğru kapsamda en iyi algılayan demokratik kamuoyudur. Ama ne AKP hükümeti ne de savcılar bu algıya ve gerçeğe göre hareket etmektedir. Davanın mevcut yürütülüş biçimi demokratik kamuoyu ve halkın algıladığı çerçevede olmayıp, devleti de rahatsız eder hale gelmiş Ergenekon kurumlaşmasının içindeki hizipçi kesimlerin devre dışı bırakıldığı bir dava biçimindedir. Herhalde halkın ve demokratik güçlerin derin devletin temizlenmesi ve yeniden yapılanmasının tarafı olması beklenemez. Her ne kadar AKP ve yandaşı basın bu davayı demokratikleşme davası olarak gösterip kendi hedefi doğrultusunda halkı ve demokratik güçleri yedeklemeye çalışsa da gerçeği gören güçler bu davada yedek güç olarak kullanılmayı reddetmektedir. Bazı liberaller ve demokrat olduğunu söyleyenlerin bu davaya destek vermesiyse onların demokrasi anlayışının kusurlu olmasıyla ilgilidir. Ya AKP ve yandaşlarının propagandasına inanmışlardır, ya da işlerine böyle gelmektedir.

Aslında bazı liberal ve demokratların AKP ve yandaşlarının yedeğine düşmesi, Türkiye'de hala gerçek sol ve demokratların olmaması nedeniyledir. Daha doğrusu sosyal demokrat olanların liberal ve demokrat olanları çekecek bir karakterinin bulunmamasıdır. Zaten Türkiye'nin temel şanssızlığı budur. Türkiye'de gerçek sol ve sosyal demokratların olmaması, derin devlet ya da halkın doğru biçimde algıladığı Ergenekon'a karşı da güçlü bir mücadele gücü ortaya çıkaramamaktadır. Gerçek demokratlar ve solcular varlık gösteremeyince bir çok liberal ve kendine demokrat diyen kesimler AKP ve yandaşlarının iktidar mücadelesine ya da derin devleti ele geçirme mücadelesine eklemlenmektedir. Bu nedenle AKP'ye yedeklenenlere değil de liberal ve kendine demokrat diyenleri kendine çekecek bir demokratik gücün olmamasına kızmak ve buna yol açan güçleri eleştirmek gerekmektedir.

Ergenekon davasındakilerin hem AKP'yi hem ordunun hakim komuta kademesini rahatsız ettiği açıktır. ABD'nin ve Avrupa'nın desteği ve ordunun izniyle yargılanmalar başlamış ve sınırlı bir çerçevede sürmektedir. Şimdiye kadarki gelişmelerden ortaya çıkmıştır ki, MİT ve ordu içindeki bir ekip bu davanın çerçevesini sürekli dizayn etmektedir. MİT'in bu süreçte daha aktif hale geldiği görülmektedir. Çünkü başta devletin PKK'ye karşı mücadele de benimsediği yeni konsept olmak üzere bölge ve dünya politikalarına MİT daha hızlı uyum göstermiştir. Güney Kürdistan, İran ve Suriye ile ilişkiyi mevcut durumda MİT sürdürmektedir. ABD ve Avrupa'yla da sürdürülen ilişkilerde MİT'in daha fazla inisiyatif alması söz konusudur. MİT'in bu örgütlülük ve ilişki düzeyi ona böyle bir avantaj kazandırmıştır. Kuşkusuz MİT bunu genelkurmay istihbaratı ve JİTEM'le birlikte yapmaktadır. Asker ve sivil bürokrasiyle hükümet hem benimsenen yeni politikalar hem de Ergenekon davası konusunda ortak bir tutum içindedir. Tabii ki devletin ve derin devletin bu yeniden organizasyonu sürecinde çekişme ve mücadele sürmektedir. İlişki ve çelişki iç içe yürümektedir. Devlet içi yeni dengelerin bu çerçevede oluşacağını bir daha tekrarlamakta fayda vardır. Çünkü bu görülmeden de süreç içinde ortaya çıkacak gelişmeleri doğru anlamak mümkün değildir.

Türkiye'de halkın ve demokratik güçlerin beklentilerine yanıt verecek düzeyde tüm kirli işlerin ve suçların üzerine gidecek bir yargılanmanın gerçekleştirilmesi gerekir. Sadece bazı kişi ve çevreleri değil; Kürdistan'daki suçları kapsam dışı bırakan ve bir iktidar kavgasının aracı olarak değil; tüm kirli işler imparatorluğunu ortadan kaldıracak ve demokratikleştirmeyi gerçekleştirecek biçimde bir yargılanmanın yapılması gerekir. Böyle bir yargılanmanın yapılması gerektiğini Önder Apo daha Ergenekon denilen yargılama başlamadan çok önce gerçekleştirilmesini önermiş-

tir. 'Hakikatleri araştırma ve adalet komisyonu' kurularak Türkiye ve Kürdistan'daki tüm suçların açığa çıkarılmasını istemiştir. Böyle bir komisyonunun insan hakları örgütleri, hukuk kurumları, tanınmış yazar ve demokrat şahsiyetlerden kurulabileceğini; devletten de gözlemcilerin bulunabileceğini belirtmiştir. Dış dünyada bu tür konularda uzman ve tanınmış bazı şahsiyetlerin de bu komisyon içinde yer alabileceğini ya da gözlemci olabileceğini belirtmişti. Bu konuda Güney Afrika örneğini sık sık vurgulamıştır. Bu komisyonun PKK'-

'Hakikatleri araştırma ve Adalet komisyonu' kurularak Türkiye ve Kürdistan'daki tüm Suçların açığa çıkarılmasını İstemiştir
Böyle bir komisyonunun insan Hakları örgütleri, hukuk Kurumları, tanınmış yazar Ve demokrat şahsiyetlerden Kurulabileceğini
Devletten de gözlemcilerin Bulunabileceğini belirtmiştir.

nin de yanlışlıklarını, suç olabilecek eylemlerini de araştırabileceğini belirtmiştir. Ancak böyle bir yargılama ve gerçeklerin açığa çıkarılmasıyla gerçek bir barış ve demokratikleşmenin olabileceğini söylemiştir. Bu önerisinin neden pratikleştirilmediği konusunda aydınları, yazarları, insan hakları savunucularını eleştirmiştir.

Siyasi çekişmelerden uzak, çeşitli siyasi hesaplara kurban edilmeyecek böyle bir yargılama gerçekten de Türkiye'yi tüm kirlerinden temizleyecek tarihsel değerde bir çalışma olacaktır. Çünkü son 30 yıllık savaşta Türkiye çok kirlenmiştir. Karanlıkta kalan çok olay vardır. 12 eylül öncesinden aydınlığa kavuşturulması gereken çok olay vardır. Türkiye tarihinin doğru yazılması, siyasetin doğru temellere oturtulması açısından da böyle bir netleşme gerekmektedir. Çünkü tarihi de olayların değerlendirilmesini de bugün kirli işleri açığa çıkan derin devlet ve onun resmi görüşü şekilendirmiştir. Bunun da esas olarak antidemokratik ve Kürt inkarcılığına dayalı bir zihniyet tarafından belirlendiği açıktır. Bu nedenle olay ve olgular Kürt karşıtlığı ve Özgürlük Hareketi düşmanlığı çerçevesinde değerlendirilmiş ve kamuoyuna sunulmuştur. En azından 30 yıllık tarih ve yaşanan olaylar için böyle bir değerlendirme yapmak gerekmektedir. Hem Türkiye'deki tarihi gerçekleri düzeltmek hem de bu temelde Türkiye'yi demokratikleştirip barışa kavuşturmak için böyle bir yaklaşım şarttır. 'Hakikatleri araştırma ve adalet komisyonu' bu nedenle Türkiye açısından acilen yapılması gereken en temel çalışma haline gelmiştir.

Zaten böyle adil ve tüm kamuoyunun sesini yansıtacak bir araştırma olmadan yapılacak yargılamaya gölge düşmesi kaçınılmazdır. 'Bağımsız mahkemeler var' denilse de Türkiye gerçeğinde hala Avrupa ölçülerinde bile bundan söz etmek mümkün değildir. Bugüne kadar Türkiye'de devletin ve çeşitli güçlerin en fazla etkisinde olan kurum yargı sistemidir. Bunun böyle olmadığını hiç kimse söyleyemez. Şemdinli bunu açıkça ortaya koymuştur. Ergenekon davasında tutuklu generallerin tahliyesinde de bu görülmüştür. Ancak benzer bir kuşku ve kaygı, bu davayı yürüten ve AKP ve yandaşları tarafından desteklenen diğer savcı ve hakimler için de vardır. Bunların da hükümet ve emrindeki kurumlar tarafından yönlendirildiği söylenmektedir. Bu davaya sınırlar konulması ve Gavurdağı'nın ötesine geçilmemesi bu gerçekliğin kanıtıdır.

Bu gerçeklik bağımsız bir komisyonun ne kadar gerekli olduğunu göstermektedir. Bağımsız bir komisyon olayları ve olguları tüm açıklığıyla açığa çıkarırsa o zaman hakimler bu belgeler ve bilgiler üzerinden daha doğru ve hiçbir etkide kalmadan doğru karar verebilirler.

Böyle bir yargılamada esas amaç olayların ve faillerin açığa çıkarılması olmalıdır.

Hiçbir suç faili meçhul kalmamalıdır. Tüm suçlular açığa çıkarılır ve suçların neden işlendiği ortaya konulursa esas maksada ulaşmak için büyük bir mesafe kaydedilmiş olunur. Önemli olan halkın ve kamuoyunun gerçekleri görmesi ve bilincini bu gerçekler temelinde kazanmasıdır. Doğru bilinç, doğru tutum demektir.

Böyle bir yargılama suçları ve yanlışları mahkum ederken hangi doğruların yaşamsallaştırılması gerektiğini de ortaya koyar. Doğruların önündeki engeller böylece kaldırılmış olur. Bu sonuçlar ortaya çıkarılırsa kime ne kadar hapis cezası verileceğinin önemi kalmaz. Çünkü yargılama gerçekleşmiş, maksada ulaşılmıştır. Eğer devlet demokratikleşir, mağdurlardan özür dilerse halk da onları affedebilir. Önemli olan büyük bedeller ödeyen halkın ve demokratik güçlerin amaçlarının gerçekleşmesidir. Eğer böyle yaklaşılırsa suçlular daha kolay itiraflarda bulunabilir; pişmanlık gösterebilirler. Suç işleyenler kişiliklerini ve ruhlarını suçlu kişilik ve zihniyetlerden arındırırsa toplum mücadelesinde büyük başarı kazanılmış olur. Zafer budur.

Türkiye için gerekli olan demokratikleşme ve barış getirecek böyle bir yargılamadır. Bu yargılamaya da PKK her türlü desteği vermeye hazırdır. Savaş içinde PKK adına işlenen suçlar varsa bunlar da açığa çıkarılmalıdır. PKK bu konuda yardımcı olacağını defalarca açıklamıştır. Karşılıklı özür dileme olursa barış da sağlanır. Barış ve demokratikleşme ancak adil olursa kalıcı ve gerçek olur. Güçlünün kendini dayattığı, zayıfı ezerek susturduğu, iradesini kırdığı durum barış olarak değerlendirilemez. Buna sindirme, susturma ve bastırma denilir. PKK, 'hakikatleri araştırma ve adalet komisyonu'yla varılacak sonuçlarla birlikte onlarca yıldır süren savaşın tümden sonuçlandırılıp barışın getirileceğine inanmaktadır.

Böyle bir komisyon için tüm toplumun üzerinde uzlaşacağı bağımsız, vicdanlı ve sadece gerçeği araştıracak ve ortaya çıkaracak birçok insan vardır. Ergenekon davasıyla halkı umutlandırıp sonra hayal kırıklığına uğratmak değil, gerçekleri açığa çıkarmak ve halkın vicdanını rahatlatacak böyle bir oluşumun yaratılmasına ihtiyaç vardır.

Türkiye'de ve Kürdistan'da gerçekten de suçluların ve suçların açığa çıkarılmasını isteyen güçlü bir eğilim vardır. Bu istem ve özlemi yozlaştırmak, saptırmak kadar ağır bir suç olamaz. Çünkü bu istemi ortaya çıkaran halkın ödediği ağır bedellerdir. Bu özlem hiçbir çıkara alet edilmeyecek kadar kutsaldır. Halkın zalime, zulme öfkesini hiç kimse kendi amaçları için kullanmamalıdır. Bu öfke ve halkın zalimlere karşı mücadelesi sadece ve sadece demokrasi ve özgürlükler için değerlendirilmelidir. İşte böyle bir amaca en uygun gerçekleri açığa çıkarma ve yargılamayı 'hakikatleri araştırma ve adalet komisyonu' gerçekleştirebilir.

PKK 20-30 yıldır Kürdistan halkının özürlük mücadelesine karşı kirli bir savaş yürütüldüğünü ileri sürmüştür. Bu kirli savaşın da derin devlet tarafından yürütüldüğünü iddia etmiştir. Esas olan karar yerinin parlamento değil, Milli Güvenlik Kurulu olduğunu, uygulamanın ise genelkurmaya bağlı olan Özel Harp Dairesi ya da şimdiki adıyla Özel Kuvvetler Komutanlığı tarafından yapıldığını vurgulamıştır. Parlamento, hükümet ve yasal kurumlar dışında böyle bir derin devlet olduğunu, Türkiye'nin temel politika ve uygulamalarının bu derin devletin sorumluluğunda yürütüldüğünü defalarca dile getirmiştir. Önder Apo'nun özel savaş ve derin devletle ilgili onlarca çözümlemesi bulunmaktadır.

Derin devlet kavramını Türkiye siyasi literatürüne sokan Önder Apo'dur. Bu devletin amacı, işleyişi ve kullandığı yöntemleri birçok değerlendirmesinde ortaya koymuştur. Bu kurumlaşmanın bir suç organizasyonu olduğunu uygulamalarıyla izah etmiştir. Derin devlet ortadan kalkmadan ne Türkiye'nin demokratikleşeceğini ne de Kürt sorununun çözüleceğini vurgulamıştır.

Bugün Türkiye'de derin devlet tartışılıyorsa, bunu ortaya atan, bunun toplumda ve demokratik kesimlerde gelişmesinin zihniyetini yaratan Önder Apo'dur. Cumhuriyet ta-

rihi boyunca böyle bir kurumlaşmanın var olduğunu iddia etmiştir. Kürdistan'daki kirli savaşın da bu derin devlet tarafından yürütüldüğünü her fırsatta değerlendirmiştir.

Önder Apo, devletin PKK ile yürüttüğü savaşta bu derin devletin nasıl çalıştığını ve hangi yöntemleri kullandığını yakından öğrenmiştir. Bu açıdan Ergenekon davası başladıktan sonra önder Apo 'eğer Ergenekon denen derin devletin ne olduğunu, nasıl işlediğini ve neler yaptığını öğrenmek istiyorlarsa gelip benim ifademi alsınlar' demiştir. Ne var ki Ergenekon'u tümden tasfiye etmek isteyen bir irade bulunmadığı için Önder Apo'nun ifadesi alınmamıştır. Eğer önder Apo açıklamalarda bulunsaydı mevcut Ergenekon davasının sınırları parçalanacak Kürdistan'daki suçları da bu dava kapsamına almak zorunda kalacaklardı. Bunu yapamayacaklarını bildiklerinden gidip önder Apo'nun ifadesine başvurmamışlardır.

PKK bu kirli savaşın en büyük suç ortağının ise basın olduğunu her fırsatta dile getirmiştir. Milli Güvenlik Kurulunun her dediğini kraldan çok kralcı kesilerek yerine getirdiği için bu basına Mehmetçik basın denilmiştir. Bu kirli savaşa meşruluk kazandırmak ve işlenen cinayetleri, kirli işleri örtmek için bu basın on yıllardır gerçekleri çarpıtmıştır. Öyle ki bu basın gerçekleri doğramayı kendisine bir görev bilmiştir. Kürdistan özgürlük mücadelesini karalamak, toplumdan ve dünyadan koparmak için yalan ve demagojiye en çirkin ve pervasız biçimde başvurmuşlardır.

1990'lı yıllar boyunca basın kirli savaşı desteklemenin borazanlığını yapmıştır. Kirli savaşın cinayetlerini örtme görevi üstlenmiştir. Öyle ki 1992 yılında bir gazetecinin açıkça polisler tarafından öldürülmesine rağmen gazeteciye bile sahip çıkmamıştır. Kirli savaşı açığa çıkarmaya çalışan gazeteciler ve gazete dağıtıcıları sokak ortasında öldürülmüşlerdir. Özgür Gündem bombalanarak susturulmak istenmiştir. Demokratik gazetelerin basımı ve dağıtımı engellenirken, Mehmetçik basın tek taraflı psikolojik savaşı sürdürmüştür. Dünya bu kirli savaşa sessiz kaldığı gibi, Türkiye'de basın ve gazeteler üzerindeki hiçbir yerde görülmeyecek baskıya karşı da sessiz kalmıştır.

Sadece açıkça devletten yana olan basın değil; İslamcı olduğunu söyleyen basın da benzer bir tutum sergilemiştir. İslamcı olduğunu söyleyen basın, devlet Kürdistan Özgürlük Hareketine karşı dini kullandığı için kendilerine fırsat doğduğunu düşünerek bu durumdan yararlanmak istemiştir. Bu kesim hak ve doğrudan yana tavır alıp kirli savaşa tutum alacağına, rantçı bir zihniyetle fırsatçı davranarak devletle PKK arasında süren savaştan kendini güçlendirme biçiminde yararlanmaya çalışmıştır.

1992 yılında başlayan Özel Harp Dairesi tarafından planlanan PKK'nin tasfiye edilmesi için suyun kurutulup balığı öldürme anlayışıyla halka saldırdığı süreçte, Hizbullah'ın bir grubunun PKK sempatizanlarına ve taraftarlarına karşı bir cinayet makinesi gibi kullanılmasını bu İslamcı basın geçiştirmiştir. Hatta Hizbullah'ın bu saldırılarını meşrulaştıran değerlendirme ve tutum içinde olmuştur. Hizbullah'ı JİTEM'in ve Özel Harp Dairesinin, yani kontrgerillanın açıkça kullandığı görülmesine rağmen bu durum üzerinde durmamaları, bu basının kirli savaşa karşı yaklaşımının ne olduğunu göstermektedir. Sıradan halk bile bu gerçeği görüp Hizb-i kontra olarak tanımlamasına rağmen bu sahte İslamcı basın bırakalım bu kirli savaşa karşı tutum almak, aksine güç veren bir tutum içinde olmuştur. Her gün insanlar öldürülmesine, çocuk yaşta gazete dağıtımcıları satırla katledilmesine ve basın üzerinde görülmedik baskı uygulanmasına rağmen bu basının bunlara karşı bir tutumu görülmemiştir. O yıllardaki bu kimlikteki gazeteler araştırılırsa bu kirli savaşa sessiz kaldıkları, hatta içten içe sevindikleri görülür. Çünkü PKK'nin bastırılmasının kendilerinin önünü açacağı düşünülmüştür. Zaten o süreçte devlet Kürt halkının dini duygularını istismar eden partilere de, basına da, örgütlere de müsamahalı yaklaşıyor ve onları PKK'ye karşı kullanıyordu. Aslında siyasal İslam da, bu etiketli basın da bu dönemde palazlanmış-

tır. Bu dönemde devletin bu kirli savaşına, cinayetlerine, köy yakma ve yıkmalarına tavır alma yerine, PKK ile devlet arasındaki çatışmadan yararlanmayı esas almıştır. Kürt demokrat basın, büyük bedel ödeyerek kirli savaşı teşhir etme ve toplumun bilinçlenme faaliyeti gösterirken İslamcı etiketli basın, hak, hukuk ve adaletten yana tavır alma gibi bir anlayış içinde olmamıştır.

Bu kesim 1990'lı yıllarda PKK ile devlet arasındaki savaştan önemli düzeyde yararlanmıştır. Ne var ki İslamcı siyasi partiler ve basını kullanan derin devlet, 1996 yılına gelindiğinde kullandıkları İslamcıların fazla geliştiğini ve kendi iktidarlarınakarşı bir tehdit olabileceğini görerek önüne geçmek için müdahale planlamışlardır. Nitekim 1996 yılında yapılan bu planlama, 1997 28 Şubat'ında postmodern darbe biçiminde pratikleştirilmiştir. O güne kadar PKK'ye ve Kürdistan Özgürlük Hareketine karşı kullanılan İslamcı siyaset ve basınla devlet arasında bir gerilim başlamıştır. Bu durum onların kirli savaşın en yoğun sürdüğü dönemde kirli savaşı yürüten derin devletin yedeği oldukları gerçeğini değiştirmemektedir.

Derin devletin ne olduğunu kamuoyuna anlatan ve kirli savaşın her eylemini anında ve açıkça teşhir eden her zaman Önder Apo olmuştur. Hiç kimsenin ağzına alamadığı birçok cinayetin daha ilk günden derin devlet tarafından yapıldığını ortaya koyan Önder Apo, PKK ve Kürt demokratik basınıdır. Bu konuda vereceğimiz örnekler, Önder Apo'nun ve PKK'nin derin devlete ve Özel Harp Dairesine karşı duruşunu ve mücadelesini göstermektedir. Çünkü bu derin devleti en iyi çözen ve takip eden Önder Apo'dur. Çünkü bu güç esas savaşını ve tüm kirli yöntemlerini PKK'ye karşı kullanmakta, PKK de bu kirli savaşa karşı direnerek mücadelesini sürdürmektedir. Bu nedenle Kürt sorunu karşısında bu güçlerin ne yapabileceğini en iyi bilen konumda olmaktadır. PKK ve Kürt sorunu söz konusu olduğunda derin devletin her türlü cinayeti gerçekleştireceğini en iyi bilen ve gören de PKK'dir.

Türkiye siyasetini esas belirleyen de PKK ile devlet arasındaki mücadeledir. Tüm olaylar ve olgular da bu mücadele etrafında şekillenmektedir. Bu nedenle Özal'ın ölümünü duyar duymaz "Özal öldürülmüştür" değerlendirmesinde bulunmuştur. Çünkü Özal'ın yaklaşımıyla klasik inkar ve imha politikası zıtlık içindedir. Mevcut derin devlet Kürt'ü ezmek ve tasfiye etmekten başka bir seçenek düşünmemektedir. Özal öldükten sonra öldürüldüğünü önder Apo dışında başka kimse söylememiştir, bunu dile getirmeye cesaret edememiştir. Ancak Önder Apo'nun bu değerlendirmesi bu konuda soru işaretleri uyandırmıştır. Sonradan ailesinin de benzer bir yargıda olduğu görülmüştür. Eşref Bitlis'in helikopteri düştüğünde de bunun bir suikast olduğunu ilk söyleyen de yine Önder Apo olmuştur. Çünkü Eşref Bitlis de Özal gibi bu sorunun sonuna kadar savaşla çözülmeyeceğini düşünen generallerdendir.

Kürdistan Özgürlük Hareketinin tasfiye edilmesi için her yolu mubah gören bu derin devlet zihniyeti, PKK'nin tasfiyesinde kim engelse onları da tasfiye etme kararındadır. Devleti korumada tek doğru yaklaşımın kendine ait olduğuna inanmaktadır. 1997'de yayınlanan başbakanlık teftiş kurulu raporunda Kutlu Savaş'a ifade veren bir JİTEM elemanı, PKK ile ilişkide olduğu düşünülen herkesi vurma kararı almıştık" demektedir. PKK'nin tasfiyesi için yürürlüğe konulan konseptin esası budur. Nitekim Kürdistan'da PKK'ye sempati duyan aydın ve doğal önder bilinen herkes öldürülmüştür. Öldürülmeyenler cezaevlerine doldurulmuş, kalanlar da kaçırtılmıştır. Böylece düşünen, toplumu düşündüren, toplumun gündemini belirleyen insanlar, yani toplumun beyni sökülüp atılmıştır. Böylece toplum yavan, yani düşünemez hale getirilmiştir. Görüldüğü gibi Özel Harp Dairesi ya da demokratların ve halkın adlandırdığı biçimdeki derin devlet esas olarak PKK ile savaşmıştır. Hem de savaşların en kirlisini yürütmüşlerdir. Bu nedenle en fazla da Önder Apo ve PKK bu derin devletin açığa çıkarılması ve tasfiye edilmesini çok önemli

görmüştür. Bu kirli yapılanma tümden tasfiye edilmeden, suçları açığa çıkarılmadan, Kürt sorununun çözümünün ve Türkiye'nin demokratikleşmesinin önünün açılmayacağını söylemiştir.

Önder Apo bu derin devlet çözümlemesi yanında, bu uygulamaların ideolojik dayanaklarını da sürekli eleştirmiştir. Esaret altında olduğu İmralı'da da bu derin devlet gerçeğini ve bu temelde devlet içindeki kirlenmeyi de defalarca çözümlemiş, bunların ancak Kürt sorununun çözümünde bir irade ortaya çıktığında aşılacağını vurgulamıştır. Özellikle İmralı'da geliştirdiği demokratik çözüm ve demokratik cumhuriyet tezlerine çözümsüzlükte direten ulusalcı yaklaşımları ya da kızıl elma denilen ittifakı neo ittihatçılar olarak değerlendirmiştir. Avukatlarla yaptığı birçok görüşmesinde bu neo ittihatçıların Türkiye'ye zarar verdiğini belirtmiştir. Neo ittihatçı olarak tanımladığı bu güçlerin politikasının söylemleri ne olursa olsun dış güçlere hizmet ettiğini söylemiştir. Bunların Mustafa Kemal'le de alakası olmadığını, Mustafa Kemal'in Kürtlere yaklaşımının bunlarınki gibi olmadığını, cumhuriyetin kuruluş sürecindeki konuşmalarını örnek göstererek ortaya koymuştur. "Mustafa Kemal bugün olsaydı 1920'lerdeki Türk-Kürt ilişkisini bugün yeni biçimde kurardı. O gün olduğu gibi bugün de dış güçlerin oyununu bozardı" değerlendirmesinde bulunmuştur. Tüm bunları daha Ergenekon davası ortaya çıkmadan çok önceleri sık sık işlemiştir.

Türk devletinin, derin devletin, Özel Harp dairesinin PKK'ye karşı yürüttüğü kirli özel savaşta zihniyetini ve karakterini iyi öğrendiğinden Ergenekon davası kendisine ilk yansıtıldığında 'bu bir iktidar savaşıdır, derin devletin kendisini yenilemesidir' değerlendirmesinde bulunmuştur. Derin devletin ve Ergenekon denilen gücün ortadan kaldırılmasını hedeflemeyen böyle bir davada taraf olunmamasını istemiştir. PKK de ilk günden itibaren yaptığı değerlendirmelerde artık devlete de yük haline gelen ve kirliliği deşifre olmuş yanları atmanın derin devletin temizlenmesi değil, temize çıkarılmak istenmesi olduğunu ortaya koymuştur. Nitekim devletin tüm yetkili makamları ve kurumlarının onayıyla 1993-1999 yılları arasında yapılan kirli işler ve cinayetlere dokunulmayınca, sadece devletin ABD isteği doğrultusunda yeniden yapılanmasına itiraz eden ve bu çerçevede hem orduya hem de ılımlı İslam'a sorun çıkaranlara dokunulması bu değerlendirmelerin ne kadar haklı olduğunu ortaya koymaktadır. Ergenekon denilen örgütün kuruluşunun 1999 olarak belirtilmesi zaten 1992-99 arası yoğun biçimde yürütülen kirli savaşın ve işlediği suçların bu davanın dışında tutulacağının açıkça ilan edilmesidir.

Hareketimiz Ergenekon davasının tüm kirli işleri ve devlet adına devletin tüm yetkililerinin onayladığı suçları kapsamadığını, bu nedenle bir demokratikleşme değil de bir iktidar mücadelesi olduğunu ve Ergenekon'nun yeni unsurlar takviye edilip sürdürülmek istendiğini söyleyince AKP yandaşı basın, Önder Apo ve Özgürlük Hareketine karşı karalama ve iftira kampanyasını en çirkin biçimlerini devreye koymuştur. Bir merkezden yönetildiği ve koordine edildiği belli olan ve dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş bir psikolojik savaş biçimini Kürdistan özgürlük hareketi üzerinde yürütmektedirler. Öyle ki PKK'nin Ergenekon'la bağlantısı olduğu, hatta MİT tarafından kurulduğu gibi en yeminli PKK düşmanları ve en fazla PKK'ye karşı savaş verenlerin bile inanamayacağı, hiçbir akıl ve mantığın alamayacağı bir iftira kampanyası başlatmışlardır. Hiçbir etik değeri gözetmeyen en bayağı lümpenlerden daha kötü bir ahlaksızlıkla Önderi Apo ve Hareketin parti ve mücadele tarihini anlatırken yaptığı değerlendirmeleri bile tersyüz edip bunları Önder Apo ve PKK'ye karşı kullanmayı bile. Psikolojik savaşını bu iftira üzerine kurmuşlardır.

AKP yandaşı basının bu kadar PKK düşmanlığı yapmasının ve esas olarak PKK'ye karşı savaşmış kesimleri PKK ile ilişkilendirmesinin birkaç amacı vardır.

Birincisi; AKP ve yandaşları hükümette kalmaya ve siyasi bir güç olmayı demokratik-

leşmeye değil, Kürdistan Özgürlük Hareketi düşmanlığı yapmaya bağlamışlardır. Şemdinli'de genelkurmay merkezli derin devlete teslim olduktan sonra varlığını PKK'ye karşı mücadele ile güçlendirme tercihini yapmıştır. PKK'ye karşı savaşanlar nasıl ki Apo ve PKK rantı yemiş ve bir şeyler elde etmişlerse AKP hükümeti de PKK düşmanlığı yaparak devlet içine yerleşebileceklerini düşünmüştür. Artık hedef Türkiye'de demokrasi geliştirmek değil, devlet içine yerleşmek kol ve budağını salmaktır. 80 yıl devletin siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamından dışlanmışlığın açlıkla hükümeti elde tutmak ve buna dayanarak yandaşlarına imkan dağıtmak temel amaç haline gelmiştir. Asker, sivil, bürokrasi bu karakterini bildiğinden, hükümette kalma karşılığında her şeyi yapacağını düşündüklerinden AKP'yi PKK'ye karşı kullanmaktadır. Zaten AKP de 'beni kapatırsanız PKK'ye karşı kiminle mücadele edeceksiniz' mesajı vererek kendine verilen rolü en iyi biçimde tanımlamıştır. Ömrünü PKK'ye karşı mücadele belirleyeceğinden, PKK'ye karşı düşmanlığı can telaşıyla her türlü yöntem ve amaçla sürdürmektedirler.

AKP üstlendiği PKK'yi etkisizleştirme görevinde başarılı olmak için Ergenekon davasını kullanmak istemektedir. Çünkü PKK, Kürt halkında derin devlete ve bunun kirli işlerine karşı öfke yaratmıştır. Ağır suçlar işleyen bu oluşuma Kürt halkı lanetle bakmaktadır. Eğer PKK bununla ilişkilendirilirse PKK'nin Kürt halkı içindeki itibarı yıkılır. Hatta Ergenekon'a olan öfke PKK'ye yöneltilir. Böylece PKK'nin etkisi kırılır. Hem PKK saf dışı edilir hem de Öncüsüz ve örgütsüz kalan Kürdistan halkının özgürlük mücadelesi tasfiye edilmiş olur.

Ergenekon ve derin devlet, Türkiye demokrasi güçleri ve halk içinde de teşhir olmuştur. PKK Ergenekon'la ilişkilendirilirse buna en kolay Türkiye halkı inanır. PKK bir de bu cepheden kuşatılarak tasfiye edilecek hale getirilmiş olur.

Ergenekon denilen derin devlet içinde bir hizbi hedefleyen dava vesilesiyle bu hizbin PKK ile ilişkilendirilmesinin nedeni böyle yapıldığı taktirde Türkiye toplumunda yaratılan PKK karşıtlığı nedeniyle bu davaya verilen toplumsal desteğin artacağı düşünülmektedir. Ergenekoncu kesimleri şimdiye kadar AKP ve yandaşlarının devleti ele geçirmesine engel çıkarmamışlardır. Bunların etkisizleştirilmesi, kendilerine karşı asker ve sivil bürokrasi içindeki karşıtlığın zayıflaması anlamına gelmektedir. PKK'nin Ergenekon'la ilişkilendirilmesi, bu rakiplerinin daha kolay saf dışı edilmesini sağlayacaktır. Çünkü PKK'ye yönelik tepki, bu çevrelere yöneltilmiş olacaktır. Ergenekon davasıyla ulaşmak istedikleri amaç için PKK bu çevrelerle ilişkilendirilmek istenmektedir. Amaca ulaşmak için her şey mubahtır anlayışıyla PKK'nin bu güçlerle ilişkilendirilmesi AKP ve yandaşlarının amacına ulaşmak için, ahlaki olmayan her türlü yol ve yöntemi denediğini göstermektedir.

Ergenekon'la PKK'nin ilişkilendirilmesi mümkün değilken, hiçbir somut delil ortada yokken bunların böyle bir ahlaksızlığa bulaşmaları, 'çamur at izi kalır' politikası izlemeleri; PKK ve Kürdistan Özgürlük Hareketi düşmanlığını göstermektedir. Açığa çıkmıştır ki AKP kendi iktidarının varlığını PKK'ye karşı düşmanlık temelinde sürdürmektedir. AKP ve yandaşları ne derse desin Önder Apo ve PKK düşmanlığı Kürt halkının özgürlük mücadelesine düşmanlıktır. Bugün ortada PKK dışında bu halkın mücadelesini yürüten başka bir güç yoktur. Kürt halkının iradesini ortaya çıkaran da temsil eden de PKK'dir.

Marjinal bazı Kürt gruplar ise bırakalım Türk devletini ürkütmeyi, Türk devletinin PKK'ye karşı kullandığı çevreler haline gelmiştir.

Tuncay Güney diye birisi ordunun YNK'ye gönderdiği bazı silahların PKK'ye gittiğini duyduğunu söylemiş, yine bu kişi PKK liderinin Türkiye'ye teslim edilmesinden önce Avrupa'dayken avukat Doğan Erbaş aracılığıyla Doğu Perinçek üzerinden Veli Küçük'e teslim olacağını ilettiğini belirtmiş. Bu söylemler üzerinden PKK ile Ergenekon arasında ilişki olduğu ileri sürülmektedir. Bunlar tamamen uydurma ya da zorlama yorumlarla söylenmiş şeylerdir. Tuncay Güney'in YNK'lilderden duydum dediği şey, bir hayal ürünüdür. Çok gizli olduğu söylenen şeyleri neden YNK'liler Tuncay Güney'e anlatsın. Kaldı ki böyle bir şey olsaydı YNK'liler şimdiye kadar bunu dünyaya ilan ederlerdi. PKK'nin YNK ile ilişkisinin iyi olduğu zamanlar olduğu gibi, çok kötü olduğu ve yüzlerce insan kaybına yol açan savaş yaptıkları bilinmektedir. Herkes bilmeli ki o yıllarda PKK Irak pazarında her yerden parayla silah bulmaktadır. PKK ne para ne de silah sıkıntısı çekmiştir. PKK'nin bu dönemde kullandıkları silahların kaynağı bellidir; şehit düşen gerillaların silahlarının yüzlercesi Türk devletinin eline geçmiştir. Bu silahların üzerinde markası, menşei ve serin numarası açıkça bulunmaktadır. Devlet YNK'ye silah vermiş, bu PKK'nin eline geçmiş denilseydi bunun bir mantığı olurdu. Ne var ki böyle bir şey de olmamıştır. Bu konuda söylenenler, uydurulanlar tamamen PKK üzerinde kuşku uyandırmaya yöneliktir. Diğer yandan yakalanana kadar Önder Apo'nun ne bir avukatı ne de Türkiye ile avukatlık bir işi vardır. Doğan Erbaş, Önder Apo İmralı'ya düştükten sonra avukatlık vekaleti almıştır.

AKP yandaşı basın ve kimi yazarlar zaman zaman Önder Apo'nun cezaevindeki görüşmelerine atıfta bulunarak kuşku uyandırmaya çalışmaktadırlar. İmralı'da belirtilen görüşmeler öyle gizli kapaklı görüşmeler değildir ya da bu görüşmeleri bir yerlerden öğrenmemişlerdir. Bu görüşmeleri bizzat Önder Apo'nun avukatlarla yaptığı diyalogların basında yayınlanması sonucu öğrenmişlerdir. Bu tür görüşmelerin olduğunu da Önder Apo avukatları aracılığıyla basına yansıtmıştır.

Bu görüşmeler kadar doğal bir şey olamaz. Bu görüşmeleri başka türlü yorumlamak ve değerlendirmek zaten kötü bir niyetin sonucudur. Bu görüşmeler döneminde İmralı sistemine hakim olan Hurşit Tolon'un ekbidir. İmralı bunlara teslim edilmiştir. Bunlar kendilerine göre rehin tuttukları Önder Apo yoluyla PKK'nin mücadeleden vazgeçirilip tasfiyesini sağlamayı hedeflemişlerdir. Önder Apo, ordunun Türkiye siyasetindekini etkisini bildiğinden bu görüşmelerde sorunun makul çözümü için yaklaşımlar göstermiştir. Eğer Türkiye olumlu yaklaşımlar gösterirse kendisinin de çözüme katkı sunacağını söylemiştir. Bu düşüncelerini o zaman kendisiyle gelip görüşenlere söylediği gibi, bugün de her fırsatta avukatları aracılığıyla kamuoyuna iletmektedir.

Önder Apo 'sorunları dış Güçler karışmadan aramızda Makul bir biçimde çözelim' Yönlü düşüncelerini Avukatları aracılığıyla AKP Hükümetinin adalet bakanlarına Da iletmiştir Cezaevine gelen asker, sivil Dürokratlarla yaptığı Konuşmaların benzerini ve Önerilerini mektuplarla Daşbakana ve cumhurbaşkanına Da iletmiştir.

Önder Apo'nun devletin o zamanki görevlileriyle görüşmesi kadar doğal bir şey olamaz. Bu görüşmelerde Önder Apo'nun "sorunları aramızda çözelim, eğer olumlu adımlar atılırsa bunda rolümü oynarım" yaklaşımı ancak taktir edilir. Öte yandan İmralı'da

görüşenler de oyalama amacıyla 'sorunları aramızda çözelim' dedikleri bilinmektedir. Kaldı ki Önder Apo 'sorunları dış güçler karışmadan aramızda makul bir biçimde çözelim' yönlü düşüncelerini avukatları aracılığıyla AKP hükümetinin adalet bakanlarına da iletmiştir. Cezaevine gelen asker, sivil, bürokratlarla yaptığı konuşmaların benzerini ve önerilerini mektuplarla başbakana ve cumhurbaşkanına da iletmiştir.

AKP yandaşı basın, Önder Apo'nun ve PKK'nin yaptığı değerlendirmeleri ve verdiği bilgileri çarpıtarak başka haberler de yapmaktadır. Önder Apo 1992 yılında Şam'da bir asansörde bir Türk subayı ile karşılaşır. Tanınmamak için yüzünü kapatır. Bu karşılaşmayı daha sonra birçok değerlendirmesinde kadrolarına anlatır. "Acaba bu subay bizim bulunduğumuz asansörde neden bulunmuştu" diye bir sorgulama ve değerlendirme yapar. Bu yönlü değerlendirmeler Önder Apo'nun birçok kitabında ve çözümlemesinde açıkça kamuoyuna da sunulmuştur. Yakın zamandaki bir görüşmede avukatlarına "1992 yılında o subayla karşılaştığımda konuşsaydım acaba daha mı iyi olurdu" diye bir düşünce de belirtmiştir. Böyle açıkça ifade edilen bir olay varken sanki bu karşılaşmayı o zaman bu subayla görüşme olmuş gibi "Apo'nun Şam'da ilişki kurduğu subay da Ergenekoncu Atilla Uğur muydu?" diye sorarak kuşku yaratmaya çalışmaları, bu kesimin bilinçli ve art niyetli olarak olur-olmaz, ilgili-ilgisiz her yerde Önder Apo ve PKK'nin Ergenekon'la ilişkili olabileceği konusunda sözler sarf etmeleri bir psikolojik savaş yöntemidir ve bir merkezden yönlendirildiğini göstermektedir. Anlaşılıyor ki devletin psikolojik savaş merkezi, istihbarat örgütleri ve AKP yandaşı din istismarcısı basın ve Fetullahçılar birlikte hareket etmektedir.

Bunlar PKK'yi Ergenekon'la ilişkilendirerek bir taşla iki kuş vurmayı hedefliyorlar. Düşmanı etkisizleştirmek için her yol mubahtır biçimindeki kirli savaş anlayışıyla bir psikolojik savaş hareketi yürütmektedirler.

Dikkat edilirse böyle bir psikolojik savaş hareketi, PKK'ye karşı her türlü araç ve yöntemle yürütülen bastırma politikasının sonuç almaması sonucu gündeme gelmiştir. Özellikle AKP hükümetinin Kürt halkının Özgürlük Mücadelesi karşısında kendine Müslüman, demokrat diyenlerin yüzü açığa çıkınca, PKK karşısında başarılı olmak ve hükümetini sürdürmek için devletin istihbarat örgütleriyle birlikte böyle aşağılık bir psikolojik savaş harekatı başlatmışlardır. Bunun için bazı yeminli PKK düşmanı hain işbirlikçi Kürtleri de kullanmaktadırlar. Eski bir emniyet istihbarat dairesi başkanı olan Bülent Orakoğlu'nun da bu işin içinde olması, PKK'ye karşı çok kirli bir psikolojik savaş yürüttüğünü açıkça göstermektedir.

Emniyet eski istihbarat daire başkanı Bülent Orakoğlu'nun Önder Apo'nun bir boykot sonrası tutuklanıp daha sonra bırakılmasını ve PKK'nin içine MİT tarafından sızdırılmış Pilot Necati olayını kendine göre çarpıtıp değerlendirerek PKK'nin MİT'le bir ilişkisi varmış gibi kuşku uyandırmaya çalıştığını görüyoruz. Bu nedenle bu çirkin iftirayı ve psikolojik savaş saldırısını ortaya koymak için de bazı şeyler söylemek gerekmektedir.

Önder Apo 1972 Nisanında yakalandığında herhangi bir örgüt üyesi olmayan, devrimci harekete sempati duyan 22 yaşındaki bir öğrencidir. O güne kadar hiçbir örgüt çalışması ve eylemi yoktur. Ne polisin ne de devrimci gençlik hareketi çevrelerinde tanınan birisidir. Siyasal Bilgiler Fakültesindeki yüzlerce sempatizan gençten biridir. Zaten üniversitenin birinci sınıfında olan bir öğrencidir. Mahir Çayan Kızıldere'de arkadaşlarıyla birlikte katledilince, Mahir'in de öğrenci olduğu ve etkisi bulunduğu Siyasal Bilgiler Fakültesinde bir öğrenci boykotu yapılır. Bu yıllarda örgüt yönetimi ve üyelerinin tümü tutuklandığından devrimci Sempatizanlar bu boykota öncülük yaparlar. Önder Apo da bunlardan birdir. Öğrenci boykotu yapma dışında herhangi bir eylemleri olmadığı gibi, bir örgüt üyesi de değildir. Bu nedenle 7 ay cezaevinde kalır. Hatta tutuklanan öğrencilerden en geç bırakılanlardan biridir.

37 yıl öncesine bugünden bakılarak o zaman bu 22 yaşındaki genç neden bırakıldı denilerek bu bırakılma üzerinde kuşku uyandırmaya çalışmak kadar saçma sapan bir şey olamaz. Herhalde hiçbir örgüte bağlı olmayan ve yasalara göre suç olan bir eylemi olmayan 22 yaşındaki bir öğrenciyi hakimler geleceği okuyarak cezaevinde tutamazlardı. Herhalde savcılar neden bu kişinin PKK gibi bir örgüt kuracağını ve 35 yıllık bir mücadelenin lideri olacağını bilmedikleri için suçlanamaz. PKK'ye karşı psikolojik savaş yürütenler kuşku uyandırmak için böyle bir zorlama değerlendirme yaparak tekeden oğlak doğurtmaya çalışıyorlar.

PKK'nin ideolojisi, haklı davası ve büyük mücadelesi karşısında her türlü kirli ve ağır saldırıyı yapmalarına rağmen çaresiz kalanlar, bu konuda yapacağı ve söyleyeceği bir şeyi olamayanlar bu haklı davayı ve büyük mücadeleyi karalamak için bula bula bunu bulmuşlardır. Aslında bu yollara başvurmaları, PKK karşısında on yıllardır yürütülen kirli savaşın, en ağır saldırıların sonuç alamadığının itirafıdır. Eski istihbarat daire başkanı Bülent Orakoğlu da kendi zamanında PKK'ye karşı her türlü kirli savaş ve psikolojik harekat içinde yer almış, ama başarısız kalmıştır. Nitekim Orakoğlu'yu göreve getiren başbakan Çiller de "ya bitecek ya bitecek" derken kendisi bitmiştir. Çiller ve onun istihbarat daire başkanı halkın mücadelesiyle her an Kürdistan'daki kirli savaşın suçluları olarak kendilerini sanık sandalyesinde bulabilirler. PKK bitseydi kahraman olarak anılacaklar; PKK'nin direnişiyle bir gün suçlu olarak yargılanacaklardır. Orakoğlu gibilerin telaşı da budur. Çünkü kendisi de bir zamanlar bu kirli savaş içinde yer almıştır.

Orakoğlu ve AKP yandaşı basının diline doladığı diğer konu ise 1970'li yıllarda PKK'ye MİT tarafından sızdırılan Pilot Necati Kaya'dır. Pilot Necati Kaya'nın sızdırılmış bir ajan olduğunu ortaya çıkaran bizzat Önder Apo'dur. Bu kişinin ajan olduğunu örgüte açıklayan ve bu konuda onlarca çözümleme yapan Önder Apo'dur. PKK kadrolarına PKK tarihini anlatırken bu olay da anlatılır. Örgüte Pilot'un sızdırıldığının 1977 yılında fark edildiğini, tedbir alınarak devletin bir yıl uyutulduğunu, bu nedenle devletin o dönem için çok öfkeli olduğu belirtilir. Uğur Mumcu'nun da bu konuda devletin uyutulması ve beceriksizliğini ortaya çıkarma çabası içinde olduğu ve bunun için öldürüldüğü de yine ilk defa Önder Apo tarafından değerlendirilmiştir.

AKP yandaşları ve din istismarcısı anti-İslamcı basın, eski emniyet daire başkanı Bülent Orakoğlu sanki yeni bir şey bulmuş gibi bu konuyu gündemde tutmaları da PKK'ye karşı yürütülen psikolojik harekat gereğidir. Herhalde bu konuda, 'gerçeği bilmeyenlerde kuşku yaratırız' ya da 'kara çal izi kalır' mantığıyla hareket etmektedirler.

PKK'ye ve Önder Apo'ya karşı Kürdistan Özgürlük Hareketinin çıkışından itibaren hem fiziki saldırılar yapılmış hem de çok boyutlu bir psikolojik savaş yürütülmüştür. Aslında iyi bir araştırma yapılırsa Kürdistan Özgürlük Hareketine karşı tarihte hiçbir güce karşı yürütülmeyen bir psikolojik savaş yürütüldüğü görülür. Herhalde onlarca yılın günlük basın arşivi bu psikolojik savaşın çok çarpıcı tutanağı olarak bu savaşı belgelemiştir. Bu son yapılan psikolojik harekattan sonra Kürdistan Özgürlük Hareketine karşı bugüne kadar yürütülen psikolojik savaşın tüm boyutlarıyla ele alındığı bir belgesel kitabın ve filmin yapılmasına ihtiyaç vardır. Kürdistan halkının, Özgürlük Hareketi düşmanlarına karşı daha bilinçli bir mücadele vermesi için bu gerekli olmaktadır.

Ergenekon davası vesilesiyle daha da çirkin hale getirilen bu psikolojik savaşı anlamak ve Kürt halkı açısından bu savaşa karşı bir tutum koymak zorunlu hale gelmiştir. Çünkü bu psikolojik savaş, Önder Apo ve PKK şahsında Kürdistan halkının Özgürlük Mücadelesine ve özgürlük özlemine yapılmakta olan ağır bir saldırı olmaktadır.

Kürdistan halkı 1970'li yılların başında inkarcı sömürgecilik altında yok oluşun eşiğine getirilmiş bulunmaktaydı. Önder Apo, duruşuyla bu gidişe 'dur' demiştir. Yarattığı

örgüt ve mücadele tarzıyla 36 yıldır Kürdistan halkının Özgürlük Mücadelesine öncülük etmektedir. Kürt halkı Önder Apo ve PKK ile dirilişi gerçekleştirmiş ve bu temelde özgürlüğü kazanmak için mücadelesini sürdürmektedir. Bu 36 yılda PKK'nin öncülük ettiği bu büyük mücadele Kürdistan halkına muazzam değerler kazandırmıştır. Her şeyden önce her koşulda özgürlüğü ve demokratik yaşamı için mücadele edecek bir halk gerçekliği yaratmıştır. Özgücüne güvenen ve bu temelde kendine

Son on yıllarda Kürt halkına Kazandırılan bütün güzel Değerlerde Önder Apo ve PKK damgası Vardır. PKK mücadelesi Ortadoğu dengelerini etkilemiş Kürdistan'ın diğer parçalarındaki Halk içinde de özgürlük iradesini Güçlendirmiştir Yalnız kuzey Kürdistan Halkına değil, diğer Parçalardaki Kürt halkına da Çok şeykazandırmıştır.

güven kazanmış bir halk gerçekliği ortaya çıkarmıştır. Bırakalım diğer kazandıklarını, böyle bir halk haline gelmiş olmaktan daha büyük bir değer olamaz. Bu duruma gelmiş bir halk da kendi özgürlüğünü ve demokrasisini kazanabilir. Zaten Türk devleti de Önder Apo'ya ve PKK'ye en çok da bunun için öfkelidir. Bu nedenle eline geçtiğine inandığı her fırsatı Önder Apo ve PKK etkisinin kökünü kazımayı hedeflemektedir.

Son on yıllarda Kürt halkına kazandırılan bütün güzel değerlerde Önder Apo ve PKK damgası vardır. PKK mücadelesi Ortadoğu dengelerini etkilemiş, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki halk içinde de özgürlük iradesini güçlendirmiştir. Yalnız kuzey Kürdistan halkına değil, diğer parçalardaki Kürt halkına da çok şey kazandırmıştır. Eğer bugün halk 11. yılında zindanda yatan bir insan için "bıji serok Apo, PKK halktır halk burada" diyorsa, bunun nedeni Önder Apo ve PKK'nin bu halka çok şey kazandırmasıdır. Psikolojik savaş yürütenler Kürdistan halkını böyle bir Önderlik ve PKK'den koparmak için PKK ve Önderliğini her türlü kirli savaş yöntemini uygulayanlarla ilişkilendirmeye çalışıyor.

Bu psikolojik savaşla en az Önder Apo ve PKK kadar Kürdistan halkına saldırılmaktadır. Bu saldırıyla Kürt halkının en temel moral değerleri çökertilmek istenmektedir. 36 yıldır Özgürlük Mücadelesi vermiş bir örgütü böyle suçlamak, Kürt halkının büyük bedeller vererek on yıllardır kahramanca yürüttüğü Özgürlük Mücadelesine saldırıdır. Bu psikolojik savaşla Kürt halkının direniş gücünü ortaya çıkaran en büyük moral değerleri yıkılmak isteniyor. Bununla Kürt halkının direniş ruhunun yıkılması amaçlanmaktadır. Kürt halkı için doğruların doğrusu, gerçeklerin gerçeği olan olgular tersyüz edilerek Kürt insanının yüreği, beyni ve bilinci bulanıklaştırılmak ve kirletilmek isteniyor. Kürt halkının büyük bedeller ödeyerek ortaya çıkardığı değerlerin tümünün böylelikle ortadan kalkacağı hesaplanıyor. Kürt halkının büyük bedeller ödeyerek ortaya çıkardığı değerler böylece anlamsızlaştırılıp Kürt toplumu ve bireyi değerlerden yoksun, savunmasız, silahsız ve inançsız hale getirilerek mücadele edemez duruma düşürüp teslim alınmak isteniyor. Çünkü Önder Apo, PKK ve bunlarla bağlantılı değerler yıkıldıktan sonra Kürt halkından, Kürt insanından ve bilincinden geriye hiçbir şey kalmaz, Kürtler kendini boşlukta hisseden bir yığın haline gelirler. Önder Apo'ya ve PKK'ye yönelik saldırıların böyle haince ve uğursuz amaçları vardır. Kürt'e direnç ve inanç veren moral değerler ortadan kaldırılınca böyle bir halk üzerinde istenilen politika izlenebilir.

Bir halka, bir topluma yapılan en büyük saldırı, onu moral değerlerinden yoksun bırakmaktır. Bu hale getirilen toplumun kimliği de iradesi de mücadele direnci de kalmaz. Bir halkı bir savaşta yenebilirsin, bir halka bir dö-

nem kaybettirebilirsin, ancak o halk belirli değerlere sahipse tümden teslim alınamaz. Bu halk yeniden ayağa kalkıp mücadele verir. Ancak moral değerlerinden koparılmış bir halk, felç edilmiş bir halktır. Psikolojik savaş merkezi şimdi Kürt halkını felç etme ve böylece yeniden üzerinde inkar ve imha sistemini uygulama amacıyla böyle bir saldırı yürütmektedir. Önder Apo ve PKK'den başlayarak sıradan bir Kürt'e kadar tüm Kürdistan halkına karşı yürütülen bir saldırı söz konusudur. Bu saldırı Kürt'ü güçsüz bırakma ve bitirme saldırısıdır.

Bu saldırı aynı zamanda Kürdistan halkıyla alay etmek anlamına gelmektedir. Neredeyse Kürdistan halkına "sen özgürlük mücadelesi vermedin; senin verdiğin mücadele başkaları tarafından yönlendirilmiştir" denilerek, halkın verdiği mücadele çarpıtılmaya çalışılmaktadır. Aslında bu kirli savaş psikolojik savaş, Kürtlerin çok acil ve en doğal, olmazsa olmaz özgürlük ve demokrasiyi gerektiren sorunları yokmuş da bu sorunlar birileri tarafından ortaya çıkarılıyormuş gibi bir algılama yaratmayı hedeflemektedir. Psikolojik savaş daha önce on yıllarca "bu mücadele dış kaynaklıdır, PKK başka güçlerin emrinde bir örgüttür" biçiminde yansıtılırken, şimdi ise Kürtlerin gecikmiş de olsa yürüttüğü özgürlük ve demokrasi savaşı Türkiye'de kirli işler yapan derin devletle bağlantılı gösterilmektedir. Hem de en fazla PKK'ye karşı savaş veren; PKK'nin de kendini var etmek için en fazla direndiği bir güçle ilişkilendirilmektedir. Kürt halkı üzerinde dünyada hiçbir ülkenin uygulamadığı bir inkarcılık ve sömürgecilik varken ve buna karşı halk kendini var etmek için direnirken, bu halkın gösterdiği direniş şuraya ya da buraya bağlıdır denilerek anlamsızlaştırılmaya çalışılmaktadır. Böyle bir inkarcılıkla karşılaşan halk, mutlaka şu veyahut da bu biçimde direnir denileceğine, hatta bu talepler için bu çağda direnmenin tüm insanlık açısından utanç verici olduğu belirtileceğine bu mücadele üzerinde kuşku yaratmak kadar zalimce, alçakça ve ahlaksızca bir yaklaşım olamaz. Aslında bununla söylenmek istenen; 'sizlerin bir özgürlük ve demokrasi mücadeleniz yoktur, siz aldatılıyorsunuz' olmaktadır. Bu yaklaşım, Kürt halkının özgürlük ve demokrasiye layık ve bunun için mücadele edecek bir halk olarak görülmemesinin ifadesinden başka bir şey değildir.

Saldırının kapsamını böyle ortaya koymak, bu saldırıya karşı nasıl bir mücadele yürütülmesi gerektiğini göstermektedir.

Bu saldırı esas olarak bir basın ya da sadece AKP yandaşlarının yürüttüğü bir saldırı değildir. PKK'ye karşı on yıllardır savaş yürüten Özel Savaş merkezinin planladığı ve uygulamaya geçirdiği bir saldırıdır. Kürdistan Özgürlük Hareketi karşısında kullandığı eski yöntemlerin çok etkili olmadığını ve Kürdistan halkının da eski halk olmadığını gören, dünyadaki ve bölgedeki gelişmelerin de eski politikalara fazla imkan vermediğini anlayan devlet yeni politikalar benimserken ve derin devlet kendini yenilerken, devletin ve derin devletin içine yeni alınanlarla birlikte yürütülen bir saldırı olarak görülmelidir.

Öte yandan ABD, asker-sivil eski güç odaklarının ılımlı İslam'la ittifak yaptığı Tür-

kiye üzerinden Ortadoğu'da etkili olmak isterken; inkarcı sömürgeci devlet ise PKK'yi içine aldığı bu yeni İslamcı kanatla vurmayı hedeflemektedir. İnkarcılığı yeni koşullarda sürdürmek isteyen devlet, şimdiye kadar devlet dışında kalmış ve Kürt halkının dini duygularını istismar etmiş bu kesimler eliyle Kürt halkının moral değerlerini ortadan kaldırıp Kürt halkını teslim alabileceklerini düşünmektedirler. Derin devletin ve psikolojik savaş merkezlerinin AKP'yi, AKP yandaşı basını ve Fetullahçıları kullanmasını bu çerçevede ele almak gerekmektedir.

Kürt halkı ve dostları bu gerçeği görerek kendi moral değerlerine ve özgürlük mücadelesine kapsamlı bir saldırı yapıldığını görüp, bu psikolojik savaş hareketine ve onların uygulayıcılarına karşı açık, net tutum ortaya koymalı ve bu çevrelerin gerçeğin ve amacı konusunda kamuoyu ve halkını bilgilendirerek bu saldırıları boşa çıkarıcı bir mücadele yürütmelidir.

Bu saldırı içinde hain ve işbirlikçi Kürtler de vardır. Çünkü bunlar PKK'nin Kürt halkı üzerindeki etkisini, halkın Önder Apo'ya, PKK'ye ve bunların yarattığı değerlere inancını yok etmeden ne yapsalar da kendilerinin Kürdistan'da etkili olamayacaklarını bilmektedirler. Çünkü PKK'nin on yıllar süren mücadele sürecinde çok büyük değerler yarattığını, halkla çok sıkı bir gönül bağı kurduğunu görmüşlerdir. Zaten PKK'nin Kürt halkı üzerindeki etkisini kırmak için her türlü yalan ve iftirayı bu kesimler bizzat üretmiştir. Her fırsat bulduklarında zehirli dillerini göstermişlerdir. Şimdi Türk devletinin kapsamlı bir kök kazma harekatı başlattığını görünce bunun içinde gönüllü olarak yer almaktadırlar. Çünkü inkarcı sömürgeci devlet tarafından şu anda Önder Apo ve PKK'ye karşı yürütülen kirli savaş, Kürt halkının moral değerlerinin kökünü kazımak içindir. Bilindiği gibi Türk devleti 12 Eylül'de de Önder Apo ve PKK'nin Kürt halkıyla kurduğu bütün bağları ve ektiği özgürlük tohumlarını söküp atmak için çok yönlü bir kök kazıma harekatı yürütmüşlerdir. Bugün de PKK'nin başta toplumun yüreği ve beyninde olmak üzere, Kürdistan'da yarattığı etkilerin kökü kazılmak istenmektedir. Bunun anlamı halkla PKK arasındaki tüm bağları yok etmektir. 1970'lerde PKK'nin ortaya çıkmasıyla birlikte Kürdistan siyasetinde etkileri silinen yeminli PKK düşmanları, bu gerçekleşirse meydanın kendilerine kalacağını düşünmektedirler. İnkarcı sömürgecilik bunları kullandıktan sonra meydanı bunlara mı bırakır, yoksa bir paçavra gibi atar mı ayrı bir sorudur. İnkarcı sömürgeci devlet bu kadar büyük mücadele verenlerin kökünü kazmayı başarırsa herhalde Kürdistan'da hiçbir mücadelesi ve mücadeleyle yaratılan kökleri olmayan bunların defterlerini kısa sürede dürer.

Mevcut saldırı, görüntüde Önder Apo ve PKK'ye yönelik gibi görülse de esas olarak önemli bir düzey kazanan Kürdistan Özgürlük Mücadelesine yöneliktir. Moral değerlerin yok edilmesi, bir halkın yok edilmesidir. Ruhunun çıkarılmasıdır. Bu nedenle bu halkın duygularıyla ve moral değerleriyle oynayanlara karşı fiziki saldırıda bulunanlara gösterilen direniş kadar direnilmelidir. Bu psikolojik savaş hareketi Kürt halkını bitirmeyi, kazanımlarını ortadan kaldırmayı hedeflemektedir. Kürt halkının özgücüne güvenen, öz irade kazanan, bedeller ödeyerek kazandığı direnişçi karakteri bitirilmek isteniyor. 36 yıllık mücadelesi ve bu mücadele içinde kazandıkları psikolojik bir hareketle yok edilmeye çalışılıyor. Bir ananın yıllarca büyüttüğü çocuğuna 'bu çocuk senin değil, elinden alacağım', demek böyle bir psikolojik savaş ve moral değerleri ortadan kaldırma yanında çok basit bir olay gibi kalır.

Bu psikolojik savaş ve moral değerleri ortadan kaldırma hareketinin sonuç alıp almaması ayrı bir konudur. Tabii ki bir günün, bir yılın değil, 36 yılın; hem de en zor geçen 36 yılın yarattığı değerleri ve bağlılıkları ortadan kaldırmak mümkün değildir. Zaten bu savaşı yürütenler de tam sonuç alacaklarına fazla inanmamaktadırlar, ama yıpratacaklarını, mücadele gücünü düşürebileceklerini ve bundan yararlanarak da mücadeleyi geriletebileceklerini hesaplamaktadırlar. Eğer böyle bir amaç

varsa, özgürlük mücadelesinin gücü yıpratılmak isteniyorsa, bu saldırılara halkımızın ve tüm dostlarımızın daha güçlü tavır koymaları gerekmektedir. Sadece böyle bir kirli savaşı yürütenlere karşı değil, bunlara alet olanlara, bu savaşta kullanılanlara karşı da tavır koymalıdırlar.

Bu psikolojik savaşa karşı artık açıkça tepki konulmalıdır. Bu yapılmadığı için ağzını açan ya da kendisine mikrofon tutulan her PKK düşmanı psikolojik savaşı yürütenlerin söylediklerini tekrarlamaktadırlar. Hiçbir temele, bilgiye dayanmadan 'şöyle söyleniyor, şöyle iddia ediliyor' denilerek bu iftira ve kuşku yaratma kampanyası sürdürülmektedir. Özellikle AKP yandaşı basının ve yazarlarının kullandığı üslup kuşku uyandırmayı hedeflemektedir. 'Şöyle ilişkilerinden söz ediliyor; Ergenekon-PKK ilişkileri giderek ortaya çıkıyor' gibi uydurma ve yalanlarla, psikolojik savaş propaganda yöntemleriyle halkın yüreğine ve beynine bu saldırıyı sürdürmektedirler. Bu saldırıyı PKK ve Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye etme konseptinin bir unsuru olarak yürütüyorlar. Sessiz kalındıkça da bu saldırıları bırakmayacakları anlaşılmaktadır.

Bir halkın en kutsal değerleri moral değerleridir, kendisine güç ve inanç veren olgulardır. Bunlara saldırı, kutsala saldırıdır. Kutsalına saldırılan inanç sahipleri nasıl tepki ortaya koyarsa, Kürt halkı da bu saldırılara karşı örgütlü ve toplumsal tepki ortaya koymalıdır. Bu yönlü saldırı içinde olanları, Kürdistan Özgürlük Mücadelesine karşı savaşan kirli savaşçıların suç ortakları olarak ilan etmelidir.

Sonuç olarak bu saldırının özgürlük mücadelesinde şehit düşenlere, zindanda çürüyenlere, mücadelede emek veren tüm halka saldırı olduğu kesindir. PKK'yi PKK yapan bu değerlerdir. PKK'yi özgürlüğün efsane örgütü haline getiren bu değerlerdir. Önder Apo'nun dediği gibi "PKK şehitler partisidir" Önder Apo "ben de PKK'li olmaya çalışıyorum, bu şehitlerin hizmetkarıyım" diyerek bu moral değerlerin ne anlama geldiğini ortaya koymuştur. Böyle bir mücadele ve örgüt yarattığı için Önder Apo da Kürt halkının en değerli moral değeri haline gelmiştir. Bu nedenle bu moral değerlere karşı yapılan saldırıya karşı mücadele, 36 yıldır büyük bedellerle yürütülen mücadele değerlerini savunma mücadelesidir. Bu nedenle bu psikolojik savaşa karşı mücadele, kutsallık düzeyinde bir mücadeledir.

Böyle bir saldırıyı boşa çıkarmanın en büyük çalışmalarından birisi ise 'hakikatleri araştırma ve adalet komisyon'ları kurarak Kürdistan'da ve Türkiye'de işlenen tüm kirli suçların arkasındaki kirli zihniyet ve yönlendirilmelerle birlikte açığa çıkarılmasıdır. Böylesi bir gerçekleri açığa çıkarma çalışması yapmak, bunun mücadelesini vermek ve bunu halka mal etmek çok önemli ve acil hale gelmiştir.

Böyle bir bağımsız komisyon oluşturulur ve emir verenden uygulayana kadar kirli savaşçılar üzerine gidilirse işte o zaman psikolojik savaşçıların yalanları da gerçek yüzleri de açığa çıkar. Böyle bir çalışma, AKP hükümetinin ve yandaşlarının demokratikleşme olarak sundukları davanın, sınırları çizilmiş bir dava olduğu görülerek gerçek bir demokratikleşmeye yol açacak yargılama gerçekliğin önü açılır. Özcesi sadece birkaç olayın ya da olayların faillerinin değil, başta Kürdistan'da olmak üzere tüm suçların faillerinin ve arkasındaki idari ve siyasi iradenin açığa çıkarılıp yargılanmasını sağlatmak gerekmektedir.

Bunun için de hem iç kamuoyu ve demokratik güçlerin hem dış kamuoyu ve demokratik güçlerin böyle bir komisyon oluşturmasına destek vermesi için hem de içerde ve dışarıda bazı aydınların ve demokratik kişiliklerin bu komisyona ve çalışmaya katılması için çağrı yapmalıyız.

Halkın demokratik özlemlerinin ve suçluların açığa çıkarılması isteğinin, bazı çıkar grupları ve psikolojik savaş merkezleri tarafından kullanılmasının önüne ancak böyle geçilebilecektir.

KENDİ KÖKLERİMİZ ÜZERİNDE YEŞERDİKÇE HER GÜNÜ KÖLELİKTEN İNTİKAM ALMA GÜNÜ HALİNE GETİRECEĞİZ

Toprak Erdem

8 Mart iki yönlü tarihsel gerçekliği işaret ediyor. Birincisi, bu gün dolayısıyla hatırlanan kadın özgürlük sorunu; ikincisi de çok kapsamlı olan bu sorunun bir günle sınırlandırılarak sembolik bir düzeye indirgenmiş, kadınlık gerçeğinin bu denli daraltılmış olmasıdır. Bu nedenle kutlanacak bir gün olmaktan ziyade çok yakıcı bir tarihsel çelişkinin kendisini güncelleştirmesi ve çözümünü dayatması olarak anlamlandırmak ve bu temel çelişkinin çözümü mücadelesini derinleştirmek en anlamlı yaklaşım olsa gerek. Çünkü 8 Mart'ı sadece kadın köleliğinin hatırlandığı bir gün olarak bırakmak kadın özgürlüğünü ölü ilan etmek, köleliğin devamına objektif olarak basamak olmak demektir.

Bu yönlü riski aşmak için 8 Mart'la dile gelen tarihsel gerçekliği doğru çözümlemek önem taşıyor. Böyle bir yaklaşım için ise bu güne kaynaklık eden tarihin neyi ifade ettiğini doğru analiz etmek ve dayandığı gerçekliği çözmek gerekiyor. 8 Mart'a kaynaklık eden tarihsel olayın 1857 yılında New York'ta dokuma fabrikası kadın işçilerinin direnişlerine 129 kadın işçinin diri diri yakılarak karşılık verilmesi olduğu biliniyor. Bu direnişin sahiplenilmesi ve yaşatılması arayışı ile 2. Enternasyonal kadın konferansında 8 Mart, Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak ilan edilmiştir.

O halde 8 Mart ne anlam ifade ediyor sorusuna tarihsel kökenlerine sadık kalarak yaklaşım gösterdiğimizde ilk elden yapılması gereken, kapitalist modernitenin kadın için ne anlam ifade ettiği sorusunu sormaktır. Çok fazla çözümleme yapma gereği duymadan halen bugün de yapılan kadın katliamına bakarak 'kapitalist sistemin kadın yaklaşımının ne denli hunhar olduğu' sonucuna ulaşırız. Kapitalizmin, o çokça tekrarlanan, sözde feodal kalıpları yıktığı için kadını özgürleştirdiği iddiasının ne büyük bir yalan olduğunun belki de en çarpıcı kanıtlarından biri 8 Mart'ın dayandığı tarihsel gerçekliktir.

Kapitalizm, günümüzde tüm insanlık ve doğa için adeta kasaplıktan beter bir vahşet düzeyinde sonuçlara yol açsa da liberalizmin saptırma gücü nedeniyle bu çok büyük yalan hala en yaygın kanaat olmaya ve kadından başlayarak toplum köleliliğinin derinleştirilmesinde rol oynamaya devam ediyor. O halde kapitalizmin temelde kadın özgürlüğü, genelde ise tüm toplumsal özgürlük için ne anlam ifade ettiği sorusuna yanıt arayarak başlamak yerindedir. Bu soruyu liberalizmin yarattığı saptırılmış değer yargılarını sorgulayıp aşarak yanıtladığımızda ilk karşımıza çıkan gerçeklik, kapitalizmle birlikte kadının özgürleşmediği, tam tersine kırsal yaşam başta olmak üzere daraltılarak da olsa varlığını sürdüren komünal-demokratik yapı tüm tarih boyunca görülen en üst düzeyde parçalandığı için kadının daha da savunmasız bırakıldığıdır.

Toplumsal mücadelelerle hâkim sistem zihniyetinin yarattığı saptırmayı ayrıştırdığımızda karşımıza çıkan gerçeklik, kapitalizmin toplum karşıtlığı nedeniyle insanlığın günümüze kadar tanık olduğu en gerici sistem olduğudur. Gelişme yaratan dinamikler ise tamamen toplum odaklı olup ayrı ele alınmayı gerektirir. Nitekim feodal-devletçi sistem karşısında yükseltilen toplumsal mücadeleler feodal geleneklerin aşılmasına da taşıdıkları özgürlükçü öz sayesinde objektif olarak katkıda bulunmuştu. Tarih boyunca gelişen tüm özgürlük hareketleri için aynı şey geçerlidir. Her ne kadar ataerkil-devletçi sistemi aşamamış olmaları nedeniyle saptırılmaktan kurtulamamışlarsa da her özgürlükçü çıkış giderek cins sömürüsünün görünür kılınmasında pay sahibi olmuştur. Rönesans'ta bu daha da açıktır.

Kadının eksikliğinin tanrı Vergisi olup olmadığının yerini Kadının insan olup olmadığı Tartışmasının alması ise Ataerkil zihniyetin daha da Açık ve görünür kılınmasını İfade eder.

Çünkü o güne kadar soyut tanrı fikrine dayalı geliştirilen devletçiliğin ve toplumsal ilişkilerde sürdürülen hâkimiyet ağının daha da görünür kılınmasını sağlamıştır. Soyut tanrı fikrinin sömürüyü meşrulaştırmada oynadığı rol düşünüldüğünde bu adımın tarihsel değerinin ne denli büyük olduğu daha da anlaşılır olmaktadır. Bu yolla erkeğin kaburgasından yaratılmış ve bu nedenle eksik yaratılışlı kadın anlayışı da sarsılmıştır.

Bu gelişme elbette tüm toplum için olduğu gibi kadın için de sömürünün tanrı vergisi olmadığı, insan yapısı olduğu için aşılabileceği düşüncesine kapı aralayan ve yol açtığı zihniyet devrimi ile toplumsal mücadele açısından güç açığa çıkaran bir gelişmedir. Kadının eksikliğinin tanrı vergisi olup olmadığının yerini kadının insan olup olmadığı tartışmasının alması ise ataerkil zihniyetin daha da açık ve görünür kılınmasını ifade eder. Kadın açısından bu gelişmelerin anlamı, cins çelişkisinin kendisini daha kolay dışa vurması ve bunun karşısında cins sömürüsünün daha da inceltilerek sürdürülmesi biçiminde egemen sistem saldırılarının tırmandırılması gibi iki yönlü gelişmeye kapıyı aralamasıdır.

Felsefik-ideolojik planda bu yönlü gelişmeye burjuvazinin verdiği yanıt, ihtiyaç duyduğu işçi sınıfını bizzat oluşturmak için onun sosyal zeminini geliştirmek, bunun için toplumsal mücadelelerle ortaya çıkan kazanımları saptırmaktır. Bu elbette Rönesans'ın aksine feodal-devletçi sistemle çelişkiyi değil, komünal-demokratik değerlerle çelişkiyi ifade ediyordu. Kırsal yapı başta olmak üzere toplumsal yapıda komünal-demokratik değer yargıları varlığını sürdürdükçe burjuvazinin ihtiyaç duyduğu işçi sınıfının bizzat oluşumuna karşı bir toplumsal direniş söz konusu olacaktı. Bu yapının çözülmesinde atılan ilk adım toplumun komünal-demokratik sisteminin ve özgürlük arayışlarının saptırılmasıdır. Bu ise devletleşmenin ilk aşamasında görüldüğü gibi toplumun parçalanması ve bireyin kendi toplumundan koparılarak yeni egemenlik biçimi için terbiye edilmesi ile sağlanacaktı.

Bu, devletleşmenin başında olduğu gibi kapitalist-devletçi sistem aşamasında da iki temel yoldan sağlanmaktadır. Kadın-erkek ilişkileri başta olmak üzere tüm toplumsal ilişkilere kendi sistemi doğrultusunda biçim vermek ve kendi düzenine ait olmayı kabul etmiş köleleri oluşturmak. Bu süreci bizzat kapitalist sistem güçleri ve liberalizmin sınırlarını aşamayan muhalefet güçleri kadın açısından iki temel iddia öne sürerek saptırırlar. Bunlardan birincisi kapitalizmin çekirdek ailenin gelişimini sağlayarak kadının etrafındaki feodal zincirleri parçalayıp kadını özgürleştirdiği; ikincisi ise kadının kamusal alana katılımını sağlayarak toplumdaki yerini genişlettiği iddiasıdır. Bu iki iddia kapitaliz-

min tüm çürümüşlüğüne rağmen özellikle kadın özgürlük mücadeleleri cephesinden yeterli yanıt bulamamasının en temel nedeni ve sistemin meşrulaştırılmasında en etkili araçlar olarak hala geçerliliğini sürdürüyor. O halde bu iki iddianın gerçekte neyi ifade ettiğini çözümlemek önemlidir. Nitekim bu iddiaların dayandırıldığı politikalar devletçi sistemin kapitalist versiyonunun kendisini hem hakim kılmasında hem de sürdürmesinde kilit öneme sahiptir.

Nasıl ki devletleşmenin temelinde erkeğin toplumsal kuruluşu varsa benzer bir biçimde aileye yeniden biçim verilmesi de yeni sömürü sisteminin kendi sosyal yapısını oluşturmadan kendisini kurumlaştıramayacağı kuralı gereğince en kapsamlı karşı saldırılarının başında gelmektedir. Çekirdek aile olarak tanımlanan ve birçok kesim tarafından kadının etrafındaki feodal zincirleri yıktığı iddia edilen gelişmenin tam da bu aşamada, burjuvazinin ihtiyaç duyduğu sosyal yapıyı geliştirerek toplumla arasındaki çelişkiyi burjuvazi lehine bir başka ifadeyle toplum aleyhine çözmede en temel rolü oynadığını görmek gerekiyor.

Kapitalizmin bu utanmazlığını gizlemede çekirdek aile ve özgürlük söylemlerini bu kadar yan yana kullanması onun komünal-demokratik toplumsal yapıyı çözme, bireyselliği saptırarak bireyciliğe evirmesinde taşıdığı önemden kaynaklıdır. Bu aynı zamanda kendi sistemi için gerekli olan değer yargılarının tüm toplum nezdinde de yenilir yutulur hale getirilmesinde oldukça kilit bir noktadır. Çünkü çekirdek aile dedikleri aile modeli ile toplumda nesiller arası bağlar koparılmış, bu yolla burjuvazinin ihtiyaç duyduğu işçi sınıfının oluşturulması için öncelikle yeni köle adayları kendi toplumlarından ve tarihsel köklerinden daha da fazla koparılmış, yeni köle için ihtiyaç duyulan terbiye etmenin bizzat zeminleri hazırlanmıştır. Her türlü değer yargılarının kapitalist toplumda dip noktaya vurmasında aile ile toplum arasında bu süreçte daha da derinleştirilen uçurumun çok büyük payı vardır.

Çünkü o döneme kadar ne denli daraltılmış olursa olsun kırsal yapı başta olmak üzere iktidar ile toplum arasındaki sınır keskin olduğundan komünal-demokratik yapının kendisini koruması daha kolaydı. Aile başlangıcından bu yana toplumsallıktan kopmayı ifade etse de komünal-demokratik yapının gücü bu kopuşu sınırlandırıyordu. Çekirdek aile dedikleri biçimi ile aile toplumsallıkla bağı daha da koparılmış bir kurum haline dönüştürüldükçe bireyciliğin de sosyal zemini kaçınılmaz olarak güçlenmiştir.

Daha yakından bakıldığında bu saptırma yoluyla burjuvanın ihtiyaç duyduğu kölelik karşısında işçi erkeğin kendi toplumundan koparılması karşılığında kadın üzerindeki mülkiyetin derinleştirildiği görülür. Adeta erkeğin kendi komünal-demokratik toplumundan koparılarak güçsüzleştirilmesi karşılığında kadın üzerindeki egemenlik yeni köle olarak işçi açısından yeni boyutlar kazandırılarak sürdürülmektedir.

Bu sömürü biçiminin elbette tarihsel kökenlerini devletin çıkışında aramak gerekir. Ama kendisine has yanları da vardır. Cinsler arası ilişkilere ve toplumsal ilişkilere eklediği yeni sömürü boyutları da vardır. Her ne kadar toplumsal cinsiyetçilik ve devletleşme birbirini besleyen temel gerçeklikler olsa da, kapitalist-devletçi sisteme kadar toplumun iktidarla bağı köleliğin zorunluluğunun kabulü ile sınırlı olduğundan kadının mülkleştirilmesi süreci bu denli derinlik kazanmamıştır. Örneğin kadın, cins olarak toplumsal alanın dışına atılmış da olsa toplumda kadının etkisi komünal-demokratik değerler olarak sürmekteydi. Yine saptırılmış da olsa analık kavramı ile kendisini sürdüren bir kadın kutsallığı düşüncesine rastlamak mümkündür. Analık, çarpıtılmış da olsa toplumda kadının belli bir mertebeye yükseltilmesini de çağrıştırır. İktidarın bu denli toplum içileştirilmemiş olması tüm toplum açısından komünal-demokratik yaşamın sürdürülmesinde belli bir zemini ifade ettiği gibi, bu değer yargıları özünde aile içinde tek fert olarak 'koca'da güç yoğunlaşmasını da önlüyordu. Aile içi şiddet dediğimiz olgu

kapitalizm öncesi devletçi sistemlerde her ne kadar tersi iddia edilse de daha azdır. Çekirdek aile denilen modelle kapitalist, işçi erkeğin dayandığı komünal toplum bağlarını parçaladığı gibi aile içinde de tek kişi olarak 'koca'da gücü daha da fazla yoğunlaştırmıştır. Bu yolla kapitalistin yeni kölesi olarak erkek, komünal-demokratik değer yargılarından ve toplumsal bağlarından soyutlandığı için karşılaştığı baskı ve sömürü karşısında daha çaresiz, daha zavallı bir duruma düşürülmüş, elinde, maruz kaldığı baskı ve sömürü karşısında öfkesini kusacağı başka bir araç bırakılmamıştır. Bu erkeğin elinde kadın, kendisinin devlet karşısındaki köleliğini sahte iktidar yaklaşımlarını yansıtarak öfkesini kusacağı bir oyuncağa dönüştürülmüştür adeta. Erkeğin günlük olarak karşılaştığı baskı ve sömürü aile içinde kadına günlük olarak baskı ve şiddet olarak yansımaktadır. Çekirdek aile ise bu baskı mekanizmasının korunduğu hücre olmaktan başka anlam ifade etmez. Analık kavramına o döneme kadar sınırlı da olsa içerilen tüm kutsallık ifadelerinin de içinin boşaltılması, kadın olmanın gerçek anlamda sistemin hem işgücü ihtiyacını karşılayacak bir doğum aracı rolüne indirgenmesi hem de sistemin çocuklar yoluyla sürdürülmesinin sağlanmasında bu yaklaşımın payı büyüktür.

Daha da ötesi sistemin yeni kölesi olarak işçinin elindeki kadın, komünal-demokratik toplum bağlarını inkâr etmesi karşılığında ona bahşedilmiş, kullanım hakkı sınırsız kılınmış en elverişli metadır. Bu şüphesiz kadın açısından toplumsal savunma sisteminin daha da zayıflatılmasını ifade ederken erkekte ahlaki düşüşün de o güne kadar görülmemiş boyutlara tırmandırılması anlamını taşır. Yiğitlik, mertlik vb. özelliklerin esamisi bile okunmamakta, bu değer yargıları erkek şahsında dibe vurdurulmaktadır. Toplumun hâkim sistem karşısında savunamaz hale getirilmesinde kadının derinleştirilmiş metalık durumu ile erkeğin bu meta karşılığında komünal-demokratik toplum bağlarını ve toplumsal değer yargılarını satışa çıkarması ve bu denli dibe vurması en temel etkendir. Aslında bu yolla kapitalizm, erkeğin de karılaştırılmasında tüm önceki sistemleri aşan bir düzey kazanmıştır. Çekirdek aile, kadının erkeğin elinde mülk olma sürecinin zirveleştirilmesi, erkeğin sistem ajanlığının tarih boyunca görülen en üst aşamaya vardırılmasının aracıdır. Hem kadını hem de erkeği hâkim sistem karşısında en güçsüz konuma düşüren araçların başında gelmektedir.

Bu yönlü gelişme değerlendirildiğinde cinsel özgürlük olarak lanse edilen, özünde toplumda cinselliğin metalık özelliğinin son sınırına vardırılması, toplumun yıkılması anlamını taşıyan kanserleşme süreci daha da anlam kazanmaktadır. Eldeki meta olarak kadın, sahibi olan işçi erkeğin sisteme başkaldırısını engellemede kendisine biçilen misyonu yerine getiremediğinde, verimsizleştiği düşünüldüğünde süslenerek, kullanımı daha da teşvik edilerek ve sınırsız kılınarak sunulmaktadır. En basit yaşamsal ihtiyaçta bile kadının reklâm sektörünün baş tacı edilmesinde bu yaklaşımın payı büyüktür. Elbette bu durumda tek sermayesi olarak kadını elde tutmada erkeğin kaba baskı sistemi, şiddeti yetersiz kalacaktır. Bu durumda erkek için de kadını elde tutmak için kendisini alıcı kılmak dışında bir yol bırakılmamış oluyor. Kaba şiddetin yerini yalancılığın tırmandırılması, erkekliğin süslü kılınarak kadınsılaştırılması, avcılık konumunun da metalaştırılmaya tabi tutulması almıştır. Cinsler arası ilişkilerden başlayarak tüm toplumsal ilişkilere damgasını vuran bu yönlü gelişmedir. Gerçek anlamda toplumsal ilişkilerin yerini metalar arası ilişki almış, erkeğin avcılık rolü kadına da içerilmiş, adeta metanın metayı avlaması süreci işletilmeye başlanmıştır. Bu tür ilişkilerin de başta insan doğası olmak üzere toplumsallığa ters düşmesinden ötürü krizli cins kimlikleri ortaya çıkarması elbette kaçınılmazdır.

Kapitalizmin kadının kamusal alana katılımının önünü açtığı iddiası da benzer biçimde kadına karşı geliştirilen baskı ve sömürü alanının daha da genişletilmesinden başka anlam taşımamaktadır. Kamusal alan olarak tanımlanan durum, özünde tam tersine

toplumsal olanın dışına çıkmayla mümkün olmaktadır. Kadın toplumsal amaçlardan sıyrılıp sisteme daha fazla hizmet eder hale getirildikçe kabul görmektedir. Kadın özgürlük mücadeleleri önündeki en büyük engellerden biri sistemin bu gerçekliğinin yeterince anlaşılamamasıdır. Bu yetmezlik öyle bir hal almıştır ki kadının toplumsal olandan koparılıp sistem içindeki yerinin genişletilmesinde kadın özgürlük mücadeleleri adeta basamak yapılır duruma getirilmiştir. Tıpkı Reel sosyalizmin özgürlüğü iktidara indirgemesinin çözülmesine yol açmasına benzer bir biçimde bu kez dayandığı çelişkinin tarihsel derinliği nedeniyle daha yakıcı sonuçlara, kadın özgürlük mücadelelerine karşı yürütülen sistem içileştirme politikalarıyla yol alınmaktadır. Her ne kadar kadın özgürlük hareketlerinde toplumsal cinsiyetçilik çözümlemeleri giderek cins sömürüsü, dayandığı iktidar olgusu ile birlikte değerlendirilip bu darlık aşılmaya başlandıysa da pratikte sistem içileşme önemli bir sorun olarak varlığını sürdürüyor. Bu handikabın temel dayanağı ise kadın ile erkeğin doğal toplumdaki uyumunun yerine ataerkil-devletçi sistemle inşa edilen karşıtlığın kadın cephesinden aşılamaması, objektif olarak kadının erkekleştirilmesinden kurtulunamaması, kadınlığın toplumsal bir gerçeklik olarak güncelleştirilmesinde sığ kalınmasıdır. Bu da kaçınılmaz olarak kadın özgürlük sorununun erkekle eşitlik sorunu gibi tersten ele alınmasına, toplumun başına en büyük bela gibi dikilmiş egemen erkek gerçeğini özgürlükle özdeşleştirmeye kadar sonuçlara yol açmaktadır. Batı eksenli kadın özgürlük hareketlerinin yaşadığı en büyük handikap budur.

Kadın özgürlük sorununun erkekle eşitlik sorunu gibi sorunun tersten ele alınışını yansıtan yaklaşımlar ile kadını sistemin yükünü kaldırmada daha etkili bir araca dönüştürmek isteyen iktidara dayalı arayışlar, adeta toplumsal intihar olarak adlandırılabilecek, toplumun çözülmesini hızlandıran en temel etmenlerin başında gelmektedir. Erkekleşerek sisteme dahil edilen kadın ile karılaştırılarak iradesiz kılınmış erkek, kapitalist sistemin yarattığı sürekli kriz halindeki toplumun en çarpıcı ifadesi olarak da görülebilir. Kadında da erkekte de cins kimliklerinin aşındırılıp tanımsız kılınması elbette toplumun içine itildiği tanımsızlığın ve giderek tırmanan intiharlarda sembolik ifadesini bulan toplum yıkımının da temel nedenidir. İntiharın bu denli yaygınlaşması kapitalizme has bir olgu olup temelini cins çelişkisinin çarpıtılıp kadının özgürlük arayışlarının sistem içileştirilmesinden almaktadır.

Batı toplumlarında bu politikalar toplumun metalaştırılması, yaşamın anlamını yitirmesi, bireyciliğin sınır tanımazlığı ve yol açtığı toplumsal yıkım biçiminde sonuç verirken Ortadoğu'da yol açtığı sonuçlar daha kapsamlı ve karmaşıktır. Hem neolitik kültürün hem de devletçi sistemin tarihsel kökenlerinin derin olması cins sömürüsünü ve buna dayalı geliştirilen sınıfsal ulusal sömürünün daha yakıcı bir hal almasına yol açmaktadır. Bugüne kadar kapitalizmin izlediği bir yandan feodalizmi ayakta tutma bir yandan kapitalist sistemi hâkim kılma politikaları kadın sorununu daha da içinden çıkılamaz bir düzeye getirmiştir.

Kapitalizmin feodal gelenekleri sözde yırttığının ne denli büyük bir çarpıtma olduğunun en açık göstergelerinden biri de feodalizm başta olmak üzere her türlü gericiliği

canlı tutup derinleştirmeyi Ortadoğu'da sosyal alan politikalarının baş köşesine oturtmasıdır. Bu yönlü politikalar Önderliğimizin tüm devletçi sistemlerin aynı kaynağa dayandığı tespitinin ne denli yakıcı bir doğru olduğunun da en çarpıcı kanıtlarından biridir. Ortadoğu'da bu durum hem objektif olarak savaşın yol açtığı etkiler nedeniyle hem de toplumsal kültürde yaşanan farklılaşmanın inkârına dayalı kapitalist sistem politikasının derinleştirdiği sosyal alan bunalımları nedeniyle kadınlığı daha da krizli bir kimlik haline getirmektedir. Bir yandan ataerkil kültür korunarak giderek yozlaştığı için daha derin çelişkilere yol açarak kadın katliamı, kadın şahsında toplum katliamı derinleştirilmekte, alternatifsiz kılınmakta, bir yandan da adeta ölümü gösterip sıtmaya razı etmeye benzer bir yaklaşımla kapitalizm çözüm olarak sunulmak istenmektedir. Çıkmaz bu noktada yaşanmaktadır. Bu politikalarla öyle bir durum yaratılmıştır ki sanki kadın özgürlük sorunu Ortadoğu'ya sıkıştırılmış gibi bir tablo yaratılarak hem Ortadoğu'daki kadın özgürlük arayışları batı eksenli olmaya yöneltilmekte, hem de Batı sistemlerindeki kadın özgürlük mücadeleleri daha fazla sistem içine çekilmek istenmektedir. Ancak bu politikaların kadının yaşadığı krizi derinleştirmesi, gerçekliğin hiç de öyle olmadığının en açık kanıtı olarak varlığını sürdürmektedir.

Krizin, çözümsüzlüğün ürünü olduğu ne denli doğru ise Ortadoğu'da kadın özgürlüğünün dayandığı kök kültür olarak neolitiğin kapitalizme karşı direnişini yansıttığı da o denli doğrudur. Bu anlamda Ortadoğu'da kadın özgürlük arayışının sistem içileştirilmesinin Batı'da olduğu kadar kolay olmadığı, direnişin çok daha köklü tarihsel dayanakları bulunduğu, ancak yeterince güncelleştirilemediği ortadadır. Bunun da en temel nedeni elbette Ortadoğu'da kadınlık gerçeğinin bir cins olmanın da ötesinde komünal-demokratik toplum değer yargıları yoluyla direnmesidir. Kadın özgürlük mücadelesi bu topraklarda toplumun kendi kökleri üzerinde güncelleştirilmesi çerçevesini taşımadıkça toplumda karşılık bulmamaktadır. Aynı nedenle kadın özgürlüğüne dayanmayan hiçbir toplumsal hareketin sorunlara çözüm olamaması, kaynağını, kadınlık gerçeğinin sınırlarının daraltılmasından almaktadır.

Kadın özgürlük sorunu ile Toplumsal özgürlük sorununun Birbirine bağlı olduğu tarihsel Gerçekliğini bu denli güncele Dayatması Kürdistan'ın hem Neolitik topluma kaynaklık Eetmiş olması hem de devletçi Sistem saldırılarına en erkenden Ve derinlikli biçimde Maruz kalmasından Kaynaklıdır.

Kürdistan söz konusu olduğunda bu gerçeklik çok daha yakıcıdır. Kadının yarattığı kültür toplumsal varlıkla öyle bütünleşmiştir ki binlerce yıl boyunca Kürdistan'a yönelik geliştirilen saldırılar karşısında bile toplumun kendi varlığını koruyabilmesini sağlamıştır. Kadınlık gerçeği ile beş bin yıllık ataerkil sistem arasındaki en keskin çelişkinin kendisini Kürdistan'da dışa vurması tesadüfi olmayıp bu gerçeklikle yakından bağlantılıdır. Kadın özgürlük sorunu ile toplumsal özgürlük sorununun birbirine bağlı olduğu tarihsel gerçekliğini bu denli güncele dayatması Kürdistan'ın hem neolitik topluma kaynaklık etmiş olması hem de devletçi sistem saldırılarına en erkenden ve derinlikli biçimde maruz kalmasından kaynaklıdır. Kürdistan'da kadın özgürlük sorunu toplumsal özgürlüğün merkezine yerleştirilmedikçe ve evrensel özgürlük amacıyla birleştirilmedikçe sonuç almada yetersiz kalınması da bu nedenledir.

PKK'nin çıkışına kadar taşıdığı tüm çelişkiler ve yaşadığı sorunlara rağmen Kürdistan'da gerçek anlamda toplumsal hareketten bahsedilememesi de bu nedenledir.

Önderlikte dile gelen Kürt halkının dayandığı kök kültürün beş bin yıllık zihniyetin tortularından temizlenerek yeniden güncele dayatılmasıdır. Önderlik toplumun taşıdığı çelişkilerin bastırılmasını önleyip dile gelmesini ve çözüm yoluna girmesini sağladığındandır ki, toplumsal kimlik halini almıştır. Kadın özgürlük mücadelesinin en özgün yan olarak gelişmesi, tüm ulusal kurtuluş mücadelelerinin aksine çözümü geleceğe ertelenerek bastırılması bir yana, yeni toplumun mayası olarak kadın özgürlük sorununun güncelleştirilmesi bu gelişmenin özüdür. Sadece geri geleneksel kadın kişiliğinin sorgulanıp aşılması ile sınırlı kalınmayıp, egemen erkekliğin en büyük sorun olarak çözümlenmesi ve aşılmayı dayatılması kadın özgürlük sorununu bir cins sorunu olmanın ötesinde bir toplumsal sorun olarak ele alındığının da göstergesidir. Yine erkek egemenliğinin bu denli çözüme tabi tutulması toplumun kendi iç yapısında iktidarın dayanaklarını kaldırdığından kapitalizmin iktidarı toplum içileştirerek toplumu kendi olmaktan çıkarma politikalarına karşı dünyada eşine rastlanmayan bir mücadele kapsamı yaratmaktadır. Toplum bu yolla kendi farkına varmaktadır.

Kadının erkek egemenliğinden ve düzenin her türlü çirkinliğinden koparak kendini bulması, erkeğin sahte egemenlik özelliklerini aşarak egemen sistem karşısındaki köleliğinin farkına varması, özgürlük mücadelesinin sürekliliğini sağlayan, sistem içileşmeyi önleyen, gerçek anlamda toplumsal özgürlüğe yol aldıran en temel dinamiktir. Kadınlığa içerilmiş geri-geleneksel özellikler aştırılarak kölelik zorunlu olmaktan çıkarılmakta, kof erkek iktidarı yıkılarak erkeğin toplum içindeki egemen sistem ajanı olma durumuna son verilmekte, bu yolla bağımsız duruş korunmaktadır. Erkeği öldürmek, kapitalizm şahsında dile gelen beş bin yıllık egemenlik sisteminin toplum içindeki dayanaklarını yıkmak olarak anlam kazanmaktadır. Bu ise açıktır ki yalnızca kadın için değil, erkek için de özgürlüğün derinleştirilmesi anlamı taşımaktadır ki; Önderliğimizin kadın özgürlük sorununu toplumsal bir sorun olarak değerlendirmesi, PKK'nin özü olarak anlam yüklemesi bu gerçeklikle bağlantılıdır. PKK'nin gerçek anlamda kitleselleşmesinin kadın özgürlüğü ile bağı da bu gerçekliğin kanıtıdır. Yine benzer biçimde kadın özgürlük sorununu bir cins sorununa indirgeyen anlayış ve yaklaşımların toplumda yanıt bulamaması da bu gerçekliğin bir başka açıdan ifadesidir. Çünkü Kürdistan'da kadının erkek egemenliğinden kopuşu ancak düzenin tüm çirkinliklerinden kopuşu ile mümkün olduğu gibi toplumun devletten kopuşu da her türlü kölelikten kopmak, kendi farkına varmak ve kendi toplumunu inşa etmek ile mümkündür. Bundan dolayıdır ki kadın özgürlük sorunu Önderliğimiz tarafından yeni sosyalizm tanımının özünü oluşturmakta, devletin tüm tarihsel dayanakları ile sorgulanarak aşılmasının mayası olma anlamını taşımaktadır. Önderlikte geri-geleneksel kadın kişiliği ile egemen erkek kişiliğinin taşıdığı her türlü sahteliğin yıkılmasının ortaya çıkardığı sonuç, tüm dünya insanlığı adına hiçbir biçimde kirletilemeyecek bir özgürlük ütopyası, saptırılamayacak bir özgürlük mücadelesi ve kendi kökleri üzerinde yeniden yeşeren evrensellikti̇r. Gerçekleşmiş ve gerçekleşmekte olan kadın kahramanlıkları özgür geleceğin bugünden açıklık kazanmasının birer örneği olarak bu evrenselliğin en çarpıcı kanıtlarıdır. Egemen sistemden bu denli kopuş, köleliğin zorunluluğunun bu denli aşılması olmasa Ronahiler, Berivanlar, Beritanlar, Zilanlar, Semalar, Viyanlar, Nudalar şahsında kadını tarihe özgürlükle kazıyan kadın kahramanlıkları da PAJK'la zirveleşen kadın tanrıçalaşması da olmazdı.

Mücadelenin kendi gerçeğine bağlı kalarak mücadeleyi derinleştirdikçe kadında dile gelen kahramanlığın daha da kapsam kazanacağı ve Kürdistan somutunda tüm dünya insanlığının özgürlük umutlarını, mücadelesini büyüteceği, her an'ı 8 Mart'ın intikamının alındığı an haline getireceği kesindir. Yeter ki kendi köklerimiz üzerinde yeşermesini bilelim.

KATLİAMLARA HALKLARIN KARDEŞLİĞİ TEMELİNDE POLİTİK AHLAKI TOPLUMUN İNŞAASI İLE CEVAP OLUNABİLİNİR

Mahir AMED

Yeni bir mücadele yılının ilk baharını karşılamaya hazırlandığımız bu günlerde, egemenlikçi devletçi sistemin Kürtlerin eşitlik, özgürlük, demokrasi ve adalet istemlerine verdikleri katliam temelindeki yanıtlar üzerinde durmaya çalışacağız. Kürtler tarihsel olarak katliam ve adaletsizlikler karşısında Newroz geleneğine bağlı kalarak direnmiş, başkaldırmışlardır. Günümüzde ise, PKK de somutlaşan ve kaynağını tarihsel Newroz geleneğinden alan direniş geleneği temelinde cevap verilmektedir. Mart ayı çağlar öncesinden kaynağını alan böyle bir direniş geleneğinin yeniden yaşam bulması ve güncellenmesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle Mart ayında yaşanan Halepçe, Qamişlo ve Gazi katliamlarını bu çerçevede ele alma ihtiyacı vardır. Yoksa basit kınamalar ya da sadece güncel ele alma yaklaşımı yanılgıları beraberinde getirir..

Birinci dünya savaşı sonrası İngiltere öncülüğündeki Emperyalist kapitalist Blok Ortadoğu'yu da güncel çıkarları temelinde Yeniden Şekillendirmişlerdi. Buna göre sorunların sürekli Canlı tutulacağı ve istikrarsızlığın Devamlı hüküm süreceği bir Siyasi sistem kurulmuştu.

Birinci Dünya Savaşı sonrası İngiltere öncülüğündeki kapitalist-emperyalist sistem Ortadoğu'yu güncel çıkarları temelinde yeniden şekillendirmişlerdi. Buna göre sorunların sürekli canlı tutulacağı, istikrarsızlığın devamlı hüküm süreceği bir siyasi sistem kurulmuştu. Bu sorunlu olma hali ve istikrarsızlık üzerinden kapitalist-emperyalist sistem kendi çıkarlarını uzun vadede koruyacaktı. Buna göre de Ortadoğu'daki sorunlar bölge devletleri arasında paylaştırılarak her devlette zayıflık yaratacak bir mekanizma oluşturuluyordu. Sınırlar cetvellerle çizilmiş, Arap halkı parçalanarak birçok Arap ulus devleti inşa edilmiş, İsrail Devleti'nin kuruluşu hazırlıkları başlamış ve en önemlisi de sürekli bir istikrarsızlık olacak şekilde Kürtler dört devlet arasında paylaşılmıştı. Kürdistan, Kürtlere rağmen uluslararası sömürge statüsüyle egemenlerin çıkarları için savaş alanı haline getirilmişti.

1979 İran İslam Devrimi ile birlikte, yeni bir ideolojik hüviyete bürünmüş olana Fars egemenliği, Ortadoğu'daki dengeleri tehdit eden bir yayılma eğilimi içerisine girmişti. İslam Devrimi, her ne kadar İslam'ın Şia yorumunu esas alan bir devrim gibi görünse de, esas olarak üç bin yıllık İrani geleneğin yeniden canlanışıydı. Ve doğal olarak da kendi tarihsel yayılma alanlarını esas alıp nüfuz etme mücadelesi verecekti. Bunun siyasi anlamı ise, Ortadoğu'yu kendi çıkarları temelinde şekillendirmiş uluslararası güçlere yeni bir ortağın eklenmesi demekti. Ya onunla bir şekilde uzlaşılıp tavizler verilecekti, ya da bu durum kabul edilmeyip müdahale edilecekti. Sonuçta da, özünde tarihi Sasani-Bizans savaşının güncellenmiş hali olan İran-Irak savaşı yaşandı. Bir tarafta yeni ideolojik bir kimlikle yayılmayı esas alan İran, diğer tarafta da batı tarafından iktidara getirilen ve her türlü askeri teknikle desteklenen Saddam yö-

netimindeki Baas iktidarının hakim olduğu Irak. Tabiî ki bu savaş halkların savaşı değildi. Hatta tam olarak bölgedeki ülkelerin savaşı da sayılmazdı. Ama bu savaşta milyonlarca insan yaşamını yitirdi. Yine milyonlarca insan yaralandı, sakat kaldı. Halkın hizmetine koşulabilecek milyarlarca dolar bir hiç uğruna harcandı. On yıl süren savaş, kimse bir arpa boyu ilerleme sağlayamadan, sanki hiçbir şey olmamış gibi sona erdi. Sadece efendilere iyi bir hizmet yapılmış oldu. Tüm maddi kaynaklar batılı silah tüccarlarının kasalarına aktı. Yine petrol kaynakları destek karşılığında batılı şirketlerin kullanımına açıldı.

Tabi bu arada batılılar karşısında bu kadar hizmetkâr ve elpençe divan duran bölgenin işbirlikçi iktidar sahipleri Kürtleri de unutmadılar. 1980'ler sonrası Kürdistan boydan boya bir şiddet alanı haline getirildi. Her sınıftan askeri ve yarı-askeri örgütlenmelerle ve Kürt ihanetçiliğinin klasik kullanımıyla Ortadoğu'nun direniş geleneğini canlandırmaya çalışan PKK önderliğindeki Kürt Özgürlük Hareketi ezilmek istendi. İran'da İslam Devrimi, Araplar'da Baas milliyetçiliği adına katliamcı ve anti demokratik rejimler sürdürüldü. Kürdistan'da binlerce köy boşaltıldı, on binlerce cinayet işlendi. Yürürlükteki rejimin karakterinde tek bir değişiklik görülmedi. Ve bu savaşta uluslararası anlaşmalarla yasaklanmış, kullanılması halinde insanlık suçu sayılması gereken kimyasal silahlar kullanılarak Halepçe katliamı gerçekleşti.

Halepçe katliamının etraflıca değerlendirilmesine ihtiyaç vardır. Madem denklem başkaları tarafından kuruluyor, neden her defasında Kürtler katliamdan geçiriliyor? Hem de en hunhar bir biçimde ve yasaklanmış silahlarla. Üstelik bu katliam tüm dünyanın gözleri önünde gerçekleştirilmesine rağmen dünya kör, sağır ve dilsiz davranıyor. Çıkarları gerektirdiği zaman ise riyakâr bir şekilde timsah gözyaşları dökerek, Saddam'ı bundan dolayı yargılayabiliyorlar. Demek ki bir yerlerde yanlış işleyen bir mekanizma var. Bir kaç soru ile devam edelim. Saddam bu silahları nereden aldı? Silahları verenler bu silahların bir yerlerde kullanılacağını bilmiyorlar mıydı? Herhalde bu silahlar keyif olsun diye üretilmiyor. Kar hırsı gözleri ve yürekleri yedi yerinden bağlamış olmalı. Onca övündükleri hümanizm ve demokrasi nerede kalıyor? Bir kandırmacanın ortada dolaştığı görülmektedir. Peki, Saddam bu katliamın onayını nereden aldı? Eğer onay alınmamış olsaydı sanırız birileri bu katliama bir tepki verirdi. Yine hangi Kürt örgütleri Halepçe'yi böyle bir katliamla yüz yüze bırakıp kenara çekildi? Yine soralım hangi güvenceler alındı da İran-Irak savaşında Kürtler taraf haline getirildi. Açık herhangi bir güvence alındı mı? Kapalı kapılar ardında alınan yarım yamalak sözlerle bir halkın meşru demokratik, ulusal taleplerini, uluslararası hesapların aracı yapmak, onu katliamla yüz yüze getirmek hangi Kürt vicdanına sığabilir?

Demek ki istikrarsızlık denklemi içerisinde, uluslararası güçlerce herkese biçilmiş bir rol var. Irak'ın İran'la savaşması kadar, İran'ın da Irak'a doğru açılma talepleri ile birlikte aslında hiçbir zaman bir araya gelmemeleri için halklar arası düşmanlık körükleniyordu. Saddam gibi piyonlara da Kürtleri kimyasal silahlarla katledip, düşmanlığı derinleştirmesi görevi düşüyordu. Yaşananların hepsi kapitalist modernite tarafından hazırlanmış büyük bir planın birer parçaları oluyor. Halepçe'de gerçekleşen katliam, aynı zamanda PKK öncülüğünde gerçekleştirilmek istenen, kendi iradesine sahip, halkların kardeşliğine dayalı demokratik Ortadoğu federasyonuna da, düşmanlık anlamında bir cevap oluyordu. Dikkat edilirse Irak'a müdahaleden sonra, Kürt katliamı ve Halepçe'nin arkasındaki güçleri ve daha birçok gerçeği açıklamasına fırsat vermemek için Saddam'ı çok hızlı bir prosedürle idam ettiler. Normal prosedüre göre Saddam'ın Halepçe katliamı ile Kürtlere karşı işlenen Enfal suçlarından da yargılanması gerekiyordu. Mahkeme dosyaları da hazırlanmıştı. Büyük devletler Saddam'ı alelacele asarak, işlediği suçlar ve katliamlardaki rollerinin ortaya çıkmasını önlemeyi amaçladılar. Böylece maskelerinin düşmesini ve ikiyüzlülükle-

rinin görülmesini engellediler. Bir de sanki Irakta bir çözüm için böyle acele etmiş gibi pişkinlikler sergilediler. Bu arada 'Kimyasal Ali' lakaplı Iraklı general idam cezası almasına rağmen idam edilmiyor. Belki de konuşmaması için kendisine de birçok söz vermişlerdir. Biz idama karşıyız, ama olgular yeterince anlaşılsın diye Kimyasal Ali'nin neden idam edilmediğini vurgulama ihtiyacı duyuyoruz. Halepçe katliamındaki uluslararası ile yerel egemenler ve Kürt güçlerinin rolleri yeterince anlaşılmadan Kürt katliamlarının önünü almak çok fazla mümkün olmayacaktır. Bu açıdan herkesin rolünün ortaya konulması zorunludur.

Sonradan açığa çıktı ki Halepçe'de kullanılan kimyasal silahların çoğu Almanya ve Hollanda gibi batılı ülkelerden satın alınmış. Yine birçok konvansiyonel silah bizzat ABD tarafından Irak'a satılmıştır. Yine açığa çıkan diğer önemli bir konu da, Irak'ın İran'la savaşının onayı ve bu dönem içerisinde gerekleşen tüm savaş suçlarında ABD'nin onayı ve yönlendirmesinin söz konusu olduğudur. Bu yüzden Saddam idama edildiği ana kadar idam edileceğine inanmıyordu. İdam sehpasının önünde fark etti, ama iş işten geçmişti. Yoksa belki konuşarak birçok şeyin ortaya çıkmasına vesile olabilirdi. Yine bu katliam döneminde Halepçe de YNK hakimdi. Kimyasal silahların kullanılacağını bile bile Halepçe'yi böyle yüzüstü bırakmaları en az düşmanın sorumluluğu kadar ağır olmaktadır.

Mart ayında yaşanan diğer önemli bir katliam da Qamişlo katliamıdır. Bilindiği gibi istikrarsızlık denkleminin bir diğer önemli aktörü de Suriye Devleti olmaktadır. Sürekli istikrarsızlık için toplumsal denklemde % 70 sünni bir nüfus yapısına sahip olmasına rağmen, iktidar %15 oranına sahip Şii ve Baas partili Esat ailesinin elindedir. Hafız Esad döneminde biraz daha bağımsız politika izlenmeye çalışılmış, ancak Arap-İsrail savaşı ile Suriye Devleti de istenilen noktaya getirilmiştir. Bilindiği gibi Önder APO uzun süre bu sahada çalışmalarını sürdürdü. Buradaki Kürtlerin örgütlenmesi ve kişilik kazanmasında birebir Önder APO'nun eşsiz çabalarının payı belirgindir. Adeta bu sahadaki tüm Kürtler yeni bir yaşam felsefesi temelinde adım adım bugün tartıştığımız Demokratik Konfederalizm benzeri bir örgütlenme ile örgütlendirilmişti. Bu açıdan Kürtlerde klasik Arap toplumuna hâkim olan egemenlerin her şeyini tartışmasız olduğu gibi kabul etme mantığı ciddi oranda aşılmıştı. İlk kez soran-sorgulayan, düşünen, tartışan ve itiraz eden örgütlü bir Kürt kişiliği ortaya çıkmıştı. Önderliğimiz bu sahada iken rejim tüm bunları görmesine rağmen, Hafiz Esad'ın kendine özgü duruşu ile rejimin dönemsel çıkarları gereği ses çıkarılmıyor, tabiri caizse görmemezlikten geliniyordu. Zaten rejimin başı Müslüman Kardeşlerle dertteydi. Bunun yanında Kürt-lerle dost geçinmesi ihtiyacı vardı. Yine PKK gibi bir hareketin Kürt toplumunu örgütlemesi, eşitlik özgürlük ve adaleti ön plana çıkarması Kürt toplumunu dış müdahalelere kapalı hale getirdiği için, öngürülü bir politikacı o-lan Hafiz Esad tarafından göz yumulması gereken bir örgütlenme olarak görülmesine yol açıyordu. Ne zaman Türk ordusunun tehditleri artmaya başladı ve Önder APO bu sahayı dostluğun bir gereği olarak terk etti. Suriye Devleti'nin politikaları da değişmeye başladı. Özellikle Adana Protokolü'nden sonra giderek kişiliksizleşen bir politikanın ilk adımları atılmaya başlandı.

Hafiz Esad 'in ölümünden sonra yerine gecen Beşar Esad ile birlikte artık Suriye, Türkiye ve uluslararası güçlerin çok basit bir piyonu haline gelmeye başladı. PKK'ye yönelik giderek düşmanca politikalar benimsendi, birçok kadro Türk Devleti'ne yaranmanın bir gereği olarak tutuklanıp Türkiye'ye teslim edildi. Yine birçok yurtsever ve demokrat eşi benzeri görülmemiş işkencelerden geçiriliyor, kimisi de katlediliyordu. Açık ki Önder APO tarafından bilfiil örgütlendirilmiş Kürt halk gerçekliğinin bunu kabul etmesi imkânsızdı. Bu rejim tarafından da bilindiği için bir katliam senaryosu adım adım hazırlanıp devreye konuldu. İlginç olan bu katliam planının, Kürt yurtseverliğinin köklü geleneğe sahip ol-

duğu Qamişlo kentinde bir futbol karşılaşması sırasında başlatılmasıdır.

Qamışlo PKK'nın Güneybatı Kürdistan'da çalışmalara ilk olarak başladığı yerlerin başında geliyordu. Bu açıdan PKK'nın başladığı yerden başlayarak, bir katliamla birlikte PKK'nın özgürlükçü ve eşitlikçi çizgisi tasfiye edilmek istendi. Tabii ki hesaplayamadıkları bir şey vardı. O da; APO'cu felsefe ile yoğrulmuş tüm toplumun adeta isyan edercesine bu politikanın karşısında yer alarak bir serhıldan dalgası ile karşılık vermesi olmuştur. Serhıldan dalgası rejimin elde etmek istediği sonuçları tersine çevirmiş, tabiri caizse bu politika bumerang gibi sahibini vurmuştur. Gerçi bu katliamda onlarla ifade edilen yurtseverler şahadete ulaşmış ,binlerce kişi de tutuklanmış, birçok yurtseverin ev ve işyerleri Arap milliyetçisi sürülerince talan edilmiş olmasına rağmen, Kürt halkı sinmemiş, PKK'yi ve Önderliğini terk etmemiştir. Tüm serhıldanların temel sloganı; "Biji Serok APO" ve "Biji PKK" olmuştur. Bu da gösteriyor ki, Kürt halkı saldırıların gerçek sebebini hissetmiş ve ona göre temel sloganlarını belirlemiştir. Önemli bir diğer nokta da İsrail'in hava saldırılarına ses çıkaramayan, misillemeye bile yeltenmeyen Suriye rejiminin, mesele silahsız ve savunmasız Kürtler olunca, çok gaddar ve gözünü sakınmadan silahlarını ve her türlü işkence yöntemini kullanmasıdır. Ortadoğu'daki egemenlikçiliğin ve despotizmin nemenem bir şey olduğu bu örneklerle ortaya çıkmış olu-yor.

Gazi katliamı ise tüm bu katliamların farklı bir versiyonudur. Bilindiği gibi İslamiyet'in ortaya çıkışı ile birlikte Alevilik eşitlikçi ve adaletçi toplumsal sistemi hayal edenlerin temel inanışları olmuştur. Bu anlamda Alevilik, İslami özün tasfiyesi anlamına gelen Emevi hanedanına ve daha öncesi de halifeler döneminde Ehlibeyt'in dıştalanmasına karşı çıkmış grupların dinsel inanışı olmaktadır. Tabiri caizse nerede bir haksızlık, nerede bir adaletsizlik olmuşsa, gerçek Aleviler bunun karşısında yer almış ve muhalif bir duruş sergilemişlerdir. Bu yüzden devamlı katliamlarla yüz yüze gelmişlerdir. Özellikle Osmanlı döneminde birçok katliamdan geçirilmişlerdir. Cumhuriyet döneminde de Koçgiri'den başlayıp Dersim ile katliamlarda doruk noktasına çıkan süreç, Kürt özgürlük hareketinin ortaya çıkması ile devam etmiştir.Özellikle sömürgeci rejim, PKK'nın kuruluşuna Maraş katliamı ile cevap vermiştir. Daha sonra bu katliamlara Sivas'ta devam edilmiştir. Özellikle Sivas katliamı sırasında "PKK Sivas'a sloganı" yürüyüşlerin temel sloganı olmuştur.

Bu çerçevede giderek Alevilikle Kürt Özgürlük Hareketi daha fazla birbirlerine yaklaşırken, devletin geliştirdiği Alevilik ise marjinalize olmuştur. İşte iki muhalif kesim olan Aleviler ve Kürt Özgürlük Hareketi'nin bir araya gelmesi egemenler için ciddi bir tehlike unsuruydu. Ne olursa olsun bu iki kesimin birbirlerinden ayrıştırılması, bunun yerine devlet Alevisi olarak yetiştirilen İzzetin Doğan gibilerine meydanın açılması gerekiyordu. Bunun üzerine 1995'in Mart ayında bir kahvehanede suçsuz günahsız bir Alevi'nin öldürülmesi ile düğmeye basıldı. Ardından gelişen serhildanlara da en vahşiyane bir şekilde saldırıldı, onlarca devrimci, demokrat ve yurtsever katledildi, cenazeleri çöplüklere atıldı. Tüm bunların üzerinden kendi beslemeleri olan ve Alevilikle alakası olmayan İzzetin Doğan gibileri kurtarıcı gibi piyasa sürülmeye çalışıldı.

Ortaya koyduğumuz gibi Kürt halkına dayatılan bu katliamlar, öyle sıradan güncel politikaların sonucu olarak ortaya çıkmış birer refleks değildir. Katliamlar planlı bir şekilde, yasaklanmış silahlar kullanılarak ve en vahşi yöntemlerle gerçekleştirildi. Amaç, kapitalist modernitenin halkları daha rahat sömürmesi ve egemenliğinde tutabilmesidir

Madem uluslararası güçler ile onların yerel işbirlikçilerinin böyle halkları birbirlerine düşman eden, kırımdan geçiren politikaları var, o zaman halkların da ahlaki-politik toplum yaratma temelinde eşitlik-özgürlük-kardeşlik temelinde adaleti sağlayacak Ortadoğu Demokratik Halklar Konfederasyonu'nu kurmaları için yeterli nedenleri vardır.

HENRİ J. BARKEY'İN RAPORU HAKKINDA KISA BİR DEĞERLENDİRME

.Henri J. Barkey'in Carnegie Endowment için hazırladığı bir rapor basına yansıdı. Raporun konusu, Kürdistan özgürlük mücadelesi ve PKK'dir. Rapor kendince Kürt sorununa bir çözüm penceresi aralamak iddiasındadır. Ancak rapor Kürt sorununa bir çözüm yolu göstermek yerine, Kürt özgürlük mücadelesini tasfiye etmeyi hedefleyecek tarzda kaleme alınmıştır. Barkey raporunda bir bakış oluşturmuştur, ama bu bakış sorunları çözme yönünde değil, Türkler ve Kürtler başta olmak üzere bölgedeki çatışmaları derinleştirecek bir bakıştır. Rapor 'Kürdistan Üzerinde Çatışmaları Önleme adıyla kaleme alınmıştır, içeriği ise tam tersine çatışmaları derinleştirmeyi hedeflemektedir. Gerçekliklerden kopuk raporun bakış açısı ile Kürt sorununun çözüleceğini sanmak aldatıcıdır, ama tehlikeli yaklaşımlar içerdiği de kesindir.

Barkey'den önce de, Amerikan yönetimine "yön tayin edici" nitelikte raporlar sunulmuştu. Kürdistan özgürlük mücadelesini tasfiyesini hedefleyen böylesi raporlar sık sık yayınlanmıştı. Bu raporlar Amerikan yönetimi açısından yol haritası niteliğinde olsalar da, gerçekçi ve çözümcü yaklaşımlar içermediklerinden, tasfiyeyi temel yaklaşım olarak benimsediklerinden, şiddetin gelişmesinden başka bir rolleri olmamıştır. Örneğin bundan önce yayınlanan raporun mürekkebi daha kurumamıştır, ama yeni bir rapor hazırlanması/yayınlanması yoluna gidilmiştir. Belki değerlendirmeye henüz başladığımız bu ilk cümlelerde de, çözüm perspektifi içermeyen bu raporun da diğer raporlardan farklı bir sonuç yaratmayacağı söylenebilir. Yine de kısaca da olsa bu raporlar üzerinde durmak gerekmektedir.

Hatırlanacağı gibi, 5 Kasım 2007'de Bush ile Erdoğan arasında bir görüşme gerçekleşmişti. Bu görüşmenin temel konularından birini Kürt sorunu ve PKK oluşturuyordu. Daha doğrusu PKK ve Kürt sorunu bu görüşmenin temel konusuydu. Dönemin basınına da görüşmenin ana konusu bu temelde yansımıştı. Kürdistan özgürlük mücadelesinin kaydettiği gelişmeler, Türk Devleti'nin sorunu yok sayan, çözüm içermeyen ve kaynağını, dolayısıyla çözümünü de dışarıda arayan yaklaşım ve politikaları bu görüşmeye de yansımıştı. PKK'nin nasıl tasfiye edileceği, Amerikan yönetiminin nasıl bir yaklaşım göstermesi gerektiği bu görüşme öncesi basında genişçe işlenmiş, bu düşüncelerin gerçekleşmesi temelinde görüşme yapılmıştı. David Phillips'in raporu da bu görüşmenin gerçekleşmesi öngününde yayınlanmıştı.

ABD Dışişleri Bakanlığı eski üst düzey danışmanlarından olan David Phillips, 15 Ekim 2007'de raporunu basına açıklamış, ardından da Bush yönetimine sunmuştu. "PKK'nın Silahsızlandırılması, Dağıtılması ve (Topluma) Yeniden Entegre Edilmesi" başlığıyla hazırlanan rapor, konu başlığından da anlaşıldığı gibi, PKK'nin tasfiyesini hedeflemiştir. Dil ve kültürel hakların kullanılması, pişmanlık yasasının çıkarılması konularında Türkiye'den açılımların yapılması istenirken, bun-

ların başarıyla uygulanması temelinde PKK'nin silahsızlandırılacağı, yasa kapsamına alınamayan PKK yöneticilerinin de Irak ya da üçüncü bir ülkede ikamet etmelerine Türk Devleti'nin sessiz kalması istenmişti. Ayrıca Güney Kürdistan'daki güçlerle yakın ilişkiye girilmesi gerektiği, onların desteklerinin alınması temelinde tasfiyenin gerçekleşebileceği savunulmuştu. Bu yaklaşımların yanı sıra ABD'nin de PKK'ye karşı mücadelede Türk Devleti'ne yardım etmesi öneriliyordu. PKK'nin ekonomik kaynaklarının denetim altına alınıp sınırlandırılması, Kürt medyası üzerinde baskıların kurulması, yayın faaliyetlerinin engellenmesi, istihbarat desteğinin verilmesi vb. isteniyordu. Rapor bu adımlar atıldığında PKK ve Kürt özgürlük mücadelesinin daralacağı, marjinal bir konuma geleceği, bu temelde entegre edilmesi gerekenlerin entegre edileceği, geri kalanların da tasfiye edileceği savunuluyordu.

Bu rapor Bush-Erdoğan görüşmesinden kısa süre önce yayınlanmıştı. Rapor ABD'nin yaklaşımlarının hangi çerçevede olduğunu gösteriyordu. Görüşmelerin bu rapor üzerinden geliştiğini ve sonuçlandığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bush'un PKK'yi Türkiye ve Amerika'nın ortak düşmanı olarak ilan etmesi bu yaklaşım temelinde gelişmiştir. Şüphesiz ABD yönetimlerinin PKK'yi Türkiye'yle Amerika'nın ortak düşmanı olarak ilan etmeleri yeni değildir. Ama bu rapor ve görüşmeden sonra Kürt özgürlük mücadelesine karşı ortak bir saldırı içerisine girilmiş, raporun öngördükleri hayata geçirilmeye çalışılmıştır. Güney Kürdistan başta olmak üzere gerilla alanlarının keşfedilmesinde, istihbarat sunumunda ve Türk ordusunun saldırgan bir pozisyona sokulmasında bu rapor önemli bir rol oynamıştır. Gerilla alanlarının keşfiyle başlayan ve 16 Aralık tarihinden itibaren hava kuvvetleri de kullanılarak geliştirilen saldırılar, bu raporun yayınlanmasından ve görüşmenin gerçekleşmesinden sonra gelişmiştir. Raporun somut yansımaları ve öne çıkan yanları bu olmuştur. Ama rapor bütünlüklü olarak değerlendirildiğinde, tam bir tasfiyeye ulaşılmak, ya da PKK etkisizleştirilerek denetim altına alınabilecek bir düzeye getirilmek hedeflenmiştir. Bu rapor geniş bir bakışla değerlendirildiğinde, Filistin direniş hareketinin tasfiye planının bir benzerinin Kürt özgürlük mücadelesi için de uygulanmak istendiği görülür. 1982 İsrail-Lübnan savaşından sonra Filistin direniş hareketi silahsızlandırılması, mültecileştirilerek dünyaya dağıtılmasının bir benzeri Kürdistan'da gerçekleştirilmek istenmiştir. Bu planla da PKK'nin silahsızlandırılması, pişmanlık benzeri bir yasayla bir kısmının sisteme dahil edilmesi, bir kısmının da üçüncü ülkelere ikametlerinin sağlanarak tasfiyesi hedeflenmişti. Geçen iki yıllık süre içinde raporun belirlemiş olduğu çerçevede bir etkinlik içerisinde olunmuştur. Sorunu muhataplarıyla birlikte ele almaktan ve çözmekten uzak bu rapor, ancak şiddet içeren bölümleriyle hayata geçirilebilmiştir. Bu yaklaşım ne sorunu çözebilmiş, ne de raporun başlığında geçtiği gibi tasfiye gerçekleştirilebilmiştir. Sorunu tahlil etmekten uzak bu raporların Kürdistan'a çözüm getirmeleri de zaten mümkün değildir.

Sorunu muhataplarıyla
Birlikte ele almaktan ve
Çözmekten uzak bu rapor
Ancak şiddet içeren
Bölümleriyle hayata
Geçirilebilmiştir
Bu yaklaşım ne sorunu
Çözebilmiş, ne de raporun
Başlığında geçtiği gibi tasfiye
Gerçekleştirilebilmiştir.

Henri J. Barkey'in raporunun Phillips'in raporundan çok farklı olduğu söylenemez. İçerdiği konular ve 'çözüm' diye sunduğu başlıklar da hemen hemen aynıdır. Belki biraz daha kapsamlı bir çerçevede ele alınmış olabilir. Bir de Barkey'in Türk Devleti'yle ve Güney'deki güçlerle yakın ilişki içerisinde ol-

ması, bu raporun daha büyük bir ciddiyetle el alınmasını gerektiriyor. Rapor, Türk Devlet yetkilileriyle görüş alış-verişinde bulunulduktan sonra hazırlamıştır. Dolayısıyla Türk Devleti'nin ABD'den beklentilerinin rapora yansıdığı, Obama'nın Türkiye ziyareti öncesi yayınlanarak da hem Türkiye'ye mesaj verildiği, hem de ABD politikalarının bu temelde oluşturulmak istendiği söylenebilir. Raporun uzun yıllara dayanan bir araştırmanın sonucu olduğu söylemi ise işin magazinsel yanıdır.

Rapor "Kürdistan Üzerinde Çatışmaları Önleme" adıyla yayınlanmış. Böyle iddialı bir rapor her şeyden önce sorunu, sorunun kaynağını tespit etmesi gerekirdi ki, çözüm önerilerine ulaşabilsin, çatışmaları önleyebilsindi. Şüphesiz raporda Kürt sorununun varlığından bahsedilmekte, bir tanım da getirilmektedir.

Rapor "Kürdistan Üzerinde Çatışmaları Önleme" Adıyla yayınlanmış Böyle iddialı bir rapor her Şeyden önce sorunu Sorunun kaynağını tespit Etmesi gerekirdi ki Çözüm önerilerine ulaşabilsin, Çatışmaları önleyebilsindi.

Ama sorunun esasına inilmemiş, sorunun muhatapları ve çözümün de bu muhataplar arasında gelişebilecek olması hesaplanmamış, bunun yol ve yöntemlerinin neler olduğu hiç dikkate alınmamıştır. Zaten raporun esas amacı da, Kürt sorununu çözmek değildir. Aksine sorunu çözmek isteyen güçlerin tasfiye etmektir. Dolayısıyla raporda Kürt sorunu vardır, ama bu sorunun bir tarafı olarak Kürt halkı var mıdır, yok mudur belli değildir. Genel yaklaşım olarak Kürt sorununun Güney Kürdistan'la sınırlandırıldığı, buranın dışında bir Kürt sorununun olmadığı temel bir yaklaşım olarak önceki raporlarda olduğu gibi Barkey'in raporuna da damgasını vurmuştur. Yani rapor Amerikan-Türk çıkar ilişkisini esas alan, al-ver yaklaşımı çerçevesinde kaleme alınmış, sorunun esas muhatabı görmezden gelinerek değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Barkey'in raporunun bu dönemde yayınlanmasının ve içeriğinin belirlenen temelde olmasının nedenleri vardır. Bu nedenlerin en başında, Afganistan'da bulunan ABD'nin burada sorunu çözememiş olması, bu alana yeni askeri birlikler gönderme kararına gitmiş olması gelmektedir. Irak'ta kendince bir düzen sağlandığını onun için de, buradaki bir kısım askerini Afganistan'a kaydırmayı düşünmektedir. Ama aynı zamanda Irak'ta boşluğun doğmasını ve İran'ın bu boşluğu doldurmasını da engellemek istemektedir. Geride bırakacağı güçlerle bunu gerçekleştirebilme durumunda olmadığından, bölge güçlerine daha fazla rol verme yaklaşımı öne çıkmaktadır. Bu durumda ilk akla gelen de Türkiye olmaktadır. PKK'nin, Kürt özgürlük mücadelesinin tasfiyesi karşılığında Türk Devleti'nin vermeyeceği taviz, peşkeş çekmeyeceği değerinin olmadığını bilen ABD yönetimi, Barkey'in raporunda dile geldiği çerçevede Kürt sorununun tasfiyesini dillendirerek, Türkiye'yi kendi çıkarları doğrultusunda kullanmayı hedeflemektedir. Bu yaklaşımın sonucu olarak Türk ordusunun Afganistan'a gönderilmesi gündeme gelebilecektir.

Yine Türk Devleti'nin Güney Kürdistan Federe hükümetiyle yakın ilişki içerisine girmesi sağlanacaktır. Gerek Phillips'in, gerekse Barkey'in raporlarının ortak yanlarından biri de, Ankara hükümetinin Hewlér hükümetiyle yakın ilişki içerisine girmesini istemesidir.. Yakın zamana kadar Türk Devleti Hewlér hükümetiyle ilişki içine girmeyi kabullenmemekteydi. Hem bu raporlarla bir baskı oluşturulmuş, hem de yine ABD'nin yönlendirmesi temelinde gerçekleşen Abant toplantılarının devamı olan ve Hewlér'de gerçekleşen toplantıda da aynı öneri geliştirilerek Türk Devletini buna mecbur bırakmıştır. Türk Devleti Hewlér hükümetini tanımaya ve yakın ilişki içerisine girmeye başlamıştır. Bu ilişki ve tanıma-

nın karşılıklı çıkarlar temelinde gerçekleştiği söylenebilir. Hewlér hükümetinin temsilcileri Kerkük sorununu dillendirmek ve bu Kürdistan parçasını sahiplenmekten vazgeçmişlerdir. Yine geçmişte sahiplendikleri gibi, Kürdistan'ın bütünlüğünü sahiplenme yaklaşımlarını terk etmiş, diğer parçalarda gelişebilecek mücadeleleri destekleme bir yana, ezilmesinde rol oynama taahhüdünde bulunmuşlardır. Bunları da hükümetlerinin tanınması karşılığında yapmışlardır.

Burada önemli olan, raporlarda bu noktanın özellikle ve önemle altının çizilmiş olmasıdır. Barkey'in raporunda gerçekleştirilmesi gereken beş maddenin üçü 'Erbil' üzerinden tanımlanmaktadır. ABD de, Türkiye de Güney'deki güçlerin katılmadığı PKK karşıtı bir tasfiye planının gerçekleşmesinin mümkün olmadığını görmüşlerdir. İster baskı, ister başka yöntemlerle olsun Güneyli güçler de PKK karşıtı bu plana dahil edilmek istenmektedirler. Tanınmaları bu plana dahil olmaları temelindedir. Güneyli güçlerin bu plan karşısında bir çekinceleri varsa, o da, gelecek garantilerinin olmamasıdır. Hewlér'de ortak komuta merkezinin kurulması, aslında bu güçlerin de bu tasfiye planına onay verdiklerini göstermektedir.

Barkey, raporunu Obama'nın Türkiye'yi ziyaretinden hemen önce yayınlamış, Obama'ya sunduğunu da açıklamıştır. Bu yaklaşımla Türkiye, Amerika'nın isteklerine hazır hale getirilmesi hedeflenmiştir. Raporun Türk Devleti'nin istekleri temelinde yazılmış olması da bu yaklaşım çerçevesinde değerlendirilebilir. Şüphesiz bunları belirtirken raporun herhangi bir sonuca yol açmayacağını söylemiyoruz. Tam tersine rapor tehlikeli yaklaşımlar içermektedir ve ona karşı mücadele etmeyi gerektirmektedir. TRT-6'da Kürtçe yayının gerçekleştirilmiş olması, üniversitelerde Kürdoloji kürsülerinin açılacağının söylenmesi ve daha başka açılımların yapılacağının da basın aracılığıyla topluma yansıtılması, yerel seçimlere yüklenen roller, bu raporlarda dile getirilen PKK'nin marjinalleştirilerek tasfiye edilmesi yaklaşımının marjinalleştirilmesi kısmının hayata geçirilmesi olarak yorumlanmalıdır. Tasfiyenin bu adımların ardı sıra yürütülmesi planlanmıştır.

Henri J. Barkey Kürt sorununun çözümünü, daha doğrusu Kürt özgürlük mücadelesinin tasfiyesini beş temel madde halinde ele almıştır. Türk basınına da yansıdığı kadarıyla bu beş madde şunlardır:

Ankara-Erbil ilişkilerinin geliştirilmesi; böylelikle olanaklı tüm yollarla PKK saflarından kaçışı hızlandıracak şekilde örgüt üze-rindeki baskının artırılması

Türkiye'nin PKK'lilere soruşturmaya uğrama kaygısı olmadan Türkiye'ye dönmelerini ya da Kuzey Irak'ta kalmalarını sağlayacak şekilde af çıkarması

Erbil'in ve Washington'ın askeri yetkililerinin silah bırakan PKK'lilere geleceklerini garanti etmesi; Irak'taki ABD'li yetkililerin silah bırakma sürecini gözetecek bir mekanizma kurması ve PKK'lilerin silahlarını Türk subaylarının gözetiminde ve medya tarafından izlenecek şekilde ABD'li subaylara teslim etmesi

Bu adımlar atıldığında Kürt Yönetimi'nin Kuzey Irak'ta kalan silahlı PKK'lilere artık izin vermeyeceğini ilan etmesi ve Hakurk, Zap,Kandil kamplarını kuşatarak hareketlerini ve ikmal sağlamalarını engellemesi

PKK'nin büyük kısmı silahsızlandırıldığında örgütten geriye kalanlara karşı ABD'nin kendi hava kuvvetlerini kullanması.

Bu beş madde PKK üzerinde yürütülmek istenen komplonun, tasfiye faaliyetinin hangi çerçevede ve derinlikte olduğunu, ne kadar kirli yöntemlerle sürdürülmek istendiğini açıkça göstermektedir. Emperyalistlerin, sömürgeci devletlerin amaçları halkımızın özgürlük mücadelesini yok etmek, özgürlük umutlarına son vermektir. Bu amaçla her türlü kirli yaklaşım içerisine girebilir, komplolar geliştirebilirler. Ama özgürlük savaşçıları da, geçmişte olduğu gibi, kuru gürültülere pabuç bırakmayacak ve yanlış hesabın Bağdat'tan döneceğini bir kere daha göstereceklerdir.

KOMÜNAR

NEVRUZ'LU İNKÂRDAN NEWROZ'LU ÖZGÜRLÜĞE

Bahar geliyor. Doğa al-yeşil renklere bürünüyor. Çatlamış tomurcuklu dallarıyla rengârenk ağaçlar nazlı nazlı salınıp duruyor. Doğa canlanıyor, çiçekleniyor. Cemreler havaya-suya ve toprağa düşmüş, toprak bereket fışkırmaya hazırlanıyor. Kışın o kar beyazı örtüsü kalktıkça altından çürüyen-dağılan değil de, yaşam dolu bir doğa fışkırıyor. Her baharın gelişinde doğa bunu hep yapıyor. Eğer küresel felaketler engel olmazsa, zaman aktıkça da böyle yapacağa benziyor.

Diğer yandan, sanki son 35 yıldır Ortadoğu'da ikinci bir doğa birinci doğa ile yarışırcasına her bahara girişle birlikte canlanmaya, yaşam fışkırmaya başlıyor. Cemreler yüreklere, beyinlere ve vicdanlara düşüyor. Yürekler ısınıp coşuyor, beyinler çalışıyor, vicdanlar sorgulanarak temizleniyor. Diller 'Özgürlük' diye haykırıyor. Adımlar demokratik sosyalizme koşuyor. Bir yandan allı-yeşilli-sarılı renkleri ile bayram havası içinde halk sokaklara, meydanlara doluşuyor; diğer yandan da kışın buz kesen dondurucu kar beyazını kefen bezi gibi giydirmek isteyenler, Azrail misali ellerinde tırpanlarla dolaşıyorlar. Yani Mart'la birlikte bir yandan toplumsal doğa coşarken, bir yandan da inkârcılığın efendileri sonuçta kimin giyeceği belli olmayan yeni kefen bezleri dokuyorlar. Çünkü kar beyazı altından yaşam fışkırıyor, kefen beyazı altında çürüyen, dağılan bir sonuç gerçekleşiyor. O zaman geriye sadece yaşama duranla, çürüyeni, dağılanı ayırt etmek kalıyor. Bahar geliyor! Ama mahşeri kalabalıklar İsrafil'in Sur'unu beklemiyor. 'Sur benim elimde' diyor. Ve kendi Sur'unu özgürlük notaları ile kendileri çalıyor.

Kürdistan kar altında çiçeklenmeyi bekliyor. Kürtler yine bahar hazırlıkları içinde ve 'özgürlük benim kimliğimdir' diyor. Kısacası 2009 Mart'ında doğa da, Kürt halkı da ölüm beyazına inat yaşam fışkırıyor. Ve geriye

ölüm Meleği Azrail'in nasıl bir ölümle tanışacağının sonucu kalıyor.

2009 Newroz'una sadece özgürlükçü Kürtler değil, beyaz Kürtler ve onları beyazlaştıran efendileri de hazırlanıyor. Nedense Enkidu'dan beri bu tablo tekrarlanıp duruyor. Tarihin ilk maddi uygarlık merkezi Uruk şehir devleti, yani kadının ilk düşürüldüğü, doğanın her türden egemenliğe ilk açıldığı, kölelerin ve orta sınıfların ortaya ilk çıktığı uygarlık alanı oluyor. Kralı da yarı-tanrı olan Gılgameş. Gılgameş şahsında devlet ölümsüzlüğe ve tanrısallığa koşarken, tarihin ilk işbirlikçi Kürdü Enkidu'ya sırtını dayıyor. Enkidu, kendi topluluğunun değil, Uruk'un iyi bir askeri ve Gılgameş'in sadık bir arkadaşı oluyor. Bu konuda yaratıcılıkta sınır tanımıyor. Ülkesinin, halkının ve başka ülke ve halklarının zenginliklerini hep Uruk'a akıtmak, Gılgameş'in gücüne tanrısal güç katmak için didinip duruyor. Öyle ki, ölümü Gılgameş'i yasa boğuyor. Kürdün işbirliği olmadan nasıl krallığını koruyacak, nasıl zenginliğine zenginlik katacak, nasıl tanrısal bir güç olarak yerin ve göğün hakimi olacak? Bunun kaygısıyla işbirlikçiliğin yaşaması için tanrılara yakarıyor.

Ortadoğu devletçi uygarlığı Gılgameş'in yakarışları ile süreklileşen bu Kürt işbirlikçiliği sayesinde çağlara akıyor ve bir ana nehir kolu gibi tüm okyanuslara ulaşıyor.

Newroz geliyor. Doğa canlanıyor. Doğanın sesine kulak veren Medler, her türden egemenliğe ve işbirlikçiliğe karşı Kürtlerin ve halkların birliği temelinde Asur zulmüne karşı başkaldırıyor. Yıl MÖ 612. Medlerin öncülüğünde tüm halklar özgürlüğe koşuyor. Ninova yanıyor, yıkılıyor. Zulmün sarayı yerle bir oluyor. Özgürlük, Newroz'la bütünleşiyor ve Bayram sevinci ile kutlanıyor. İsrafil' in Sur'u çalmıyor, ama Zerdüşt'ün güçlü irade ve ahlâki devrimiyle çelikleşen Demirci Kawa'-nın örsü, Mezopotamya'nın dağlarında, kentlerinde ve köylerinde 'özgürlük' notalarını seslendiriyor. Ve tarihe de bir not düşüyor: 'Yeter ki özgürlük iste! Bunun için birleş, örgütlen ve eyleme geç! O zaman düşmanın Asur gibi zalim ve güçlü bile olsa, özgürlük senin kaderindir' diyor. Bu sözler Kürtler ve bölge halkları için kitabelere değil, yüreklere, beyinlere kazınan bir Newroz belleği oluşturuyor. Onun için hiçbir doğal ya da dış gücün bu belleği silmeye gücü yetmiyor. Küllense bile hiçbir zaman silinmeyen bu bellek, toplumsallığın ana nehir kolu gibi, tüm insanlığın yüreğine-bilincine akıyor.

Ama devletçi uygarlık hükmünü yürütüyor. Çağlar boyunca dağlar özgürlük belleğinin taşıyıcısı ateşlerle aydınlanıyor. Gılgameş'in bulamadığı ölümsüzlük ilacı, işbirlikçiliğin kalıcılaşmasının dermanı oluyor. Enkidular her zamankinden daha güçlü yaşamanın çabasıyla Kürdistan üzerinde egemenlik kuran tüm efendilere hizmet için yarışıyor. İşbirlikçiliğin hizmetiyle şehir devletleri krallıklara, krallıklar imparatorluklara dönüşüyor. Devletçi uygarlık Kürt işbirlikçiliğinden aldığı güçle şahlanırken; Harpagos'un ihanetine lanet okuyan Astiyages'in feryadı, nesiller boyunca bir ağıt gibi kulaklarda çınlayarak bugüne ulaşıyor.

Devletçi uygarlık tarihi kan, zulüm, katliam, talan, yalan, istismar, komplo üzerine yazılmaya devam ediyor. Ulus-devletler çağında Kürt işbirlikçiliği egemenlikçi güçler tarafından yeniden keşfedilmenin heyecanı ile daha etkin bir biçimde rolünü oynamaya devam ediyor. Onlar ihanet ettikçe Newroz, Nevruzlaşıyor; Kürtler kart-kurt denilerek beyazlaştırılıyor. Ama Demirci Kawa'nın örsünün sesi ve Astiyag'ın feryadı kulaklarda çınladıkça 'özgürlük benim kaderimdir' diyenler eksik olmuyor. Bu ses köleliğe ve zulme karşı direnişi mayalıyor. İşte Önderlik ve PKK bu ses ve feryadın güne taşırılması olarak 20. yüzyılın son çeyreğine ve 21. yüzyıla damgasını vuruyor. Tarihten aldığı güçle PKK, 'Çağdaş Kawaları'nı yaratarak, 'Çağdaş Med Hareketi'ni başlatıyor. Artık Önder APO ve PKK öncülüğünde, Nevruz'la inkar edilen Kürtler, Newroz'la özgürlüğe koşuyor.

Çağdaş Med Hareketi, çağdaş Enkiduların, Harpagosların ve bir değil, onlarca çağdaş Asur'un saldırılarına rağmen, Kürdistan halkıyla buluşuyor, kaynaşıyor, bütünleşiyor.

Bunun için çok bedeller ödüyor ve halen de ödemeye devam ediyor. Çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN, üç kibrit çöpüyle aydınlanan 1982 Newroz şafağında; "Hangi koşul altında ve ne tür bedel verme pahasına olunursa olunsun özgürlük mutlaka kazanacaktır" mesajını başta Kürdistan halkı olmak üzere tüm insanlığa iletiyor. Dağların dorukları tarihte yaşandığı gibi isyan ateşleriyle aydınlanmaya başlıyor. Bedeller ödeniyor. On binler kanlarıyla özgürlük ağacını suluyor. Çağdaş Enkidular Hezil'de Şahin Kılavuz komutasındaki ON'ları, Kandil'de Mehmet Karasungur ile İbrahim Bilgin'i katlediyor. Şahadetler özgürlük mesajları olarak okunarak 15 Ağustos oluyor, halk serhıldanlarıyla taçlanıyor. Diyarbakır burçlarında Zekiye Alkan'la bayraklaşıyor.

Tarih güncelleşiyor. Newroz sadece bir özgürlük belleği olarak değil, özgürlük bayramı olarak bir kez daha, hem de üzeri hiç küllenmeyecek şekilde kutlanmaya başlıyor.

2009 Newroz'unu kutlama demindeyiz. Kürdistan halkı özgürlük yolculuğunda bir dönüm noktasına gelmiş bulunuyor. Dehaklar her zamankinden daha sinsi. Halkları geleceksiz bırakmak için beyinleri başka biçimde yiyerek yaşıyorlar. Enkidular, Kürt kimliği ile kafaları karıştıracak şekilde siyaset sahnesinde dolaşıyor. Komplolar, tasfiye planları resmi protokollerle yasallaştırılmak isteniyor. İstismar din giysisi altında inkârcılığı Kürt halkına da benimsetmeye çalışıyor. Komplo sadece Önderliğin esareti ve işkence altında tutulması ile kendisini sınırlamıyor. Özgürlük Hareketi'ni ve özgür Kürdü mutlaka ortadan kaldırmak istiyor.

Katliamların gölgesinde yaşatılarak teslim alınmak istenen Kürt halkının özgür iradesi, tüm oyun ve tehditlere rağmen son meydan savaşına hazırlanır gibi kendisini donatıyor. Halepçeler, Qamişlolar özgürlük tutkusunu azaltmak yerine daha da artırıyor.

15 Şubat, 8 Mart, Newroz ve Kahramanlık Haftası ile başlayan 2009, 29 Mart yerel seçimleri ile doruk noktasına varacağa benziyor. Bunun için ilgili-ilgisiz tüm çevreler, bu Mart sürecinin sonuçlarının ne olacağını merakla bekliyor ya da kazanmak için var gücüyle yükleniyor.

ABD'nin yeni Başkanı Barak Obama'ya sunulan rapor sanki son tango oynanacak mesajını veriyor. TC'nin eski sivil-asker bürokratlarının yayınladığı rapor, işin ciddiyeti üzerine bir kez daha dikkat çekiliyor. Diyarbakır sivil toplum örgütleri sürecin hassasiyetinin ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Beyaz Kürtler Fetullahçılık adı altında Kürt özgürlük iradesini nasıl pazarlayacaklarının, hem de Hevler'de toplanarak hesabını yapıyor. Kürt Ulusal Konferansı adı altında KDP ve YNK, PKK'ye silah bıraktırma, ya da teslim alma toplantı hazırlığını yapıyor. TC. bu durumdan memnun olduğunu saklama ihtiyacı bile duymuyor.

Bahar Newrozlaşıyor. Baharı Newroz'un özgürlük ruhuyla karşılamak isteyen özgür Kürdün boynuna İngiliz sicimi takılmak isteniyor. Dehaklar, Enkidu ve Harpagoslarla kadeh tokuşturarak, Newroz'u nevruz olarak kutlamaya hazırlanıyor.

Gılgameş efsanesi işbirlikçi Kürdün gücüyle yeniden güncelleştirilmek isteniyor. Gılgameş bazen Clinton, bazen baba-oğul Bush, şimdi de Obama olmuş Enkiduların sırtını sıvazlıyor. Çağdaş Uruk'un yeni ismi ABD, kendisini kalıcılaştırmak için tek bir Enkidu'ya değil, Kürtlerin hepsine ihtiyaç duyuyor. Bunun için Enkidulaşmanın önünü kesen Önderlik ve PKK bir biçimde, ama mutlaka tasfiye edilmek isteniyor. Kâh PKK içinden Harpagoslar çıkarılıyor, kâh Kürtler içinden kefen beyazına bürünmüş sözde siyasetçiler seçiliyor. Bunların etkin olabilmesi için de inkâr ve imha politikası tüm şiddeti ile sürdürülüyor. Bazen de 'kırk katır mı, kırk satır mı' anlamına gelecek 'ölümlerden ölüm beğen' gibisinden seçenekler sunuluyor. Yani özgür Kürdün başında İngiliz sicimi sallandırılıyor.

Bahar Newrozlaşıyor. Kürtler 2009'un Newroz hazırlığını sadece alanlar için değil, bir irade beyanı anlamına da gelen 29 Mart yerel seçimleri için kurulacak sandıklara da hazırlanıyor. AKP adı altında devlet, Kürtler

için ulusal demokratik geleneğin merkezi sembolü haline gelmiş Amed ve Dersim'i 'mutlaka kazanacağız' diyor. Bunun için her türlü yol-yöntem deniyor.

İmha politikasının temel uygulama yöntemi olan askeri operasyonlar devam ederken, TRT-6 ile Kürtçe yayınlara başlanıyor. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül İran'a giderken; 'yeni açılımlar olacak' diyor. Eski asker-sivil bürokratlar; 'sorunu içerde çözelim' diyor. MGK toplantısında terör ve eve dönüş yasası tartışılıyor. Tayip Erdoğan; 'seçimlerden sonra masamın üzerinde anayasa değişikliği olacak' diyor. İş çevreleri; 'ekonomik kriz zaten vurdu. Bu bahar terör de vurmasın, bir çözüm olsun' diyor. Önderlik; 'bu baharla başlayan süreç, '93 dönemini hatırlatıyor' diyor. Köşe yazarlarının bir kısmı Önderliğin başlattığı geri çekilme süreciyle birlikte başlayan ve 2004 kadarki dönemin yeterince değerlendirilmediğinden bahsediyor.

Barak Obama'ya sunulan Barkey raporu da amacın çerçevesini çiziyor. 'PKK'nin tasfiyesi için' diye başlayan raporun maddelerinin sonunda, 'silahlı mücadelede ısrar eden marjinalleşmiş PKK, ABD nin de hava desteği ile yok edilecektir.' Ve bu sonuca doğru giderken de, 'ABD silahı tercih etmeyen Kürt şahsiyet ve örgütlerine sıcak bakmalı, onları resmi olarak çağırarak taltif etmelidir' denilmektedir.

Newroz Baharlaşıyor. Bahar özgürlük çiçeklerini besliyor. Özgür Kürtler 'Önderliksiz Asla' diyerek, 'Önderliğin özgürlüğü bizim de özgürlüğümüzdür' şiarıyla, PKK'yle bütünleşip tüm oyunları bozuyor.

Onun için Hewlér'dekiler, Washington'dakiler, Brüksel'dekiler, Ankara'dakiler ve Tahran'dakiler Newroz'u ve 29 Mart seçim sonuçlarını bekliyor. Ortada kader belirleyici bir durum var. Tüm veriler bir dönüm noktasını işaret ediyor. Bu dönüm noktasına TC, güvenlik tedbirleri alarak, TRT cash açılımları yaparak ve buzdolabı kampanyalarıyla oy avcılığına çıkarak ve yaklaşık 6 milyon olduğu söylenen sahte oyları derleyerek seçime hazırlanıyor. AB, 'seçimler için gözlemci delegasyonlar gönderilmesine gerek yoktur' diyerek, TC'nin bu hazırlıklarına göz yumduğunu gösteriyor. Hewlér, tarihi belli olmayan Konferansı, Newroz ve seçim sonuçlarına göre düzenlemeyi hesap ediyor. Nisan ayında da Barak Obama Türkiye'ye geliyor.

2009 baharı-yazı ve sonbaharı bir bütün olarak Newroz havası içinde geçeceğe benziyor. Sonuç ne olursa olsun bu Newroz; Nevruz'un inkârının bir daha gerçekleşemeyeceğinin ve Newroz özgürlüğünün kalıcılaştığının ilanı olacaktır.

KOMÜNAR

Kapitalist Sistem En Kültürsüz Sistemdir

Cihan EREN

Devletçi kültür içinde en etkili olan kültür arabesk kültürdür. Komünal dönemin canlı, heyecanlı yaşamı daha çok şiirsel bir dil ve kültürle somutlaşıyor. Devletçi toplum insanın iradesini kırdıktan sonra, yaşamda umut ve coşku ortadan kalkıyor. Bundan sonra insana hükmeden çaresizlik, çözümü başka yerden bekleme, başkalarına tabi olma, emeğine yabancılaşma, kaderine razı olma, mücadele etmeden umut ve hayallerinin bir gün gerçekleşebileceğine inanma gibi bir ruhsallık hâkim olmaya başlar. Arabesk kültür kölecilikle ortaya çıkar. Tek tanrılı din sistemlerinin hayat damarlarında akmaya başladıkça temel biçim olur. Yani bugün anlaşıldığı gibi arabesk demek, türkülerde Arap müziği tarzını kullanmak demek değildir. Arabesk, devletin topluma enjekte ettiği ruh ve düşüncedir. Arabesk konuşma, arabesk yaşam da vardır. Örneğin kendine inançsızlık ve güvensizlik de arabesk olmaktır. Dinin alt topluma yaydığı kültürü ağırlıkta arabesk kültürdür. Yenilgili ruh hali, yalvarıp yakarma, bağışlanma isteme, af dileme gibi tutum ve davranışlarla bunları ifade edebilecek her şeyi arabesk kültür içinde değerlendirmek mümkündür.

Devletçi toplum kültürünün en iyi izlendiği yer şehirdir. Köle devletleri şehir devletleridir. Devlet şehir yaşamı ve ilişkileri içinde kendisini daha güçlü sistemleştirir. Şehir yaşamı ile kırsal yaşam arasında görülen farklar sadece şehirlerin büyüklüğünden dolayı ortaya çıkmamıştır. Köleciliği yaşamayan şehirler de olmuştur. Şehir insanın soy, kan, akraba, dayanışma ve koruma ilişkilerinin bozulup yerine ekonomik ve hukuki kuralların geçtiği alandır. İlişkiler şehirde ahlaki değil siyasidir. Siyasi çıkarlar ve sistem ne ise, insanlar arasındaki ilişkiler de öyle kurulmaktadır. Devlet sınıflaşma üzerinde kurulmuştur. Dolayısıyla şehirde akraba ve aşiret ilişkisi yerine sınıf ilişkileri gelişir. Mahalleler, okullar, sinema, tiyatro, spor alanları, eğlence merkezleri, alışveriş merkezleri şehrin temel kimliğidir. Bu kurumlar sınıflara göre oluşmuştur. Örneğin üst sınıfın mekânları köle, kul ve işçilerin mekânlarından ayrıdır. Her devletçi toplum iktidarını yürütmek için benzer kurumlar yaratmıştır. Bu kurumların biçimine uygun olarak insana da şekil vermişlerdir. Örneğin kapalı giysiler, türban, cami, kilise, dini ilahiler dinin kimliği olurken, yarı çıplaklık, gökdelenler, anlamsız, basit sözlü ve hareketli sanat da kapitalizmin kimliğidir.

Kapitalizme kadar dünya biraz Ortadoğu'dur; biraz Güney Asya ve Afrika'nın doğusudur. Avrupa kıtasında Yunanistan'da, İtalya'da birikmiş insan toplulukları vardır. Diğer alanlarda da göçebe biçiminde yaşayan topluluklar söz konusudur. Avrupa ağırlıkta kapitalizmin ürünüdür. Tabii öncesinde Yunan ve Roma uygarlığı vardır. Kıta kültürü, toplumu olarak Avrupa son süreçlerde gelişiyor. Bu, Milattan Önce 800'lerde başlayan bir süreçtir. Ortadoğu toplumsal tarihi açısından bu dün kadar yakın bir dönemdir. Ortadoğu Milattan Önce 12.000'li yıllarda toplumsal yaşamı başlatmıştır. Toplumsallaşma, kültür yaratma, duygu ve düşüncede derinlik kazanma, sistem oluşturma, dil geliştirme, din yaratma Av-

rupa'da yoktur. Bugünkü hâkimiyetten ötürü Avrupa bu kadar ön plandadır. Ama kültür olgusunun bütün ürünlerini birlikte ele alarak tartıştığımızda, Avrupa'nın yeri kapitalizmdir. Çünkü Yunanistan da, Roma da Doğunun bir yansımasıdır. Bilindiği gibi Hıristiyanlık da bir Doğu kültürü, Doğu kimliğidir. Önderliğin tanımlamasıyla, Ortadoğu'ya göre daha dünkü çocuktur Avrupa.

Tabii kapitalist gelişmeyle birlikte Avrupa'yı farklı değerlendirmek yerindedir. Kültürde köklü farklılıklar oluşmuştur. Ancak Doğu kültürü karşısında Batının durumu, 60-70 yaşındaki bir insanın hayat tecrübesiyle dünkü çocuğun hayat tecrübesi arasındaki fark kadar derindir. Avrupa toplumu Doğu karşısında zayıf bir toplumdur, zayıf bir duruştur. Bütün bu son 300-400 yıllık gelişmelere rağmen, Ortadoğu'nun bir türlü Avrupa'nın istediği noktaya gelmemesinin nedeni kültürünün gücüdür. Günümüzde bile bu kadar ciddi çelişkiler ve çatışmaların yaşandığı 'çok geri' dedikleri Ortadoğu'da Amerikan emperyalizmine karşı bir direniş varsa, bu direniş Doğu kültürünün gücünden ötürüdür. Örneğin aynı direnişi biz Asya'da ve Latin Amerika'da göremiyoruz. Ama Batılıların gerici dedikleri Ortadoğu kendisine ilerici diyenleri kolay kabul etmiyor. Çünkü insanlığın binlerce yıllık birikimi buradadır.

Dolayısıyla gericilik, ilericilik, kültürlülük gibi tanımlamaları kendi paradigmamıza göre yapmamız gerekiyor. Bunun için orası kültürlüdür, burası kültürsüzdür diye bir tanımlama doğru değildir. Zaten öyle bir tanımlamayı biz kabul etmiyoruz. Kültür insanın kendisini, bütün yaratımını ifade ediyorsa, insanlar da milyonlarca yıllık bir yaşam süreci sonucunda günümüze kadar gelmişlerse, toplumsal yaşam içerisinde çok önemli aşamaları kabul ediyorsak, komünal dönem, kölecilik, feodalizm ve dinler, bunların hepsi burada gerçekleşmiştir. Buna karşılık kapitalist biçim Avrupa'da vücut bulmuştur. Onun için bir kültürsüzlükten bahsedilecekse, en büyük kültürsüzlük Avrupa'dakidir. Çünkü komünal toplum da, kölecilik de, feodalizm de buradan bir yansıma olarak orada gerçekleşiyor. Bu da tespitli bir şeydir.

Dolayısıyla kültürleşme, kültürlülük derken neyi kastediyoruz? Bir süreç üzerinden kültürlülük ve kültürsüzlük tanımlaması yapılamaz. Kapitalistleşmek ya da onun tanımlamasına göre modernleşmek kültürleşmek ise, o zaman onlara şu soruları soracağız: Modernleşmenin altyapısını hazırlayan zemin nereden geldi? Modernleşmenin kendisine kabul ettiği din nereden geldi? Modern toplumun inandığı peygamber nereden çıkmıştır? Modern toplumun kabul ettiği felsefenin merkezi neresidir? Modernleşmenin en çok kullandığı bilimsel düşüncenin kaynakları nerede ortaya çıktı? Bu sorular daha çok derinleştirilebilir. Nereden geldi bütün bunlar? Tüm bu değerlerin köklerinin Ortadoğu'da olduğu tartışmasızdır. Biz kültürleşmeyi salt feodalizm üzerinden de tartışamayız. Putperestlik varmış, insanlar eskiden çamura tapıyorlarmış, Allah yokmuş, onlar geri, kâfir, putperest insanlardı, vahşiydiler, en iyisi biziz! O zaman o insana şöyle bir soru sorulur: Tanrı kavramına nereden ulaştın? Dinin köken aldığı inanç olgusu nerede ve nasıl ortaya çıktı? İbadet yeri derken kullandığın kilise, sinagog, cami neyin uyarlamasıdır? Sen insanların hangi duygu ve düşünceleri temelinde bu dini geliştirdin? Peygamberlik kültürü nasıl doğdu? Kendini ifade ederken kullandığın dili, kelimeleri ve benzetmeleri nereden getirdin? Suç ve ceza olarak kabul ettiğin efsaneleri nereden getirdin? Cehennem mitolojisi nereden geldi, cennet nereden çıkmıştır? Bu soruları kendilerine yöneltelim, bakalım ne cevap verecekler.

Hiçbir şeyin yoktan var edilemeyeceğini biliyoruz. Ne kapitalizm ne de ondan önceki sistemler yoktan yaratmışlardır. Köleci döneme sorulsa, onlar da "Eskiden insanlar başıboştular, kadının denetimindeydiler, çok ilkelce yaşıyorlardı ve doğa karşısında zayıftılar. Taşlara ve ağaçlara tapıyorlardı. Biz onları getirip şehirleştirdik, şehir ortamını yarattık, öngörüleri yoktu, biz öngörü yarattık, zavallıydılar, biz onları geliştirdik" denilecektir. O zaman köle sahibine de sormak lazım: Sen tarla

sürmeyi nereden öğrendin? Toprağı kazmayı, kanal açmayı, buğday ekmeyi kimden öğrendin? Hayvan evcilleştirmeyi, kerpiçten ve taştan ev yapmayı, duvar örmeyi kimden öğrendin? Önderlik Savunmasında benmerkezcilikten bahsediyor. Her sistem kendisini merkez yapmak ister; bu özelliğinden ötürü her egemen sistem her şeyi kendisinden başlatır. Bu, devletçiliğin akıl hastalığıdır. Bugün yaşadıklarımız bütün tarihimizin bir sonucudur. Bu konuda Önderliğin "Biz tarihin başlangıcında gizliyiz, tarih günümüzde gizlidir" belirlemesi temel yaklaşımımızı anlatır. Bireyde toplumu, bir toplumda da tarihi biliyoruz. Bizim toplumların tarihine yaklaşımımız, kültürlülüğe ve toplumsal gelişmişlik düzeyine yaklaşımımız işte budur.

Ama her aşamanın kültüre kattığı iyi ya da kötü şeyler vardır. Toplumsallaşma sağlandıktan sonra, zincirin halkaları gibi toplumda sürekli bir değişim ve dönüşüm yaşanmıştır. Değişim ve dönüşüm kölecilik, feodalizm ve kapitalizm olsa da olmasa da yaşanacaktı. Bu, toplumsal gelişme açısından bir zorunluluktur. Bütün insani değerlerin ne kadar komünal, eşitlikçi, adaletli, doğayla uyumlu ve özgürlükçü olup olmadığı kültürlülük için temel ayraçtır. Bu bizim terazimizdir. Buna göre bütün toplumsal gelişmeleri ele alıyor ve değerlendiriyoruz. Devlet denilirken kastedilen toplumsal yaratım süreci, insan olma gerçekliği karşısında bir sapmayı ifade ediyor. Bunun nedenleri ve sonuçları diğer derslerde tartışılacağı için oraya fazla girmeye gerek yoktur. Bizim her tanımlama açısından esas alacağımız şey, paradigmal olarak Önderliğin kendi Savunmalarında ortaya koyduklarıdır. Bir insan kapitalisttir, moderndir, onun için de iyidir mi diyeceğiz? Bir insan Avrupalıdır, onun için çok gelişkindir; bir insan da Ortadoğuludur, bu yüzden çok geridir denilebilir mi? Hayır, böyle bir tanımlamayı yanlış buluyoruz.

Ortadoğulu bir insan olarak Usame Bin Ladin teröristtir, insan öldürüyor. George Bush da daha kötüsünü yapmıyor mu? Neden Bush iyi de, Ladin terörist? Bizim felsefi ve ideolojik yaklaşımımıza göre kapitalist feodalden kötüdür, feodal köleciden kötüdür. Yani egemenler arasında bir çözümleme yapacaksak, rahip bugünkü devlet adamlarından daha iyidir; köle sahibi efendi, patrondan daha iyidir. Çünkü devletçi toplum ilerledikçe kökleşiyor, derinleşiyor, sapma giderek derinleşiyor. İnsanı insan eden kültürden o kadar uzaklaşma yaşanıyor. Kölecilikte toplumsal öz daha güçlüdür. Feodalizmde bu biraz daha azalıyor, kapitalizmde ise bir bütün olarak ortadan kalkıyor. İnsanlık, kültür, toplumsallık ve insani değerler açısından en kötü sistem kapitalizmdir. Bunun için en büyük kültürsüzler kapitalistlerdir, kapitalist sistemin kendisidir. Bu konunun daha iyi anlaşılması için kapitalist dönemde bu sistemin değer yaratmadan ziyade yaratılan insanlık değerlerine yaklaşımını ele alarak daha somut vurgular yapabiliriz. Kapitalist sistem tüketim üzerinden var olduğu için kültürü nasıl tükettiğine bakmak bu sistemi daha iyi tanımamıza olanak tanır.

Kimi noktalar tekrar gibi gelse de, kapitalist sistemi izah etmek için gereklidir. Kapitalist sistemin dayandığı zihniyetin diğer toplumsal sistemlerden farklı olması, onun anlaşılması için yapılacak değerlendirmelerin de kendi içinde daha değişik bir dile ihtiyaç hissettirir. Sistemin iddiası bilimselliğe dayandığıdır. Onun bilimsellikten kast ettiği, kendisini güç yapan bilimin kullanılma tarzıdır. Bilimsellik insanlığın ilk dönemlerinden beri var olan bir kültürdür. Toplumsal yaşamın kuruluşundan beri adım adım gelişen bilimsellik ve bilimsel düşünce hiçbir sisteme ait olamaz. Onun için toplumsal bir yasa gibi, ileriye vela geriyi doğru, her zaman değişim olur. Fakat toplumsal kültür değerlerinin kullanılması her sistemin karakterine göre değişik olur. Kapitalizmin de yaptığı, bilimsel düşünceyi ve buna bağlı olarak yaratılan teknolojiyi kendi iktidarı için kullanma başarısıdır, bununla yaşamı kontrol etmesidir.

Kapitalizmde Kültür Yaratmak Değil Yaratılanlar Üzerinde Popüler Olmak Esastır

Kültür insanlığın tarih içinde emekleri sonucunda ürettikleri değerler olduğundan,

tüm tarih boyunca hangi dönemin insanlık açısından daha çok kültürleşmeyi ifade ettiğini anlamak mümkündür. Günümüzden geçmiş tarihe kültürel değerler baz alınarak bakılıp bir değerlendirme yapılırsa, çok ilginç sonuçlarla karşılaşılacağı kesindir. Hangi dönem insanlığının "İnsan kültürel bir varlıktır" belirlemesine göre yaşadığı daha net ortaya çıkar. İnsanlık denilen varlığın yeryüzünde kalıcılaşarak yaşama olanaklarını yakalaması insan olmasının gereğidir. İnsan bunu kültür denilen yaratımlarıyla yapar. Kültür dediğimiz maddi ve manevi üretimlerinin tümü insanı insan yapan değerleridir. Gerçekleşmiş insanlık, esasta kültürle dile gelen gelişmelerin içindedir. Kültür değerlerini yaratma özelliği olmasaydı insan olmazdı. Olsaydı da diğer canlılardan, örneğin kurt koyun sürüsünden farkı olmazdı.

Kültür, toplum ve insan ilişkisinden hareketle, kültür yapan sadece insandır diyoruz. Doğada insandan başka kültür yapan canlı bulunmaz. Bunun için insan ve diğer canlılar bitkiler, hayvanlar arasında bilinen farklar oluşmuştur. Kültürleşme kapasitesinin düzeyi, insanın kendini diğer canlılardan ayrıştırarak aralarında mesafenin açılması ile sonuçlanmıştır. Ne kadar toplum o kadar kültür, yine ne kadar kültür o kadar insanlaşma gibi karşılıklı bir ilişki de böylece ortaya çıkmış olmaktadır.

İnsanlığın şimdiye kadar tanıdığı temel iki toplumsal biçim vardır. Bunlardan birincisi toplumsallığın ilk şekillendiği doğal süreci ve bunun sistem kazanmış olduğu neolitik dönemidir. İkincisi ise, kanıtlandığı gibi binbir hile ve kurnazlıkla kurulan devletçi toplum biçimidir. İlk dönem kültürleşmesi, toplumsal yaşamı var eden temel yaşam sahalarının hemen hepsinde kalıcılaşarak günümüze gelen çok sayıda ilk yaratımları yaratarak insanlığın var olmasını sağladı. Toplumsallığın ikinci aşamasında hâkim kılınan iktidar olduğu için, ilk aşamanın yaratılan değerlerinin üstüne konmayı ve iktidar kültürünün gerektirdiği yaratımları yaratmayı ifade eder. Bu aşama bir bütün insan toplumunu ve bireyini geliştirmek için değil, egemen olan kesimlerin bu egemen hallerinin devamı için kültür geliştirmiştir. Günümüzde tartışılan yabancılaşma olgusunun dayandığı bu yaklaşım ilerledikçe, kültür değerleri insan toplumunun gelişmesine değil, kendinden uzaklaşmasına yol açtı. Ürettiği halde karnını doyuramayan insan, giderek ektiği buğdaya yabancılaştı. Kızarmış ekmeği doyasıya yiyemeyen insan, buğdayın yeşil ve sarı renklerinin kendisi için bir anlam ifade etmediği duygu ve düşüncesine kapılmaya başlamıştır. Bu ise, temelde insanın kendisine ve toplumuna karşı yabancılaşmaya başlamasıdır; kendi emeğine yabancılaşmasıdır. Bu yabancılaşma her geçen gün daha da hız kazanarak devam edegelmiştir.

Kuşkusuz kültürel üretim olgusunu ve toplumsallığın binlerce yıllık değişim ve dönüşümünü birkaç cümle ile ifade etmek mümkün değildir. Bu konuda yaşananların anlaşılması için, belki de şimdiye kadar yazılmış tüm kitaplara bakmak gerekecektir. Ancak insanın kültürleşme düzeyini göz önünde bulundurarak, çok zengin ve derin olan bu konuda bir iki genel belirlemeyle olmasa da, birkaç sayfalık bir yazı içinde her gözün görebileceği bir resim çizilebilir. Bir kitap da yol gösterebilir. Toplumun devletleştirilerek yönetilmeye başlanması süreci özde aynı, biçimsel olarak renk değişikliğine uğrayarak bugüne kadar gelip dayanmıştır.

Devletçi ve iktidarcı toplum biçimi söz konusu olduğunda, hem güncel olması, hem de yarattığı kültürel tahribatlardan dolayı hakkında en fazla söz söylenmesi gereken sistemin kapitalizm olduğundan kuşku duyulmamalıdır. Bu yaklaşım, tanımı gereği en kapsayıcı kültürel bir yaklaşımdır. Kültür denilen değerler dünyasının üretim biçimi ve bu üretimlerin insanlıkla ilişkisi göz önünde bulundurulduğunda, kapitalizm konusunda söylenecek çok şey olduğu görülecektir. Kapitalizm biçiminde devam eden iktidar olgusunun kültür-toplum-birey bağlamında izah edilmesi günümüzün en temel insani görevdir.

Kapitalizm konusunda doğru değerlendirmeler geliştirmek için yapılması gereken ilk iş, bu sistemin kendisini meşru kılmak için

ortaya koyduğu maddi ve manevi kültürel izahlardan uzak durmak olmalıdır. Kurt yırtıcı bir hayvansa, onu yırtıcı bir hayvan olmasına neden olan özellikleriyle tekrar tekrar tarif etmenin bir anlamı olmaz. Önemli olan bu hayvanın yırtıcı olmasına yol açan biyolojik organizasyonu anlamak ve bundan kaynaklanan özelliklerini izah ederek kendisine karşı tedbirler almakır. Yani kurda habire "Sen yırtıcı bir hayvansın" demek yerine, ondan korunmak ve kurtulmak daha doğrudur. Kapitalizm konusunda da sıkça yapılan, tüm kötülüklerine rağmen, onu modernliğin insan düşüncesinde yarattığı ideolojik hâkimiyetle 'ilericilik' olarak anlatmak olmuştur. Hayatın doğrularına karşı kurulmuş en büyük kapitalist tuzak, toplumu bir bütün olarak ele almamaktır. İnsan olgusunu yarattığı tüm kültür değerleri ile bir bütünlük içinde ele alırsak, gerçek daha bilimsel ve daha sade olarak anlaşılır.

Kapitalizmin en büyük gücü, ama aynı zamanda en büyük zaafı, olaylar ve olguları parçalı ele almasıdır. Konumuz gereği belirtirsek, tüm çirkinliklerine rağmen, zorlanarak olsa da kapitalizmin devam ediyor olmasının nedeni, insanlık kültürünü parça parça edip pazara sürmesidir. Bunu bilimcilik adına yapması kendisine 'yeni putlar' inşa etmesine neden olmuştur. Tarihte defalarca görüldüğü gibi, en büyük kültürel değişimler putların kırılmasıyla yaşanmaya başlanmıştır. Kapitalist putları kırmak için yapılacak ilk iş, her olay ve olguyu zaman ve mekân bağlamında bütünlüklü ele almaktır. Eğer insan aklını ve duygularını kapitalist kültür ve yaşama olan yaklaşımlarından kurtarmak istiyorsa, bunu bilim yöntemini değiştirmekle yapmak durumundadır. Bu konuda kültür olgusunu birkaç noktada ele alıp, kapitalist iktidar döneminin hâkim hale getirdiği popüler kültürün ne olduğu sorusuna cevap vermek kadar, neden popüler kültür sorunsallığına bakarak bu iktidar şeklinin ne olduğunu anlatmak oldukça yararlı sonuçlar verecektir. Çünkü kültürel bakış açısıyla, tarihi ve toplumu değerlendirme yöntemiyle kapitalist kültürü incelemek çok çarpıcı sonuçların ortaya çıkmasına yol açacaktır.

Kültüre Yaklaşım Kültürel Bir Varlık Olan İnsana Yaklaşımdır

Bir kere kültür olgusunda temel olan, kültürün insan toplumu tarafından üretiliyor olmasıdır demiştik. Artık sağır sultanın kulaklarını bile incitecek kadar yüksek sesle duyduğu, kör gözlerin dahi gördüğü gibi, kapitalizm değer üretmeye değil, tüketmeye dayalı bir iktidar organizasyonudur. Çünkü kapitalist sistem toplumsallığı ortadan kaldırarak sistemleşmeyi sağlar. Kapitalizm bir toplumsal biçim değildir. Toplumsallık dağıtılınca ortaya çıkan tahribatlar, boşluklar ve sorunların sistem kazanması kapitalizmdir. Bu da yaratma değil, dağıtma ilkesidir. Demek ki, kapitalizm kültürel değerlerin ortaya çıkması ilkesinin birinci maddesine karşı olan bir sistemdir. Kapitalizmde bir değer kültürleşmek için değil, tüketilmek için yapılır. Tüketim kapitalizmin öz kimliğidir. Kapitalizmin gücü tüketimle doğru orantılıdır. Ne kadar tüketim olursa, o kadar kapitalizm yaşanır. Son aylarda yaşanan ekonomik krizin bir kez daha gösterdiği gerçek de budur. Kapitalist sistemin felsefesine göre, toplum tüketiciler topluluğudur. En değerli toplumlar da en çok tüketen toplumlardır. En iyi kişiler tüketici olan ve tüketiciliği teşvik eden kişiliklerdir. Zenginliğin günümüzdeki ölçülerinden biri de ne kadar tükettiğiyle ortaya konulmaktadır. Fakat toplumsal yaşamda zenginlik demek üretmek demektir. Bunun için kapitalist sistemde toplumdan ve topluluklardan değil, kitle denilen bir kavramdan söz edilir. Kitle demek, sade bir tarifle tüketici olmuş toplum demektir.

Hem maddi hem de manevi değerlerin tüketilmesinin miktarı kapitalist sistemi zengin yaptığından, tüketimin anlık ve çok olması gerekir. Bir nesneyi tüketmek gerekmiyorsa bile, onu tüketilmesi gereken bir duruma getirmek kapitalist kültürün bir gereğidir. Tüketim olsun ki sistem işlesin ve sahipleri zengin olsun. Bu temel yaklaşım, kültür ürünlerinin diğer temel bir ilkesi olan kalıcılığın öldürülmesidir. Çünkü üretilen değerler kalıcı olursa, tüketimi yavaş ve geç olur. Bu da az para kazanmak demektir. Kapitalizm sürekli

ve daha çok para biriktirmek olduğu için kalıcılığa düşman olmak zorundadır.

Kapitalist kültürde alım satım esas olduğu için, insan ile maddi ve manevi kültür değerleri arasında bu ilkeyi harekete geçirecek bir mantığın da kurulması gerekecektir. Alım satım için felsefi olarak olması gereken şey değersizliktir. Çünkü bir şeyin satılıp elden çıkarılması için, önce onun insan hafızasında değersizleştirilmesi gerekir. Değerli olan bir şey satılmaz. Yine bir şeyin satılması için, ihtiyaç olmadığı halde, onun kullanılmasının zorunlu bir ihtiyaç olduğu fikrinin insanın kafasına yerleştirilmesi gerekmektedir. Kapitalizmin alım satım mantığında değerin ölçüsü paradır. En değerli şey para olduğu için, paranın herkeste birikmesine izin verilmez. Herkeste paranın birikmemesi için bulunan yöntem ise, satılan nesnenin asıl sahiplerinin kapitalistler olmasıdır. Böylece sistem sahipleri hem en değersiz olan yani satılan nesnelerin, hem de en 'değerli' olan şeyin yani paranın sahibidirler. Para en değerli olduğu şey için onun konumlandığı mekân değişmez. Paranın mekânı kapitalistlerin cebi, kasaları ve bankalarıdır.

Kültür ile insan toplumu arasındaki kopmaz bağ, kapitalist mantıkta kendisini var kılmak için esas aldığı insana yaklaşımını da ele vermektedir. Kültüre yaklaşım, kültürel bir varlık olan insan ve toplumuna da yaklaşımdır. Kültürel değerler toplumsal kimliğimizin emeğinin bir sonucudurlar. Kültür değerleri ayrım yapılmadan satışa çıkarılıyorsa, bu iş için bir toplumda kendi değerlerine karşı "Bunlar satılabilir" mantığının geliştirilmesi kaçınılmaz olur. Bu mantığın toplumda hâkim olması için de toplumun toplum olmaktan çıkarılması gerekir. Çünkü toplum üretmek, yeni değerler kazanmak için oluşmuştur. Toplumsallık ihtiyacından fazlasını tüketen değil, üreten bir özellikte işler. Toplumsal üretimin fazlalığı tüketimi değil, zenginliği artırır. Kapitalizm toplumsallığı da dağıttığı için, çok rahat bir şekilde her değeri alım satım konusu yapabilmektedir. Kapitalist dönemde onca teknik imkâna ve çalışma kolaylığına rağmen yoksulluğun giderilmemesi ve işsizliğin yaşanması bundan kaynaklanmaktadır.

Alım satım konusunda kapitalist pazarlamacılık, kültürü popülerleştirerek satar. Bu konuda popüler kültürün ne menem bir şey olduğundan çok, kültürün neden böyle ele alındığını anlamak daha açıklayıcı olacaktır. Zaten popüler kültürün ne olduğu sorusunun cevabı, kapitalist pazarlamacılığın kültürü satmasının içinde gerçekleşir. Hemen belirtmek gerekir ki, hangi konuda olursa olsun kapitalizm değerlendirildiğinde, eğer işin içinde alım satım kelimeleri geçmiyorsa, bu değerlendirmelerin yeterli olmadığını vurgulamak gerekir.

Bir malın piyasada daha çok zenginlik getirecek bir sonuç ortaya çıkarmasının değişik hile ve kurnazlıkları vardır. Bu yalan ve kurnazlıkları en iyi kapitalistler bilirler. Onlar bu işin ustasıdır. Bu konuda kâr getirecek bir yol da pazarın genişliği ve büyüklüğüdür. Pazarlamada en geniş alıcı kitlesi yiyeceklerindir. Bunun nedeni, yemenin temel biyolojik bir ihtiyaç olan beslenme sorununu gidermesidir. Yiyecekler kadar geniş bir pazarı olan diğer bir saha ise, beslenmeye benzer bir ihtiyacı karşılayan kültür değerleri, özellikle bu değerlerin manevi olanlarıdır. Tabii maddi değerler de oldukça yaygın bir şekilde satılmaktadır.

Kültürün alım satım konusu yapılarak para kazandıran bir alan olmasının da kendine göre yol ve yöntemleri vardır. Bir kere kültür değerlerinin hepsi tüm insanlığın değerleri oldukları için, özü gereği satılacak dereceye düşürülmeleriyle alıcısı tüm insanlık olur. Bir devlet bunu yaparsa, alıcıları egemenliği altındaki tüm toplumsal kesimler olur. Kültürün özellikle manevi alanının değerleri olanları ve daha çok da sanat dallarıyla yaratılanları, biyolojik açlığın giderilmesi gibi insanın manevi olarak beslenmesini sağlar. Kültürel değerlerin pazarda herkese satılık olarak sunulduğu halde alıcısı bulmasının bir nedeni de budur. Sanat ürünleri düşünsel ve duygusal olarak temel insan ihtiyaçlarını giderirler. Kültür değerlerinin bu iki temel özelliği, kapi-

talist para kazanma mantığı ile buluşturulma ve popülerleşme dışında, kültüre sunum olanağı bırakmaz.

Kültürün popülerleştirilmesinin kültürel ürünlerden daha çok para kazanmak amacıyla pazarı genişletmekle birebir ilişkisi vardır. Kültürün popülerleştirilmesinin sağlanması için uygulanan yöntemler kesinlikle söylendiği gibi tüm toplumu kültür ve sanat ile buluşturmak değildir.Para kazanma amacı olmayan hiçbir uygulama kapitalist dönemde gerçekleşmez, gerçekleşmesine izin verilmez. Çünkü değerlerin el değiştirmesinde para ka-zanmak amaç olmaktan çıkarsa kapital birikmez. Kapitalizm biter. Kültürün en geniş ke-simlere ulaşması için halk kültürlerinin işlenmesi gerekir. Bunun için cinsi ve sınıfı ne olursa olsun, her kesimden alıcısının olduğu tek alan kültür değerlerinin satıldığı pazar alanıdır.

Kültür aynı zamanda toplumun kimlik değerlerini oluşturan yaratımları olduğu için, kültür pazarındaki tüketici, alıcısı olduğu malın kendisini ifade etmesini isteyecektir. Pazarda birçok malı tanımadan almak mümkündür. Ancak kültür ürünlerinin, özellikle sanat kolundaki ürünlerin kesinlikle bir şekilde alıcısıyla bir tanışıklığının olması gerekir. Bu bir Müslüman'ın domuz eti ihtiva eden ürünleri tercih etmemesi gibi bir şeydir. Dolayısıyla alım gücüne bakılmadan herkese sunulacak ürünler hazırlamak, daha çok satmak anlamına geldiğinden, kültürün pazar genişliğine yol açar. Kültürel değerler pazarı en çok kazandıran pazardır. Çünkü işlenen malın hammaddesinin sahibi kendi parasıyla bu malları alacak konuma getirilmiştir. Bir şeyi beleş verip daha sonra para karşılığında satın almak, sadece kültür değerlerinin popüler kültür adı altında satılığa çıkarılmasıyla kapitalizmde ortaya çıkmıştır. Kapitalist sistem bu rahat kazanma fırsatını kazanç kapısı olarak gördüğünden kültür popülerleştirilmiştir. Bunun için "Herkes kültür-sanat ürünlerine ulaşsın" politikası büyük bir oyundur, ikiyüzlülüktür.

Kapitalist elindeki malların satışını artırma işini en fazla reklamlarla yapar. Satılığa çıkarılmış kültür ürünlerinin satış miktarı ise popülerlik temelinde olur. En çok satan en popüler ürün ve kişi olduğu gibi, en çok satmak için de popülerliğe ihtiyaç duyulmaktadır. Popülerlik sattırır. Ancak satmak için de popüler olana ihtiyaç vardır. Bu, kendi içinde çok ilginç bir durum ortaya çıkarmıştır. Kültür ürünlerinin satılması için yapılan reklamların kendisi de malın pazarda satılma biçiminin değişik bir halidir. Dolayısıyla kültür-sanat reklamcılığı diğer malların reklamcılığı gibi değildir. Yani hem reklam hem de mal satmanın iç içe olduğu bir durum yaşanmaktadır.

Kürt Kültürünü Popülerleştirme Kültürel Soykırım Amaçlıdır

Kültür ürünlerinin satılık duruma düşürülmesi en fazla rafine kültür ürünleri olan sanat alanını ayağa düşürmüştür. Sanat, satmak için yapılan bir zanaat olmuştur. Günümüzde sanat ürünlerinden bahsetmek zordur. Toplumsal yaşam içinde en güzel insan ürünlerinin toplandığı bu saha, artık en çirkin olanlarına yönelmeye başlamıştır. Tarihte ilk defa çirkin güzele galebe çalmıştır. Sanat ürünün kalıcılığında güzel olma esastır. Bir sanat eserinin arkasında bıraktığı etki güzel demektir. Ancak pazara mal yetiştirme mantığı içindeki popülerlik sanatı bitirmiştir. Popüler kültür içinde sanat kolu en etkili kullanılan alandır. Bundan dolayı bir sanat eseriyle çiklet aynı reyonda yan yana durmaktadır. Amaç satmak olduğundan, nitelik değil gösteriş öne çıkmaktadır. Göze ve kulağa hitap etmek satışı artırmada en etkili bir yöntem olduğu için, biçim en önemli konu olmuş, içerik ve kalıcılık çok önemsiz duruma getirilmiştir.

Kültürü popülerleştirmek, sadece kültür-sanat ürünlerini özlerine ters biçimde kullanmak değildir. Bu durum kendisiyle birlikte hiçbir tepki vermeden her türlü derde dayanacak bir birey ve toplumsal yapıya yol açmaktadır. Popüler olma sevdası herkesi sarınca, popüler olmak için belirlenmiş kalıplara uygun davranmak gerekecektir. Bu kalıplara uymak da bir yere kadar popüler olmaktır. Saç kesme biçiminden tercih edilen yemek ve içecek markalarına, beğenilen sanat ve sanatçı-

lara kadar popüler olma sevdasındaki bireyin popülerler tercihi, popülerlikten kazananlarca hazırlanmış bir listesi vardır. Popüler kültürde neyin popüler olduğu çok iyi ve amaçlı hazırlanmış popülerlere söylettirilir. Neyin popüler olduğuna birey veya toplum karar veremez. Çünkü bunlar satılan malın sahibi değildir. Bu kararı popüler olandan ekonomik ve siyasi olarak kazananlar karar verirler. Popüler kültür toplumsal alanda kolay yönetilir bir durum yaratır. Çünkü popülerin temel sloganlarının başında "Bana, sana ne?" gelir. Bu durum da popüler kültürün siyasi sonucudur.

Kültür ve sanat değerlerin Popüler kültür adı altında satılığa Çıkarılması, bu alanın Karakteristik özelliğinden Dolayı, toplumsal yaşamın her Tarafını etkisi altına almaktadır Her şeyin en popüleri kültürün Popülerleştirilmesiyle ilişkilidir.

Kültür ve sanat değerlerin popüler kültür adı altında satılığa çıkarılması, bu alanın karakteristik özelliğinden dolayı, toplumsal yaşamın her tarafını etkisi altına almaktadır. Her şeyin en popüleri kültürün popülerleştirilmesiyle ilişkilidir. En popüler olmak temelinde iş yapmak, bir kimlik yaratmak, kapitalist dille 'marka olmak' geçer akçe olur. Bunun kültür ve kimlik ilişkisinden kaynaklandığı bilinmelidir. Her çağın kültürü bir kimlik yaratır. Kapitalizmde de bu kimlik popülerliktir. Bu kimlik, popüler kadın ve popüler adam ile başlar, popüler çiklet markasıyla devam eder. Ancak unutulmaması gereken şey, popülerlikten kast edilenin en çok satan veya satmaya vesile olan olduğudur ya da en çok satmaya katılan olduğu gerçeğidir. Kültür ürünlerinin satmak amaçlı hazırlanıp piyasaya sunulması kültürün popülerleştirilmesi demektir.

Kültürün popülerleştirilmesi demek, toplumsal yaşama ve bin yılların ortaya çıkardığı kutsal değerlere yapılan en büyük saldırı demektir. Bu saldırının startı kapitalist sistemce verilmiştir. Bu saldırıya uğramayan toplum ve değerleri kalmamıştır. Son yıllarda bu saldırının Kürt kültür değerlerine de yöneldiğine tanık olmaktayız. Kürt kültürünün popülerleştirilmesinin değişik nedenleri vardır. Türkiye merkezli planlı saldırıların amacı Kürt kültürünü asimile etmektir. Direniş kültürüne saldırılar, asimilasyonu başarıya götürmek kadar, Kürt halkının son otuz beş yılık kültürel değişiminin yönünü saptırarak, Kürt halkını özgürlük mücadelesinden koparmayı hedeflemektedir. Kürt halk uyanışı demokratik ulusallaşmayı geliştirdiği için, kimi Kürt kimlikli sanatçılar ve diğer bazı kesimler bu gelişmenin yarattığı talebi popüler tarzda kullanmak istemektedir. Tev-Çand kurumlarındaki kimi sanatçıların da popüler olan yaklaşımları vardır. Bu kapsamdaki sanatçılar, kimliklerinin bir gereği olarak özgürlük değerlerini sanatsal olarak değerlendirmek isterken, bir bütün olarak sanat ürünlerine ve yaşamlarına bakıldığında, eleştirilmesi gereken tutum ve davranışlarının olduğu görülür.

Kürt kültürünü içeriğinden boşaltıp piyasaya sürmenin en sistematik yapıldığı yer, hiç tartışmaya mahal bırakmayacak biçimde Güney Kürdistan'da yapılmaktadır. Bu da Güney Kürdistan'da yaşayan Kürtleri Kürdistan'ın diğer parçalarından kopartarak, BOP (Büyük Ortadoğu Projesi) kapsamında yürütülen siyasal projeye katma amaçlıdır. Bu kültür politikası ile Güney Kürdistan'da farklı bir yerel siyasetin gelişmesine zemin olacak bir Kürtlük amaçlanmaktadır.

Kürt kültürünün uzun yıllar yaşadığı baskı ve asimilasyon, bir halk olarak Kürtlerin gelişimini geriletti. 20. yüzyılda Kürdistan'ın dörde bölünmesiyle temel ulusal değerlerimizin ortak bir üslup kazanması da engellendi. Bu durum Kürtler arasında ruhsal uzaklaşmaya neden oldu. Kürdistan parçaları içinde yaşanan kültürel zenginliğin birbirini güçlendirerek daha zengin bir kültüre dönüşmemesi

için, egemen devletlerin geliştirdikleri yoğun yabancılaştırıcı politikalar, Kürtlerin kendi değerlerini sahiplenme bilincini olumsuz etkilemiştir. Kürdistan halk kültürüne popüler saldırı daha çok bu durumdan güç almaktadır. Kültüre sahiplik etmemenin en derin olduğu yerin sürekli yenilgi ve ihanetin yaşandığı alan olan Güney Kürdistan olması, popüler kültürün en çok bu alanda yaygınlaşmasına olanak sunuyor. Bu 'yoldan çıkma'nın ne kadar etkili yürütüldüğünü Güney merkezli yayın yapan televizyonları izleyerek anlamak mümkündür. Özellikle müzik bu yoldan çıkmaya öncülük ediyor. Bunu fırsat bilen Kuzey Kürdistanlı bazı sanatçılarla Kuzey Kürdistanlı şaibeli kimi kişilerin buraya dadandığını belirtmek gerekir. İnkârcı bir saldırı altında olduğundan, Kürt kültürüne yönelik popüler kültür saldırıların arkasında başta Türkiye Devleti olmak üzere egemen devletlerin olduğunu kestirmek zor değildir. Bunun için Kürt kültürüne pazarda satma tarzındaki yaklaşım sadece para kazanma yaklaşımı değildir; sömürgeci asimilasyon ve yok etme amaçlıdır. Bunun karşısında durmak başta siyasetçiler, aydın ve sanatçılar olmak üzere her Kürt insanının temel görevidir.

Kültür insanın yaşamıdır, dedik. İnsan nasıl yaşamış, nasıl yaşıyor, nasıl yaşamalıdır? Bütün bunlarla mukayese edildiğinde, en büyük kültürsüzlüğün günümüzde yaşandığı ortaya çıkmış olur. Hiçbir dönemde günümüzde yaşandığı kadar ciddi toplumsal sorunlar yaşanmamıştır. Hiçbir dönemde bu kadar insan öldürülmemiş, hiçbir tarihsel dönemde insanlar açlık tehdidiyle bu kadar karşı karşıya kalmamıştır. Hiçbir dönemde bu kadar adaletsizlikler yaşanmamıştır. Hiç kimse feodal dönemde insanların sistemin adaletsizliğinden, açlıktan öldüğüne tanık değildir; özellikle soykırım temelinde ve açlıktan ölümün yaşandığına tanık değildir. Belki bazı istisnalar yaşanmıştır. Ama günümüzde her gün binlerce insan kapitalizmin çıkar politikalarından dolayı açlıktan ölüyor. İşsiz kalıyor.

Hiçbir dönemde insanlar bu kadar teknik araç geliştirememişlerdir. İşin ilginç tarafı da budur zaten. Bugün dünyayı cennete çevirecek imkânlar vardır. Hem dünyayı cennete çevirecek her imkâna sahip olacaksın, hem de kölecilerden çok daha fazla kötülük yapacaksın! Hastalıkların çaresini bulacaksın, ama binlerce insan hastalıktan ölecek! Açlık sorununu giderecek imkânlara sahip olacaksın, ama her gün insanlar açlıktan ölecek. Toplumsal sorunları diyalogla çözümleyecek bilgi kapasitesi, iletişim olanağı ve diyalog ortamı olacak, ama sorunları çözmek adına binlerce insanı katledeceksin! Herkesin kendisini bir şekilde ifade edebileceği imkânlara sahip olmuşken, insanların dilini yasaklayacaksın, kültürünü yok edeceksin! Bütün bu çelişkiler neyle izah edilecek? Ne feodalizmde ne de kölecilikte böyle bir şeye rastlanabilir. Önderlik Savunmasında, "Atom bombasını insanlık nasıl izah edecek?" diye soruyor. Sistem Birinci Dünya Savaşını, İkinci Dünya Savaşını neyle izah edecek? Bölgesel katliamları neyle izah edecek? İnsan, atom bombasını birbirinin kafasında patlatmak için mi bilim ve tekniği geliştiriyor? Uçakları bir yeri bombalamak için mi yapmalıdır insan? Kimya, biyokimya ve fiziği insanlar birbirlerini öldürsünler diye mi, yoksa sorunları azaltmak için mi geliştirmelidir?

Bireycilik Kültürsüzlüktür

Tabii bu noktada işin içerisine ahlak giriyor. Bu kendi başına bir konudur. Ahlaksızlık için gerekli insan duruşu bireyciliktir. Nasıl ki tanrı inancı için mümin gerekliyse ahlaksız bir yaşamın yaşamdan sayılması için bencillik bireycilik kaçınılmaz olmaktadır. Bireycilik, kültürsüzlüktür. Bir insan sadece kendisini düşünürse kültürsüzdür; istediği kadar çok şey bilsin, yine de öyledir. Zaten günümüzde kavramlar çok saptırıldığı için, biri çok şey biliyorsa kültürlüdür deniliyor. Onun için biz dedik ya, biri çok şey biliyor, ama pratiği yoktur, eksiktir. Çok çalışıyor, ama ifade edemiyor, eksiktir. Yapıyor, ama paylaşmıyor, eksiktir. Hayır, insanda bu öyle olmaz. Özellikle PKK kültürünü ve ahlakını değerlendirdiğimizde, bütünlüklü bir insan tanımlamasının toplum için neden esas alındığını, bunun

neden gerektiğini biraz daha tartışacağız. Komple bir varlıktır insan. Bütün yaratımları temelinde değerlendirilirse insan tanımlanır. Örneğin biz Kürt'üz, ama dilimizi bilmiyoruz; öyle Kürt olmaz. Kürtse dilini bilecektir. Kültür en çok dilin içinde vardır. Kürtsün, ama kültürel değerlerini bilmiyorsun, onlardan kaçıyorsun. Böyle Kürt olmaz. O zaman sen Kürt değilsin, Kürtlüğün tartışmalıktır. Çünkü kimlik kazandıran şeyler vardır. Onlar kesinlikle olmak zorundadır.

Doğanın bir özelliği de tekdüzeliği kabul etmemesidir. Düşmanlar "Kürt yoktur" derken, zorumuza gitse de, bunun bizden kaynaklanan bazı gerekçeleri vardır. Kürtlükten kaçacaksın, yurtsever olmayacaksın, ülkeni boşaltacaksın, mücadeleye katılmayacaksın, mücadeleye güç vermeyeceksin, dilini, tarihini ve sanatını bilmeyeceksin, manevi değerlerini tanımayacaksın! Düşmana "Kürt yoktur" dedirten bir durumun da bunlar olduğunu tüm Kürtler bilmek durumundadır. Kürt'üm, ama Kürtçe bilmiyorum! Peki, bu ne biçim iş? Nihayetinde fiziki yapımızın Farslarla, Araplarla, Türklerle çok ciddi bir farkı yoktur. Ben kendimi ancak benliğimi ifade eden şeylerle ifade edebilirim. Onlar olmadıktan sonra ben yokum demektir. Buna da çok fazla gücenmemek gerekir; tanımlamalar, kavramlar bu açıdan çok önemlidir. Bu açıdan Kürtlerin kültürlü mü, yoksa kültürsüz mü oldukları artık kendilerine kalmış bir şeydir. Tarihimiz halk kültürü açısından zengindir. Ama bizler bugünün temsilcileri olarak kültürsüz olabiliriz. Yani bize kimlik ve kişilik kazandıran tarihimizi ve kültür değerlerimizi bilmiyor, bu değerlerin özelliklerine göre yaşamıyor olabiliriz. Örneğin bu konuda Avrupa ve metropollerdeki insanlarımızı değerlendirmek gerekir. Böyle bir sorun güncellik açısından değerlendirilebilir. Bu durum Kürdistan gerçeğinde zoraki asimilasyondur.

Toplumsal Yaşam İçin Her Şeyden Önce Ahlak Gerekir

Neden kültürle ahlak olgusunu iç içe ele alıyoruz? Neden böyle bir ihtiyaç duyduk? Bu konu da bizim için önemlidir. Önderlik, ahlak konusunda Savunmalarında tanımlamalarda bulunuyor. Biz de bu tanımlamaları esas alacağız. Kültür derken aslında toplumun kendisinden bahsettik, insanın kimliğinden bahsettik. İnsanın doğa üzerinde kendi yaratımlarından hareketle kendisini kanıtladığından, ikinci bir doğa yarattığından, bunu da her aşamada ve her süreçte derinleştiren bir varlık olduğundan bahsettik. Onun için insan nedir sorusu sorulurken, insanın kültürel bir varlık olduğunu söyleyerek de bu soruya cevap verilebilir, dedik. İnsanlar neden bir aradalar? Bu soruya "İnsan ancak toplumsallaşarak var olabilir" cevabını veriyoruz. Önderlik buna Bir Halkı Savunmak kitabındaki çözümlemelerinde köklü değerlendirmelerle açıklık getirdi. Fakat bir arada oluşun sadece fiziki bir arada var oluş olmadığını biliyoruz. İnsanların bir toplum olarak bir arada oluşlarını sağlayacak şekilde, kendi içinde zayıf düşebilecek grup ve üyelerini yok etmeden, kendilerinden bir parça olduğu bilinci ve hissinden hareketle onları da kendi içlerinde bir şekilde yaşama katmaları, bunun için duyguları ve düşüncelerinde gerekli donanımı sağlamaları gerekiyor. Bu da insanların birbirlerine yaklaşımlarının manevi olarak diğer canlılardan daha farklı olmasını gerektirmiştir.

İnsanın kendisi için düşündüğü şeyleri diğer insanlar için de düşünmesi, diğer insanların da yaşama arzusunu düşünebileceğinin bilincine varması gerekecektir. "Her insan grubunun özgür olma, bir toprakta kendi dili ve kültürü ile yaşama gibi daha birçok toplumsal değerle yaşama hakkı vardır" bilincinin insanda şekil bulması gerekir. Herhangi bir ihtiyacını giderirken bunu tek başına gideremeyeceği, kendisi gibi diğer insanların da böyle yaşayabileceği duygusu ve düşüncesine sahip olması gerekecektir. Böyle olmalı ki, toplum dediğimiz olgu bir kütleden farklı bir şey olabilsin; bir yığın olmaktan farklı bir şey olabilsin. Güçlü tarafını geliştirirken, aynı zamanda zayıf düşebilecek taraflarını bir şekilde tamamlayabilsin. Ahlak olgusu daha çok bu noktalarda devreye giriyor. Önderlik, ahlakı toplumun vicdanı olarak tanımlıyor. Bir an-

lamda toplumu bir arada tutan örgü ve o örgüyü güçlendirecek değerler bütünselliği ahlak olarak tanımlıyor.

Ahlak İçin Öncelikle İnanç Gerekir

Biz bunu biraz daha somut anlaşılması için şöyle de ifade edebiliriz: Nasıl ki insanın organları arasında iş ve işleyiş itibariyle farklılıklar varsa, her organın iş yapabilmesi için de oksijene, besine ve kana ihtiyacı varsa ve bunlar da damarlar temelinde birbirlerine aktarılıyorsa, ahlak da toplum içerisinde böyle bir rol oynuyor. Her organın iş yapabilmesi için, diğer organdan ihtiyaç duyduğu şeyleri alması gerekiyor. Toplum içerisinde ahlak böyle bir bütünsellik sağlıyor. Bir anlamda ahlak toplumun çimentosu ya da harcı oluyor. Nasıl ki bir duvar yapıldığında taş üzerine taş, kerpiç üzerine kerpiç konulduğunda sağlamlaşması için harca, yapıştırıcı bir şeye ihtiyaç varsa, insanların da bir fiziki bütünsellikten çıkıp duygusal, düşünsel, yaratıcı bir olguya dönüşmesini sağlayacak o harç, o yapıştırıcı şey ahlaktır. Ahlak olmazsa, insanlar vahşi olur. Herkes kendi başına ne bilirse, ne yaparsa, ne alırsa onu esas alır. Böyle olursa zaten toplum olmaz. Sürü olur, kurt kanunu hâkim olur. Ya da günümüzde kapitalist sistemde çok net ortaya çıktığı gibi kim güçlüyse onun diğeri üzerinde egemenlik kurmasına yol açar.

Yaratıcı toplumsal yapının eşitlik, özgürlük ve adalet gibi erdemler temelinde bir yaşamı gerçekleştirmek için gereksinim duyacağı temel şey insandaki ahlaki boyuttur. Ahlak böyle bir vasıf ve böyle bir işleve sahiptir. Ahlakın toplum ya da insan yaşamı içerisindeki önemi, toplumsal kuruluşun ilk aşamalarında temel bir duygusal bağlanım olarak ortaya çıkmasında yatıyor.

Ahlakilik açısından bilgiden, bilinçten, tasarıdan öte gerekli olan temel şart inanç olgusudur. Bu anlamda ahlaki olabilmek için insanların önce bir şeylere inanması gerekir. Bilgi erdem yaratabilir, kültür erdem yaratabilir, çok zengin değerler ve ürünler ortaya çıkarabilir. Ama bilgi, kültür, zengin ürün, değerler ortaya çıkarmak, yaratmak insanın ahlaklı olduğu anlamına gelmez. Çok şey bilebilirsin, ama ahlaklı olmayabilirsin. Maddi olarak çok zengin olabilirsin, ama ahlaklı olmayabilirsin. Birçok toplumsal sorunu giderebilecek araçlar ve ürünlere sahip olabilirsin, ama ahlaklı olmayabilirsin. Dolayısıyla biz ahlakı kültür içinde değerlendirirken merkezine, temeline toplumsal inancı koyuyoruz. Yani ahlak için önce inanç gerekiyor.

Tabii burada şunu vurgulamalıyız: İnanç derken bugün anladığımız biçimde bir din inancından, bir tanrı inancından bahsetmiyoruz. Bahsedilen inanç olgusunun ne olduğunu Önder APO'nun Bir Halkı Savunmak eserinde vurguladığı şu alıntıyı yapalım: "Klan bilincinin sembolü totemdir. Totem belki de ilk soyut kavramlaştırma düzenidir. Totem dini olarak da değerlendirilen bu düzen ilk kutsallığı, tabu sistemini de oluşturmaktadır. Klan totemin simgesel değerinde kendini kutsamaktadır. İlk ahlak kavramına da bu yoldan ulaşmaktadır. Çok iyi bilincindedir ki, klan topluluğu olmazsa yaşam sürdürülemez. O halde toplumsal varlıkları kutsaldır ve en yüce değer olarak sembolleştirilip tapınılmalıdır. Din inancının gücü de bu kaynaktan gelmektedir. Din ilk toplumsal bilinç formu oluyor. Ahlakla bütünlüklüdür. Bilinçten giderek katı bir inanca dönüşüyor. Artık toplum bilinci din formunun geliştirilmesi biçiminde olacaktır. Din bu özelliğiyle toplumun ilk temel hafızası, köklü geleneği ve ahlakın kaynağıdır. Klan toplumu pratiğiyle ne kadar bilinç geliştirse bunu hep toteme, dolayısıyla kendi yeteneğine bağlamış oluyor. Simgesel olarak totem gerçeğinde ise, insan topluluğunun giderek başarılı olması sürekli kutsamayı da beraberinde getiriyor. Kutsama kutsalın, kutsallık ise toplumun gücü oluyor."

Önderlik belirlemesinde ortaya çıktığı gibi, bahsedilen inanç insanın ilk toplumsal gücünün farkına varmasıdır. Din bu düşüncenin katı kurallara bağlanmasıdır. Yani ilk inanç ile vurguladığımız şey, insanın kendisine, bir bitkiye, bir hayvana, yanı başındaki bir insana inanması, ona güven getirmesi gibi olgulardır. Bu varlıklar da toplumsal yaşama olan katkılarından hareketle seçiliyorlar. Zaten inanç

temelinde ilk şekillenmenin bu temelde geliştiği tespitlidir. Kültür olarak yarattığı değerler insanın kimliğini ifade ediyorsa, bütün bunları bir harç gibi bir arada tutan olgu insanın ahlaki örgüsüdür. Yani ahlakilik olmazsa, insan kendisine ve yaptıklarına inanmazsa, orada toplumsal yaşam gelişmez. Çünkü yaptığına güvenmez ve bağlılık göstermezse, insan yaşamının bir anlamı olmaz. Yaptığına karşı inançsızlık, güvensizlik ve değer vermeme olursa, yaptığına bağlanma olmazsa, toplumsal değerler kalıcılaşmaz. Bu durumda birikim sağlanmaz. Günübirlik bir yaşam ortaya çıkar. Ama biz toplumdan, kültürleşmeden bahsederken, kalıcılıktan ve değişmeyen değerlerden bahsettik. İşte ahlak bu anlamda insanlarda kalıcılaşmayı ve toplumsal olgunun bir arada tutulmasını sağlayan en temel insan özelliğidir; insanlık değeridir.

Önder APO, "İlk düşünce, ilk bilme, bilinçlenme formu inançtır" dedi. İnsan aklı ilk olarak inanç biçiminde düşünüyor. Bu da insan davranışları, topluma katılımları ve diğer insanlara yaklaşımlarının ilk sürecinin tümüyle ahlaki olmasına yol açıyor. Çünkü çevresinde olup bitenleri inançla algılıyor. Bilmiyor, inanıyor. Dolayısıyla bugün zihniyet olarak ele aldığımız bütün düşünce kalıpları, bütün düşünsel süreçler kökenini insanların ahlaki yapısından alıyor. Yani o ilk inanç formu üzerinden gelişiyor. Nedeni de şudur: Dediğimiz gibi, inanç ve ahlak olmazsa toplum bir arada olmaz. Çünkü bu değerler toplumun harcıdır, vicdanıdır. Günümüzde de kötü insanların vicdansız, kötü davranışlar sergileyen insanların ahlaksız biçiminde tanımlanmasının nedeni budur. Nasıl ki insana kültürel bir varlıktır demek bir tanımlama biçimiyse, aynı zamanda insana ahlaki bir varlıktır demek de bir tanımlamadır. Çünkü ahlak olgusu da direkt insanla bağlantılıdır; toplumsal yaşamın gelişmesiyle birlikte başlayan, süreçle değişen ve derinleşen bir manevi olgudur.

Bu konuda Önder APO'dan bir alıntıyla tanımımızı daha net olarak ifade edelim. "Ahlak bir toplumun çimentosu gibidir. Ahlakı olmayan hiçbir toplum yoktur. Ahlak insan toplumunun ilk örgütlenme ilkesidir. Esas işlevi, analitik zekâ ile duygusal zekânın toplumun iyiliği için nasıl düzenleneceği, nasıl ilke ve tutumlar haline getirileceği ile ilgilidir. Tüm topluma eşit düzeyde ama farklılıkların rolünü, hakkını da gözeterek davranır. Başlangıçta toplumun kolektif vicdanını temsil eder.

"Toplum ancak özgür bir yargılama olarak ahlakla düzenlenebilir. Ahlak insanın seçim kabiliyetiyle ilgi olduğundan ötürü özgürlükle yakından bağlantılıdır. Ahlak, özgürlüğü gerektirir.Bir toplum esas olarak ahlakı ile özgürlüğünü belli eder. Dolayısıyla özgürlüğü olmayanın ahlakı da olmaz. Bir toplumu çökertmenin en etkili yolu, ahlakıyla bağlantısını kopartmaktır. Dinin etkisinin zayıflatılması ahlak kadar çöküntüye yol açmaz. Onun boşluğunu bir nevi din haline gelmiş çeşitli ideolojiler ve politik felsefeler, ekonomik yaşantılar doldurabilir. Ahlakın bıraktığı boşluğu ise, ancak mahkûmiyet ve özgürlük yoksunluğu doldurabilir. Ahlakın teorisi olarak etik veya ahlakiyat, temel felsefi problem olarak varlığı, giderek daha yakıcı hale gelmiş ahlakı incelemek ve yeniden esas rolüne kavuşturmakla görevlidir. İşlevini doğru ortaya koymak kadar, temel yaşam ilkesi haline gelene kadar önemini yitirmeyen bir sorun olarak toplumdaki yerini koruyacaktır."

Ahlak olgusunda özellikle şunu vurgulamak gerekiyor: Ahlakın insan yaşamı içerisindeki yerini anlayabilmek için kesinlikle günümüzdeki modernist paradigma denilen kapitalist düşünce kalıplarının çok dışında düşünmek gerekiyor. Din düşüncesiyle, köleci yaşam değerleriyle bir noktaya kadar ahlak tanımlanabilir. Ama modernist paradigmayla ahlak kesinlikle tanımlanamaz. Toplum ve ahlak ya da yaşam ve ahlak, toplumun vicdanı olarak ahlak, inanç olarak ahlak olgularının günümüzün düşünceleriyle izahı kesinlikle mümkün değildir. Çünkü günümüzün temel sorunlarından bir tanesi de ahlakiliğin olmamasıdır. Bunu belirtirken, hemen şunu de eklemek gerekiyor: Özellikle günümüzde ahlakiliği savunmak, ahlaki olmak, topluma tekrardan bir ahlak dayatmasında bulunmak dev-

rimcilik gerektirir. O yüzden de günümüzde devrimcileşebilmek, toplumsal kaosu aşabilmek, günümüzdeki imkânları insanların hizmetinde kullanabilmek için öncelikle gerekli olan ilk şey ahlak sahibi olmaktır.

Onun için şunu çok rahatlıkla belirtebiliriz: Günümüzde her şey vardır, sorunları giderebilmek için her imkân vardır. Günümüzün çelişki ve çatışmalarını barışçıl bir yöntemle çözebilmek içinde imkânlar mevcuttur. Ama olmayan temel şey ahlaktır. Bunun tek sorumlusu kapitalist sistem ya da modernist paradigmadır. Belki Sosyal Silimler dersinde izah edilmiştir. Özellikle modernist paradigmayla birlikte duygu ve düşüncenin birbirinden kopartılması, düşünceyle maddi üretimin birbirinden kopartılması, birey ve toplumun birbirinden kopartılması, kadın ile erkek arasında yaşanan çelişkinin derinleştirilmesi bizim inanç, toplumsal harç, yapıştırıcı dediğimiz olguyu toplum içerisinden kovmuştur. Günümüzde toplumsal düşünme ve davranmanın 'ahmaklık ve kerizlikle' eşdeğer tutulması boşuna değildir. Bugün biri toplumcu olsa, diğer bütün insanları kendisi gibi düşünse, empatik, mütevazı ve paylaşımcı olsa, günümüz toplumu içinde nasıl değerlendirilir? Bu insan hakkında 'saf, ahmak' değerlendirmesine gidilir. İnsanlığın bunu hangi düzeyde kötülük olarak değerlendirdiğini bilemeyiz, ama bu durum özellikle sosyal bilimin en çok üzerinde durması gereken olgudur. Çünkü sorunların temelinde kesinlikle toplumun ahlaki örgüsünün dağıtılması yatar. Kültür adına yaratılan şeylerin insani olmasını, yaratılan şeylerin insanların hizmetinde olmasını sağlayan, buna biçim verip yönlendiren temel husus kesinlikle ahlaki değerdir.

Ahlakın İlk Biçimi Toplumu İnşa Etme Ahlakıdır

Tabii süreçle diğer tüm insani değerler gibi ahlak da saptırılıyor, değişime uğratılıyor. Nasıl ki komünal demokratik yaşam süreç içinde devletçi toplum biçiminde saptırılıp dönüştürülüyor ve bu da toplumsal sorunlara neden oluyorsa, aynı şekilde ahlak da saptırılıyor. "Ahlaktaki 'iyi'-'kötü' ayrımı uygar toplumdaki temel sosyal bölünmeyle bağlantılıdır. Çıkar grupları arasındaki mesafeyi bir yönüyle açıklar. Genelde ise, iyi ve kötü toplum ayrımını ifade eder. Özü toplumculuktur. Topluma bağlılık iyi ahlakı ifade ederken, toplumdan uzaklık, onun değerleriyle çelişme kötülüğü ifade eder. Toplumsal kuruluş başlangıçtan itibaren ahlaki karakterlidir. Yani düzenleniş kurallarına gönüllü ve kutsallık temelinde bağlanır. Toplumun 'ilk anayasası' ahlak kurallarıdır. Toplumun özünde ahlak vardır. Ahlaki temelini yitiren toplum dağılmaktan kurtulamaz. Toplumsal kurallar ise özünde toplumun kimliğine, tanrısal varlığına, diline, diğer üyelerine sanki tek bir canmışçasına bağlılık ve gerektiğinde onlar için ölümü göze almaktır. Zaten toplumun dışına atılmak ölümle eştir.

"Hiyerarşi ve siyasi erkin devlet olarak kurumlaşması, ahlaki topluma ilk darbeyi indirir. Sınıf bölünmesi ahlaki bölünmenin de temelini hazırlar. Ahlaki problem böyle başlar. Siyasi elit bu problemi hukukla çözmeye çalışırken, rahipler dinselleştirerek yanıt bulmaya çalışırlar. Hem hukuk hem din bu açıdan ahlakı kaynak olarak alır. Nasıl ki siyasetin, siyasi gücün kalıcı kurallı ve kurumlu mekanizmaları hukuku teşkil ediyorsa, din inşacıları da aynı işlevi ahlak kaynaklı kalıcı kurallı ve kurumlu başka bir inşayla, yani dinle ahlaki krizi çözmek isterler. Aralarındaki fark hukukun yaptırım gücünün olması, dinin ise

bu niteliği olmayıp vicdan ve tanrı korkusunu esas almasıdır." (Önder APO)

Egemen devletçi sitemlerin kendi mekanizmalarının işlevselliğine göre ahlakı ele almaları tüm kötülüklerin kaynağıdır. Her devletçi toplum biçimi ayrı bir tarzla kendi ahlak anlayışını hakim hale getiriyor. Sistemlerin egemenliği aynı zamanda ahlaki egemenlikleri anlamına gelir. Bu sapmayla birlikte insan kendi çevresine, ürünlerine ve emeğine yabancılaştırılarak, bu değerlere el konulup köleci toplumda ziggurata, rahibe ve tanrılara bağlanıyor. İlk kural olarak "Ne kadar çok ahlakiysen, o kadar çok insan olursun" ilkesi, bir yaşam kanunu olarak, devletçi toplumda egemenlere hizmet biçiminde devlete bağlanıyor. İlk dönemlerde özellikle komünal toplum açısından değerlendirildiğinde, insanlar arasında ahlakilik noktasında bir yarış vardır denilebilir. Bu dönemde kişi ne kadar çok çalışır, komünal ve paylaşımcı olursa, toplum içerisinde en iyi insanın o olduğu düşüncesi temel düşüncedir. Çünkü toplumun ahlakı bunun üzerine oturmuştur. Bu, insanların topluma müthiş bir şekilde bağlanmasını getiriyor.

Toplumsallığın ilk süreçlerinde ahlakın bu denli esas olması, insanların birbirlerine sıkı sıkıya bağlanarak yaşayabileceklerine olan inancın fark ediliyor olmasındandır. Böylece insan olmanın temel bir özelliği de çok doğal olarak yaşamda yer edinmiş oluyor. İnsan böyle öğrendiği için, bu ilke yaşamın temel bir ilkesi oluyor. Zihniyete böyle oturmuş bu gerçeklik devletçi topluma geçişle birlikte saptırılıyor. Bu temel mantalite şöyle değiştiriliyor: "Rahibe, ziggurata, çamurdan yapılmış o putlara ne kadar çok hizmet edersen, rahiplerin mitolojik söylencelerine ne kadar çok inanırsan o kadar iyi bir insansın" kuralı insanlara kabul ettiriliyor.

Ahlak, insanın toplumun bir üyesi olarak yaşamasını sağlayan duygu ve vicdandır. Ahlakın ilk biçimi toplumu inşa etme ahlakıdır. İkinci aşamada ahlakilik toplumu devlete bağlayarak egemenlere hizmet etmesi için ele alınıyor. Egemeni büyütmenin aracı haline getiriliyor. Kölecilikte en iyi köle olmada başlangıçta bir yarış vardır. Feodalizmde de en iyi kul olmak övgü konusudur. Kapitalizmde işçi olmada bir yarış vardır. Kölecilikte kişi rahibe, ziggurata ne kadar iyi hizmet ederse, köleci toplumda o kadar iyi bir insandır. Köleci devletin, köleci yaşamın öngördüğü emek ve ilişki tarzını ne kadar çok derinleştirirse, onun için ne kadar çok mücadele ederse, toplumun o kadar güçlü bir üyesiymiş mantığı egemen kılınır.

Tek tanrılı dinlerde de, insan tek tanrılı dinlerin emirlerine göre ne kadar kuralcı bir yaşamı yaşar, geliştirir, yayar ve insanlara kabul ettirirse, o kadar iyi bir mümin olmuş olur. Dinlerin kuralları vardır. Nasıl konuşacağı, nasıl oturup kalkacağı, nasıl giyineceği gibi yaşamda insanın düşüncesini yansıtan davranış ölçüleri belirlenmiştir. Örneğin son dönemlerde Türkiye'de yapılan türban tartışması, dini kültürün kapitalist kültürle bir mücadelesidir. Müslüman kadın başını örtmek durumundadır. Türban İslam kültürünün bir gereği olarak sunulur. Kapitalist modern yaşamda da kadın özellikle dekolte kıyafetler giymesi yönünde eğitilmiştir. Aynı biçim erkek kıyafetlerinde de izlenebilir. Güncel bir durum olduğu için bu örnekleri verdik. Bu, yaşamın her alanında görülen bir kültür çatışmasıdır. Günümüzde özgürlük ve demokrasi değerlerinin insanlığın vazgeçilmezleri olmasından dolayı bu çatışma bu jargonla ifade ediliyor. Özünde bu çatışma dini kültürle modernist kapitalist kültürün çatışmasıdır; iki devletçi sistemin çıkar ve iktidar çatışmasıdır.

Kapitalizmde de işçi patronu için ne kadar çok çalışırsa, ne kadar iyi hizmet eder ve ne kadar çok emek sarf ederse, o kadar iyi bir işçi olur. Bu devletçi yaklaşımın kölecilikteki karşılığı, zigguratın zevk ve sefasından pay almaktır. Dinlerdeki cennetin kapitalizmdeki karşılığı ise iyi bir paradır, dolgun ücrettir. Unutmayalım ki, bu sapmanın insanlara kabul ettirilmesi kolay olmamıştır. Kendi çıkarı için toplumsal öz saptırılarak, insanlık kandırılarak bu sağlanmıştır.

İnsanın yaptığı her işte komünal bir öz vardır. Çünkü her iş aslında başkaları için

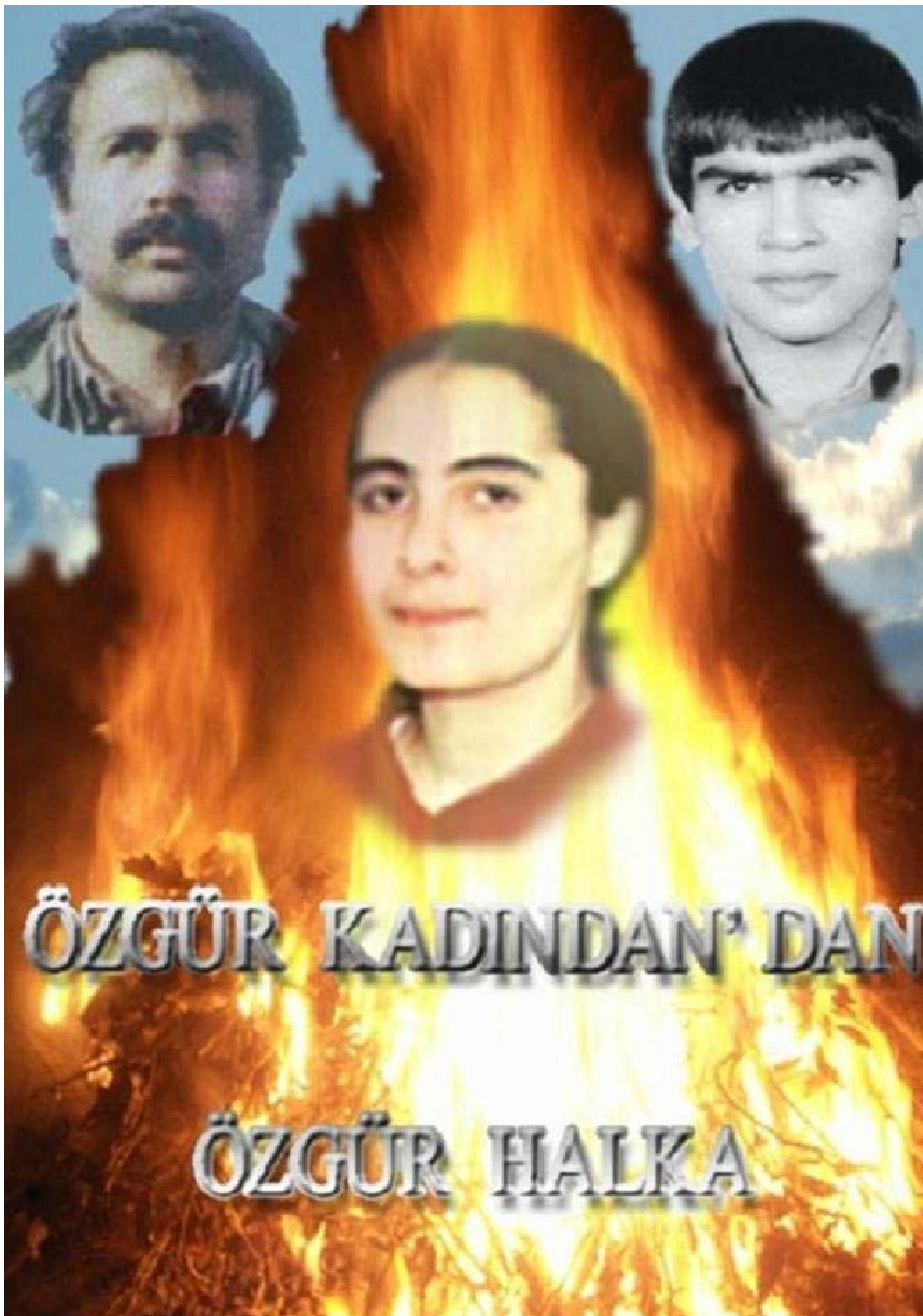
yapılır. Hiçbir emekte tek bir bireye hizmet etme özelliği yoktur. Her emek diğer insanlar içindir, diğer insanlara hizmet içindir. Bu, var oluşun temel özü ve temel ilkesidir. İnsan kendisi için bir şey yapmaz. "Ben kendim için bir şey yapıyorum" diye bir durum yoktur. "Ben kendim için yapıyorum" dendiği noktada bile, birey özünde toplum içinde kendini kabullendirmek için emek veriyor. Bu bir kuraldır. Kimse bunun dışına çıkamaz. Bu öyle bir ilkedir ki, insan kötü bir şey yaptığında bile, o kötülüğü başkalarına zarar vermek için yapıyor. Bu çalışma ahlakı, iş ahlakıdır; insan emeğinin içerisinde gizlidir. Elbiseyi kendin için alıyorsun, ama özünde çıplaklığın yüzünden toplumda yadırganmamak için giyiyorsun. Kendini hastalıktan korumalısın ki çalışabilesin; çalışıp karnını doyurasın, aileni doyurasın, diğer insanlar tarafından dışlanmayasın. Oluşumun özünde bu vardır. Egemen sistemler bu ahlakı saptırmış, bu özü kendine bağlamıştır. Oysa insanın yaptığı her işte, sarf ettiği emeğinin özünde var olan, toplumsal bir varlık olduğumuz için komünalliktir. İnsan toplumsal bir varlık ise, yaptığı her şeyin toplumsal bir karakter taşıması gereklidir. Çünkü toplum yaptığı iş temelinde var olan bir varlıktır. Bu, iş ve emek ahlakıdır. Ama adamlar almışlar, bunu da kendi sistemlerine bağlamışlardır.

Onun için egemen sisteme göre ahlak kendilerine hizmet etmedir. Ne kadar sorgusuz sualsiz kendilerine hizmet edersen, yaptıkların topluma değil de egemenlere kazanç sağlarsa, o kadar iyi ve ahlaki bir insan oluyorsun. Ama bu sapma derinleştikçe şöyle bir şey gelişiyor: İnsan çalıştığı halde karnını bile doyuramıyor, yaşayamıyor. Örneğin köle hiçbir kaygıya kapılmadan hizmet ettiği halde, bir insan olarak yaşayabilecek bir durumu yakalayamıyor, böylesi bir duruşu ortaya çıkaramıyor. Kuldur, Allah'a sonuna kadar hizmet ettiği halde, dini bir kavram kullanırsak, doğadaki nimetlerden bir insan gibi faydalanamıyor. İşçidir, saatlerce çalışıyor, ama mevcut koşullar içerisinde kabul edilebilir bir yaşamı bir türlü tutturamıyor. Neden? Çünkü ahlakta bir bozulma vardır. Çalışıyor, ama birileri için çalışıyor. Çalışıyor, ama yarattığı üründen birileri faydalanıyor. Faydalanan, egemen sınıf ve egemen sistemdir. Her şeye rağmen insan toplum için çalışıyor, ama bu toplum egemen toplumdur. Bütün toplum içinde bu egemenler çok az bir kesimi oluşturur; bir avuç kadar olan egemenlerdir.

Ahlaki örgü bozuldukça, bu bozulma derinleştikçe, insanlar tekniği geliştirdikleri ve imkânlar ortaya çıkarttıkları halde, çalışma kabiliyeti çok düşmüştür. Bugün çalışkanlık değil, tembellik geçer akçe olmuştur. Beleş yaşamak akıllı olmanın, işini bilmenin ölçüsü olmuştur. Yine imkânlardan ötürü bütün insanların bir şekilde çalışmaya sevk edilmeleri olanak dahilindeyken, işsizlik toplumda temel sorundur. İş ve emek insanlaşmayı sağlayan kültürel değerlerdir. Çalışmak, emek sarf etmek insan olmanın bir gereğidir. İşsizlik, toplumsallığını yitirmek, insan olma yolundan ayrılmak, yolunu kaybetmek ve bu yol yürüyüşünde arkada kalmaktır. Tekniğin yaratmış olduğu imkânlarla az bir sürede çok zengin ürünler ortaya çıkartmak mümkünken, bir türlü toplumsal sorunlar çözülemiyor. Açlık ve barınma sorunu ortadan kaldırılamıyor. Sağlık sorunları çözülemiyor.

Kuşkusuz toplumun bütün sorunları ortadan kaldırabilir gibi bir iddiamız yoktur. Ama mevcut düzeyde yaşanan sorunların da kapitalist ahlaksızlıkla bağı vardır. Her değerin parayla alınıp satıldığı, bunun hâkim kültür olduğu bir sistem içinde başka bir sonucun ortaya çıkacağını beklemek saflıktır. Çünkü değerin değer ölçüsü paradır. Örneğin hastasın, iyileşmek ve yaşamak insan olduğun için hakkındır, ama paran varsa bu hakkı kullanabilirsin. En çok değer atfedilen, en çok satılandır. En güzel olan, en çok satılandır. Değerde ölçü satmaktır. Satmak ve satıştan para elde etmek, kapitalist kültürün mayasıdır. Tüm üretim alanlarında yaşanan sorunların nedeni bu satma kültürüdür. Ancak insan bu düzeyde sorun yaşayacak kadar da çaresiz değildir. Biz bunu söylüyoruz.

ÖZGÜR KADINDAN' DAN
ÖZGÜR HALKA